

Bruksela, 16 czerwca 2026 r.
(OR. en)

10559/26

**Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0240 (COD)**

COH 119
SOC 397
AGRI 498
AGRIFIN 120
PECHE 241
FIN 882
JAI 832
SAN 480
CODEC 1184
CADREFIN 291
POLGEN 171
IA 167

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2023/955 i rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509 (rozporządzenie PPKR)
– Częściowe podejście ogólne

Delegacje otrzymują w załączeniu tekst podejścia ogólnego w sprawie wyżej wymienionego projektu rozporządzenia w wersji uzgodnionej 16 czerwca 2026 r. na posiedzeniu Rady (do Spraw Ogólnych).

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej,
Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu
i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2023/955
i rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509

- (12) **Jak podkreślono w komunikacie Komisji Europejskiej w sprawie wschodnich regionów UE graniczących z Rosją, Białorusią lub Ukrainą**, wschodnie regiony przygraniczne UE stoją przed podwójnym wyzwaniem, jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa przy jednoczesnym wspieraniu gospodarek, przedsiębiorstw i obywateli tych regionów dotkniętych bezpośrednio lub pośrednio w wyniku wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie. **Regiony te są szczególnie dotknięte pogarszającą się sytuacją w zakresie bezpieczeństwa, która ma poważne konsekwencje społeczne i gospodarcze, co znajduje odzwierciedlenie w wolniejszym wzroście PKB, wyższej inflacji, spadku demograficznym i zwiększonym ryzyku dla rozwoju społeczno-gospodarczego.** Plany partnerstwa krajowego i regionalnego zapewnią kompleksowe i spójne wsparcie państwom członkowskim i regionom stojącym w obliczu tych wyzwań.

[...]

- (15) Zrównoważony dobrobyt Unii należy wspierać poprzez wzmocnienie jej bazy przemysłowej oraz zwiększanie atrakcyjności terytoriów, propagując prawo do pozostania, między innymi poprzez strategie zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych, **a także regionów położonych na zewnętrznych granicach UE**, oraz wspieranie europejskiej współpracy terytorialnej.

[...]

(16) W obszarze zdolności obronnych i bezpieczeństwa Unii środki powinny wzmocnić bazę przemysłową Unii w dziedzinie obronności oraz mobilność wojskową, a także zwiększyć gotowość Unii, polepszyć wykrywanie zagrożeń, ochronę krytycznej infrastruktury energetycznej i transportowej oraz odporność i reagowanie kryzysowe, w tym poprzez wzmocnienie cyberbezpieczeństwa. **Należy położyć nacisk na szczególne potrzeby pojawiające się w związku z kryzysami bezpieczeństwa spowodowanymi przez zmieniające się wyzwania geopolityczne.** Należy przy tym uwzględnić środki mające na celu rozwój infrastruktury podwójnego zastosowania TEN-T w celu umożliwienia szybkiego przemieszczania na dużą skalę oddziałów oraz ciężkiego sprzętu i materiałów. Środki powinny również mieć na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w Unii, w tym środki integracyjne zgodne z celami określonymi w rozporządzeniu (UE) [...] w sprawie unijnego wsparcia na rzecz azylu, w tym ochrony uzupełniającej, tymczasowej ochrony, migracji i integracji, rozporządzeniu (UE) [...] w sprawie unijnego wsparcia na rzecz na rzecz strefy Schengen, europejskiego [zintegrowanego] zarządzania granicami i wspólnej polityki wizowej, oraz rozporządzeniu (UE) [...] w sprawie unijnego wsparcia na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego.

[...]

(23) Jako uzupełnienie działań wspieranych na mocy rozporządzenia (UE) [...] [Globalny wymiar Europy] Fundusz może wspierać działania w państwach trzecich lub działania dotyczące państw trzecich. Takie działania powinny zapewniać pełną spójność z zasadami i ogólnymi celami polityki zewnętrznej Unii, z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii oraz z prawami i zasadami zapisanymi w dorobku prawnym UE. **Powinny one również służyć interesom Unii i nie zagrażać ani ochronie unijnych interesów finansowych i w dziedzinie bezpieczeństwa, ani priorytetowemu celowi, jakim jest wzmocnienie zdolności, konkurencyjności i odporności podmiotów europejskich.**

[...]

- (27-a) Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka. Aby zwiększyć ochronę praw podstawowych i praworządności, należy ustanowić skuteczne mechanizmy ich ochrony w ramach wdrażania Funduszu. Z uwagi na nakładanie się zakresu Karty praw podstawowych i zasad praworządności oraz na potrzebę zapewnienia ochrony interesów finansowych Unii, a także na znaczenie finansowych skutków środków, których przyjęcie może być konieczne, należy zapewnić jednolite warunki ich wdrażania i w związku z tym powierzyć uprawnienia wykonawcze Radzie, która powinna stanowić na podstawie wniosku Komisji.**
- (27-aa) W przypadku gdy przy stosowaniu warunków ustanowionych w art. 8 i 9 niniejszego rozporządzenia korzysta się z rocznego sprawozdania na temat praworządności, istotne jest, aby takie stosowanie było oparte na obiektywnych i weryfikowalnych kryteriach, zgodnie z zasadami pewności prawa, proporcjonalności i równego traktowania. W tym celu przy opracowywaniu sprawozdania na temat praworządności, wykorzystywanego wraz z innymi dokumentami do oceny na podstawie art. 8 i 9, powinno się korzystać przede wszystkim z oficjalnych dokumentów i sprawozdań organizacji międzynarodowych i organów krajowych oraz z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i sądów krajowych. Opracowywanie sprawozdania na temat praworządności powinno wiązać się ze ścisłymi i ustrukturyzowanymi kontaktami z organami państw członkowskich.**

(27a) Warunki horyzontalne regulujące opracowywanie i wdrażanie PKR powinny mieć również zastosowanie do Planu Interreg i jego rozdziałów. Biorąc jednak pod uwagę specyfikę planów Interreg związaną z udziałem więcej niż jednego państwa członkowskiego w poszczególnych rozdziałach Interreg, Komisja, przyjmując środki w związku z niespełnieniem przez państwo członkowskie warunku horyzontalnego dotyczącego Karty, powinna w opracowywaniu i wdrażaniu danego środka uwzględnić, jaką rolę pełnią organy państwa członkowskiego odpowiedzialnego za niespełnienie warunku horyzontalnego, by móc ocenić rzeczywisty lub potencjalny wpływ niespełnienia tego warunku horyzontalnego na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na interesy finansowe Unii w odniesieniu do konkretnych środków lub ich części w danym rozdziale lub rozdziałach Interreg. To samo powinno mieć zastosowanie w przypadku, gdy Rada podejmuje środki w odniesieniu do niespełnienia przez państwo członkowskie warunku horyzontalnego dotyczącego praworządności. Komisja nie zwróci kosztów związanych ze środkami lub częściami środków, których dotyczy niespełnienie warunku horyzontalnego. Państwo członkowskie odpowiedzialne za niespełnienie warunku horyzontalnego ma obowiązek na mocy art. 58 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia kontynuować płatności na rzecz beneficjentów, odbiorców, odbiorców końcowych, wykonawców i uczestników.

[...]

(30a) Państwa członkowskie powinny wskazać inwestycje, reformy i inne interwencje w oparciu o szczególne wyzwania i potrzeby danego państwa członkowskiego oraz uwzględnić zarówno cele szczegółowe i ogólne, jak i wyzwania wynikające z politycznych ram odniesienia; należy je pogrupować w rozdziały według określonych obszarów polityki lub według struktury regionalnej albo łącząc oba te kryteria. Do państw członkowskich należy decyzja o podziale ról i finansowania między szczeblem regionalnym a krajowym. Państwa członkowskie mogą zdecydować się na ustalenie wartości wypłat w odniesieniu do takich reform ze wszystkich rozdziałów albo z ich części. Jeżeli państwo członkowskie wybierze podejście polegające na grupowaniu w rozdziały krajowe, regionalne lub sektorowe, obejmujące zarówno reformy krajowe, jak i regionalne, państwo członkowskie może zdecydować się na rozdzielenie struktury finansowej między szczeblami sprawowania rządów w zakresie, w jakim spełnione są wymogi rozporządzenia, w tym wymogi związane z warunkowością horyzontalną i potrzebą ochrony interesów finansowych UE.

(30b) Szacunkowe koszty każdej inwestycji powinny stanowić sumę wkładu krajowego i wkładu Unii. W przypadku inwestycji wartości wypłaty należy obliczyć z wkładu Unii, po odliczeniu kwot przeznaczonych na reformy. Aby odzwierciedlić fakt, że reformy niekoniecznie pociągają za sobą szczególne koszty wdrażania, wartości wypłat z tytułu reform są finansowane poprzez przeznaczenie części wkładu Unii na inwestycje. Wartości wypłat z tytułu reform powinny być proporcjonalne do ich względnego znaczenia, określonego między innymi przy uwzględnieniu ich zakresu, oczekiwanego wpływu, zasięgu geograficznego lub stopnia, w jakim przyczyniają się one do realizacji celów Funduszu lub stanowią odpowiedź na wyzwania wskazane w ramach odniesienia. Podział całkowitego wkładu Unii na dane środki powinien być współmierny do znaczenia poszczególnych etapów wdrażania ujętych w celach pośrednich i wartościach docelowych. W przypadku reform, które mają wymiar legislacyjny, wskaźnik produktu określony w załączniku I do rozporządzenia (UE) 20XX/XXXX [rozporządzenie w sprawie wykonania] stosowany w odniesieniu do ostatniego celu pośredniego, powinien przede wszystkim odpowiadać wejściu w życie aktu prawnego – pojedynczego aktu albo większej ich liczby. W przypadku reform nie ma potrzeby, aby końcowa wartość docelowa odzwierciedlała aspekty ilościowe.

(31) Plan powinien zapewniać komplementarność i synergii między różnymi środkami wspierającymi różne obszary polityki i ukierunkowanymi na różne grupy beneficjentów. Jest to szczególnie ważne dla opracowania kompleksowej polityki na rzecz rozwoju prosperujących obszarów wiejskich i przybrzeżnych oraz zapewnienia dynamicznego sektora rolnego i sektora rybołówstwa. W szczególności zachęca się państwa członkowskie do promowania takich synergii przy opracowywaniu środków i rozdziałów oraz przy stosowaniu stóp współfinansowania. W odniesieniu do środków wspierających podstawowe usługi i infrastrukturę na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, a także przedsiębiorstwa wiejskie i przybrzeżne, państwa członkowskie powinny opracować zintegrowane planowanie w celu zapewnienia społecznościom wiejskim i nadbrzeżnym dostępu do finansowania za pomocą odpowiednich mechanizmów, w tym konkretnych działań w ramach polityki; mechanizmy i struktury zarządzania służące koordynacji programowania i wdrażania polityk unijnych, krajowych, regionalnych i lokalnych, programowania podejść do finansowania zintegrowanego na szczeblu lokalnym i regionalnym, z uwzględnieniem szczególnego kontekstu i zdolności beneficjentów docelowych, tworzenia budowania zdolności zarówno dla administracji, jak i beneficjentów. W planie PKR należy określić szczegółowy zestaw środków i ustaleń dotyczących jego monitorowania i realizacji, w tym ustanowienie organów odpowiedzialnych za plan PKR, komitetu monitorującego i koordynującego, szacunkowe koszty tych działań oraz wkład krajowy i środki mające na celu poprawę jakości zarządzania i wzmocnienie zdolności administracyjnych administracji publicznej. W trakcie całego procesu należy dążyć do ścisłej współpracy między Komisją, państwami członkowskimi i ich regionami oraz ją urzeczywistniać; należy zachęcać do uczenia się i eksperymentów w zakresie polityki. **Komisja powinna zapewnić państwom członkowskim wskazówki dotyczące szacunkowych kosztów środków, które mają zostać uwzględnione w ich planach PKR, w tym metodyki ustalania wartości wypłat w ramach ich wdrażania oraz, w razie potrzeby, wprowadzania zmian. Obszary interwencji określone w załączniku I do rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie wykonania] i przypisane do każdego środka w ramach planu powinny być wykorzystywane wyłącznie do celów śledzenia wydatków i monitorowania, bez wpływu na cele określone w opisie celów pośrednich i wartości docelowych.**

[...]

- (33) Aby zmaksymalizować wpływ i odpowiedzialność krajową za finansowanie unijne, przy jednoczesnym podtrzymaniu zasad sprawiedliwości i solidarności, wkład krajowy w szacunkowe koszty poszczególnych środków przewidzianych w planie PKR powinien odzwierciedlać różny poziom rozwoju gospodarczego regionów w przeliczeniu na mieszkańca w stosunku do średniej dla UE–27. Spełnienie tego wymogu współfinansowania należy oceniać *ex ante* w ramach procedury zatwierdzania planu. **Plan PKR powinien być zgodny z zasadą dodatkowości finansowania unijnego i jako taki powinien uzupełniać wydatki publiczne państwa członkowskiego.** Dodatkowość wkładu UE będzie monitorowana przez Komisję przez cały okres trwania [...] **planu PKR.**

[...]

- (37) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość złożenia uzasadnionego wniosku o zmianę planu PKR w okresie wdrażania Funduszu. Komisja powinna ocenić zgodność zmienionego planu PKR z niniejszym rozporządzeniem w sposób proporcjonalny do proponowanych zmian. Aby uniknąć nadmiernego obciążenia administracyjnego, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dokonywania drobnych korekt lub korygowania błędów pisarskich w planach PKR poprzez zwykłe powiadomienie Komisji o tych zmianach, pod warunkiem że są one zgodne z wymogami planu PKR. **W przypadku interwencji opartych na produkcie elastyczność jest już zapewniona w ramach minimalnego i maksymalnego poziomu ustalonego przez państwa członkowskie w odniesieniu do kwoty jednostkowej produktu, który to poziom oznacza odpowiednio najniższą/najwyższą wartość jednostkową produktu do wypłacenia beneficjentowi w odniesieniu do konkretnej interwencji/grupy docelowej.**

[...]

(42) [W celu zapewnienia spójności gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe, w tym w połączeniu z bezzwrotnym wsparciem w ramach działań łączonych w ramach Instrumentu UE, powinny być wdrażane zgodnie z tytułem X rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509¹ i [rozporządzeniem w sprawie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK)] oraz z technicznymi ustaleniami i warunkami ustanowionymi przez Komisję do celów jego stosowania. Wsparcie w ramach Instrumentu UE w formie gwarancji budżetowej lub instrumentów finansowych, w tym w połączeniu z bezzwrotnym wsparciem w ramach działania łączonego, powinno być udzielane wyłącznie za pośrednictwem [Instrumentu EFK InvestEU]]. **W szczególności wsparcie w ramach Instrumentu UE w formie gwarancji budżetowej powinno być udzielane z wykorzystaniem gwarancji budżetowej określonej w [rozporządzeniu EFK] jako narzędzia realizacji służącego wspieraniu celów Instrumentu UE i powinno być wdrażane zgodnie z zasadami ustanowionymi na mocy [rozporządzenia EFK].** Aby zapewnić partnerom wykonawczym szerszy dostęp do gwarancji budżetowych i instrumentów finansowych, Komisja powinna mieć możliwość zawierania umów w ramach zarządzania pośredniego ze wszystkimi kategoriami podmiotów wymienionymi w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Aby zapewnić należyte zarządzanie finansami i dyscyplinę budżetową oraz ograniczyć nieuregulowane płatności, rezerw na gwarancję budżetową wdrażaną w ramach Instrumentu UE nie należy zaciągać po zakończeniu ostatniego roku obowiązywania wieloletnich ram finansowych (WRF) i należy je utworzyć do końca trzeciego roku po zakończeniu WRF. Zobowiązania budżetowe związane z takim tworzeniem rezerw powinny uwzględniać postępy w udzielaniu gwarancji budżetowej. Przy tworzeniu rezerw należy uwzględniać postępy w zatwierdzaniu i podpisywaniu operacji z zakresu finansowania i inwestycji wspierających cele Instrumentu UE.

[...]

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

(46a) Aby zapewnić przewidywalność i ciągłość wsparcia UE na rzecz wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa, środki, które mogą być finansowane z wyodrębnionych środków przydzielonych na wspólną politykę rybołówstwa, mogą obejmować interwencje dotyczące tymczasowego i trwałego zaprzestania działalności połowowej, innowacji, selektywności narzędzi połowowych, operacji przyczyniających się do osiągnięcia dobrego stanu środowiska, usług środowiskowych, inwestycji w ograniczenie zużycia energii i efektywność energetyczną, inwestycji produkcyjnych w akwakulturę, zdrowie i dobrostan zwierząt, odbudowy, wdrażania i monitorowania chronionych obszarów morskich, wsparcia dla organizacji producentów, rekompensat za nieoczekiwane zdarzenia.

[...]

(51) Działania związane z przejrzystością, informacjami, komunikacją i widocznością mają podstawowe znaczenie dla uwidocznienia działań Unii w terenie oraz zapewnienia identyfikowalności środków finansowych i powinny opierać się na prawdziwych, rzetelnych i aktualnych informacjach. Aby osiągnąć te cele, należy przewidzieć odpowiednie ustalenia dotyczące gromadzenia i zgłaszania danych potrzebnych do wielu celów tylko raz. W celu uniknięcia powielania wysiłków i w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego państw członkowskich należy usprawnić gromadzenie i udostępnianie danych do celów audytu i kontroli, przejrzystości, monitorowania wyników i oceny oraz ustanowić wymogi dotyczące publikacji w celu zapewnienia maksymalnej przejrzystości. **Zgodnie z zasadą proporcjonalności wymogi dotyczące gromadzenia i przejrzystości danych nie powinny mieć zastosowania do uczestników zdefiniowanych w niniejszym rozporządzeniu.**

[...]

- (53) Aby zmniejszyć obciążenia administracyjne oraz koszty dla odbiorców unijnego finansowania, a także aby uniknąć powielania audytów i weryfikacji zarządczych w odniesieniu do tych samych środków, należy – w odniesieniu do Funduszu – określić konkretne stosowanie zasady „jednego audytu”. **Zgodnie z trybem zarządzania dzielonego i podejściem opartym na jednym audycie Komisja powinna opierać się przede wszystkim na pracach instytucji audytowych.** Instytucja audytowa powinna przeprowadzać audyty i zapewniać, aby opinie audytowe przedstawiane Komisji były wiarygodne. Opinia ta powinna dostarczyć Komisji pewności, że systemy zarządzania i kontroli państwa członkowskiego funkcjonują prawidłowo oraz że twierdzenia zawarte w deklaracji zarządczej przedłożonej przez jednostkę koordynującą są prawidłowe. **Przeprowadzając audyty, Komisja powinna opierać się na zasadzie proporcjonalności i uwzględniać wiarygodność prac instytucji audytowych oraz ryzyko dla interesów finansowych Unii. Co do zasady Komisja powinna skupić się na audytach systemów.**
- (53a) **W przypadku przedkładania pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności rola funkcji koordynacyjnej planu PKR powinna ograniczać się do gromadzenia deklaracji zarządczych od poszczególnych instytucji zarządzających i agencji płatniczych, a także opinii audytowych i podsumowania audytów od organów odpowiedzialnych za plan, zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państwa członkowskiego. Zadanie to nie powinno obejmować żadnych weryfikacji ani audytów przeprowadzanych w ramach funkcji koordynacyjnej. Państwa członkowskie mogą powierzyć inne zadania koordynacyjne innym organom zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państw członkowskich.**

[...]

- (54a) **Aby zapewnić kontynuację obecnych struktur zarządzania, państwa członkowskie mogą utrzymać istniejące agencje płatnicze WPR. Agencje płatnicze WPR powinny być akredytowane na podstawie przepisów krajowych. Zachęca się państwa członkowskie do kontynuowania obecnych zasad i praktyk akredytacyjnych w celu zapewnienia, aby agencje płatnicze WPR posiadały strukturę administracyjną i system kontroli wewnętrznej, które są zgodne z uznanymi na szczeblu międzynarodowym standardami kontroli wewnętrznej i które zapewniają wystarczające gwarancje, że płatności są zgodne z prawem, prawidłowe i że są właściwie rozliczane.**

[...]

- (56) W celu zapewnienia poszanowania zasady należytego zarządzania finansami państwa członkowskie powinny zapewnić, aby kwota szacunkowych łącznych kosztów ich planów PKR pozostawała racjonalna i wiarygodna przez cały okres jego realizacji, oraz w razie potrzeby wystąpić o zmianę swoich planów PKR. Model realizacji Funduszu powinien mieć na celu zapewnienie przewidywalności i spójności między poziomami płatności a indywidualnym tempem wdrażania każdego środka poprzez przypisanie wartości wypłat ex ante do każdego celu pośredniego i każdej wartości docelowej. Ponadto w ramach przeglądu śródkresowego państwo członkowskie powinno przeprowadzić przegląd szacunkowych łącznych kosztów reform i inwestycji oraz innych interwencji objętych planem PKR, wraz z odpowiednimi dostosowaniami w uzasadnionych przypadkach. Ponadto, przedkładając ostateczny roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności za ostatni rok budżetowy, państwo członkowskie powinno potwierdzić, że łączna kwota płatności od Komisji nie przekracza całkowitej kwoty wypłaconej przez państwo członkowskie beneficjentom w ramach realizacji planu, z uwzględnieniem wkładu krajowego. Z tych samych względów należytego zarządzania finansami Komisja powinna mieć możliwość odzyskania kwot uprzednio wypłaconych w związku z etapami przejściowymi środka, jeżeli nie osiągnięto ostatecznego celu pośredniego lub wartości docelowej danego środka **w sposób proporcjonalny i uzasadniony zgodnie z postępowaniem w realizacji danego środka**, oraz podjęcia działań w przypadku odwrócenia celu pośredniego lub wartości docelowej mających miejsce w okresie do pięciu lat od daty odpowiedniej płatności Komisji.
- (56a) **Wymóg trwałości powinien mieć zastosowanie do celów pośrednich i wartości docelowych, ale nie do interwencji opartych na produkcji, których z natury nie można odwrócić. W tym kontekście nie powinien on mieć zastosowania na przykład do interwencji w ramach WPR opartych na produkcji ani do środków w zakresie przesiedleń w obszarze spraw wewnętrznych. W przypadku środków realizowanych przy pomocy celów pośrednich i wartości docelowych ocena odwrócenia powinna być przeprowadzana wyłącznie na podstawie celów określonych na poziomie celu pośredniego lub wartości docelowej i nie powinna mieć zastosowania na poziomie beneficjentów, odbiorców lub odbiorców końcowych, na przykład przedsiębiorstwa otrzymującego dotację lub wsparcie za pośrednictwem instrumentu finansowego.**

(57) W celu znacznego uproszczenia procedur i zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla odbiorców, państw członkowskich i Komisji, przy jednoczesnym zapewnieniu solidnych zabezpieczeń w zakresie regularnego i skutecznego wykorzystania środków finansowych Unii, w planach PKR należy uwzględnić środki ułatwiające wdrażanie, zarówno podczas opracowywania, jak i wykonania przepisów dotyczących monitorowania. Takie elementy powinny obejmować na przykład zapewnienie pomocy technicznej oraz wsparcia państwom członkowskim, ograniczenie powielania kontroli poprzez stosowanie podejścia opartego na zasadzie jednego audytu oraz odejście od kontroli faktur w celu skoncentrowania się na rzeczywistych wynikach. Nie należy w związku z tym oczekiwać od krajowych instytucji audytowych ani od Komisji weryfikacji podstawowych kosztów operacji do celów ich działań audytowych. W celu uproszczenia, pomoc techniczna powinna być udzielana przez cały okres realizacji w formie stawki zryczałtowanej mającej zastosowanie do wszystkich płatności. Fundusz powinien również zapewniać wystarczającą elastyczność, czy to dzięki usprawnionym procedurom zmiany planów, czy też dzięki lepszej reakcji na nieprzewidziane kryzysy za pomocą wielu mechanizmów umożliwiających uruchomienie zasobów na takie wydarzenia, takich jak przegląd planu, kwota elastyczności lub dostęp do instrumentu. Fundusz powinien również umożliwić państwom członkowskim samodzielne decydowanie o tym które cele pośrednie i wartości docelowe należy wskazywać w każdym wniosku o płatność, w zależności od tempa ich realizacji. Aby zapewnić regularne wypłaty i terminową realizację celów Unii w terenie, zgodnie z zasadą corocznego umorzenia państwa członkowskie powinny przedkładać regularne wnioski o płatności na wystarczająco duże kwoty. **Aby ułatwić wdrażanie planu, należy przewidzieć ustanowienie pomocy technicznej jako stawki zryczałtowanej w wysokości do 3,5 % całego planu PKR, z możliwością zwiększenia jej do 5 % w przypadku środków wspierających regiony najbardziej oddalone i do 8 % w przypadku każdego rozdziału Planu Interreg oraz do 10 % w przypadku, gdy środki te wiążą się ze współpracą na granicach zewnętrznych lub z regionami najbardziej oddalonymi. Stawka zryczałtowana wynosi 10 % również w odniesieniu do rozdziałów Planu Interreg obejmujących cel szczegółowy Interreg „Bardziej odporne regiony graniczące z Rosją, Białorusią lub Ukrainą” określony w art. 7 ust. 4 rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie Interreg]. Jednocześnie państwa członkowskie powinny zachować prerogatywę do stosowania wyższych lub niższych stawek dla poszczególnych rozdziałów, pod warunkiem przestrzegania ogólnego pułapu wynoszącego 3,5 %.**

[...]

- (60) Przepisy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w sprawie zarządzania dzielonego należy dostosować do modelu realizacji niniejszego rozporządzenia. Konieczne jest zatem umożliwienie przedkładania informacji dotyczących postępów we wdrażaniu oraz odpowiednie dostosowanie treści deklaracji zarządczej i opinii audytowej. **Państwa członkowskie powinny również przekazywać informacje na temat postępów w osiągnięciu celów pośrednich, wartości docelowych i produktów do celów rachunkowości. Informacje te powinny obejmować skumulowane postępy do końca poprzedniego roku kalendarzowego i zostać potwierdzone w deklaracji zarządczej (deklaracjach zarządczych). Chociaż deklaracja(-e) zarządcza(-e) jest (są) przedmiotem opinii audytowej, informacje na temat skumulowanych postępów nie będą wykorzystywane do celów poświadczenia wiarygodności, a zatem nie będą podlegać audytom.**

[...]

TYTUŁ I PRZEPISY OGÓLNE

„Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu i Bezpieczeństwa (zwany dalej „Funduszem”). Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące:
 - a) zadań, celów priorytetowych, organizacji i grupowania w ramach Funduszu:
 - (i) funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności;
 - (ii) instrumentów wspólnej polityki rolnej (WPR);
 - (iii) instrumentów wspólnej polityki rybołówstwa;

(iv) instrumentów finansowanych ze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji w ramach systemów handlu uprawnieniami do emisji ustanowionych na mocy dyrektywy 2003/87/WE w celu przeciwdziałania społecznym skutkom wprowadzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do sektora budowlanego i sektora transportu drogowego dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji i użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji;

(v) wsparcia na rzecz zdolności w zakresie bezpieczeństwa i obrony;

b) zasad finansowych mających zastosowanie do unijnego wsparcia wdrażanego za pomocą planów partnerstwa krajowego i regionalnego (zwanymi dalej „planami PKR”), Planu Interreg określonego w rozporządzeniu XX [rozwój regionalny, rozdział II w sprawie Planu Interreg] (zwanego dalej „Planem Interreg”) oraz Instrumentu UE (zwanego dalej „Instrumentem”);

c) zasobów finansowych na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.

2. Wymienione poniżej rozporządzenia mogą określać szczególne warunki uzupełniające niniejsze rozporządzenie, które nie mogą być sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem:

a) rozporządzenie XX [ustanawiające Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, w tym Europejską współpracę terytorialną (Interreg) i Fundusz Spójności, jako część Funduszu określonego w rozporządzeniu (UE) [...] [PPKR] oraz ustanawiające warunki wdrażania unijnego wsparcia na rzecz rozwoju regionalnego w latach 2028–2034];

b) rozporządzenie XX [ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny jako część funduszu określonego w rozporządzeniu (UE) [...] [PKR] oraz ustanawiające warunki wdrażania unijnego wsparcia na rzecz wysokiej jakości zatrudnienia, umiejętności i włączenia społecznego w latach 2028–2034];

c) rozporządzenie XX [ustanawiające wspólną politykę rolną jako część funduszu określonego w rozporządzeniu (UE) [...] [PKR] i ustanawiające warunki wdrażania unijnego wsparcia w celu wsparcia realizacji wspólnej polityki rolnej (WPR) Unii zgodnie z częścią III tytuł III TFUE, zapewniające odpowiedni poziom życia ludności wiejskiej i dostępność żywności, zwiększające wydajność rolnictwa, stabilizujące rynki oraz wspierające długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe w latach 2028–2034];

- d) rozporządzenie XX [ustanawiające wspólną politykę rybołówstwa i unijną politykę morską jako część funduszu określonego w rozporządzeniu (UE) [...] [PKR] oraz ustanawiające warunki wdrażania... w latach 2028–2034];
- e) rozporządzenie (UE) [...] ustanawiające unijne wsparcie na rzecz azylu, migracji i integracji w latach 2028–2034;
- f) rozporządzenie (UE) [...] ustanawiające unijne wsparcie na rzecz europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i europejskiej polityki wizowej w latach 2028–2034;
- g) rozporządzenie (UE) [...] ustanawiające unijne wsparcie na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego na lata 2028–2034;
- h) rozporządzenie (UE) 202X/XXXX zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013² w odniesieniu do programu „Owoce, warzywa i mleko w szkole” („unijny program dla szkół”), interwencji sektorowych, utworzenia sektora roślin wysokobiałkowych, wymogów dotyczących konopi, możliwości ustanowienia norm handlowych dotyczących sera, roślin wysokobiałkowych i mięsa, stosowania dodatkowych należności celnych przywozowych, przepisów dotyczących dostępności dostaw w czasie sytuacji nadzwyczajnych i poważnych kryzysów oraz zabezpieczeń, w zakresie istotnym dla wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia.

W przypadku wątpliwości dotyczących tego, czy należy stosować niniejsze rozporządzenie czy rozporządzenia dotyczące poszczególnych polityk, o których mowa w akapicie pierwszym, pierwszeństwo ma niniejsze rozporządzenie.↓

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

Artykuł 1a

Zastosowanie do Interreg

1. Art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 2 i 3, art. 13 ust. 3–5, art. 14 ust. 2, art. 16 ust. 3 i 6, art. 17 ust. 1, art. 18 i 19, art. 20 ust. 1, 2 i 4, art. 21–48, art. 49 ust. 3, 7 i 10, art. 50, art. 51 ust. 1 lit. a), art. 52, 54–56, 57, 62, 70, 77, 80–83 nie mają zastosowania do Planu Interreg.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia termin „plan” należy rozumieć jako odnoszący się zarówno do planu partnerstwa krajowego i regionalnego, jak i rozdziałów Planu Interreg, z wyjątkiem przepisów w art. 1 ust. 1 lit. b), art. 4 ust. 8 lit. b) i ust. 9, art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 2 lit. c), w przypadku których termin „plan” odnosi się do Planu Interreg.

W przypadku Planu Interreg i rozdziałów Planu Interreg, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, termin „państwo członkowskie” należy rozumieć jako odnoszący się do „państwa członkowskiego, w którym mieści się instytucja zarządzająca”.

Artykuł 2

Cele ogólne Funduszu

1. Mając na uwadze ogólne [...] **założenie**, jakim jest promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, zrównoważonego rozwoju, **wzrostu** i konkurencyjności Unii, jej **środowiska**, jej bezpieczeństwa, jej **odporności** i jej gotowości, Fundusz wspiera następujące cele ogólne:
 - a) [...] **wspieranie wdrażania unijnej polityki spójności poprzez zmniejszanie** dysproporcji regionalnych w Unii i zacofania regionów najmniej uprzywilejowanych oraz promowanie europejskiej współpracy terytorialnej zgodnie z częścią trzecią tytuł XVIII TFUE, w tym wspieranie projektów w dziedzinach środowiska i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportowej zgodnie z art. 177 [...] **akapit drugi** TFUE („Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Fundusz Spójności”);

- b) wspieranie **wdrażania unijnej polityki spójności poprzez poprawę** wysokiej jakości zatrudnienia, **szkoleń**, kształcenia i umiejętności oraz włączenia społecznego zgodnie z częścią trzecią tytuły XI i XVIII TFUE („Europejski Fundusz Społeczny”) oraz przyczynianie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej zgodnie z art. 91 ust. 1 lit. d), art. 192 ust. 1 i art. 194 ust. 2 TFUE;
- c) wspieranie wdrażania unijnej wspólnej polityki rolnej zgodnie z **częścią trzecią** [...] tytuł III TFUE;
- d) wspieranie wdrażania unijnej wspólnej polityki rybołówstwa zgodnie z częścią trzecią [...] **tytuł III** TFUE;
- e) ochrona i wzmacnianie **praw podstawowych**, demokracji i **praworządności** oraz podtrzymywanie wartości Unii zgodnie z art. 2 TUE;
- f) **wspieranie wdrażania stosownych polityk na podstawie tytułu V określonych w rozporządzeniu (UE) [...] ustanawiającym unijne wsparcie na rzecz azylu, migracji i integracji w latach 2028–2034 [AMI], w rozporządzeniu (UE) [...] ustanawiającym unijne wsparcie na rzecz strefy Schengen, europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i wspólnej polityki wizowej w latach 2028–2034 [BMV] i w rozporządzeniu (UE) [...] ustanawiającym unijne wsparcie na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego w latach 2028–2034 [IS].**

Fundusz wspiera cele ogólne w regionach najbardziej oddalonych, uwzględniając ich strukturalną sytuację społeczno-gospodarczą zgodnie z art. 349 TFUE.

Artykuł 3

Cele szczegółowe Funduszu

1. Cele ogólne, o których mowa w art. 2, są realizowane we wszystkich regionach poprzez [...] **odpowiednie następujące** cele szczegółowe:
 - a) wspieranie trwałego dobrobytu, **konkurencyjności i spójności** Unii we wszystkich regionach poprzez:

- (i) promowanie atrakcyjności terytoriów w celu wspierania prawa do pozostania, w tym w drodze wspierania strategii **terytorialnych** na rzecz zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich i wiejskich, w tym wspierania usług terytorialnych i infrastruktury, **a także zrównoważonej mobilności**;
- (ii) wzmacnianie **konkurencyjności Unii, w tym w drodze wspierania jej bazy przemysłowej i sektorów usługowych, ze szczególnym naciskiem na konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw** i odporne łańcuchy dostaw, oraz w drodze pobudzania zrównoważonej i konkurencyjnej produkcji, w szczególności w obszarze **technologii strategicznych, w tym technologii neutralnych emisyjnie i technologii surowców krytycznych**, [...] poprzez [...] uwzględnienie ambicji środowiskowych i klimatycznych z myślą o przyspieszeniu czystej transformacji przemysłowej;
- (iii) wspieranie sprawiedliwej transformacji na rzecz realizacji celów Unii w dziedzinie energii i klimatu na lata 2030, 2040 i 2050, w szczególności poprzez priorytetowe traktowanie wsparcia na rzecz wytwarzania czystej energii oraz budowy infrastruktury czystej energii, promowanie efektywności energetycznej i dekarbonizacji, magazynowania i technologii, rozwój inteligentnych systemów energetycznych oraz krajowych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych [...] **oraz** [...] sieci transeuropejskiej (TEN-E) i technologii, a także promowanie **zasobooszczędności** i gospodarki o obiegu zamkniętym, przy zapewnieniu, aby wszystkie terytoria i wszyscy obywatele mogli wносить wkład w czystą i **sprawiedliwą** transformację i czerpać z niej korzyści;
- (iv) wspieranie transformacji cyfrowej, **w szczególności** na rzecz realizacji celów cyfrowej dekady określonych w programie polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r., a tym samym przyczynianie się do tego, aby Unia była **otwarta**, suwerenna, bezpieczna i inkluzyjna pod kątem cyfrowym, oraz promowanie rozwoju i wykorzystania zaawansowanych technologii, w tym sztucznej inteligencji, infrastruktury cyfrowej i usług cyfrowych, które są bezpieczne i godne zaufania, podstawowych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych, cyfrowych usług publicznych i łączności ICT, przy jednoczesnym eliminowaniu przepaści cyfrowej;

- (v) wspieranie badań, rozwoju i innowacji, **oraz absorpcji technologii, w szczególności w MŚP**, w tym rozpowszechnianie innowacji we wszystkich regionach i sektorach, z uwzględnieniem strategii inteligentnej specjalizacji;
- (vi) wspieranie środków, w tym reform, mających na celu dalszy rozwój unii oszczędności i inwestycji oraz wspomaganie rozwoju możliwości finansowania rynkowego;
- (vii) wspieranie mieszkalnictwa socjalnego i mieszkalnictwa przystępnego cenowo;
- (viii) wzmocnianie unijnej infrastruktury transportowej i przyczynianie się do ukończenia transeuropejskiej sieci transportowej, w szczególności sieci bazowej i rozszerzonej sieci bazowej, przy jednoczesnej dekarbonizacji i poprawie łączności, **multimodalności, interoperacyjności**, bezpieczeństwa i dostępności w odniesieniu do obszarów oddalonych, peryferyjnych, **transgranicznych** i słabiej połączonych; wspieranie zielonej i cyfrowej transformacji transportu;
- (ix) wspieranie turystyki, **dziedzictwa naturalnego i kulturowego**, w tym zrównoważoności;
- (x) wspieranie [...] ochrony środowiska, przystosowania się do zmiany klimatu, [...] **łagodzenia zmiany klimatu i** wspieranie odporności na zmianę klimatu, **w tym rozwiązań opartych na zasobach przyrody, efektywnej gospodarki wodnej oraz efektywnego gospodarowania ściekami i odpadami, jakości wody i odporności wodnej**, oraz zwiększanie różnorodności biologicznej, jakości gleby i zasobów naturalnych, promowanie obiegu zamkniętego, biogospodarki i upowszechniania zasobooszczędności, wzmocnienie zapobiegania zanieczyszczeniom, ich **ograniczania**, kontroli i usuwania, ochrona i odbudowa przyrody oraz [...] **ekosystemów**, a także promowanie rozwiązań nowego europejskiego Bauhausu w środowisku zbudowanym;

- b) wspieranie zdolności obronnych, **odporności, gotowości, ochrony ludności** i bezpieczeństwa Unii we wszystkich regionach poprzez:
- (i) wzmocnianie unijnej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego, **wspieranie infrastruktury obronnej**, mobilności wojskowej, w szczególności poprzez rozwój infrastruktury TEN-T podwójnego zastosowania, **korytarzy mobilności i brakujących połączeń**;
 - (ii) wzmocnianie gotowości Unii na sytuacje kryzysowe i katastrofy, **w tym zagrożenia hybrydowe**, w szczególności poprzez włączanie zasady gotowości na etapie projektowania do głównego nurtu polityki;
 - (iii) zwiększanie bezpieczeństwa **i ochrony ludności** Unii przez poprawę zdolności wykrywania zagrożeń, zapobiegania im i reagowania na nie, w tym poprzez wzmocnianie **i ochronę** infrastruktury krytycznej [...] oraz cyberbezpieczeństwa.
- ba) [...] **wspieranie celów określonych w wymienionych niżej rozporządzeniach sektorowych na podstawie części trzeciej tytuł V TFUE:**
- rozporządzenie (UE) [...] ustanawiające unijne wsparcie na rzecz azylu, migracji i integracji na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.;
 - rozporządzenie (UE) [...] ustanawiające unijne wsparcie na rzecz europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i europejskiej polityki wizowej na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.;
 - rozporządzenie (UE) [...] ustanawiające unijne wsparcie na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.;
- c) wzmocnianie spójności społecznej poprzez wspieranie ludzi i wzmocnianie społeczeństw Unii i unijnego modelu społecznego, **w tym w drodze innowacji i eksperymentów społecznych**, poprzez:
- (i) wspieranie zatrudnienia, **w tym zatrudnienia młodzieży**, równego dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych i wysokiej jakości warunków pracy oraz mobilności pracowników;

- (ii) zwiększanie podaży pracy oraz poprawę kształcenia, **szkolenia** oraz nabywania umiejętności przez całe życie, w szczególności poprzez promowanie podnoszenia i zmiany kwalifikacji;
 - (iii) promowanie równych szans dla wszystkich i **równości płci, zwalczanie przemocy ze względu na płeć**, wspieranie silnych siatek bezpieczeństwa socjalnego, sprzyjanie włączeniu społecznemu oraz zwalczanie **dyskryminacji, deprywacji materialnej, ubóstwa i bezdomności, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci**, a także wspieranie inwestycji w infrastrukturę społeczną, **w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami**;
 - (iv) ułatwianie dostępu do usług i powiązanej infrastruktury, w tym [...] **modernizacja, cyfryzacja** oraz poprawa jakości i odporności systemów opieki zdrowotnej, usług opieki nad dziećmi i opieki długoterminowej;
 - (v) podjęcie wyzwań związanych ze zmianami demograficznymi w całej UE, które obejmują niedobory siły roboczej i dysproporcje między pokoleniami i regionami;
 - (vi) zajęcie się społecznymi skutkami włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE;
- d) utrzymanie jakości życia w Unii, **w tym konkurencyjnego, zrównoważonego, atrakcyjnego i odpornego rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa**, poprzez:
- (i) wspieranie bardziej sprawiedliwych i wystarczających dochodów rolników oraz ich długoterminowej konkurencyjności, w tym pozycji rolników w łańcuchu wartości;
 - (ii) przyczynianie się do długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego, **w tym poprzez wspieranie produkcji żywności wysokiej jakości oraz zwiększanie odporności żywnościowych łańcuchów wartości**;

- (iii) poprawa atrakcyjności i warunków życia [...] na obszarach wiejskich oraz sprawiedliwe warunki pracy oraz wspieranie odnowy pokoleń; zwiększenie gotowości i zdolności **rybaków, producentów akwakultury i rolników** do radzenia sobie z kryzysami i zagrożeniami; zwiększenie dostępu do wiedzy i innowacji oraz przyspieszenie transformacji zielonej i cyfrowej na rzecz dobrze prosperującego sektora rolno-spożywczego, **sektora rybołówstwa i sektora akwakultury** [...];
 - (iv) zapewnienie zrównoważoności, konkurencyjności i odporności unijnego sektora rybołówstwa i sektora akwakultury, pobudzenie zrównoważonej i konkurencyjnej niebieskiej gospodarki na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych, zwiększenie możliwości społeczno-gospodarczych i odporności społeczności lokalnych oraz zapewnienie sprawnego zarządzania oceanami we wszystkich wymiarach, w trosce o bezpieczne, chronione, czyste i zarządzane w zrównoważony sposób oceany;
 - (v) wzmocnienie praktyk zrównoważonego rolnictwa i gospodarki leśnej w celu promowania odpornych działań w dziedzinie klimatu i świadczenia wielorakich usług ekosystemowych, wspieranie efektywnej gospodarki wodnej oraz efektywnego gospodarowania **ściekami i odpadami** oraz jakości **wody** i odporności **wodnej**, wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody, wzmacnianie zrównoważonego rozwoju, ochrona środowiska, poprawa ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej, gleby i zasobów naturalnych oraz poprawa **zdrowia roślin i zwierząt** oraz dobrostanu zwierząt;
- e) ochrona i wzmacnianie praw podstawowych, demokracji, **dobrych rządów**, równości i praworządności oraz podtrzymywanie wartości Unii poprzez:
- (i) utrzymywanie i dalszy rozwój otwartych, opartych na prawach, demokratycznych, równych i integracyjnych społeczeństw, w tym dzięki budowaniu zdolności społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych do podtrzymywania wartości Unii, edukacji obywatelskiej i uczestnictwa młodzieży;

- (ii) promowanie i podtrzymywanie praworządności, **w tym** poprzez wzmocnienie systemów wymiaru sprawiedliwości, ram antykorupcyjnych, pluralizmu mediów, integralności informacji, umiejętności korzystania z mediów oraz skutecznych mechanizmów kontroli i równowagi;
- (iii) zwiększenie efektywności administracji publicznej oraz zdolności instytucjonalnych organów publicznych i zainteresowanych stron na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym **oraz wspieranie pomocy technicznej przyczyniającej się do skutecznego wdrażania planu PKR;**
- (iv) promowanie kultury jako katalizatora wartości europejskich oraz wspieranie dynamicznego i zróżnicowanego sektora kultury **i sektora kreatywnego.**

Artykuł 4

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „mające zastosowanie prawo” oznacza prawo Unii oraz przepisy prawa krajowego bezpośrednio odnoszące się do jego stosowania;
- (1a) „okres odniesienia dla poświadczenia wiarygodności” oznacza okres od dnia 1 października do dnia 30 września, z wyjątkiem pierwszego roku wdrażania okresu programowania, w odniesieniu do którego oznacza on okres od rozpoczęcia wdrażania środków w ramach planu do dnia 30 września 2028 r.; w odniesieniu do ostatniego roku wdrażania oznacza okres od dnia 1 października 2035 r. do dnia 31 grudnia 2035 r.;**
- 2) „beneficjent” oznacza:
 - a) podmiot prawa publicznego lub prywatnego, podmiot posiadający osobowość prawną lub jej nieposiadający lub osobę fizyczną niebędącą uczestnikiem, odpowiedzialne za inicjowanie lub zarówno inicjowanie, jak i realizację operacji w ramach planu PKR [...] **lub rozdziału** Planu Interreg i którym przedstawiono dokument określający warunki wsparcia;
 - b) w kontekście instrumentów finansowych – podmiot wdrażający fundusz powierniczy, lub, jeżeli nie istnieje struktura z funduszem powierniczym, podmiot wdrażający fundusz szczegółowy, lub, jeżeli instrumentem finansowym zarządza instytucja zarządzająca – instytucję zarządzającą;

- c) [...] rolnika zgodnie z definicją w art. 2a [definicje] rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR]
- (i) [...]
- (ii) [...]
- 3) „rozdział planu PKR” oznacza część planu PKR skupiającą się na konkretnym wyzwaniu, sektorze, polityce lub obszarze geograficznym **lub kombinacji tych elementów**;
- 4) „wykonawca” oznacza podmiot lub osobę fizyczną, z którymi beneficjent lub odbiorca zawierają umowę w konkretnym celu realizacji jednej lub większej liczby operacji lub ich części;
- 4a) **„instytucja pośrednicząca” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, za którego działania odpowiedzialność ponosi instytucja zarządzająca lub który wykonuje obowiązki lub zadania w imieniu takiej instytucji;**
- 5) „odbiorca” oznacza podmiot posiadający osobowość prawną lub jej nieposiadający lub osobę fizyczną niebędącą uczestnikiem, otrzymujące środki z budżetu Unii za pośrednictwem beneficjenta;
- 6) „odbiorca końcowy” oznacza podmiot posiadający osobowość prawną lub jej nieposiadający lub osobę fizyczną niebędącą uczestnikiem, otrzymujące wsparcie w ramach instrumentu finansowego i które stanowią odbiorcę do celów art. 38 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509;

- 7) „uczestnik” oznacza osobę fizyczną, która czerpie bezpośrednio korzyści z operacji, ale która nie rozpoczyna ani nie realizuje tej operacji;
- 8) „operacja” oznacza:
- a) projekt [...], działanie lub grupę projektów lub [...] działań [...] wdrażające [...] **jedno działanie lub większą ich liczbę;**
 - b) w kontekście instrumentów finansowych – wkład z planu PKR lub Planu Interreg na rzecz instrumentu finansowego oraz późniejsze wsparcie finansowe świadczone z tego instrumentu finansowego na rzecz odbiorców końcowych;
 - c) [...] płatność przyznawaną rolnikom **lub, w stosownych przypadkach, innym beneficjentom** w ramach obszarowych i związanych z produkcją zwierzęcą interwencji z zakresu wsparcia dochodów w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1 [Rodzaje interwencji], lit. a)–g), o) i p);
- 9) „środek” oznacza reformę, inwestycję lub **opartą na produkcji** [...] interwencję na szczeblu krajowym lub niższym niż krajowy, które są wspierane w ramach planu PKR lub Planu Interreg **i które mogą się składać z jednego lub więcej działań;**
- 9a) „interwencja oparta na produkcji” oznacza interwencję, w przypadku której kwotę wkładu Unii określa się poprzez odniesienie do wartości jednostkowej produktu pomnożonej przez liczbę uzyskanych produktów;**
- 10) „cel pośredni” oznacza osiągnięcie jakościowe, wykorzystywane do pomiaru postępów w realizacji środka;
- 11) „wartość docelowa” oznacza osiągnięcie ilościowe, wykorzystywane do pomiaru postępów w realizacji środka;

- 12) „wartość wypłaty” oznacza kwotę, która ma zostać wypłacona przez Komisję państwu członkowskiemu z tytułu postępów we wdrażaniu środków przewidzianych **w planie PKR lub w rozdziale Planu Interreg** [...], z uwzględnieniem kwot przeznaczonych na reformy;
- 12a) „instrument finansowy” oznacza formę wsparcia udzielanego w ramach struktury, z wykorzystaniem której produkty finansowe są dostarczane odbiorcom końcowym;
- 12b) „produkt finansowy” oznacza inwestycje kapitałowe lub quasikapitałowe oraz pożyczki i gwarancje, zgodnie z definicjami w art. 2 rozporządzenia finansowego;
- 13) [...]
- 14) [...]³
- 15) „gospodarstwo” oznacza wszystkie jednostki wykorzystywane do działalności rolniczej i zarządzane przez rolnika, znajdujące się na terytorium tego samego państwa członkowskiego objętym terytorialnym zakresem stosowania Traktatów, jak określono w art. 52 TUE w związku z art. 349 i 355 TFUE;
- 16) [...]
- 17) „pieczęcie” oznaczają pieczęcie doskonałości i pieczęcie suwerenności przyznane w ramach realizacji programów unijnych w okresie programowania 2021–2027 oraz pieczęcie przyznane w ramach programów unijnych realizowanych w ramach zarządzania bezpośredniego w latach 2028–2034, takie jak pieczęć konkurencyjności;

³ [...]

- 18) „podwykonawca” oznacza osobę lub podmiot, z którymi wykonawca zawarł umowę na wykonanie części umowy w konkretnym celu realizacji jednej lub większej liczby operacji lub ich części;
- 19) „kryzys” oznacza [...] **kryzys** zgodnie z definicją w art. 2 pkt 22 rozporządzenia (UE) 2024/2509;
- 20) „ocena spełnienia wymogów dotyczących filarów” oznacza ocenę, o której mowa w art. 157 ust. 3 i 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509;
- 21) [...]

[...]

- 22) [...]
- 23) „wydatki publiczne” do celów WPR i WPRyb oznaczają każdy wkład w finansowanie operacji, którego źródłem jest budżet krajowych, regionalnych lub lokalnych organów publicznych, budżet Unii udostępniony Funduszowi, budżet podmiotów prawa publicznego lub budżet stowarzyszeń organów publicznych lub podmiotów prawa publicznego;
- 23a) **„wkład krajowy” oznacza krajowy wkład prywatny i krajowy wkład publiczny inne niż wkład z budżetu Unii udostępniony Funduszowi, z wyjątkiem jednak do celów art. 35 ust. 1 lit. a)–k) i m)–s) oraz art. 35b, gdzie „wkład krajowy” oznacza wyłącznie krajowy wkład publiczny;**
- 24) „poziom dofinansowania” do celów WPR i WPRyb oznacza stawkę wydatków publicznych na daną operację; w kontekście instrumentów finansowych odnosi się to do ekwiwalentu dotacji brutto wsparcia zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt [...]30 rozporządzenia Komisji (UE) nr [...] 2022/2472;
- 25) „łodziowe rybołówstwo przybrzeżne” oznacza działalność połowową prowadzoną przez:
- a) morskie i śródlądowe statki rybackie o długości całkowitej poniżej 12 metrów i niekorzystające z narzędzi ciągnionych zdefiniowanych w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006 (28); lub
 - b) rybaków łowiących z brzegu, w tym zbieraczy skorupiaków;
- 26) „rybak” oznacza każdą osobę fizyczną **lub prawną** zajmującą się zarobkową działalnością połowową, uznaną przez dane państwo członkowskie;
- 27) [...]

- 28) „zrównoważona niebieska gospodarka” oznacza wszystkie sektorowe i międzysektorowe działania gospodarcze prowadzone na całym rynku wewnętrznym, związane z oceanem, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi, w tym w regionach wyspiarskich i najbardziej oddalonych oraz państwach śródlądowych Unii, obejmujące sektory wschodzące i nierynkowe towary i usługi oraz mające na celu zapewnienie zrównoważoności środowiskowej, społecznej i gospodarczej w długiej perspektywie, które to działania są spójne z celami zrównoważonego rozwoju, w szczególności z celem nr 14, oraz z przepisami Unii w zakresie środowiska;
- 29) „**zintegrowana** polityka morska” oznacza politykę unijną, której celem jest wspieranie zintegrowanego i spójnego procesu decyzyjnego, by zmaksymalizować zrównoważony rozwój, wzrost gospodarczy i spójność społeczną w Unii, w szczególności na obszarach przybrzeżnych i wyspiarskich oraz w regionach najbardziej oddalonych, jak również w sektorach zrównoważonej niebieskiej gospodarki, za pomocą spójnej polityki dotyczącej spraw morskich oraz odpowiedniej współpracy międzynarodowej;
- 30) „ochrona na morzu i nadzór morski” oznaczają działania prowadzone w celu zrozumienia, w stosownych przypadkach zapobiegania oraz zarządzania w sposób kompleksowy w odniesieniu do wszystkich zdarzeń i działań związanych z obszarem morskim, które mogłyby mieć wpływ na bezpieczeństwo morskie i ochronę na morzu, egzekwowanie prawa, obronność, kontrolę granic, ochronę środowiska morskiego, kontrolę rybołówstwa, handel i interes gospodarczy Unii;
- 31) „europejska sieć informacji i obserwacji środowiska morskiego” lub „EMODnet” oznacza partnerstwo, w ramach którego gromadzi się dane i metadane morskie, aby te rozproszone zasoby były bardziej dostępne i funkcjonalne z punktu widzenia użytkowników publicznych i prywatnych, i w tym celu oferuje się zweryfikowane pod kątem jakości, interoperacyjne i zharmonizowane dane morskie;
- 32) „planowanie przestrzenne obszarów morskich” oznacza proces, w ramach którego odpowiednie organy państw członkowskich analizują i organizują działalność ludzką na obszarach morskich, aby osiągnąć cele ekologiczne, gospodarcze i społeczne;

- 33) „obserwacja oceanu” oznacza fundament całej wiedzy o morzu. Stanowi podstawę zrozumienia ekosystemów morskich i czynników, które na nie wpływają. Dostarcza kluczowych danych na potrzeby prognozowania pogody, strategii łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, monitorowania ekstremalnych zdarzeń, bezpieczeństwa cywilnego (stan morza, powódzie), żeglugi morskiej, energii morskiej, rybołówstwa i akwakultury oraz – w coraz większym stopniu – bezpieczeństwa i obrony. Stanowi podstawę podejmowania decyzji w oparciu o dowody i dostarcza kluczowych informacji na temat tego, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na zdrowie oceanu i jak ocean służy społeczeństwu;
- 34) „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie mającego zastosowanie prawa, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii, polegające na otrzymaniu z tego budżetu nieuzasadnionego zwrotu na podstawie celów pośrednich, wartości docelowych i produktów;
- 34a) **„poważne naruszenie” oznacza uchybienie w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, w odniesieniu do którego konieczne są znaczne usprawnienia, oraz w przypadku gdy którykolwiek z kluczowych wymogów, o których mowa w tabeli 1 w załączniku IV, został wskutek oceny uznany za niespełniony i zaszeregowany do kategorii 3 i 4 tabeli 2 w załączniku IV– Klasyfikacja dotycząca systemów zarządzania i kontroli lub naruszenie zobowiązań określonych w art. 58, które poważnie szkodzi interesom finansowym Unii. Należyćie uwzględnić się charakter, czas trwania, wagę i zakres danego naruszenia;**
- 35) „fundusz powierniczy” oznacza fundusz utworzony na odpowiedzialność instytucji zarządzającej w ramach co najmniej jednego rozdziału **planu PKR lub w ramach rozdziałów Planu Interreg** [...];
- 36) „fundusz szczegółowy” oznacza fundusz, za pomocą którego instytucja zarządzająca lub fundusz powierniczy dostarczają produkty finansowe odbiorcom końcowym;
- 37) „podmiot wdrażający instrument finansowy” oznacza podmiot prawa publicznego lub prywatnego realizujący zadania funduszu powierniczego lub funduszu szczegółowego;
- 38) [„regiony słabiej rozwinięte” oznaczają regiony, w których PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB na mieszkańca dla UE-27 („regiony słabiej rozwinięte”);]

- 39) [„regiony w okresie przejściowym” oznaczają regiony, w których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 100 % średniego PKB na mieszkańca dla UE-27 („regiony w okresie przejściowym”);]
- 40) [„regiony lepiej rozwinięte” oznaczają regiony, w których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 100 % średniego PKB na mieszkańca dla UE-27 („regiony lepiej rozwinięte”).]
- 40a) „akwakultura” oznacza hodowlę lub chów organizmów wodnych za pomocą technik opracowanych w celu zwiększenia produkcji przedmiotowych organizmów poza naturalną zdolność środowiska, gdzie organizmy takie pozostają własnością osoby fizycznej lub prawnej w ciągu całego etapu hodowli i chowu, do odłowu włącznie.**

[Klasyfikację regionów do jednej z tych trzech kategorii określa się w oparciu o to, jak PKB na mieszkańca każdego regionu, mierzony według standardów siły nabywczej (SSN) i obliczony na podstawie danych liczbowych dla Unii za lata 2021–2023, odnosi się do średniego PKB na mieszkańca dla UE-27 w tym samym okresie odniesienia.]

Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję ustanawiającą wykaz regionów spełniających kryteria jednej z tych trzech kategorii regionu określonych w pkt [...] **39–41** oraz państw członkowskich spełniających kryteria, o których mowa w art. 22 ust. 2 lit. a). [Wykaz ten obowiązuje od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.]

Artykuł 5

Zarządzanie Funduszem

1. Państwa członkowskie i Komisja wdrażają pulę środków finansowych finansowaną z budżetu Unii oraz wszelkie dodatkowe zasoby przydzielone na plany PKR i Plan Interreg w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu i art.[...] 7 ust. 2 rozporządzenia XX [rozwój regionalny, Plan Interreg] [przepisy przewidujące stosowanie zarządzania pośredniego w przypadku niektórych rodzajów współpracy Interreg].
2. Komisja wdraża tytuł IV dotyczący Instrumentu w ramach zarządzania bezpośredniego, dzielonego lub pośredniego zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
3. Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji, o której mowa w art. 10 ust. 2 lit. d), jest wdrażana w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

Artykuł 5a

Wsparcie działań w państwach trzecich lub działań dotyczących państw trzecich

Unijne wsparcie może być udzielane na działania w państwach trzecich lub działania dotyczące państw trzecich, pod warunkiem że działania te przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 3 [Cele szczegółowe]. Działania takie służą interesom wewnętrznych polityk Unii i są spójne z działaniami podejmowanymi w ramach Unii.

Artykuł 6

Partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie

1. W odniesieniu do planu PKR i każdego rozdziału oraz rozdziału Planu Interreg, o którym mowa w rozdziale II rozporządzenia XX [rozwój regionalny, Plan Interreg], każde państwo członkowskie organizuje i wdraża **na stosownym szczeblu** kompleksowe partnerstwo zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi i prawnymi oraz z uwzględnieniem specyfiki odnośnych rozdziałów. Partnerstwo takie **chroni rolę regionów i** obejmuje zrównoważoną reprezentację następujących partnerów:
 - a) organy **krajowe**, regionalne, lokalne, miejskie, wiejskie i inne organy publiczne lub stowarzyszenia reprezentujące takie organy;
 - b) **odpowiedni** partnerzy gospodarczy i społeczni, w tym [...], **w stosownych przypadkach, przedstawiciele sektora rolnego i sektora rybołówstwa i ich organizacje;**
 - c) odpowiednie podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe, organizacje młodzieżowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci [...] niedyskryminacji, **a także organy ds. równości** oraz krajowe instytucje i organizacje praw człowieka;
 - d) w stosownych przypadkach, organizacje badawcze i uniwersytety.

2. Partnerstwo ustanowione na podstawie ust. 1 działa zgodnie z zasadą wielopoziomowego zarządzania i podejściem oddolnym. Państwo członkowskie angażuje **odpowiednich** partnerów, o których mowa w poszczególnych literach ustępu 1, w przygotowanie **planu PKR lub rozdziału Planu Interreg** [...], a także w cały proces przygotowywania, wdrażania i ewaluacji rozdziałów, między innymi poprzez udział w komitetach monitorujących i w **stosownych przypadkach** w komitetach **koordynujących** zgodnie z art. 55.
3. Organizacja i wdrażanie partnerstwa przebiegają zgodnie z europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa ustanowionym rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014. **Partnerstwo może opierać się na istniejących mechanizmach krajowych.**
4. W odniesieniu do partnerów, o których mowa w ust. 1 lit. a), państwo członkowskie zapewnia, aby [...] organy, których dotyczą odnośne rozdziały planu, były odpowiednio reprezentowane według odnośnego poziomu terytorialnego oraz zasięgu geograficznego i **sektorowego** danego rozdziału, stosownie do przypadku.
5. Państwa członkowskie mogą odstąpić od wymogów dotyczących partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania do celów unijnego wsparcia ustanowionego rozporządzeniem (UE) 202X/XX [zarządzanie granicami] i rozporządzeniem (UE) 202X/XX [bezpieczeństwo wewnętrzne] **oraz w przypadku środków przyczyniających się do realizacji celu szczegółowego określonego w art. 3 ust. 1 lit. b) ppkt (i)**, jeżeli państwo członkowskie należycie to uzasadniło i poparło dowodami w swoim planie. Do celów unijnego wsparcia na rzecz azylu, migracji i integracji ustanowionego rozporządzeniem (UE) 202X/XX [migracja, azyl i integracja] partnerstwa obejmują organy lub stowarzyszenia **krajowe**, regionalne, lokalne, miejskie i inne organy publiczne lub stowarzyszenia reprezentujące takie organy, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, takie jak organizacje uchodźców i organizacje kierowane przez migrantów, a także krajowe instytucje praw człowieka i organy ds. równości oraz, w stosownych przypadkach, organizacje międzynarodowe oraz partnerów gospodarczych i społecznych.
6. Co najmniej raz w roku Komisja konsultuje się z organizacjami reprezentującymi partnerów, **o których mowa w ust. 1 lit. a)–d)**, na poziomie Unii w sprawie wdrażania planów **PKR lub Planu Interreg**.

Artykuł 7

Zasady horyzontalne

1. [Państwa członkowskie opracowują środki w planie PKR i **rozdziałach** Planu Interreg w sposób zapewniający poszanowanie:
 - a) zasad państwa prawnego, o których mowa w art. 2 lit. a) i art. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092;
 - b) praw, wolności i zasad określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.Państwa członkowskie przestrzegają tych praw, wolności i zasad przez cały okres przygotowywania i wdrażania swoich odnośnych planów.]
2. Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji planów oraz składania na ich temat sprawozdań. Przez cały okres przygotowywania i wdrażania planów w szczególności uwzględnia się zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
- 2a. **Państwa członkowskie opracowują i wdrażają środki w planie PKR i rozdziałach Planu Interreg w sposób zapewniający poszanowanie zasad horyzontalnych ustanowionych w rozporządzeniu (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie wykonania], w szczególności dotyczących klimatu, środowiska i różnorodności biologicznej, zasady „nie czyn poważnych szkód”, polityk społecznych i równości płci.**

3. [...]
4. Wsparcie z Funduszu ma charakter dodatkowy względem finansowania krajowego [...].
5. Komisja i zainteresowane państwa członkowskie zapewniają, w stopniu odpowiadającym ich odnośnym obowiązkom, koordynację, spójność i synergię między Funduszem a innymi programami i instrumentami unijnymi. W tym celu zapewniają:
 - a) komplementarność i spójność między różnymi instrumentami na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym, zarówno na etapie planowania, jak i podczas wdrażania;
 - b) ścisłą współpracę między organami odpowiedzialnymi za wdrażanie i kontrolę na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym, aby [...] **osiągnąć** cele Funduszu i synergie między środkami w ramach różnych celów Funduszu.
- 5a. W celu uniknięcia podwójnego finansowania państwa członkowskie i Komisja współpracują przy opracowywaniu i wdrażaniu środków i realizowaniu operacji, które są finansowane łącznie w ramach planu i innego programu unijnego.**

Środki mogą otrzymać wsparcie z innych programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że:

- a) wsparcie takie nie obejmuje tych samych osiągnięć co w przypadku celów pośrednich, wartości docelowych i produktów, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu; lub**
- b) łączne wsparcie z budżetu Unii nie przekracza 100 % zagregowanych szacunkowych lub zgłoszonych kosztów operacji finansowanej proporcjonalnie.**

[...]

Artykuł 8

[...] Zgodność z prawami, wolnościami i zasadami określonymi w Karcie praw podstawowych

1. [Państwa członkowskie wprowadzają i utrzymują skuteczne mechanizmy, aby zapewnić zgodność środków wspieranych przez ich plany i zgodność wdrażania tych środków z odpowiednimi postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przez cały okres wdrażania Funduszu („warunek horyzontalny dotyczący Karty”).]

Państwa członkowskie przedstawiają ocenę tych mechanizmów zgodnie z art. [...] **22** ust. **2b** lit. [...] **o)** [wymogi dotyczące planu PKR] i informują Komisję o wszelkich zmianach mających wpływ na spełnienie warunku horyzontalnego dotyczącego Karty.

2. W przypadku gdy Komisja uzna, że dane państwo członkowskie nie spełnia warunku horyzontalnego dotyczącego Karty, o którym mowa w ust. 1, lub przestało go spełniać, powiadamia je o swojej ocenie **i o środkach w ramach planu PKR, których sytuacja dotyczy**, [...] **uwzględniając** informacje przekazane przez to państwo w [...] odpowiedzi na uwagi Komisji oraz [...] istotne informacje, w tym [...] **zalecenia dotyczące poszczególnych krajów przyjęte przez Radę w ramach europejskiego semestru [...] oraz zalecenia ze sprawozdania na temat praworządności wydanego przez Komisję, a także orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości.**
3. Dane państwo członkowskie może przedstawić swoje uwagi i [...] **ewentualne** środki zaradcze, w tym zmiany w **planie PKR i Planie Interreg**, w terminie dwóch miesięcy od powiadomienia o ocenie na podstawie ust. 2.
4. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że warunek horyzontalny dotyczący Karty nie jest spełniony, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania uwag państwa członkowskiego, o których mowa w ust. 3, **przedstawia Radzie wniosek w sprawie** [...] decyzji wykonawczej stwierdzającej niespełnienie warunku horyzontalnego dotyczącego Karty oraz wskazującej konkretne środki zawarte w planie PKR i **Planie Interreg**, na które ma wpływ niespełnienie tego warunku.

Do [...] celów **tej decyzji należy** [...] uwzględnia się **rzeczywisty lub potencjalny wpływ niespełnienia warunku horyzontalnego dotyczącego Karty na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na interesy finansowe Unii, a także charakter, czas trwania, wagę i zakres** [...] niespełnienia warunku horyzontalnego dotyczącego Karty.

Rada przyjmuje decyzję wykonawczą w terminie czterech tygodni od przyjęcia wniosku Komisji.

- 4a. **W przypadku Planu Interreg wszelkie decyzje wykonawcze przyjęte w związku z niespełnieniem warunku horyzontalnego dotyczącego Karty, o czym mowa w ust. 4, są stosowane wyłącznie w odniesieniu do środków, na które ma wpływ niespełnienie tego warunku, z uwzględnieniem tego, jaką rolę w opracowywaniu i wdrażaniu odnośnych rozdziałów Planu Interreg pełniły organy państwa członkowskiego odpowiedzialne za niespełnienie warunku horyzontalnego dotyczącego Karty.**
- a) [...]
- b) [...]
5. Państwo członkowskie może składać wnioski o płatność w odniesieniu do konkretnych środków określonych w decyzji, o której mowa w ust. 4, ale Komisja nie dokonuje odnośnych płatności, dopóki nie zostanie spełniony warunek horyzontalny dotyczący Karty.
6. Dane państwo członkowskie informuje Komisję, gdy tylko uzna, że warunek horyzontalny dotyczący Karty został spełniony. Komisja ocenia te informacje w terminie dwóch miesięcy od ich otrzymania. W przypadku gdy Komisja uzna, że warunek horyzontalny dotyczący Karty został spełniony **całkowicie lub częściowo, przedstawia Radzie wniosek w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji, o której mowa w ust. 4. Rada przyjmuje decyzję wykonawczą w terminie czterech tygodni od przyjęcia wniosku Komisji.**
- [...]
7. Komisja proporcjonalnie zmniejsza unijny wkład finansowy [...] **na rzecz** danego państwa członkowskiego w odniesieniu do konkretnych środków lub, w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki, wdraża wszelkie środki dostępne na mocy umowy pożyczki, w przypadku gdy decyzja, o której mowa w ust. 4, nie została uchylona w ciągu jednego roku od jej przyjęcia. **Unijny wkład finansowy nie zostaje zmniejszony, dopóki Komisja nie przeprowadzi oceny informacji przedstawionych przez państwo członkowskie w ciągu tego roku, o której to ocenie mowa w ust. 6.**

8. [...]

Artykuł 9

Poszanowanie zasad państwa prawnego

1. [Państwa członkowskie zapewniają poszanowanie zasad państwa prawnego, o których mowa w art. 2 lit. a) i art. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092, w całym okresie wdrażania Funduszu („warunek horyzontalny dotyczący państwa prawnego”). Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich zmianach mających wpływ na spełnienie tego warunku.]
2. W przypadku gdy Komisja uzna, że dane państwo członkowskie nie spełnia warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego lub przestało go spełniać, powiadamia je o swojej ocenie **i o środkach w ramach planu PKR, których sytuacja dotyczy**, uwzględniając [...] informacje przekazane przez to państwo w [...] odpowiedzi na uwagi Komisji oraz **istotne informacje, w tym zalecenia dotyczące poszczególnych krajów przyjęte przez Radę w ramach europejskiego semestru [...] oraz zalecenia ze sprawozdania na temat praworządności wydanego przez Komisję, a także orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości.**
3. Dane państwo członkowskie może przedstawić swoje uwagi i [...] **ewentualne** środki zaradcze, w tym zmiany w **planie PKR i Planie Interreg**, w terminie dwóch miesięcy od powiadomienia o ocenie na podstawie ust. [...] **2.**
4. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że warunek horyzontalny dotyczący państwa prawnego nie jest spełniony, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania uwag państwa członkowskiego, o których mowa w ust. [...] **3**, przedstawia Radzie wniosek dotyczący decyzji wykonawczej stwierdzającej niespełnienie warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego i wskazującej konkretne środki zawarte w planie PKR i Planie Interreg, na które ma wpływ niespełnienie tego warunku.

Do [...] celów tej decyzji należycie [...] uwzględnia się **rzeczywisty lub potencjalny wpływ niespełnienia warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na interesy finansowe Unii, a także charakter, czas trwania, wagę i zakres [...] niespełnienia warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego.**

a) [...]

b) [...]

Rada przyjmuje decyzję wykonawczą w terminie czterech tygodni od przyjęcia wniosku Komisji.

- 4a. W przypadku Planu Interreg wszelkie decyzje wykonawcze przyjęte w związku z niespełnieniem warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego, o czym mowa w ust. 4, są stosowane wyłącznie w odniesieniu do środków, na które ma wpływ niespełnienie tego warunku, z uwzględnieniem tego, jaką rolę w opracowywaniu i wdrażaniu odnośnych rozdziałów Planu Interreg pełniły organy państwa członkowskiego odpowiedzialne za niespełnienie warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego.**
5. Państwo członkowskie może składać wnioski o płatność w odniesieniu do konkretnych środków określonych w decyzji, o której mowa w ust. 4, ale Komisja nie dokonuje odpowiednich płatności, dopóki nie zostanie spełniony warunek horyzontalny dotyczący państwa prawnego.
6. Państwo członkowskie informuje Komisję, gdy tylko uzna, że naruszenie warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego zostało usunięte. Komisja ocenia te informacje w terminie dwóch miesięcy od ich otrzymania. Jeżeli Komisja uzna, że naruszenie zostało w pełni usunięte, proponuje Radzie uchylene decyzji, o której mowa w ust. 4. Jeżeli Komisja uzna, że naruszenie zostało częściowo usunięte, proponuje Radzie odpowiednią zmianę decyzji, o której mowa w ust. 4. Rada przyjmuje decyzję wykonawczą w terminie czterech tygodni od przyjęcia wniosku Komisji.

7. Komisja proporcjonalnie **i zgodnie z ust. 4** zmniejsza unijny wkład finansowy [...] **na rzecz** danego państwa członkowskiego w odniesieniu do konkretnych środków przewidzianych w danym planie lub, w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki, wdraża wszelkie środki dostępne na mocy umowy pożyczki, w przypadku gdy decyzja, o której mowa w ust. 4, nie została uchylona [w terminie [jednego] roku od jej przyjęcia]. **Unijny wkład finansowy nie zostaje zmniejszony, dopóki Komisja nie przeprowadzi oceny informacji przedstawionych przez państwo członkowskie w ciągu tego roku, o której to ocenie mowa w ust. 6.**
8. Komisja niezwłocznie informuje Parlament Europejski o każdej decyzji, jaka została zaproponowana, przyjęta, zmieniona lub uchylona na podstawie ust. 4 i 6.

TYTUŁ II RAMY FINANSOWE

ROZDZIAŁ 1 Przepisy wspólne

[Artykuł 10 **Budżet**

1. Pula środków finansowych na wdrożenie Funduszu na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do grudnia 2034 r. wynosi 865 076 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Pulę środków finansowych przydziela się w następujący sposób:
 - a) 782 879 000 000 EUR przydziela się na plany PKR, o których mowa w tytule III, zgodnie z załącznikiem I [Klucz przydziału], z czego:
 - (i) co najmniej 217 798 000 000 EUR dla regionów słabiej rozwiniętych, poprzez ustanowienie kwot minimalnych na państwo członkowskie według metodyki określonej w załączniku II;

- (ii) co najmniej 295 700 000 000 EUR na interwencje w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1 [rodzaje wsparcia], ust. 1 lit. a)–k) i r) oraz ust. 10, oraz na interwencje wymienione w art. 35 ust. 11;
 - (iii) co najmniej 34 215 510 000 EUR, jak następuje: 11 975 428 500 EUR, jak określono w art. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXX [ustanawiającego unijne wsparcie na rzecz azylu, migracji i integracji na lata 2028–2034], 15 396 750 000 EUR, jak określono w art. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXX [ustanawiającego unijne wsparcie na rzecz strefy Schengen, europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i wspólnej polityki wizowej na lata 2028–2034] oraz 6 843 331 500 EUR, jak określono w art. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXX [ustanawiającego unijne wsparcie na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego na lata 2028–2034] na cele określone w art. 3 tych rozporządzeń;
- b) 71 933 000 000 EUR przydziela się na Instrument, o którym mowa w tytule IV;
 - c) 10 264 000 000 EUR przydziela się na Plan Interreg, o którym mowa w rozdziale II rozporządzenia XX [rozwój regionalny, Plan Interreg];
 - d) nie więcej niż 0,5 % puli środków finansowych przydziela się na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji, o której mowa w art. 12 [pomoc techniczna].
3. Oprócz przydziału określonego w ust. 2 lit. a) unijny wkład finansowy obejmuje 50 100 000 000 EUR z kwot przeznaczonych na Społeczny Fundusz Klimatyczny określonych w art. 30d ust. 4 akapit czwarty lit. c)–g) dyrektywy 2003/87/WE, które mają zostać wdrożone w ramach planów, zgodnie z podziałem określonym w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2023/955. Kwota ta stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

4. Państwom członkowskim udostępnia się kwotę 150 000 000 000 EUR jako wsparcie w formie pożyczki na wdrażanie ich planów.
5. Co najmniej 14 % puli środków finansowych, o której mowa w ust. 2, oraz kwoty, o której mowa w ust. 4, przeznacza się na realizację celów społecznych Unii, obliczonych przy użyciu współczynników, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) [rozporządzenie w sprawie wykonania]. Z podstawy obliczania tego minimalnego przydziału wyłącza się kwotę określoną w ust. 2 lit. a) ppkt (ii), a także zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel ze Społecznego Funduszu Klimatycznego.
6. Komisja przyjmuje akt wykonawczy w celu określenia maksymalnej kwoty, która ma zostać przydzielona każdemu państwu członkowskiemu poprzez zastosowanie metodyki określonej w załączniku I, w odniesieniu do celów, o których mowa w art. 2 i 3.]

Artykuł 11

Dodatkowe zasoby i wykorzystanie zasobów

1. Państwa członkowskie, instytucje, organy i agencje Unii, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne osoby trzecie mogą wnieść dodatkowe wkłady finansowe na rzecz Funduszu. Dodatkowe wkłady finansowe stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a), d) lub e) lub art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

2. [W celu wdrożenia środka w ramach swojego planu PKR państwa członkowskie mogą zaproponować uwzględnienie w swoim planie PKR, jako szacunkowych kosztów, kwot wkładów finansowych, które na rzecz programów lub instrumentów unijnych wdrażających polityki dostosowane do celów planu PKR mają wnieść państwa członkowskie na potrzeby wdrożenia odnośnego środka za pośrednictwem tych programów lub instrumentów. Takie wkłady mogą być również wnoszone na rzecz tworzenia rezerw na gwarancję budżetową, finansowania instrumentu finansowego lub wszelkich kwot bezzwrotnego wsparcia, w przypadku gdy są połączone z gwarancją budżetową lub instrumentem finansowym w ramach działania łączonego, na mocy [Instrumentu EFK InvestEU]. Środek musi być zgodny z wymogami niniejszego rozporządzenia. W przypadku gdy takie kwoty przyczyniają się do tworzenia rezerw na gwarancję budżetową w ramach [Instrumentu EFK InvestEU], w stosownych przypadkach uzupełnia się je gwarancją wzajemną państwa członkowskiego pokrywającą niezabezpieczone zobowiązania warunkowe.]
3. W momencie przedkładania pierwotnego planu **PKR** lub wniosku o zmianę państwa członkowskie mogą zwrócić się o ponowny przydział części kwoty określonej w art. 4 rozporządzenia (UE) XX (MIGRACJA), art. 4 rozporządzenia (UE) XX (GRANICE) i art. 4 rozporządzenia (UE) XX (BEZPIECZEŃSTWO) na realizację celów określonych w jednym z tych rozporządzeń. Komisja zgłasza sprzeciw wobec wniosku o ponowny przydział wyłącznie w przypadku, gdy taki ponowny przydział miałby wpływ na zgodność zmienionego planu **PKR** z wymogami przewidzianymi w art. 22 określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 12

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

1. Z inicjatywy Komisji Fundusz może wspierać pomoc techniczną i administracyjną na rzecz wdrażania [...] **planów PKR i rozdziałów** Planu Interreg, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ewaluacja, instytucjonalne systemy i platformy informatyczne, działania informacyjne i komunikacyjne **oraz budowanie zdolności**, w tym poprzez tworzenie ogólnounijnych sieci organów państw członkowskich **i ich organów regionalnych**, a także innych odpowiednich zainteresowanych stron, komunikacja instytucjonalna dotycząca priorytetów politycznych Unii oraz wszelka inna pomoc techniczna i administracyjna lub wydatki kadrowe ponoszone przez Komisję w związku z zarządzaniem Funduszem oraz, w stosownych przypadkach, z państwami trzecimi.
2. Fundusz wspiera [...] wszelką inną pomoc techniczną i administracyjną niezbędną do wdrożenia wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa oraz zarządzania nimi, w tym środki kontroli rybołówstwa i egzekwowania przepisów, kontrole rynku, gromadzenie lub zakup danych, w tym danych satelitarnych, danych geoprzestrzennych i danych meteorologicznych, monitorowanie zasobów, opracowywanie i utrzymywanie elektronicznej certyfikacji produktów ekologicznych i powiązanych instytucjonalnych systemów informatycznych, opracowywanie, rejestrację i ochronę oznaczeń, skrótów i symboli odnoszących się do unijnych systemów jakości oraz wkładów na podstawie umów międzynarodowych.
3. Działania, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą obejmować poprzednie i kolejne okresy programowania.
4. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie finansowania, gdy przewiduje się wkład z Funduszu zgodnie z art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
5. Działania, o których mowa w niniejszym artykule, mogą – w zależności od ich celu – być finansowane jako wydatki operacyjne albo administracyjne.

6. Zgodnie z art. 196 ust. 2 akapit drugi lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, w należycie uzasadnionych przypadkach określonych w decyzji w sprawie finansowania i przez ograniczony okres, działania w zakresie pomocy technicznej z inicjatywy Komisji wspierane na podstawie niniejszego rozporządzenia w ramach zarządzania bezpośredniego oraz stosowne koszty bazowe można uznać za kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2028 r., nawet jeżeli te działania zostały wdrożone i koszty poniesione przed przedłożeniem wniosku o udzielenie dotacji.

Artykuł 13

Pomoc techniczna z inicjatywy państwa członkowskiego

1. Z inicjatywy państwa członkowskiego Fundusz może wspierać działania, które mogą **również** dotyczyć poprzednich i kolejnych okresów programowania, a które są niezbędne do skutecznego wdrażania i **koordynowania** Funduszu, **w tym – ale nie wyłącznie –** zapewnianie finansowania na potrzeby wykonywania m.in. takich funkcji jak przygotowywanie, szkolenie, zarządzanie, monitorowanie, **audyt i kontrola**, ewaluacja, informowanie, widoczność i komunikacja, **powiązane koszty personelu, a także budowanie zdolności u partnerów zaangażowanych we wdrażanie zgodnie z art. 6.**
2. Pomoc techniczną dla każdego planu PKR [...] ustala się jako stawkę zryczałtowaną w wysokości do [...] **3,5 % całego planu PKR, bez uszczerbku dla uprawnień państw członkowskich do przydzielania innych kwot dla poszczególnych rozdziałów planu PKR, oraz w wysokości do 8 % dla każdego rozdziału Planu Interreg. Pomoc techniczna ma zastosowanie [...] do kwoty ujętej w każdym wniosku o płatność zgodnie z art. 65 [wnioski o płatność]. Stawka zryczałtowana wynosi do 5 % dla środków w ramach planu PKR wspierających regiony najbardziej oddalone oraz do 10 % dla rozdziałów Planu Interreg wspierających współpracę regionów najbardziej oddalonych oraz współpracę na granicach zewnętrznych. Pomoc techniczną wypłaca się w uzupełnieniu kwoty wypłaconej na cele pośrednie, wartości docelowe i produkty.**

3. [...]
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby kwoty wypłacone przez Komisję na **pomoc techniczną dla** planów PKR były rozdzielane w wyważony [...] sposób między wszystkie rozdziały planu **PKR**, aby promować wszystkie wspierane cele, **zgodnie z ramami instytucjonalnymi i administracyjnymi państw członkowskich**.
5. Państwa członkowskie mogą zwrócić się o **dotatkowe** wsparcie z **odpowiedniego działania Instrumentu** na potrzeby przygotowania reform uwzględnionych w ich planach PKR, w **uzupełnieniu stawki zryczałtowanej**.

ROZDZIAŁ 2

Wsparcie w ramach planów

[Artykuł 14

Zobowiązania budżetowe

1. Zobowiązania budżetowe Unii dotyczące alokacji finansowej w ramach każdego planu są zaciągane przez Komisję w rocznych ratach zgodnie z art. 112 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w okresie od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r. w następujący sposób (w zaokrągleniu):
 - a) 15,8 % w 2028 r.;
 - b) 15,5 % w 2029 r.;
 - c) 15,1 % w 2030 r.;
 - d) 14,8 % w 2031 r.;

- e) 14,4 % w 2032 r.;
- f) 12,8 % w 2033 r.;
- g) 11,7 % w 2034 r.

2. Kwota elastyczności odpowiadająca 25 % unijnego wkładu finansowego danego państwa członkowskiego określonego w załączniku I [metoda przydziału] jest dostępna na programowanie wyłącznie w następujący sposób:

- a) państwo członkowskie może wystąpić o maksymalnie jedną piątą zgodnie z art. 34 (Zmiana planu w sytuacjach kryzysowych), przy czym pozostała kwota ma zostać zaprogramowana zgodnie z art. 25 (przeгляд śródkresowy);
- b) państwo członkowskie może wystąpić o trzy piąte zgodnie z art. 25 [przeгляд śródkresowy], przy czym o część tej kwoty może wystąpić przed przeглядem śródkresowym w należycie uzasadnionych i wyjątkowych okolicznościach;
- c) państwo członkowskie może wystąpić o jedną piątą dopiero od 2031 r., zgodnie z art. 34 (Zmiana planu w sytuacjach kryzysowych). Od dnia 30 czerwca 2033 r. wszelkie niezaprogramowane kwoty udostępnia się na programowanie na potrzeby ewentualnych zmian w planie.

Części wkładu finansowego przydzielonej na interwencje, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a)–h), j), k) i r) [rodzaje interwencji], nie wlicza się do kwoty elastyczności.

W przypadku kwoty elastyczności bieg terminu określonego w art. 15 ust. 1 rozpoczyna się wyłącznie wtedy, gdy kwoty są programowane zgodnie z lit. a), b) i c).

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do unijnego wkładu finansowego danego państwa członkowskiego na rzecz Planu Interreg.】

Artykuł 15

Umorzenia

1. [Komisja umarza każdą kwotę w planie PKR i w rozdziale Planu Interreg, która nie została wykorzystana na płatności zaliczkowe zgodnie z art. 17 [płatności zaliczkowe] lub w odniesieniu do której nie przedłożono wniosku o płatność zgodnie z art. 65 [składanie i ocena wniosków o płatność], do dnia 31 października roku kalendarzowego następującego po roku, w którym zaciągnięto zobowiązania budżetowe.]
2. Kwotę, której dotyczy umorzenie, pomniejsza się o kwoty równe tej części zobowiązania budżetowego, w odniesieniu do której:
 - a) operacje są zawieszane w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym; lub
 - b) niemożliwe było złożenie wniosku o płatność z powodu działania siły wyższej mającej poważny wpływ na wdrażanie całości lub części planu PKR lub rozdziału Planu Interreg.

Organy krajowe powołujące się na działanie siły wyższej, o której mowa w akapicie pierwszym lit. b), wykazują jej bezpośrednie konsekwencje dla wdrażania całości lub części [...] **planu**.
3. Do dnia 31 stycznia państwo członkowskie przesyła Komisji informacje dotyczące wyjątków, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i b), w odniesieniu do [...] **kwot**, które podlegają zadeklarowaniu do dnia 31 [...] **października** poprzedniego roku.
4. [Środki odpowiadające umorzeniom zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 oraz art. 8 [Karta] i art. 9 [warunek horyzontalny dotyczący państwa prawnego] niniejszego rozporządzenia mogą zostać ponownie udostępnione do wykorzystania w ramach innych instrumentów lub programów unijnych wdrażanych w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, w szczególności tych, które przyczyniają się do wspierania europejskiej demokracji, społeczeństwa obywatelskiego, wartości Unii lub walki z korupcją.]

5. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do kwot udostępnionych jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, a ust. 1–3 nie mają zastosowania do interwencji wymienionych w art. 35 ust. 1 **lit. a)–g)** [rodzaje interwencji].

Artykuł 16

Procedura umorzenia

1. Komisja informuje państwo członkowskie o kwocie umorzenia wynikającej z informacji, które uzyskała na dzień 31 stycznia.
2. Państwo członkowskie ma dwa miesiące, licząc od daty przekazania przez Komisję informacji, o której mowa w ust. 1, na wyrażenie zgody na kwotę, która ma zostać umorzona, lub na przedstawienie swoich uwag.
3. W przypadku gdy umorzenie dotyczy kwot, na które zaciągnięto zobowiązania w ramach planu PKR, państwo członkowskie przedkłada Komisji wniosek o zmianę planu PKR do dnia 30 czerwca uwzględniającą zmniejszoną kwotę wsparcia. [...] **Zmniejszona kwota** jest rozdzielana w planie PKR [...] **z uwzględnieniem** postępów we wdrażaniu środków we wszystkich rozdziałach planu PKR.
4. W przypadku Planu Interreg zobowiązania finansowe zaciąga się na poziomie rozdziału. W przypadku gdy umorzenie dotyczy kwot, na które zaciągnięto zobowiązania w ramach rozdziału Planu Interreg, państwo członkowskie, w którym mieści się instytucja zarządzająca, przedkłada Komisji do dnia 30 czerwca wniosek o zmianę rozdziału Planu Interreg odzwierciedlającą zmniejszoną kwotę wsparcia.
- 4a. **W następstwie procedury umorzenia określonej w niniejszym artykule Komisja przyjmuje zmienioną decyzję w sprawie finansowania zgodnie z art. 23 ust. 7. Rada jest informowana o zmienionym planie PKR. Zmiana decyzji wykonawczej Rady, o której mowa w art. 23 ust. 1, jest konieczna wyłącznie w przypadku, gdy kolejna zmiana planu wymaga takiej decyzji zgodnie z art. 24 ust. 5. W odniesieniu do rozdziału Planu Interreg Komisja przyjmuje akt wykonawczy zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) 20XX/XXXX [rozporządzenie w sprawie EFRR].**

5. W przypadku nieprzedłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 i 4, Komisja zmniejsza wkład z Funduszu na dany rok kalendarzowy nie później niż dnia 31 października zgodnie z tymi ustępami. **W odniesieniu do planu PKR zmniejszona kwota jest rozdzielana w planie PKR z uwzględnieniem postępów we wdrażaniu środków w rozdziałach planu PKR.**

W odniesieniu do Planu Interreg w wyniku umorzenia zmniejszone zostają wyłącznie kwoty z danego rozdziału Planu Interreg.

6. [...]

Artykuł 17

Płatności zaliczkowe

1. [Komisja dokonuje płatności zaliczkowych pod warunkiem przyjęcia przez Radę decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 23, oraz dostępności środków finansowych. Kwota płatności zaliczkowych wynosi [10] % unijnej alokacji finansowej, o której mowa w art. 14 [zobowiązania budżetowe], i jest wypłacana w transzach przez [trzy] kolejne lata w następujący sposób: [4] % w 2028 r., [3] % w 2029 r. i [3] % w 2030 r. W przypadku gdy Rada przyjmie decyzję wykonawczą po dniu 31 lipca 2028 r., wypłaca się wyłącznie transze z 2029 r. i 2030 r.
2. Komisja wypłaca płatności zaliczkowe w wysokości [12] % unijnego wkładu finansowego z Funduszu na rzecz każdego rozdziału Planu Interreg, jak określono w akcie wykonawczym zatwierdzającym rozdział Planu Interreg zgodnie z art. 8 rozporządzenia XX [Rozwój regionalny, Plan Interreg], z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych. Kwota ta jest wypłacana w [trzech] równych transzach w wysokości [4] % w ciągu [trzech] kolejnych lat.]

W przypadku gdy rozdział Planu Interreg otrzymuje wsparcie z Instrumentu „Globalny wymiar Europy”, w akcie wykonawczym, o którym mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia XX [Rozwój regionalny, Plan Interreg] [Zatwierdzenie i zmiana Planu Interreg], można ustanowić przepisy szczegółowe dotyczące płatności zaliczkowych stanowiących odstępstwo od niniejszego ustępu.

3. Kwoty wypłacone w ramach płatności zaliczkowych rozlicza się w zestawieniach wydatków Komisji najpóźniej w momencie otrzymania rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności za ostatni rok wdrażania.

[Artykuł 18

Wniosek o wsparcie w formie pożyczki

1. We wniosku o wsparcie w formie pożyczki składanym przez państwo członkowskie określa się:
 - a) kwotę wnioskowanego wsparcia w formie pożyczki;
 - b) środki zgodnie z art. 21 [Przygotowanie i przedłożenie planu], które mają być finansowane ze wsparcia w formie pożyczki;
 - c) potrzeby finansowe związane ze środkami, o których mowa w lit. b);
 - d) wyjaśnienie, dlaczego szacowany koszt planu PKR jest wyższy niż całkowity unijny wkład finansowy, z uwzględnieniem wkładu krajowego.
2. Wsparcie w formie pożyczki nie może być wyższe niż różnica między łącznymi szacunkowymi kosztami planu, w stosownych przypadkach skorygowanymi, a sumą unijnego wkładu finansowego i wkładu krajowego.
3. Państwa członkowskie przedkładają Komisji wniosek o wsparcie w formie pożyczki do dnia 31 stycznia 2028 r.

4. Komisja przydziela państwom członkowskim kwoty wsparcia w formie pożyczki, o którym mowa w art. 10 ust. 4, uwzględniając zasady równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości. Udział pożyczek udzielonych trzem państwom członkowskim reprezentującym największy odsetek udzielonych pożyczek nie może przekraczać 60 procent maksymalnej kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 4.

W przypadku gdy po przydzieleniu pożyczek, o których mowa w ust. 3, pozostają dostępne kwoty na wsparcie w formie pożyczki, Komisja może opublikować nowe zaproszenia do wyrażenia zainteresowania wsparciem w formie pożyczki. W takim przypadku stosuje się odpowiednio procedurę określoną w ust. 1–5 niniejszego artykułu i w art. 19.

5. Pożyczka jest wypłacana pod warunkiem osiągnięcia celów pośrednich i wartości docelowych zgodnie z art. 65 [wniosek o płatność].
6. Komisja ocenia wnioski o wsparcie w formie pożyczki zgodnie z art. 23 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady].]

[Artykuł 19

Umowa pożyczki oraz operacje zaciągania i udzielania pożyczek

1. W celu sfinansowania wsparcia w formie pożyczek udzielanego w ramach planu Komisja jest uprawniona do zaciągania w imieniu Unii niezbędnych pożyczek pieniężnych na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych zgodnie z art. 224 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
2. Po przyjęciu decyzji wykonawczej Rady, o której mowa w art. 23 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady], Komisja zawiera z państwem członkowskim umowę pożyczki. Oprócz elementów określonych w art. 223 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w umowie pożyczki określa się maksymalną kwotę pożyczki, okres dostępności, maksymalny czas trwania każdej wypłaty pożyczki oraz szczegółowe warunki wsparcia. Takie umowy mogą również określać kwoty płatności zaliczkowych i zasady rozliczania płatności zaliczkowych.]

Wkład krajowy w szacunkowe koszty

1. Minimalna stawka wkładu krajowego w szacunkowe koszty środka w ramach planu **PKR** nie może być niższa niż:
 - a) [15] % dla regionów słabiej rozwiniętych;
 - b) [40] % dla regionów w okresie przejściowym;
 - c) [60] % dla regionów lepiej rozwiniętych.
2. Jeżeli w odniesieniu do danego środka nie jest możliwe określenie odsetka wdrożenia w [...] **danej kategorii regionów**, stawka wkładu krajowego w szacunkowe koszty nie może być niższa niż średnia ważona liczby ludności z mających zastosowanie stawek wkładu w danych regionach, o których to stawkach mowa w ust. 1.
3. Stawka wkładu krajowego na poziomie każdego rozdziału Planu Interreg nie może być niższa niż [20] %. Stawkę obniża się o [[5]] punktów procentowych w przypadku rozdziałów wspierających współpracę regionów najbardziej oddalonych i współpracę [...] na granicach zewnętrznych.
4. Nie składa się wniosku o wkład krajowy w odniesieniu do interwencji, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a), b), c) i g). Na te interwencje nie przyznaje się dodatkowego finansowania krajowego. Każda stawka wkładu stanowiąca odstępstwo od stawek wskazanych w ust. 1 określonych dla interwencji, o których mowa w tytule V, w tym w przypadku gdy nie wnioskuje się o wkłady krajowe, ma zastosowanie wyłącznie do łącznej kwoty interwencji, która nie przekracza **sumy** udziału danego państwa członkowskiego w kwocie określonej w art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), jak określono w załączniku I, **oraz każdej dodatkowej kwoty zaprogramowanej zgodnie z art. 14 ust. 2 lit. b) akapit drugi na rzecz interwencji, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a), b), c) i g).**

5. Nie wymaga się wkładu krajowego w przypadku interwencji w obszarze spraw wewnętrznych związanych z przesiedleniami i przyjmowaniem ze względów humanitarnych, przekazywaniem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i ze specjalnym programem tranzytowym oraz z kosztami operacyjnymi ETIAS, a także z wkładami finansowymi z rocznej puli solidarnościowej. W przypadku innych interwencji w obszarze spraw wewnętrznych poziom bazy współfinansowania unijnego nie będzie wyższy niż [X] %.]

TYTUŁ III

PLANY PARTNERSTWA KRAJOWEGO I REGIONALNEGO

ROZDZIAŁ 1

Przygotowanie i przyjęcie planu PKR

Artykuł 21

Przygotowanie i przedłożenie planu PKR

1. [Każde państwo członkowskie przygotowuje i przedkłada Komisji plan PKR określający jego program reform, inwestycji i innych interwencji. Każdy plan PKR obejmuje środki, które tworzą kompleksowy i spójny pakiet.] [...]
2. Każde państwo członkowskie przygotowuje i wdraża plan PKR zgodnie z zasadami partnerstwa [...] i wielopoziomowego zarządzania określonymi w art. 6 [Partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie], w tym z organami regionalnymi i lokalnymi [...]. [Plan PKR zawiera rozdziały krajowe, sektorowe oraz, w stosownych przypadkach, regionalne i terytorialne.] W przygotowaniu, wdrażaniu i ewaluacji planu PKR, w tym, w stosownych przypadkach, odpowiednich rozdziałów regionalnych, uczestniczą organy regionalne i lokalne, zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państwa członkowskiego. Jeżeli państwo członkowskie postanowi wdrożyć rozdziały regionalne w odniesieniu do elementów planu PKR, przy czym za te rozdziały są odpowiedzialne organy regionalne, organy te mogą negocjować i współpracować bezpośrednio z Komisją zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państwa członkowskiego.

3. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie środki, których wdrażanie rozpoczęło się [...] **po dniu 1 stycznia 2028 r., lub środki, których dotyczy drugi etap, o czym mowa w art. 79**, pod warunkiem że są one zgodne z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu i w rozporządzeniach wymienionych w art. 1 ust. [...] **2, bez uszczerbku dla art. 80 ust. 2.**

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego wydatki związane z zobowiązaniami prawnymi na rzecz beneficjentów poniesione w ramach interwencji finansowanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2115, **rozporządzenia (WE) nr 1257/1999, rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, rozporządzenia (UE) 1305/2013 i rozporządzenia (UE) 1308/2013** mogą kwalifikować się do wkładu, pod warunkiem że takie wydatki są [...] **uwzględnione** w odpowiednim planie PKR zgodnie z niniejszym rozporządzeniem [...], rozporządzeniem (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR] **i rozporządzeniem (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków].**

Artykuł 22

Wymogi dotyczące planu PKR

1. Każdy plan PKR [...] zawiera elementy, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku V.

2. Plan PKR:

- a) wspiera cele ogólne określone w art. 2 [...] **poprzez przyczynianie się do poszczególnych celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 1 lit. a)–e). W tym celu plan PKR przyczynia się do realizacji celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 1 lit. a)–e), które są istotne dla danego państwa członkowskiego, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb i wyzwań dotyczących danego państwa członkowskiego i danych regionów [...]. Plan PKR zawiera strategię interwencji wskazującą, w jaki sposób cele te będą realizowane i finansowane w ramach planu PKR, jaki poziom finansowania jest potrzebny do zapewnienia osiągnięcia celów ogólnych oraz jak ten poziom finansowania jest uzasadniony. Plany [...] PKR państw [...] członkowskich, których DNB na mieszkańca jest niższy niż 90 % średniej unijnej, [...] wykazują, [...] w jaki sposób uwzględniają one cele szczegółowe określone w art. 3 ust. 1 lit. a) ppkt ([...] viii) i[...] (x) oraz art. 3 ust. 1 lit. d) ppkt (v), odpowiadające dziedzinom określonym w art. 177 ust. 2 TFUE na szczeblu państw członkowskich.**
- b) [skutecznie uwzględnia całość lub znaczną część wyzwań określonych:
- (i) w kontekście europejskiego semestru, w szczególności w stosownych zaleceniach dla poszczególnych krajów skierowanych do danego państwa członkowskiego, w tym w zaleceniach dotyczących Europejskiego filaru praw socjalnych;
 - (ii) w innych odpowiednich dokumentach oficjalnie przyjętych lub ocenionych przez Komisję związanych z celami określonymi w art. 3 [cele szczegółowe], w tym w zaleceniach krajowych dotyczących WPR określonych w art. 2 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR], zaleceniach dotyczących cyfrowej dekady opartych na art. 6 decyzji ustanawiającej program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” oraz krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu;

- (iii) w odpowiednich dokumentach i strategiach przyjętych przez Radę lub Komisję w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego, europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami, polityki wizowej oraz azylu i migracji, z uwzględnieniem architektury informatycznej Schengen, mechanizmu oceny Schengen zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/922, ocen narażenia zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/1896 oraz mechanizmu monitorowania Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/2303.]

2a. Państwo członkowskie przedstawia wyjaśnienie, w jaki sposób plan PKR uwzględnia **cele ogólne i szczegółowe, szczególne potrzeby i wyzwania oraz stosowne zalecenia dla poszczególnych krajów. [Przy ocenie tych wymogów, Komisja uwzględnia także alokację finansową oraz zakres i skalę wyzwań dla danego państwa członkowskiego, zasady równego traktowania i proporcjonalności, a także to, czy odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów są uwzględnione w innych krajowych planach lub dokumentach przyjętych na szczeblu UE] [...].**

2b. Ponadto plan PKR:

- a) zachowuje spójność [...] z krajowymi średniookresowymi planami budżetowo-strukturalnymi na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263, krajowymi planami odbudowy na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1991⁴ krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁵; oraz z krajowymi strategicznymi planami działania dotyczącymi cyfrowej dekady na podstawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2481⁶;
- b) przyczynia się do ukończenia budowy jednolitego rynku, w szczególności poprzez zapewnienie środków o wymiarze transgranicznym, transnarodowym lub wielokrajowym, w tym poprzez uwzględnienie projektów zlokalizowanych w sieci bazowej i rozszerzonej sieci bazowej zdefiniowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1679⁷, poprzez uwzględnienie i umożliwienie realizacji, w drodze rozwoju sieci krajowych, projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869⁸, a także poprzez wspieranie ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projektów IPCEI) i operacji, którym przyznano pieczęć [...], a także poprzez wdrażanie środków leżących u podstaw unii oszczędności i inwestycji;

⁴ Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz.U. L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

⁶ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2481 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiająca program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. (Dz.U. L 323 z 19.12.2022, s. 4, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1679 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, zmieniające rozporządzenia (UE) 2021/1153 i (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1315/2013 (Dz.U. L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj>).

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2022/869 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, zmiany rozporządzeń (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 oraz dyrektyw 2009/73/WE i (UE) 2019/944 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 347/2013 (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- c) [zawiera wykaz oraz opis środków pogrupowanych w rozdziały, w tym cele ogólne i szczegółowe, których realizacji służy każdy z tych środków, oraz wykaz planowanych celów pośrednich i wartości docelowych wraz z orientacyjną datą ich osiągnięcia w okresie programowania, w tym dodatkowe działania oraz powiązane cele pośrednie i wartości docelowe w przypadku, gdy dane państwo członkowskie wystąpi o wsparcie w formie pożyczki.] [...] **Reformy, które mają zostać uwzględnione w planie PKR, [...] muszą być zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi danego państwa członkowskiego. Bez uszczerbku dla wymogów określonych w niniejszym artykule [...] państwo członkowskie może podjąć decyzję o przeznaczeniu na reformy wartości wypłat z inwestycji lub innych interwencji zaprogramowanych na tym samym krajowym lub regionalnym szczeblu zarządzania.** Wskaźniki proponowane w odniesieniu do **ostatecznych celów pośrednich lub** wartości docelowych opierają się na wskaźnikach produktu wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie wykonania][...], **chyba że żaden z tych wskaźników nie jest adekwatny w rozumieniu art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie wykonania].**

W przypadku inwestycji wartości wypłat są finansowane z wkładu Unii przydzielonego na daną inwestycję po odliczeniu kwot przeznaczonych na reformy. Państwa członkowskie mogą zdecydować, od których inwestycji odliczać kwoty przeznaczone na reformy. W przypadku reform wartości wypłat są finansowane z części wkładu Unii na rzecz inwestycji, która została przeznaczona na reformy.

Środki związane z WPR muszą być zgodne z wymogami określonymi w tytule V [WPR] niniejszego rozporządzenia, w rozporządzeniu (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR] i w rozporządzeniu (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków], a także z wymogami związanymi ze wspólną polityką rybołówstwa określonymi w art. XX rozporządzenia XX [WPRyb];

- d) określa łączne szacunkowe koszty środków zgodnie ze wzorem określonym w załączniku V, w ramach planu **PKR** lub wniosku o jego zmianę, na łączną kwotę co najmniej równą sumie unijnego wkładu finansowego – **z wyłączeniem pomocy technicznej** – wszelkich pożyczek, o które wystąpiono, oraz wkładu krajowego, wraz z informacjami, w stosownych przypadkach, na temat istniejącego lub planowanego finansowania unijnego, popartymi odpowiednim uzasadnieniem oraz wyjaśnieniami, w jaki sposób jest ono wiarygodne i racjonalne oraz zgodne z zasadą efektywności kosztowej i zasadą należytego zarządzania finansami oraz proporcjonalne do oczekiwanych skutków gospodarczych i społecznych. Nieprogramowaną kwotę przeznaczoną na kwotę elastyczności uznaje się za część łącznych szacunkowych kosztów środków. **Z myślą o wiarygodności i zasadności – VAT podlegającego zwrotowi nie włącza się do całkowitych szacunkowych kosztów środka;**
- e) zawiera [...] ustalenia dotyczące skutecznej **koordynacji**, monitorowania [...], wdrażania i **audytu** planu **PKR** przez dane państwo członkowskie, w tym odpowiedzialne organy i komitety monitorujące, odzwierciedlające cel, jakim jest ustanowienie solidnego systemu wielopoziomowego zarządzania opartego na zasadzie partnerstwa, przewidywane podejście do **informacji**, komunikacji i widoczności, określenie potencjalnych potrzeb w zakresie wsparcia technicznego, a także [...] ustalenia między organami krajowymi i regionalnymi w zakresie odpowiedzialności za **koordynację**, programowanie, wdrażanie, zarządzanie finansami, monitorowanie, **audyt** i ewaluację, zgodnie z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państwa członkowskiego;

- f) **dąży do** zmniejszenia dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych w regionach słabiej rozwiniętych, regionach w okresie przejściowym i regionach lepiej rozwiniętych, **a także między tymi regionami, m.in. poprzez środki w dziedzinie polityki spójności**, w szczególności poprzez:
- (i) przydzielanie zasobów regionom słabiej rozwiniętym, regionom w okresie przejściowym i regionom lepiej rozwiniętym, zgodnie z ich szczególnymi wyzwaniami, które należy zgłosić w załączniku V w oparciu o metodykę określoną w załączniku VII;
 - (ii) skoncentrowanie zasobów na regionach słabiej rozwiniętych poprzez ustanowienie kwot minimalnych dla każdego państwa członkowskiego w oparciu o metodykę określoną w załączniku II;
 - (iii) położenie nacisku na szczególne potrzeby regionów **przy granicach zewnętrznych, w tym regionów graniczących z Rosją, Białorusią lub Ukrainą**, północnych regionów słabo zaludnionych, obszarów wiejskich i miejskich, obszarów podlegających transformacji przemysłowej, wysp, które to potrzeby należy zgłosić w załączniku V w oparciu o metodykę określoną w załączniku VII;
 - (iv) wzmocnienie rozwoju gospodarczego i społecznego regionów najbardziej oddalonych, **z uwzględnieniem ich oddalenia, wyspiarskiego charakteru, wielkości, zależności gospodarczej i podatności na zmianę klimatu**; zostaną one określone w ramach specjalnych środków dla danych terytoriów zgodnie z art. 349 TFUE i art. 46 [Regiony najbardziej oddalone];
 - (iv a) **wzmocnienie konkurencyjności oraz zdolności innowacyjnych na rzecz zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia w oparciu o szczególne potrzeby regionów, w tym poprzez wykorzystanie strategii inteligentnej specjalizacji i strategii sprawiedliwej transformacji**;

- g) **przydziela** [...] zasoby na:
- (i) wspieranie odnowy pokoleń w sektorze rolnym, zgodnie z art. [...] **15** rozporządzenia XX [WPR, odnowa pokoleń], a także w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury;
 - (ii) środki społeczne zgodnie z załącznikiem VI [alokacje socjalne];
 - (iii) wspieranie **wdrażania WPRyb**, rybołówstwa i akwakultury, [...] w tym rybołówstwa łodziowego, [...] określonych w rozporządzeniu UE XX [WPRyb] oraz **wspieranie wdrażania unijnego systemu kontroli oraz gromadzenia i wykorzystywania danych dotyczących rybołówstwa i akwakultury niezbędnych do wdrażania WPRyb, a także zarządzania tymi danymi**, [...] zgodnie z pkt **1.8** załącznika V [Wzór [...] planu **PKR**];
 - (iii a) **wspieraniu działalności morskiej i Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu, zgodnie z załącznikiem V [wzór planu **PKR**];**

- h) skutecznie przyczynia się do:
- (i) promowania korzystania z **inicjatyw** [...] współpracy, o których mowa w art. 74 [**inicjatywy** [...] współpracy], w tym zintegrowanych inwestycji terytorialnych w miastach, na obszarach miejskich, wiejskich i przybrzeżnych, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, np. **inicjatywy LEADER**, lub innych narzędzi terytorialnych [...];
 - (ii) poprawy odporności gospodarstw rolnych i zarządzania ryzykiem na poziomie gospodarstw rolnych oraz wspierania cyfrowej i opartej na danych transformacji rolnictwa i obszarów wiejskich w celu zwiększenia ich konkurencyjności, zrównoważoności i odporności;
 - (iii) **osiągania postępów** w obszarach priorytetowych dotyczących środowiska i klimatu określonych w art. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [WPR – Obszary priorytetowe dotyczące środowiska i klimatu];
- i) promuje partnerstwo, wymianę wiedzy i, w stosownych przypadkach, dystrybucję produktów rolnych poprzez określenie:
- (i) z którymi zainteresowanymi stronami przeprowadzono konsultacje, w jaki sposób je wybrano, w jaki sposób zapewniono ich reprezentatywność i zapobieganie konfliktom interesów oraz w jaki sposób ich wkład został odzwierciedlony w planie **PKR** zgodnie z kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa⁹, a także poprzez uwzględnienie podsumowania procesu konsultacji przeprowadzonych w celu przygotowania planu **PKR** i każdego rozdziału;
 - (ii) systemu wiedzy i innowacji w rolnictwie, w tym jego struktury organizacyjnej, zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR – Systemy wiedzy i innowacji w rolnictwie oraz usługi doradcze dla rolników];

⁹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz.U. L 74 z 14.3.2014, s. 1).

- (iii) warunków unijnego programu dla szkół zgodnie z [...] częścią II tytuł I, rozdział IIa rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;
- j) określa sposób, w jaki plan PKR i jego wdrażanie są zgodne z zasadą określoną w art. [...] **3 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR]**, w tym zawiera opis praktyk ochronnych, o których mowa w art. 3 ust. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR], ich zakres terytorialny, opis rolników i innych beneficjentów podlegających danej praktyce oraz podsumowanie praktyki ochronnej, a także komplementarność między elementami odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa a odpowiednimi środkami wspieranymi w ramach planu PKR;
- k) wyjaśnia, w jaki sposób system i ustalenia państwa członkowskiego są wystarczające do zapewnienia regularnego, skutecznego i wydajnego wykorzystania zasobów Unii, zgodnie z należytym zarządzaniem finansami i ochroną interesów finansowych Unii, w oparciu o kluczowe wymogi określone w załączniku IV [kluczowe wymogi], wraz ze środkami mającymi na celu wyeliminowanie potencjalnych uchybień;
- l) określa rozwiązania wprowadzone w celu zapewnienia, aby w przypadku przerwania biegu terminów płatności lub zawieszenia finansowania unijnego, stosowania korekt finansowych lub innych środków zapewniających ochronę interesów finansowych Unii państwa członkowskie wywiązywały się ze swoich obowiązków w zakresie kontynuowania płatności **należnych** beneficjentom, odbiorcom, odbiorcom końcowym, wykonawcom i uczestnikom, **z wyjątkiem sytuacji gdy dany podmiot jest odpowiedzialny za stosowanie takich środków**;
- m) w stosownych przypadkach zawiera [...] samoocenę [...] wskazującą wszelkie **zagrożenia** [...] bezpieczeństwa, w tym **zagrożenia dla bezpieczeństwa gospodarczego Unii, zwłaszcza w obszarach czystych technologii / przemysłu technologii neutralnych emisyjnie, infrastruktury krytycznej, technologii krytycznych, surowców krytycznych i obronności**, i szczegółowo określa [...], jak będzie się przeciwdziałać tym **zagrożeniom** [...];

- n) [...] **wyjaśnia** spójność planu **PKR** [...] oraz synergie i komplementarność między środkami wspierającymi realizację celów, o których mowa w art. 2 i 3 [...];
- o) zawiera samoocenę zgodności z warunkiem horyzontalnym dotyczącym Karty, o którym mowa w art. 8 [artykuł dotyczący Karty];
- p) określa sposób, w jaki plan **PKR** i jego przewidywane wdrożenie zapewniają przestrzeganie warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego, o którym mowa w art. 9 [Warunek horyzontalny dotyczący państwa prawnego], [...] **oraz** działania następcze podjęte w związku z zaleceniami dla poszczególnych krajów wydanymi w ramach najnowszego sprawozdania na temat praworządności i europejskiego semestru, wraz ze środkami mającymi na celu sprostanie tym zidentyfikowanym wyzwaniom specyficznym dla danego kraju;
- q) [zapewnia, aby plan PKR przyczyniał się do realizacji celów społecznych Unii. Na realizację tych celów przeznaczają się co najmniej 14 % całkowitego wkładu Unii i pożyczek, obliczonych przy użyciu współczynników, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenie w sprawie wykonania]. Z podstawy obliczania tego minimalnego przydziału wyłącza się kwotę określoną w art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), a także zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel ze Społecznego Funduszu Klimatycznego.];
- r) zapewnia, aby plan PKR przyczyniał się do realizacji unijnych celów klimatycznych i środowiskowych. Na realizację tych celów przeznaczają się minimalny odsetek całkowitego przydziału unijnego w ramach planu PKR, co odpowiada konkretnej wartości docelowej w zakresie wydatków na klimat i środowisko, o której mowa w [załączniku III do rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenie w sprawie wykonania] i która jest stosowana zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE).../... [rozporządzenie w sprawie wykonania].]

[...]

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 [Wykonywanie przekazanych uprawnień] w celu zmiany wzoru określonego w załączniku V z myślą o dostosowaniu pól danych w należycie uzasadnionych przypadkach. Zmiany ograniczają się do technicznych i innych niż istotne elementów wzoru.

Artykuł 23

Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady

1. [Komisja ocenia plan lub zmieniony plan przedłożony przez państwo członkowskie i jego zgodność z niniejszym rozporządzeniem w terminie czterech miesięcy od przedłożenia planu i przedstawia wniosek dotyczący decyzji wykonawczej Rady. Przeprowadzając ocenę, Komisja zapewnia zgodność planu PKR ze wszystkimi wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności w art. 22.]
2. Komisja może przedstawić uwagi państwom członkowskim i zwrócić się o dodatkowe informacje.

[...]

Państwo członkowskie przekazuje wymagane dodatkowe informacje oraz, w razie potrzeby, dokonuje przeglądu swojego planu **PKR**, uwzględniając uwagi i [...] **propozycje** Komisji. Bieg [...] **terminów** określonych w [...] **niniejszym artykule** [...] **zawiesza się** od dnia roboczego następującego po dniu [...], w którym Komisja wysłała do państwa członkowskiego swoje uwagi lub wniosek o przesłanie poprawionych dokumentów, do dnia, w którym państwo członkowskie odpowiada Komisji.

3. W przypadku gdy plan **PKR** nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 1, Komisja przekazuje danemu państwu członkowskiemu należycie umotywowane uzasadnienie w terminie określonym w ust. 1.
4. W przypadku gdy Komisja stwierdza, że plan **PKR** spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1, wniosek Komisji dotyczący decyzji wykonawczej Rady określa:
 - a) całkowity wkład Unii;
 - b) kwotę wsparcia w formie pożyczki, w przypadku gdy dane państwo członkowskie składa wniosek o taką formę wsparcia; oraz powiązaną kwotę płatności zaliczkowych, a także okres dostępności pożyczki;
 - c) wykaz środków objętych wkładem Unii i pożyczkami zawartych w planie **PKR**.
5. W należycie uzasadnionych przypadkach, jeżeli Komisja stwierdzi, że co najmniej jeden ze środków przewidzianych w planie **PKR** nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 1, [...] może uwzględnić w swoim wniosku, o którym mowa w ust. 4, zidentyfikowane uchybienia mające wpływ na te środki.

6. Rada, **stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wniosek Komisji i przyjąć decyzję** [...] wykonawczą, o której mowa w ust. 1, co do zasady, w terminie czterech tygodni od [...] **otrzymania** wniosku Komisji. **Państwo członkowskie podaje zatwierdzony plan PKR do wiadomości publicznej na stronie internetowej.**
7. [...] **W terminie czterech tygodni po** przyjęciu przez Radę decyzji wykonawczej, o której mowa w ust. 6, Komisja przyjmuje decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, obejmującą następujące elementy:
- a) cele pośrednie [...], wartości docelowe **i produkty** w odniesieniu do wdrażania środków zawartych w planie PKR, a w odniesieniu do każdego z nich – odpowiednią wartość wypłaty;
 - b) **całkowity** roczny wkład Unii na podstawie wartości procentowych określonych w art. 14 ust. 1 [zobowiązania], **jak określono w załączniku I [metoda przydziału].**

Powiadomienie danego państwa członkowskiego o tej decyzji Komisji stanowi zobowiązanie prawne.

[W przypadku gdy zastosowanie ma art. 4 ust. 2 lit. b) rozporządzenia w sprawie WRF, ta decyzja w sprawie finansowania może zostać zmieniona zgodnie z wynikiem rocznej procedury budżetowej.]

8. Wnioski o płatność odnoszące się do szczególnych środków, których dotyczą uchyczenia wskazane w decyzjach wykonawczych przyjętych przez Radę, mogą być składane przez dane państwo członkowskie, ale Komisja nie dokonuje odpowiednich płatności, dopóki uchyczenia nie zostaną usunięte.

ROZDZIAŁ 3
[...] Zmiana planu PKR

Artykuł 24

Zmiana planu PKR

1. Państwo członkowskie może przedłożyć Komisji uzasadniony wniosek o zmianę swojego planu PKR wraz ze zmienionym planem PKR, opisujący oczekiwany wpływ takiej zmiany na osiągnięcie **odnośnych** celów, o których mowa w art. 2 i 3. **Zmiana może dotyczyć jednego rozdziału planu PKR lub większej ich liczby.**

Państwo członkowskie może przedłożyć kolejne wnioski o zmianę, zanim zostanie przyjęta decyzja, o której mowa w ust. 5, pod warunkiem że zmiany te dotyczą innych rozdziałów.

2. Komisja ocenia zgodność zmienionego planu PKR z niniejszym rozporządzeniem, w tym z art. 23 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady], [...] w terminie [...] **dwóch** miesięcy od przedłożenia zmienionego planu PKR.

Komisja może przedstawić uwagi państwom członkowskim i zwrócić się o dodatkowe informacje.

3. [W należycie uzasadnionych przypadkach, niezależnie od tego, czy państwo członkowskie złożyło uzasadniony wniosek o zmianę swojego planu PKR na podstawie ust. 1, Komisja może również zaproponować państwu członkowskiemu zmianę istniejących środków lub wprowadzenie nowych.]
4. Państwo członkowskie **przekazuje wymagane dodatkowe informacje oraz, w razie potrzeby**, dokonuje przeglądu zmienionego planu PKR [...], uwzględniając uwagi i propozycje Komisji [...].

Bieg terminów określonych w niniejszym artykule zawiesza się od dnia roboczego następującego po dniu, w którym Komisja wysłała do państwa członkowskiego swoje uwagi lub wnioski o przesłanie poprawionych dokumentów, do dnia, w którym państwo członkowskie odpowiada Komisji.

W przypadku gdy zmieniony plan PKR nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 2, Komisja przekazuje danemu państwu członkowskiemu należycie umotywowane uzasadnienie w terminie określonym w ust. 2.

5. W przypadku gdy Komisja [...] uznaje, że wszelkie uwagi zostały należycie uwzględnione, oraz w przypadku gdy zmiana planu PKR spowodowałaby zmianę całkowitego wkładu Unii, kwoty wsparcia w formie pożyczki lub wykazu środków lub co najmniej jednego środka planu **PKR**, który przestał spełniać wymogi, o czym mowa w art. 23 ust. 1 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady], Komisja przedstawia wniosek dotyczący nowej decyzji wykonawczej Rady zgodnie z art. 23 nie później niż [...] **trzy** miesiące po przedłożeniu zmienionego **planu PKR**. Rada, **stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wniosek Komisji i** przyjąć nową decyzję wykonawczą, co do zasady, w terminie czterech tygodni od [...] **otrzymania** wniosku Komisji. Następnie Komisja odpowiednio zmienia decyzję w sprawie finansowania, o której mowa w art. 23 ust. 7 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady].

Jeżeli zmiana planu PKR nie spowodowałaby zmiany całkowitego wkładu Unii, kwoty wsparcia w formie pożyczki lub wykazu środków, Komisja dokonuje bezpośrednio zmiany decyzji w sprawie finansowania, o której mowa w art. 23 ust. 7 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady].

6. Przyjęcie decyzji, o których mowa w ust. 5, nie jest wymagane:
- a) w przypadku korekt o charakterze czysto pisarskim lub redakcyjnym lub w przypadku niewielkich dostosowań w planie PKR, skutkujących wzrostem lub spadkiem o mniej niż [...] **15 %** wartości docelowej określonej w planie PKR. Państwa członkowskie stosują te przepisy tylko raz dla każdej wartości docelowej **do momentu przyjęcia kolejnej decyzji w sprawie zmiany planu PKR** i powiadamiają Komisję o takich dostosowaniach. Takie zmiany muszą być zgodne ze wszystkimi wymogami planu PKR, w tym z korektą informacji o kosztach;
 - b) w przypadku zmian, o których mowa w art. 31 ust. 7 **lub w art. 34**.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby kwota szacunkowych łącznych kosztów ich planu PKR pozostawała racjonalna i wiarygodna przez cały okres jego wdrażania, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, i w razie potrzeby **mogą** zwrócić się o zmianę swojego planu **PKR** zgodnie z ust. 1.
8. Szczególne środki określone w decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 9 ust. 4, lub będące przedmiotem decyzji nakładającej środki ochrony budżetu na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 nie podlegają zmianie do czasu uchylecia decyzji, chyba że zmiana ta ma na celu wspieranie środków przyczyniających się do spełnienia warunku horyzontalnego dotyczącego państwa prawnego lub zaradzenie sytuacji, która doprowadziła do przyjęcia wyżej wymienionych decyzji.
9. Szczególne środki określone w decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 8 ust. 4 [Warunki dotyczące Karty], nie podlegają zmianie do czasu uchylecia decyzji, chyba że zmiana ta ma na celu wspieranie środków, które przyczyniają się do:
- a) spełnienia warunku horyzontalnego dotyczącego Karty.
 - b) [...]
10. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do dokonywania przeglądu tych części planu PKR, na które zmiany proponowane przez państwo członkowskie nie mają bezpośredniego wpływu.

Przegląd śródkresowy

1. Państwo członkowskie dokonuje przeglądu swojego planu PKR, uwzględniając następujące elementy:
 - a) wyzwania określone zgodnie z art. 22 ust. 2 **lit. b) i ust. 2b** lit. a) [...] **i b)** [Wymogi dotyczące planu PKR];
 - b) sytuację społeczno-gospodarczą danego państwa członkowskiego lub danego regionu, ze szczególnym naciskiem na potrzeby terytorialne **lub sektorowe**, z uwzględnieniem wszelkich istotnych [...] zmian finansowych, gospodarczych [...], społecznych **lub środowiskowych**;
 - c) główne wyniki odnośnych sprawozdań z [...] **oceny śródkresowej zgodnie z art. 11 ust. 3 [rozporządzenia w sprawie ram wykonania]**;
 - d) postępy w realizacji środków, z uwzględnieniem istotnych trudności napotkanych podczas wdrażania planu PKR;
 - e) ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI) i projekty, którym przyznano pieczęć;
 - f) wystąpienie jakiegokolwiek kryzysu;
 - g) potrzebę zapewnienia ciągłej zgodności z warunkami horyzontalnymi dotyczącymi państwa prawnego i Karty we wdrażaniu planu **PKR**, z uwzględnieniem w szczególności wyzwań specyficznych dla danego kraju wskazanych w kontekście sprawozdania na temat praworządności i w kontekście europejskiego semestru.

2. Do dnia [...] **30 czerwca** 2031 r. państwo członkowskie przedkłada zmieniony plan PKR zawierający wyniki przeglądu śródkresowego, w tym [...] propozycję dodatkowych **lub zmienionych** środków, które mają być wspierane kwotą elastyczności, o której mowa w art. 14 ust. 2. **W zależności od wyniku przeglądu śródkresowego zmiana może dotyczyć jednego rozdziału planu PKR lub większej ich liczby.**
3. Zmieniony plan PKR zawiera następujące informacje:
 - a) zmienione lub, **w stosownych przypadkach**, nowe środki;
 - b) zaktualizowane szacunkowe łączne koszty **wszelkich nowych lub zmienionych środków w planie PKR** [...] i wnioskowaną kwotę elastyczności;
 - c) zmienione lub, **w stosownych przypadkach**, nowe cele pośrednie [...], wartości docelowe **i produkty**.
4. Zmieniony plan **PKR** zatwierdza się zgodnie z art. 24 [w sprawie zmiany].
- 4a. **Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2 niniejszego artykułu interwencje, o których mowa w art. 10 ust. 3 lub art. 35 ust. 1 lit. a)–h), j), k) i r) [rodzaje interwencji] i które nie są uwzględniane w kwocie elastyczności zgodnie z art. 14 ust. 2, nie podlegają przeglądowi śródkresowemu.**

TYTUŁ IV
Instrument UE

Artykuł 26

Przepis ogólny dotyczący wdrażania Instrumentu UE

1. Kwotę, o której mowa w art. 10 ust. 2 lit. b) [Budżet], przydziela się za pośrednictwem Instrumentu.
2. Wdrażanie Instrumentu następuje w ramach zarządzania dzielonego, bezpośredniego lub pośredniego, co zostaje określone w decyzji w sprawie finansowania przyjętej zgodnie z art. 31 ust. 1. **Przy wyborze trybu zarządzania uwzględnia się cel i zakres działania, które ma zostać wdrożone.**
3. Instrument może zapewniać finansowanie w dowolnej formie zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509. Może przybrać formę dotacji przyznawanych bezpośrednio organom na podstawie art. 70 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Dotacje wdrażane w ramach zarządzania bezpośredniego są udzielane i zarządzane zgodnie z tytułem VIII tego rozporządzenia. Instrument może również przewidywać finansowanie w formie gwarancji budżetowych i instrumentów finansowych, w tym w połączeniu z dotacjami lub innymi formami bezzwrotnego wsparcia [...] w ramach działań łączonych.
4. [Finansowanie w ramach Instrumentu wykorzystuje się na jego następujące komponenty:
 - a) 63 223 000 000 [...] EUR na działania Unii, w tym sieć bezpieczeństwa opartą na jedności, o której mowa w załączniku XV pkt 1 lit. j) [Działania Unii], działania Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. l) (Działania Unii wspierane z Instrumentu UE, Działania w dziedzinie spraw wewnętrznych), wsparcie działań w ramach programu LIFE, o których mowa w załączniku XV [działania Unii] pkt 1 lit. n), działania solidarnościowe, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. i) [Działania Unii], wspierane z Instrumentu UE;
 - b) 8 710 000 000 EUR na rezerwę na nowe wyzwania i priorytety („rezerwa budżetowa”).]

5. [...] Roczne środki [...] **na Instrument UE są zatwierdzane zgodnie z roczną procedurą budżetową.**
6. **W przypadku gdy** działania Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. c) [Działania Unii wspierane z Instrumentu UE, segment polityki dotyczący inwestycji społecznych i umiejętności], **są wdrażane z wykorzystaniem gwarancji budżetowych lub instrumentów finansowych, w tym w połączeniu z dotacjami lub innymi formami bezzwrotnego wsparcia w ramach działań łączonych**, wdraża się je zgodnie z ust. 7, 8 i 9 niniejszego artykułu oraz art. 27 [Wdrażanie w formie gwarancji budżetowych, instrumentów finansowych i działań łączonych].
- Do wdrażania tych działań Unii zastosowanie mają [art. 21–25 [Instrument EFK InvestEU],] art. 14 [Rady zarządzające i doradcze], art. 1 [Przedmiot], art. 31 [Dostęp do finansowania unijnego], 26 [Usługi doradcze] i art. 28 [Wsparcie działalności gospodarczej] rozporządzenia [w sprawie EFK].
7. [Do celów działań Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. c), pula środków finansowych Instrumentu jest wykorzystywana do tworzenia rezerw na odpowiednią kwotę gwarancji budżetowej ustanowionej w [rozporządzeniu w sprawie EFK].]
8. Zgodnie z art. 214 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 rezerwy, o których mowa w ust. 7, tworzone są do [2037 r.] i uwzględniają postępy w zatwierdzaniu i podpisywaniu operacji z zakresu finansowania i inwestycji wspierających realizację celów Instrumentu.
9. Państwa członkowskie, instytucje, organy i agencje Unii, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne osoby trzecie mogą udostępnić dodatkowe wkłady finansowe lub niefinansowe na potrzeby Instrumentu. Wkłady finansowe stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a), d) lub e) lub art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

10. Na zasadzie odstępstwa od art. 63 i 64 [gromadzenie i rejestrowanie danych oraz przejrzystość], w przypadku gdy Instrument jest wdrażany w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, zastosowanie mają przepisy określone w art. 36 ust. 6 i 10 oraz art. 38 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
11. Instrument może zapewniać unijne wsparcie na rzecz działań prowadzonych w państwach trzecich lub dotyczących państw trzecich, pod warunkiem że dane działanie przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 2 i 3 niniejszego rozporządzenia, art. 3 rozporządzenia [azyl i migracja], art. 3 rozporządzenia [granice i polityka wizowa] [...] **lub** art. 3 rozporządzenia [bezpieczeństwo wewnętrzne]. Działania takie służą interesom wewnętrznych polityk Unii i są spójne z działaniami podejmowanymi w ramach Unii.
- 11a. Wdrażając Instrument, Komisja i państwa członkowskie zapewniają koordynację, spójność, komplementarność i synergie między Instrumentem a innymi programami i instrumentami unijnymi na podstawie art. 7 ust. 5.**

Artykuł 27

Wdrażanie w formie gwarancji budżetowych, instrumentów finansowych i działań łączonych

1. Gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe, w tym w połączeniu z dotacjami lub innymi formami bezzwrotnego wsparcia w ramach działań łączonych w ramach Instrumentu, są wdrażane zgodnie z tytułem X rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, w przypadku gdy instrumenty finansowe lub gwarancje budżetowe są wdrażane w ramach zarządzania pośredniego, Komisja zawiera umowy z podmiotami na podstawie art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) tego rozporządzenia.
3. [W przypadku gdy w decyzji w sprawie finansowania wdrażającej Instrument przewidziano finansowanie unijne w formie gwarancji budżetowej, Instrument wykorzystuje gwarancję budżetową ustanowioną rozporządzeniem XX [rozporządzenie w sprawie EFK] w ramach jej maksymalnej kwoty.]

4. Bez uszczerbku dla art. 26 ust. 9 państwa członkowskie, państwa trzecie i inne osoby trzecie mogą wносить szczególne wkłady na rzecz gwarancji budżetowej ustanowionej przez [EFK] lub na rzecz instrumentów finansowych zgodnie z art. 211 ust. 2 i art. 221 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Takie wkłady na rzecz gwarancji budżetowej skutkują dodatkową kwotą gwarancji budżetowej.

W przypadku gdy takie wkłady finansowe są wnoszone w postaci środków pieniężnych, stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a), d) oraz e) i art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

5. Komisja udziela gwarancji budżetowej lub powierza wdrażanie instrumentów finansowych i działań łączonych na podstawie umów o przyznanie wkładu lub umów w sprawie gwarancji zawartych na podstawie rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie EFK] z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, zgodnie z przepisami rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie EFK].

Niezależnie od akapitu pierwszego Komisja może zawierać odrębne umowy o przyznanie wkładu lub umowy w sprawie gwarancji z podmiotami innymi niż te, o których mowa w tym akapicie, zgodnie z przepisami rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie EFK].

Artykuł 28

Uczestnictwo państw trzecich [...]

1. Instrument może zostać otwarty na uczestnictwo następujących państw trzecich i uczestnictwo to może mieć zastosowanie w drodze pełnego lub częściowego stowarzyszenia **z programem**, zgodnie z celami określonymi w art. 2 i 3:
- a) członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, **zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także minipństwa europejskie (Andora, Monako, San Marino i Watykan), zgodnie z warunkami określonymi w odpowiednich umowach;**

- b) państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalni [...] kandydaci, **zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych, protokołach i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;**
- c) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, **zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych, protokołach i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;**
- d) inne państwa trzecie, **zgodnie z warunkami określonymi w szczegółowej międzynarodowej umowie obejmującej uczestnictwo danego państwa trzeciego w programie Unii.**

2. [...] Umowy dotyczące [...] uczestnictwa **w programie, o których mowa w ust. 1:**

- a) zapewniają sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państwa trzeciego uczestniczącego w programach Unii;
- b) ustanawiają warunki uczestnictwa w programach, w tym obliczanie wkładów finansowych – obejmujących wkład operacyjny i opłatę z tytułu uczestnictwa – do [...] **danego** programu i jego ogólnych kosztów administracyjnych; wkładów finansowych;
- c) nie przyznają państwu trzeciemu żadnych uprawnień decyzyjnych w ramach programu;

- d) gwarantują prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych. [...];
- e) w stosownych przypadkach – zapewniają ochronę interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

- 2a. Do celów ust. 2 lit. d) państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp wymagane na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz gwarantuje, że decyzje egzekucyjne nakładające zobowiązanie pieniężne na podmioty inne niż państwa w rozumieniu art. 299 TFUE, a także wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stanowią tytuł egzekucyjny.**
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 uczestnictwo państw trzecich wyklucza się w przypadku środków przyczyniających się do realizacji celów szczegółowych **dotyczących WPR**, określonych w art. 3 **lit. d)** [...].

Artykuł 29

[...]

Artykuł 30

Kwalifikujące się podmioty w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego

1. W procedurach przyznawania dotacji, nagród, instrumentów finansowych i instrumentów łączonych w ramach zarządzania bezpośredniego i zarządzania pośredniego następujące podmioty prawne mogą kwalifikować się do otrzymania finansowania unijnego:
 - a) podmioty mające siedzibę w państwie członkowskim lub [...] państwie trzecim **stowarzyszonym z programem**;
 - b) organizacje międzynarodowe;
 - c) inne podmioty mające siedzibę w [...] państwach trzecich **niestowarzyszonych z programem**, jeżeli finansowanie takich podmiotów jest niezbędne do wdrażania działania i przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 2 i 3.
2. Oprócz art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, [...] państwa trzecie, o których mowa w art. 28 niniejszego rozporządzenia, mogą, w stosownych przypadkach, uczestniczyć w mechanizmach udzielania zamówień określonych w art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i czerpać korzyści z tych mechanizmów. Przepisy mające zastosowanie do państw członkowskich stosuje się odpowiednio do uczestniczących [...] państw trzecich.
3. Procedury wyboru mające wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny, w szczególności w odniesieniu do strategicznych aktywów i interesów Unii lub jej państw członkowskich, są ograniczone zgodnie z art. 136 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
4. W programie prac, o którym mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, lub w dokumentach związanych z procedurą wyboru można doprecyzować kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym rozporządzeniu lub określić dodatkowe kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do konkretnych działań. W szczególności w procedurach wyboru kwalifikowalność dostawców wysokiego ryzyka jest ograniczona zgodnie z prawem UE ze względów bezpieczeństwa.

Działania Unii

1. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych decyzję w sprawie finansowania, o której mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, określającą cele i działania, które mają być wspierane, oraz określającą **tryb wdrażania i kwoty** przeznaczone na działania Unii określone w załączniku XV do niniejszego rozporządzenia [Działania Unii]. Decyzja w sprawie finansowania [...] **jest, w miarę możliwości, wieloletnia lub, w stosownych przypadkach, roczna.** Określenie celów i działań opiera się na sprawiedliwych [...], przejrzystych i **obiektywnych** kryteriach oraz zapewnia wyważony podział, **z uwzględnieniem unijnej wartości dodanej.** Przy wyborze trybu zarządzania uwzględnia się cel i zakres działań, które mają zostać wdrożone, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej.

Komisja przyjmuje decyzję w sprawie finansowania, o której mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 88 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do działań Unii określonych w pkt 1 lit. e)–h), l) i n) załącznika XV do niniejszego rozporządzenia [działania Unii]. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej z okolicznościami takimi jak kryzysy, Komisja może przyjąć decyzję w sprawie finansowania, o której mowa w niniejszym ustępie, w drodze aktu wykonawczego mającego natychmiastowe zastosowanie, o czym mowa w art. 88 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

- 1a. **Komisja przyjmuje decyzje w sprawie finansowania, o których mowa w ustępie pierwszym, w drodze aktów wykonawczych, o których mowa w art. 88 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do działań Unii określonych w załączniku XV pkt 1 lit. a)–d), j), k) i m).**

2. Do celów działań Unii, o których mowa w pkt 1 lit. j) załącznika XV do niniejszego rozporządzenia [Działania Unii, sieć bezpieczeństwa oparta na jedności], i z zastrzeżeniem dostępności środków budżetowych, decyzja w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 1, zostaje odpowiednio zmieniona, by ułatwić przyjęcie aktów delegowanych lub wykonawczych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Te działania Unii uznaje się za interwencje oparte na produkcji i są one wdrażane w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z przepisami ustanowionymi niniejszym rozporządzeniem.
3. W decyzji w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się udział kwot, które Komisja ma udostępnić państwom członkowskim:
- a) zgodnie z art. 7 rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie granic], które stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) [...] **2024/2509**, oraz
 - b) zgodnie z art. 8 rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie granic] i art. 9 rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie migracji], które stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) [...] **2024/2509**.

Kwoty, o których mowa w akapicie pierwszym, udostępnia się zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu **na potrzeby realizacji działań związanych z celami określonymi w rozporządzeniu XX [rozporządzenie w sprawie granic] w odniesieniu do lit. a) oraz na potrzeby realizacji działań związanych z celami określonymi w rozporządzeniu XX [rozporządzenie w sprawie granic] i rozporządzeniu XX [rozporządzenie w sprawie migracji] w odniesieniu do lit. b).**

W przypadku gdy kwota, o której mowa w art. 64 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1351, nie została w pełni przydzielona, pozostałą kwotę można dodać do kwoty wskazanej w decyzji w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 1. Kwota ta stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

4. W przypadku gdy działanie Unii jest wdrażane w ramach zarządzania bezpośredniego, członkami komisji oceniającej, o której mowa w art. 153 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, mogą być eksperci zewnętrzni.
5. Z wkładów w mechanizm wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od odbiorców i wkłady te można uznać za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
6. W przypadku gdy działanie Unii jest wdrażane w ramach zarządzania dzielonego, państwo członkowskie otrzymuje unijne wsparcie na wdrażanie tego działania, oprócz swojego wkładu finansowego na mocy art. 10 [Budżet].

Finansowania dla działań Unii nie wykorzystuje się na inne środki w planie PKR państwa członkowskiego, z wyjątkiem należycie uzasadnionych okoliczności i pod warunkiem zatwierdzenia przez Komisję w drodze zmiany planu PKR państwa członkowskiego, w tym gdy [...] **plan PKR jest zmieniany** [...] zgodnie z art. 34 [Zmiana planu **PKR** w [...] **przypadku kryzysów**].

[...]

7. W przypadku gdy działanie Unii jest wdrażane zgodnie z ust. 6, z uwzględnieniem rodzaju działania Unii i preferencji danego państwa członkowskiego, Komisja może przydzielić państwu członkowskiemu finansowanie z Instrumentu zgodnie z decyzją w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 1, **na podstawie sprawiedliwych, przejrzystych i obiektywnych kryteriów**. Po dokonaniu takiego przydziału dane państwo członkowskie proponuje dodatkowe środki, które mają zostać dodane do planu PKR. Procedury tej nie stosuje się w odniesieniu do działań Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. i), ani działań dotyczących więcej niż jednego państwa członkowskiego wymienionych w załączniku XV [Działania Unii] [...]. Jeżeli Komisja akceptuje część lub całość proponowanych dodatkowych środków, powiadamia o tym państwo członkowskie. Powiadomienie to stanowi zobowiązanie prawne uzupełniające zobowiązanie prawne, o którym mowa w art. 23 ust. 7. Przy okazji kolejnej zmiany wymagającej decyzji zgodnie z art. 24 ust. 5 państwo członkowskie włącza do swojego planu, tytułem informacji, wszystkie zaakceptowane dodatkowe środki.
8. W przypadku zmiany planu PKR w celu uwzględnienia działań Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. i) (Działania Unii, klęski żywiołowe **i poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego**), środki, o które wnioskuje państwo członkowskie i związane z takimi zmianami, kwalifikują się do finansowania od dnia wystąpienia [...] **klęski żywiołowej lub poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego** i są programowane w ramach celu „Środki wsparcia w celu przezwyciężenia kryzysu poprzez odbudowę, naprawę i zwiększanie odporności”. Cel ten ma charakter dodatkowy w stosunku do celów określonych w art. 2 i 3 (cele planu) i jest wykorzystywany wyłącznie w odniesieniu do środków zaprogramowanych w odpowiedzi na [...] **klęski żywiołowe lub poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego**, w tym gdy plan PKR [...] **jest zmieniany** zgodnie z art. 34 [zmiana planu [...] **w przypadku kryzysów**].

9. [Oprócz środków określonych w art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 środki na zobowiązania i środki na płatności przeznaczone na działania Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. i) oraz j) [Działania Unii, sieć bezpieczeństwa oparta na jedności], niewykorzystane do końca roku budżetowego, na który zostały zapisane, są przenoszone automatycznie.

Środki na zobowiązania przeniesione zgodnie z akapitem pierwszym można wykorzystać do 2034 r. Środki na zobowiązania i środki na płatności przeniesione zgodnie z akapitem pierwszym wykorzystuje się w kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności.]

10. W dniu 1 [...] **października** każdego roku co najmniej jedna czwarta rocznej kwoty przewidzianej w budżecie na działania Unii, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. i), pozostaje dostępna na zaspokojenie potrzeb, które mogą powstać do końca tego roku.
11. Oprócz kryteriów kosztów kwalifikowalnych, o których to kryteriach mowa w art. 189 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, koszty poniesione przez państwa członkowskie na wdrożenie nadzwyczajnych środków weterynaryjnych i fitosanitarnych w ramach celu szczegółowego określonego w załączniku XV lit. g) [Działania Unii] do niniejszego rozporządzenia: a) kwalifikują się przed datą złożenia wniosku o udzielenie dotacji, zgodnie z art. 196 ust. 2 akapit drugi lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509; b) kwalifikują się od dnia podejrzenia wystąpienia choroby zwierząt lub obecności agrofaga roślin, pod warunkiem że takie wystąpienie lub obecność zostaną następnie potwierdzone. Złożenie wniosku o udzielenie dotacji zostaje poprzedzone skierowanym do Komisji powiadomieniem o wystąpieniu choroby zwierząt zgodnie z art. 19 lub 20 i przepisami przyjętymi na podstawie art. 23 rozporządzenia (UE) 2016/429 lub o obecności agrofaga kwarantannowego dla Unii zgodnie z art. 9, 10 lub 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031. Na zasadzie odstępstwa od art. 111 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 Komisja zaciąga zobowiązanie budżetowe z tytułu dotacji udzielonej na takie środki nadzwyczajne po dokonaniu oceny wniosków o płatność przedłożonych przez państwa członkowskie.

- 11a. Zgodnie z art. 196 ust. 2 akapit drugi lit. a) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 ponoszone przez państwa członkowskie koszty funkcjonowania europejskiego systemu informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS), o których mowa w art. 85 ust. 2 i 3 rozporządzenia 2018/1240 i które mają być pokrywane z dochodów uzyskanych z opłat ETIAS zgodnie z art. 7 rozporządzenia BMV, można uznać za kwalifikowalne od dnia [data do ustalenia], nawet jeżeli koszty te zostały poniesione przed złożeniem wniosku o udzielenie dotacji.**

Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozbić na kilka rocznych rat.

Artykuł 32

Wydatki związane ze środkami interwencji publicznej w ramach sieci bezpieczeństwa opartej na jedności

1. Na potrzeby sieci bezpieczeństwa opartej na jedności, którą ustanowiono jako działanie Unii w ramach Instrumentu, jeżeli w odniesieniu do interwencji publicznej nie ustalono kwoty jednostkowej, dany środek jest finansowany na podstawie standardowych, jednolitych kwot, w szczególności jeśli chodzi o środki finansowe pochodzące z państw członkowskich, wykorzystywane na skup produktów, fizyczne operacje związane z przechowywaniem oraz, w stosownych przypadkach, przetworzenie produktów kwalifikujących się do interwencji publicznej, zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.
2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające kwoty, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą [...], o której mowa w art. 229 [...] ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

Rezerwa na nowe wyzwania i priorytety

1. Kwota, o której mowa w art. 26 ust. 4 lit. b), [rezerwa budżetowa] jest wykorzystywana tam, gdzie jest najbardziej potrzebna, i **jeżeli** jest to należycie uzasadnione, [...] na:
 - a) Zapewnienie **szybkiej i** [...] odpowiedniej reakcji Unii w przypadku nieprzewidzianych okoliczności;
 - b) promowanie nowych unijnych inicjatyw lub priorytetów.]**
- 1a. **Nowe inicjatywy lub priorytety, o których mowa w ust. 1 lit. b), odnoszą się do inicjatyw lub priorytetów, które mogą się pojawić w odpowiedzi na zachodzące zmiany, które – choć nie stanowią bezpośredniego wyzwania ani kryzysu – wymagają strategicznej i szybkiej reakcji Unii. Okoliczności takie mogą obejmować między innymi transformacyjne zmiany technologiczne lub zmiany społeczno-gospodarcze.**
2. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych decyzje w sprawie finansowania, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, określające cele i działania, które mają być wspierane, a także określające kwoty przeznaczone na rezerwę budżetową, o której mowa w art. 26 ust. 4 lit. b) niniejszego rozporządzenia [Przepis ogólny dotyczący wdrażania Instrumentu UE].

Co najmniej dwa razy w roku Komisja wymienia poglądy z Radą na temat przyszłego uruchamiania ust. 1 lit. a) i b) oraz uwzględnia poglądy wyrażone przez Radę.

Do celów ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu decyzje w sprawie finansowania, o których mowa w akapicie pierwszym, przyjmuje się w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 88 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

3. [Oprócz środków, o których mowa w art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, środki na zobowiązania i środki na płatności, które nie zostaną wykorzystane do końca roku budżetowego, na który zostały zapisane, są przenoszone automatycznie.

Środki na zobowiązania przeniesione zgodnie z akapitem pierwszym można wykorzystać do końca 2033 r. Środki na zobowiązania i środki na płatności przeniesione zgodnie z akapitem pierwszym wykorzystuje się w kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności.]

Artykuł 34

Zmiana planu PKR w przypadku [...] kryzysów

1. Państwa członkowskie mogą złożyć wniosek o zmianę planów PKR zgodnie z art. 24 [Zmiana planu] w celu wsparcia środków [...] **w odpowiedzi na kryzys zdefiniowany w art. 4 pkt 19 niniejszego rozporządzenia [definicja kryzysu].** **W szczególności państwa członkowskie mogą złożyć wniosek o zmianę planu PKR** w celu przyznania płatności kryzysowych rolnikom [...], rybakom i producentom akwakultury i w celu wsparcia inwestycji w przywracanie potencjału rolnictwa, **rybołówstwa i akwakultury**, pod warunkiem że właściwy organ publiczny państwa członkowskiego uznał dane sytuacje za kryzysy.

Państwo członkowskie może przyznać płatności kryzysowe rolnikom, **rybakom i producentom akwakultury wyłącznie wówczas, gdy spełnione jest co najmniej jedno z następujących kryteriów [...]**:

- a) jego właściwy organ formalnie uznał, że miała miejsce klęska żywiołowa, niekorzystne zjawisko klimatyczne lub katastrofa, zgodnie z definicjami tych pojęć przyjętymi w danym państwie członkowskim;
- b) przyjęto środki zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/2031 w celu zwalczania lub ograniczenia rozprzestrzeniania się choroby roślin lub agrofaga; **lub**
- c) przyjęto środki w celu zwalczania chorób zwierząt wymienionych w załączniku do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/1882 lub zapobiegania tym chorobom; lub
- d) przyjęto środki w odniesieniu do nowo występującej choroby zgodnie z art. 6 ust. 3 i art. 259 rozporządzenia (UE) 2016/429.

- 2. **[W przypadku gdy wniosek o zmianę przekracza 1 % unijnego wkładu finansowego w ramach planu, państwo członkowskie może dodatkowo zwrócić się o zaprogramowanie do 2,5 % kwoty unijnego wkładu finansowego z niezaprogramowanej kwoty elastyczności w granicach określonych w art. 12 [Zobowiązania budżetowe] na środki, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.**
- 3. W przypadku gdy kwota wnioskowana i dostępna na podstawie ust. 2 jest niewystarczająca, aby zaspokoić potrzeby, państwa członkowskie mogą zwrócić się o dodatkowe wsparcie w ramach działań Unii, o których mowa w art. 26 [Przepis ogólny dotyczący wdrażania Instrumentu UE], z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych.
- 4. W przypadku gdy kwota dostępna na podstawie ust. 3 jest niewystarczająca, aby zaspokoić potrzeby, państwa członkowskie mogą otrzymać dodatkowe wsparcie z „rezerwy budżetowej”, o której mowa w art. 26 ust. 4 lit. b) [Przepis ogólny dotyczący wdrażania Instrumentu UE], z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych.]

5. W terminie czterech miesięcy od dnia, w którym właściwy organ uznał daną sytuację za kryzys, państwa członkowskie składają wniosek określający powody oraz opisujący szkody i potrzeby w zakresie naprawy i odbudowy, uzasadniające zmianę planu PKR, o której mowa w ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, w ust. 2 i 3. Zmiana ta obejmuje następujące elementy:
- a) opis środków mających na celu zaradzenie szkodom wynikającym z kryzysu oraz wspierających naprawę i odbudowę po kryzysie, wraz z ich szacunkowymi kosztami oraz odpowiednimi celami pośrednimi i wartościami docelowymi;
 - b) w stosownych przypadkach, kwoty, o które wnioskowano z kwoty elastyczności i z Instrumentu, do wysokości łącznych szacunkowych kosztów powiązanych środków, z uwzględnieniem [...] **progów, które mają zastosowanie do kryzysów i określonych w ust. 2 niniejszego artykułu.**
6. Na zasadzie odstępstwa od art. 24 [Zmiana planu] Komisja [...] **dąży do zatwierdzenia** wszelkich zmian planu PKR w ciągu 15 dni roboczych od dnia ich przedłożenia przez państwo członkowskie.
7. Komisja wypłaca do 80 % alokacji środków, o których mowa w ust. 5, zgodnie z decyzją zatwierdzającą zmianę planu, o której mowa w ust. 6, z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych, w ramach wyjątkowych płatności zaliczkowych. Taka płatność ma charakter dodatkowy w stosunku do płatności zaliczkowych na rzecz planu PKR przewidzianych w art. 17 [Płatności zaliczkowe] i jest rozliczana corocznie.
8. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zastosowaniu procedury określonej w niniejszym artykule w odniesieniu do wsparcia przewidzianego w załączniku XV pkt 1 lit.[...] 1) (Działania Unii wspierane w ramach Instrumentu UE, Działania dotyczące spraw wewnętrznych).
9. [Ust. 3 i 4 nie mają zastosowania do przyznawania płatności kryzysowych rolnikom dotkniętym klęskami żywiołowymi.]

TYTUŁ V
WSPÓLNA POLITYKA ROLNA I WSPÓLNA POLITYKA RYBOŁÓWSTWA

ROZDZIAŁ I

Artykuł 35

Rodzaje [...] interwencji w ramach WPR i przepisy dotyczące wsparcia finansowego

1. Zgodnie z interwencjami wymienionymi w art. [...] 5 [rodzaje wsparcia] rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR] określa się następujące **rodzaje** interwencji w ramach WPR:
 - a) degresywne obszarowe wsparcie dochodów;
 - b) wsparcie dochodów związane z produkcją;
 - c) [...] płatność **specyficzną w odniesieniu do bawełny**
 - d) płatność z tytułu ograniczeń naturalnych i innych ograniczeń specyficznych dla obszaru;
 - e) wsparcie z tytułu strat wynikających z określonych obowiązkowych wymogów;
 - f) **wsparcie na** działania rolnośrodowiskowe i działania na rzecz klimatu;
 - g) [...] **płatność** dla małych gospodarstw rolnych;
 - h) wsparcie na narzędzia zarządzania ryzykiem;
 - i) wsparcie na inwestycje dla rolników, [...] posiadaczy lasów **oraz przedsiębiorstw, które przetwarzają lub wprowadzają na rynek produkty rolne. W przypadku inwestycji nieprodukcyjnych przyczyniających się do realizacji celów szczegółowych wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. d) ppkt (v) wsparcie mogą otrzymać również inni beneficjenci;**
 - j) wsparcie na [...] rozpoczynanie działalności przez młodych rolników, nowych rolników, dla [...] **przedsiębiorstw wiejskich typu start-up, na dywersyfikację dochodów gospodarstw domowych rolników, a także na rozwój [...] działalności małych [...] gospodarstw rolnych;**
 - k) wsparcie na usługi zastępowania rolników;

- l) **wsparcie na** inicjatywę LEADER;
- m) wsparcie na dzielenie się wiedzą i innowacje w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich;
- n) **wsparcie na [...] rozwój** terytorialny i współpracę lokalną;
- o) **szczególne** interwencje w regionach najbardziej oddalonych, **określone w rozporządzeniu 228/2013 [rozporządzenie POSEI] [...]**;
- p) **wsparcie na** interwencje na mniejszych wyspach Morza Egejskiego [...];
- q) **wsparcie na** unijny program dla szkół, o którym mowa w [...] części II tytuł I rozdział IIa **sekcja 2** rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;
- r) wsparcie na interwencje w niektórych sektorach, o których mowa w **części II** tytuł [...] I rozdział IIa **sekcja 3** rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;
- s) **płatności kryzysowe dla rolników w następstwie klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof.**

2. Interwencje, o których mowa w ust. 1 lit. a), b), c) i g), nie mają zastosowania do regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE i w tytule [...] VI. **Wszelkie inne interwencje wymienione w ust. 1 mają zastosowanie w regionach najbardziej oddalonych. Interwencje, o których mowa w ust. 1 lit. o), mogą być finansowane z Funduszu zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) [Budżet].**

3. [...]

4. Z zastrzeżeniem zgodności z art. 20 ust. 4 [wkład krajowy w szacunkowe koszty] minimalny wkład krajowy na rzecz interwencji, o których mowa w ust. 1 lit. d)– f) i h)–k), wynosi nie mniej niż [30] % [...] kwalifikowalnych wydatków publicznych w ramach każdej interwencji.

[Maksymalny poziom dofinansowania mający zastosowanie do interwencji, o których mowa w ust. 1 lit. [...] i) [inwestycje dla rolników], wynosi 75 % łącznych kosztów kwalifikowalnych w ramach każdej interwencji. Natomiast maksymalny poziom dofinansowania mający zastosowanie do interwencji, o których mowa w ust. 1 lit. i), skierowanych do młodych rolników, wynosi 85 % kwalifikowalnych wydatków publicznych.]

5. [...]

6. Minimalny wkład krajowy w łączne kwalifikowalne wydatki publiczne w ramach interwencji związanych z unijnym programem dla szkół, o którym mowa w [...] części II **tytuł I** rozdział IIa **sekcja 2** rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, wynosi [30] % łącznych kwalifikowalnych wydatków publicznych w ramach każdej interwencji.

Oprócz unijnej pomocy finansowej i krajowego wkładu w koszty interwencji, o których mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie mogą przyznać dodatkowe finansowanie krajowe.

[...]

7. [...]

8. Z zastrzeżeniem zgodności z art. 20 ust. 4 [wkład krajowy w szacunkowe koszty] minimalny wkład krajowy w kwalifikowalne wydatki publiczne w ramach interwencji w niektórych sektorach, o których mowa w [...] części II **tytuł I** rozdział IIa **sekcja 3** rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, wynosi [30] % kwalifikowalnych wydatków publicznych w ramach każdej interwencji.

¶Maksymalny poziom dofinansowania mający zastosowanie do tych interwencji wynosi 75 % łącznych kosztów kwalifikowalnych każdej interwencji.¶

Na zasadzie odstępstwa od akapitów pierwszego i drugiego minimalny wkład krajowy w kwalifikowalne wydatki publiczne w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim wdrażanych przez beneficjentów innych niż organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów lub, w **stosownych przypadkach**, zarejestrowane grupy producentów jest co najmniej równy unijnej pomocy finansowej przyznanej na te interwencje.

¶Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zwiększeniu maksymalnego poziomu dofinansowania do 95 % łącznych kosztów kwalifikowalnych w ramach każdej interwencji w odniesieniu do interwencji związanych z odnową pokoleń, z badaniami naukowymi i innowacjami, z zarządzaniem ryzykiem lub ze środowiskiem i klimatem oraz w odniesieniu do organizacji producentów wdrażających po raz pierwszy programy operacyjne.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie mogą również podjąć decyzję o zrekompensowaniu producentom utraty dochodów spowodowanej wdrażaniem interwencji, o których mowa w art. 31 lit. n) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, poprzez pokrycie do 100 % odnośnej utraty przez okres maksymalnie trzech lat.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zwiększeniu maksymalnego poziomu dofinansowania interwencji dotyczących wycofania z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji do 100 % w przypadku wycofania z rynku, które nie przekracza 5 % wielkości produkcji wprowadzonej do obrotu przez organizację producentów. Wielkość produkcji oblicza się jako średnią całkowitej ilości produktów, w odniesieniu do których uznano organizację producentów, i wprowadzonych do obrotu przez organizację producentów w ciągu trzech poprzednich lat. Państwa członkowskie zapewniają, aby rekompensata przyznana za wycofanie z rynku nie przekraczała ceny rynkowej wycofanych produktów.¶

9. [...]

10. Wsparcie na interwencje, o których mowa w ust. 1, może być udzielane wyłącznie na warunkach określonych w niniejszym tytule. Każda kwota [...] odnosząca się do rodzaju interwencji, o którym mowa w art. [...] **16** rozporządzenia (UE) [...] **2021/2115, dotycząca roku składania wniosków 2027 lub lat wcześniejszych, jak określono w załączniku V do rozporządzenia (UE) 2021/2115, jest uznawana za część zobowiązań budżetowych na rok budżetowy [...], w którym państwo członkowskie otrzymuje od Komisji płatność.**

Każda kwota odnosząca się do wniosków dotyczących rodzajów interwencji, o których mowa w art. 42 rozporządzenia (UE) 2021/2115, dotyczących środków w ramach interwencji rynkowej, o której mowa w części II tytuł I rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, dotyczących programów pomocy, o których mowa w części II tytuł I rozdziały II i III rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, dotyczących środków wyjątkowych, o których mowa w części V rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, oraz dotyczących środków wdrożonych na podstawie rozporządzeń (UE) nr 228/2013 i nr 229/2013, a także dotyczących ukończenia środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji wdrożonych do dnia 31 grudnia 2027 r. jest uznawana za część zobowiązań budżetowych na rok budżetowy, w którym państwo członkowskie otrzymuje od Komisji płatność.

Na zasadzie odstępstwa od art. 23 ust. 7 niniejszego rozporządzenia [...] **decyzje** w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 można przyjmować w odniesieniu do [...] **kwot**, o których mowa w **akapitach** pierwszym [...] **i drugim, a na kwoty te** można zaciągnąć zobowiązania i wypłacić je przed przyjęciem decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 23 ust. 6 niniejszego rozporządzenia.

11. [...]
12. Przy określaniu kwot, które mają zostać wypłacone na wsparcie przewidziane na interwencje w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a)–[h]) i [j]), [k]) i [r]), oraz [...] **interwencje w ramach WPRyb, o których mowa w art. 35b**, wartości wypłat oblicza się bez przewidywania kwot na reformy.

Artykuł 35a

Ciągłość płatności w ramach WPR

- 1. Na zasadzie odstępstwa od art. 21 ust. 3 akapit drugi wydatki związane ze zobowiązaniami prawnymi na rzecz beneficjentów rozpoczętymi przed dniem 1 lipca 2027 r. w ramach poniższych interwencji mogą kwalifikować się do finansowania w ramach planów PKR, pod warunkiem że takie wydatki są uwzględnione w planie PKR, a interwencje są realizowane zgodnie z przepisami określonymi poniżej:**
 - a) interwencje, o których mowa w art. 42 lit. a) oraz d)–f) rozporządzenia (UE) 2021/2115, wdrażane po dniu 31 grudnia 2027 r. zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami tytułu III rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2115 za pomocą programów operacyjnych zatwierdzonych przez państwo członkowskie na okres wykraczający poza tę datę;**
 - b) interwencje, o których mowa w art. 42 lit. b) i c) rozporządzenia (UE) 2021/2115, wdrażane po dniu 31 grudnia 2027 r. zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami tytułu III rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2115,**
 - c) interwencje, o których mowa w art. 70 rozporządzenia (UE) 2021/2115, wdrażane po dniu 31 grudnia 2027 r. z wykorzystaniem stawek wkładu określonych w wersji planu strategicznego WPR obowiązującej w dniu 31 grudnia 2027 r.**
- 1a. Państwa członkowskie wspierające w ramach swoich planów WPR interwencje, o których mowa w ust. 1 lit. a), zapewniają, aby do dnia [15 września 2027 r.] organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów lub, w stosownych przypadkach, inni beneficjenci, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/2115, przedkładali właściwym organom krajowym wnioski o zatwierdzenie zmiany ich programu operacyjnego, wskazując, czy:**

- a) program operacyjny ma zostać zmieniony w celu spełnienia wymogów rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i niniejszego rozporządzenia; lub
- b) program operacyjny ma zostać zastąpiony nowym programem operacyjnym spełniającym wymogi rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i niniejszego rozporządzenia; lub
- c) program operacyjny ma być nadal wdrażany do czasu jego zakończenia zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami tytułu III rozdział III rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Państwa członkowskie oceniają wniosek i podejmują decyzję w sprawie jego zatwierdzenia. Jeżeli taki wniosek nie zostanie złożony do dnia [15 września 2027 r.], programy operacyjne zatwierdzone na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2115 zostają zakończone w dniu 31 grudnia 2027 r.

2. W przypadku gdy istnieje znaczne ryzyko opóźnienia w przyjęciu planu PKR po jego przedłożeniu przez państwo członkowskie zgodnie z art. 21 ust. 1 i najpóźniej do dnia 31 stycznia 2028 r., Komisja przyjmuje decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 określającą kwoty odpowiadające rokowi 2028 w odniesieniu do interwencji wymienionych w art. 35 ust. 1 lit. a)–g) [zintegrowany system zarządzania i kontroli], które są wspierane z zasobów, o których mowa w art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), i do interwencji wymienionych w art. 35 ust. 1 lit. q) [unijny program dla szkół], pod warunkiem że spełniony jest obowiązek zapewnienia zgodności przedłożonego planu PKR ze wszystkimi wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności w art. 22. Decyzja przyjęta na mocy niniejszego akapitu zostaje zastąpiona decyzją, o której mowa w art. 23 ust. 7, po przyjęciu tej decyzji.

Artykuł 35b

Rodzaje interwencji w ramach WPRyb i akwakultury

- 1. Określa się następujące rodzaje interwencji w ramach WPRyb i akwakultury:**
 - a) wsparcie na rzecz zrównoważonego sektora rybołówstwa i akwakultury, w tym odbudowy i zachowania biologicznych zasobów wodnych, transformacji energetycznej, stałego i czasowego zaprzestania działalności połowowej, a także działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy i zdrowia;**
 - b) wsparcie na rzecz innowacji na rzecz bardziej zrównoważonej działalności połowowej oraz zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury, a także na rzecz zachowania, ochrony i odbudowy wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych zgodnie z celami WPRyb oraz przetwarzania produktów rybołówstwa i akwakultury;**
 - c) wsparcie na rzecz wspólnej organizacji rynków, o której mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1379/2013, w tym ustanawiania i funkcjonowania organizacji producentów oraz wdrażania planów produkcji i obrotu;**
 - d) bez uszczerbku dla możliwości przyznawania rybakom i producentom akwakultury płatności kryzysowych zgodnie z art. 34, wsparcie dla rybaków lub producentów akwakultury służące zapewnieniu rekompensaty podmiotom działającym w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury z tytułu utraconych dochodów lub dodatkowych kosztów oraz zapewnieniu rekompensaty uznanym organizacjom producentów i zrzeszeniom organizacji producentów, które składują produkty rybołówstwa wymienione w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, pod warunkiem że produkty te składuje się zgodnie z art. 30 i 31 tego rozporządzenia;**

- e) **wsparcie na rzecz wdrażania unijnego systemu kontroli oraz gromadzenia i wykorzystywania danych z obszaru rybołówstwa i akwakultury niezbędnych do wdrażania WPRyb oraz zarządzania tymi danymi [...];**
- f) **wsparcie na rzecz zwalczania połowów NNN;**
- g) **wsparcie na rzecz dodatkowych szczególnych potrzeb rybołówstwa, akwakultury i społeczności nadbrzeżnych, w szczególności łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego;**
- h) **wsparcie na rzecz dodatkowych działań przyczyniających się do zrównoważoności środowiskowej, gospodarczej i społecznej w odniesieniu do operacji połowowych oraz równowagi między zdolnością połowową flot a dostępnymi uprawnieniami do połowów;**
- i) **wsparcie na rzecz działań określonych w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu, w tym w zakresie zachowania morskich zasobów biologicznych, odbudowy różnorodności biologicznej mórz, zarządzania rybołówstwem i zrównoważoną działalnością w zakresie akwakultury oraz innowacji w tym zakresie;**
- j) **wsparcie na rzecz odnowy pokoleń w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury.**

[2. [W ramach art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) [kwota wyodrębniona na WPRyb] finansuje się wyłącznie interwencje, o których mowa w ust. 1 lit. a)–d).]

3. Przydzielając wsparcie na interwencje, o których mowa w niniejszym artykule, państwa członkowskie uwzględniają wymogi określone w art. 22 ust. 2b lit. g) ppkt (i), (iii) i (iiia).

Artykuł 35c

Interwencje morskie i interwencje w obszarze oceanu

1. **Określa się następujące rodzaje interwencji morskich i interwencji w obszarze oceanu:**
 - a) **wsparcie na działania określone w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu, w tym bezpieczeństwo morskie i nadzór morski, rozwój konkurencyjnej i zrównoważonej niebieskiej gospodarki;**
 - b) **planowanie przestrzenne obszarów morskich;**
 - c) **morska współpraca regionalna na poziomie basenu morskiego.**
2. **Przydzielając wsparcie na interwencje, o których mowa w niniejszym artykule, państwa członkowskie uwzględniają wymogi określone w art. 22 ust. 2b lit. g) ppkt (iiia).**

Artykuł 35d

Obszary wiejskie

1. **Państwa członkowskie definiują obszary wiejskie w planach PKR, uwzględniając swoje szczególne uwarunkowania krajowe, regionalne lub terytorialne.**

Artykuł 36

[...]

Artykuł 37

[...]

Artykuł 38

[...]

[...]

Artykuł 39

[...]

[...]

[...]

ROZDZIAŁ II

[...]

Artykuł 40

[...]

Artykuł 41

[...]

[...]

ROZDZIAŁ III

[...]

Artykuł 42

[...]

Artykuł 43

[...]

Artykuł 44

[...]

Artykuł 45

[...]

TYTUŁ VI REGIONY NAJBARDZIEJ ODDALONE

Artykuł 46

Regiony najbardziej oddalone

1. Zainteresowane państwa członkowskie przygotowują w ramach swojego planu środki mające na celu zaradzenie stałym i strukturalnym ograniczeniom regionów najbardziej oddalonych Unii, które to ograniczenia poważnie hamują ich rozwój, o czym mowa w art. 349 TFUE. Środki te mogą zostać wdrożone w specjalnym rozdziale. Środki te służą **w szczególności** realizacji następujących celów:
 - a) uwzględnienie szczególnych potrzeb i wyzwań występujących w regionach najbardziej oddalonych w dziedzinach takich jak bezpieczeństwo żywnościowe, mieszkalnictwo, **transport (zwłaszcza infrastruktura transportu drogowego, morskiego i [...] lotniczego oraz zrównoważone paliwa), zachowanie i odbudowa różnorodności biologicznej, woda i warunki sanitarne**, gospodarowanie odpadami, energetyka, zatrudnienie i mobilność pracowników, w szczególności osób młodych, dekarbonizacja, obieg zamknięty, edukacja i umiejętności, włączenie społeczne, migracja, odporność na zmianę klimatu i przystosowanie się do niej, ochrona środowiska, niebieska gospodarka, dostęp do opieki zdrowotnej, energia [...] i łączność cyfrowa **oraz konkurencyjność** i rozwój gospodarczy, w tym zrównoważona i zdywersyfikowana niebieska gospodarka;
 - b) zagwarantowanie dostaw podstawowych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub do przetwórstwa i stanowiących środki produkcji w rolnictwie **lub w rybołówstwie** poprzez zmniejszenie dodatkowych kosztów poniesionych w związku z najbardziej oddalonym położeniem lub wyspiarskim charakterem regionów najbardziej oddalonych, bez szkody dla produkcji lokalnej i jej wzrostu;
 - c) zabezpieczenie długoterminowej przyszłości i zapewnienie rozwoju działalności rolnej oraz działalności w zakresie rybołówstwa i akwakultury, w tym produkcji, przetwórstwa, wprowadzania do obrotu i sprzedaży lokalnych upraw i produktów oraz dywersyfikacji produkcji żywności, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa żywnościowego i samowystarczalności, a także utrzymanie i wzmocnienie ich konkurencyjności.

2. [...] Środki opracowane z myślą o realizacji celów określonych w ust. 1 [...] obejmują również inne interwencje [wspierane z zasobów określonych w art. 10 – Budżet], w tym rekompensaty, w odniesieniu do:
- a) [...]
 - b) [...]
 - aa) **szczególnego systemu dostaw oraz środków na rzecz lokalnych produktów rolnych określonych w rozporządzeniu (UE) nr 228/2013 [rozporządzenie POSEI], które będą finansowane z alokacji finansowej danego państwa członkowskiego, o której mowa w art. 10 ust. 2 lit. a);**
 - c) propagowania równych warunków działania w odniesieniu do produktów rybołówstwa i produktów akwakultury z regionów najbardziej oddalonych;
 - d) szczególnego wsparcia na rzecz lokalnej produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury, o którym to wsparciu mowa w art. 48;
 - e) szczególnego wsparcia na rzecz rozwoju gospodarczego, społecznego i terytorialnego, w szczególności w celu zwiększenia dekarbonizacji transportu, czystej energii i łączności cyfrowej z myślą o zrekompensowaniu dodatkowych kosztów związanych z oddaleniem tych regionów oraz zapewnieniu równych warunków działania z Europą kontynentalną, sprzyjającego bezpieczeństwu i odporności tych regionów;
 - f) szczególnego wsparcia na rzecz zwiększenia dostępu do zatrudnienia i mobilności [...], edukacji, umiejętności i włączenia społecznego w celu zrekompensowania dodatkowych kosztów związanych z oddaleniem tych regionów oraz zapewnienia równych warunków działania z Europą kontynentalną, sprzyjającego bezpieczeństwu i odporności tych regionów;
 - g) wsparcia strukturalnego dla sektora rybołówstwa i sektora akwakultury w celu zrekompensowania dodatkowych kosztów ponoszonych przez sektor rybołówstwa i sektor akwakultury, w tym metody jego obliczania, oraz dla wszelkich innych inwestycji w zrównoważoną niebieską gospodarkę niezbędnych do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju obszarów przybrzeżnych.

- 2a. **Do środków i innych interwencji mogą mieć zastosowanie szczególne zasady pomocy państwa, zgodnie z warunkami określonymi w art. XX rozporządzenia (UE) 20XX/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR, art. 23 rozporządzenia (UE) 228/2013 [rozporządzenie POSEI] i w art. XX rozporządzenia (UE) 20XX/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPRyb].**

Artykuł 47

Szczególny system dostaw

1. [...] **Ustanawia się** szczególny system dostaw produktów wymienionych w załączniku I do TFUE, które mają zasadnicze znaczenie w regionach najbardziej oddalonych i są przeznaczone do spożycia przez ludzi, do wytwarzania innych produktów lub do wykorzystania jako środki produkcji w rolnictwie, **zgodny z wymogami określonymi w rozdziale III rozporządzenia 228/2013 [rozporządzenie POSEI].**
2. [...]
3. [...]

[...]

Artykuł 48

Wsparcie na rzecz lokalnych produktów rolnych, produktów rybołówstwa i produktów akwakultury

1. **Wsparcie na rzecz lokalnych produktów rolnych musi być zgodne z wymogami określonymi w rozdziale IV rozporządzenia 228/2013 [rozporządzenie POSEI]. [...].**
- 1a. **Państwa członkowskie mogą przyznawać wsparcie w celu zrekompensowania poniesionych kosztów dodatkowych podmiotom gospodarczym prowadzącym działalność w zakresie rybołówstwa, chowu i hodowli ryb, przetwarzania i wprowadzania do obrotu niektórych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych.**
- 1aa. **Aby wdrożyć takie wsparcie, o którym mowa w ust. 1a, każde zainteresowane państwo członkowskie określa wykaz produktów rybołówstwa i produktów akwakultury oraz ilości tych produktów, które kwalifikują się do rekompensaty.**
- 1ab. **Przy sporządzaniu wykazów państwa członkowskie uwzględniają wszystkie istotne czynniki, w szczególności konieczność zapewnienia, aby wsparcie było zgodne z przepisami WPRyb.**
2. [...]

3. [...]
4. Państwa członkowskie zapewniają sprawiedliwy podział płatności. Państwa członkowskie mogą ograniczyć kwotę wsparcia, które ma zostać przyznane beneficjentowi w danym roku kalendarzowym, lub skorzystać z płatności degresywnych.
5. Rekompensaty nie przyznaje się dla produktów rybołówstwa i produktów akwakultury:
 - a) złowionych przez statki państw trzecich, z wyjątkiem statków rybackich pływających pod banderą Wenezueli i prowadzących działalność na wodach Unii, zgodnie z decyzją Rady (UE) 2015/1565 (37);
 - b) złowionych przez unijne statki rybackie, które nie są zarejestrowane w jednym z portów znajdujących się w regionach najbardziej oddalonych;
 - c) importowanych z państw trzecich.
6. Ust. 5 lit. b) nie ma zastosowania, jeżeli istniejący potencjał przemysłu przetwórczego w danym regionie najbardziej oddalonym jest większy niż ilość dostarczonego surowca.

- 6a. Aby zapobiec nadmiernej rekompensacie, przy wypłacie rekompensaty na rzecz beneficjentów prowadzących działalność w regionach najbardziej oddalonych lub posiadających statek zarejestrowany w porcie jednego z tych regionów i tam działający uwzględnia się:
- a) dla każdego produktu rybołówstwa lub akwakultury lub kategorii produktów – koszty dodatkowe wynikające ze szczególnych trudnień występujących w odnośnych regionach; oraz
 - b) wszelkie inne rodzaje interwencji publicznej mające wpływ na poziom kosztów dodatkowych.
7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 86 i 87 aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie kryteriów obliczania [...] **wsparcia z uwzględnieniem** szczególnych cech charakterystycznych odnośnych regionów.

TYTUŁ VII ZARZĄDZANIE PLANEM

ROZDZIAŁ 1 Organy odpowiedzialne za plan i ich funkcje

Artykuł 49

Organy odpowiedzialne za plan PKR i Plan Interreg

1. Do celów art. 63 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 każde państwo członkowskie wyznacza jedną lub kilka instytucji zarządzających, jedną lub kilka agencji płatniczych **WPR** oraz jedną lub kilka instytucji audytowych na potrzeby **planu zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi i prawnymi oraz z uwzględnieniem specyfiki odnośnych rozdziałów, a także, w stosownych przypadkach, jedną lub kilka instytucji pełniących funkcję koordynacyjną w odniesieniu do planu PKR**. Wyznaczone organy muszą spełniać odpowiednie kluczowe wymogi określone w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia. Wszystkie organy wyznaczone do celów niniejszego artykułu muszą **mieć możliwość bezpośredniego kontaktu z Komisją, w tym odpowiednie instytucje zarządzające odpowiedzialne za programowanie i wdrażanie rozdziałów regionalnych oraz za zarządzanie nimi**.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie powierza realizację **rozdziałów** planu organom odpowiedzialnym za wdrażanie polityki spójności, WPR lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, **Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej** w okresie programowania 2021–2027 i organom odpowiedzialnym za wdrażanie **Spolecznego Funduszu Klimatycznego** oraz gdy na podstawie [...] **najnowszych** wyników audytów Komisja nie zakwestionowała skutecznego funkcjonowania tych organów, uznaje się, że organy te spełniają kluczowe wymogi **określone w załączniku IV**.
3. [W przypadku gdy państwo członkowskie wyznacza więcej niż jedną instytucję zarządzającą, ustanawia ono organ koordynujący. Instytucji zarządzającej można powierzyć wykonywanie niektórych funkcji organu koordynującego. Uzgodnienia pomiędzy organem koordynującym a instytucją zarządzającą dokumentuje się w formie pisemnej.] **Z myślą o zapewnieniu ciągłości i efektywności kosztowej państwa członkowskie mogą polegać na istniejących strukturach zarządzania i instytucjach.**
4. Instytucja zarządzająca może wyznaczyć co najmniej jedną instytucję pośredniczącą do wykonywania [...] zadań na ich odpowiedzialność. Uzgodnienia pomiędzy instytucją zarządzającą a instytucjami pośredniczącymi dokumentuje się w formie pisemnej. [...].
5. Instytucja audytowa jest organem publicznym, funkcjonalnie niezależnym od podmiotów objętych audytem. Prace audytowe mogą być prowadzone przez podmiot publiczny lub prywatny inny niż instytucja audytowa na [...] odpowiedzialność **tej instytucji audytowej**. W przypadku gdy państwo członkowskie wyznacza więcej niż jedną instytucję audytową, **dysponuje** ono mechanizmami koordynacji **lub funkcją koordynacyjną** służącymi przygotowaniu rocznej **opinii** audytowej i **podsumowania** audytów, o których mowa w art. 53 [Funkcje instytucji audytowej].

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby przestrzegana była zasada rozdziału funkcji pomiędzy organami wyznaczonymi na potrzeby planu i w obrębie tych organów.
7. Państwa członkowskie akredytują agencje płatnicze **WPR** odpowiedzialne za zarządzanie [...] **interwencjami**, o których mowa w art. 35 ust. 1, i działaniami Unii **wdrażanymi w ramach zarządzania dzielonego**, o których mowa w pkt 1 lit. h) i j) załącznika XV do niniejszego rozporządzenia [Działania Unii], oraz za ich kontrolę. **Akredytowane agencje płatnicze WPR** mogą powierzyć swoje funkcje, o których mowa w art. 52 [funkcje agencji płatniczej **WPR**], instytucji zarządzającej lub innemu podmiotowi. **Zadania przekazane przez agencje płatnicze WPR instytucjom zarządzającym nie mogą być powierzane dalej innym podmiotom.**
8. Instytucje zarządzające i audytowe mogą być odpowiedzialne za co najmniej jeden rozdział planu **PKR lub Planu Interreg** lub za części rozdziałów planu **PKR**. [...] **Należy jasno określić, które instytucje są odpowiedzialne za poszczególne części planu PKR lub Planu Interreg.**
9. Wykonując swoje funkcje, organy odpowiedzialne za plan mogą korzystać z jednolitego zintegrowanego i interoperacyjnego systemu informowania i monitorowania, obejmującego **udostępnione przez Komisję** jednolite narzędzie do eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka, o którym mowa w art. 36 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, na potrzeby uzyskania dostępu do odpowiednich danych i ich analizowania z myślą o powszechnym zastosowaniu przez państwa członkowskie. **Organy odpowiedzialne za plan mogą również nadal stosować własne systemy informowania i monitorowania, pod warunkiem że zapewniają one zgodność z wymogami niniejszego rozporządzenia.**
- 9a. **Instytucje zarządzające i audytowe nie są zobowiązane do weryfikacji zgodności między szacunkowymi kosztami bazowymi a rzeczywistymi kosztami operacji.**

10. Raz w roku organizowane są coroczne spotkania w sprawie przeglądu z udziałem Komisji i danego państwa członkowskiego w celu przeanalizowania wykonania planu lub jego rozdziałów. W spotkaniach w sprawie przeglądu uczestniczą odpowiednie instytucje, **w tym w stosownym przypadku odpowiednie organy regionalne i instytucje pełniące funkcję koordynacyjną.** Wyniki spotkania w sprawie przeglądu dokumentuje się w formie pisemnej. Państwo członkowskie podejmuje działania następcze związane z podniesionymi podczas spotkania w sprawie przeglądu kwestiami, które mają wpływ na wdrażanie planu lub jego jednego lub kilku rozdziałów, i w terminie trzech miesięcy informuje Komisję o podjętych środkach.

Artykuł 50

Funkcja koordynacyjna w odniesieniu do planu PKR

Funkcja koordynacyjna w odniesieniu do planu PKR obejmuje następujące zadania:

- a) **przedłożenie planu PKR lub jego zmian;**
- a) monitorowanie wdrażania planu **PKR w ścisłej koordynacji z instytucjami zarządzającymi** [...] przy jednoczesnym zapewnieniu należytych praktyk zarządzania i [...] **promowaniu** odpowiednich zdolności administracyjnych przez organy odpowiedzialne za plan **PKR**;
- b) zapewnienie spójności we wdrażaniu poszczególnych rozdziałów planu **PKR**;
- c) składanie do Komisji, **na podstawie informacji otrzymanych od instytucji zarządzających i agencji płatniczych WPR**, wniosków o płatność dotyczących planu **PKR** zgodnie z art. 65;
- d) przedkładanie prognozowanych kwot wniosków o płatność na bieżący i kolejny rok kalendarzowy do dnia 31 stycznia i [...] do dnia **31** lipca zgodnie z wzorem zawartym w załączniku X [Prognozy dotyczące płatności]. **Zadanie to można powierzyć jednej instytucji zarządzającej lub większej ich liczbie;**

- e) [...]
- f) [...] **gromadzenie** i przedkładanie Komisji wszystkich żądanych dokumentów stanowiących część rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności, o którym mowa w art. 59 [roczny pakiet]. **W przypadku gdy pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności obejmuje więcej niż jedną deklarację zarządczą lub opinię audytową, te deklaracje lub opinie dotyczą wszystkich wniosków o płatność złożonych w okresie odniesienia, zgodnie z ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi państwa członkowskiego;**
- g) zapewnienie przepływów finansowych do instytucji zarządzających i **agencji płatniczych WPR**, przy zagwarantowaniu, że wraz z każdą płatnością dokonaną przez Komisję instytucje te otrzymają należne im kwoty, w zależności od postępów we wdrażaniu środków zawartych w ich odpowiednich rozdziałach i z uwzględnieniem ewentualnych korekt finansowych wynikających z wykonania ich rozdziałów, oraz że do końca okresu otrzymają one kwotę co najmniej równoważną ich wkładowi Unii;
- h) [...]
- i) **w stosownych przypadkach** wspieranie prac komitetu koordynującego poprzez dostarczanie niezbędnych informacji i zapewnianie działań następczych względem decyzji i zaleceń komitetu [...] koordynującego;
- j) informowanie obywateli Unii o [...] celach i wynikach planu PKR zgodnie z art. 18 rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie wykonania] za pośrednictwem jednego portalu internetowego, który zapewnia dostęp do wszystkich rozdziałów planu PKR zgodnie z art. 64 ust. 1.

Zadania wymienione w niniejszym artykule mogą zostać powierzone jednej lub kilku instytucjom, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby za jedno zadanie odpowiadała tylko jedna instytucja. Uzgodnienia dotyczące ustanowienia zadań w ramach funkcji koordynacyjnej dokumentuje się w formie pisemnej.

Funkcje instytucji zarządzającej

1. Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie planem **PKR** lub [...] **jednym lub kilkoma rozdziałami planu PKR lub jednym lub kilkoma rozdziałami Planu Interreg, lub częściami poszczególnych rozdziałów planu PKR, m.in. z myślą o osiągnięciu celów pośrednich i wartości docelowych określonych w odpowiednich częściach [...]**. Pełni ona następujące funkcje:
 - a) wybiera operacje z myślą o [...] **optymalizacji** wkładu planu **PKR** w osiągnięcie celów Funduszu, zdefiniowane na poziomie rozdziałów planu i środków, poprzez określenie i stosowanie kryteriów i procedur, które są niedyskryminacyjne i przejrzyste;
 - b) przeprowadza weryfikacje zarządcze w celu zapewnienia osiągnięcia celów pośrednich [...], wartości docelowych **i produktów** określonych w planie oraz [...] wykorzystania środków finansowych zgodnie z mającym zastosowanie prawem; do celów sporządzenia deklaracji zarządczej instytucja zarządzająca nie [...] **weryfikuje** kosztów bazowych operacji **przy ocenie osiągnięcia celów pośrednich, wartości docelowych i produktów**;
 - c) stosuje skuteczne i proporcjonalne środki i procedury, z uwzględnieniem zidentyfikowanego ryzyka, w celu zapobiegania nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i podwójnemu finansowaniu, oraz ich wykrywania i eliminowania, a także w celu zapewnienia zgodności podstawowych operacji z mającym zastosowanie prawem, zgodnie z odpowiednimi kluczowymi wymogami określonymi w załączniku IV [kluczowe wymogi];
 - d) wspiera prace [...] **komitetów monitorujących** poprzez terminowe dostarczanie niezbędnych informacji oraz podejmowanie działań następczych względem decyzji i zaleceń [...] **komitetów monitorujących**;
 - e) w stosownych przypadkach nadzoruje **realizację zadań powierzonych** instytucjom pośredniczącym, przy jednoczesnym zapewnieniu należytych praktyk zarządzania i utrzymania odpowiednich zdolności administracyjnych;

- f) **w stosownych przypadkach** wzmocnia zdolności administracyjne instytucji pośredniczących [...], **zainteresowanych stron, partnerów** i beneficjentów oraz promuje uczenie się polityki [...];
- g) zapewnia, aby beneficjent otrzymał kwotę należną w związku z realizacją [...] **operacji** w całości i nie później niż 80 dni od dnia przedłożenia wniosku o płatność przez beneficjenta; oraz w przypadku interwencji, o których mowa w art. **35 ust. 1** lit. a)–g), o), p) i r) [rodzaje interwencji], zapewnia, aby **co najmniej 95 %** płatności na rzecz beneficjentów miała miejsce nie później niż w dniu 30 czerwca roku następującego po roku przedłożenia wniosku o płatność. **W przypadku interwencji, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. h)–n) i q)–s), państwa członkowskie mogą zdecydować o zastosowaniu terminu 30 czerwca roku następującego po roku przedłożenia przez beneficjenta wniosku o płatność.** Bieg terminu może zostać [...] **zawieszony**, jeżeli informacje przedstawione przez beneficjenta nie pozwalają instytucji zarządzającej ustalić, czy kwota jest należna;
- h) rejestruje i przechowuje w formie elektronicznej dane niezbędne do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów, zgodnie z art. 58 [Obowiązki państwa członkowskiego], art. **63 [Gromadzenie i rejestrowanie danych]** i załącznikiem IV [kluczowe wymogi], a także zapewnia bezpieczeństwo, integralność i poufność danych oraz uwierzytelnianie użytkowników;
- i) zapewnia, aby każdy beneficjent otrzymał dokument określający warunki wsparcia [...], plan finansowy [...], limity **czasowe jego** wykonania oraz, w stosownych przypadkach, sposób stosowania warunków płatności;
- j) zapewnia, aby beneficjenci wywiązywali się z obowiązku zapewnienia widoczności wsparcia Unii, zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE, Euratom) XX [rozporządzenie w sprawie wykonania];

- k) **przygotowuje, podpisuje i udostępnia instytucji pełniącej funkcję koordynacyjną deklarację zarządczą, o której mowa w art. 59 ust. 1 lit. [...] c) [...] [Roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności], zgodnie z wzorem określonym w załączniku XII [deklaracja zarządcza];**
 - l) przekazuje informacje na temat postępów we wdrażaniu środków przewidzianych w planie zgodnie z wymogami art. 58 [Obowiązki państw członkowskich] i załącznikiem IX [Składanie sprawozdań z postępów we wdrażaniu środków];
 - m) **w stosownych przypadkach zapewnia ewaluację odpowiedniej(-nich) części planu PKR;**
 - n) **wdraża ramy komunikacji wobec odpowiednich grup docelowych i rozdziałów planu PKR.**
2. Weryfikacje zarządcze, o których mowa w ust. 1 lit. b), opierają się na analizie ryzyka i są proporcjonalne do ryzyk stwierdzonych *ex ante* i na piśmie.
 3. Weryfikacje zarządcze obejmują kontrole administracyjne w odniesieniu do wniosków o płatność przedłożonych przez beneficjentów oraz, **w razie potrzeby**, kontrole na miejscu przeprowadzone w odniesieniu do operacji. Weryfikacje te przeprowadza się przed przedłożeniem rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności zgodnie z art. 59.

Artykuł 52

Funkcje agencji płatniczej WPR

1. Agencja płatnicza **WPR** dysponuje strukturą administracyjną i systemem kontroli wewnętrznej, który jest zgodny z uznanymi na szczeblu międzynarodowym standardami kontroli wewnętrznej i który zapewnia wystarczające gwarancje, że płatności są zgodne z prawem i prawidłowe i że są właściwie rozliczane.

2. Każde państwo członkowskie **może utrzymać istniejące agencje płatnicze WPR i**, z uwzględnieniem swoich postanowień instytucjonalnych, ogranicza liczbę akredytowanych agencji płatniczych **WPR** do jednej agencji płatniczej **WPR** na poziomie krajowym lub, w stosownych przypadkach, do jednej agencji na region. **W przypadku gdy państwo członkowskie posiada więcej niż jedną agencję płatniczą WPR, państwo to może wyznaczyć organ koordynujący agencje płatnicze WPR.**

3. W odniesieniu do [...] **interwencji**, o których mowa w art. 35 ust. 1 [rodzaj interwencji w ramach WPR], agencja płatnicza **WPR** wykonuje zadania instytucji zarządzającej wymienione w art. 51 ust. 1 [instytucja zarządzająca], lit. b), c), f), g), h), i), j), **k) i l)** oraz ust. 2 i 3 tego artykułu.

Agencja płatnicza **WPR** może delegować wykonywanie swoich zadań, z wyjątkiem dokonywania płatności.

Na zasadzie odstępstwa od akapitów pierwszego i drugiego, w odniesieniu do wielosektorowego rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność obejmującego inicjatywę LEADER, państwa członkowskie mogą zdecydować, że instytucja zarządzająca wykonuje zadania wymienione w art. 51.

4. Agencja płatnicza **WPR** przekazuje [...] **instytucji pełniącej funkcję** koordynacyjną niezbędne informacje do celów art. 50 lit. c), [...] i f) **niniejszego** rozporządzenia [...].

Osoba kierująca agencją płatniczą **WPR** sporządza i przekazuje [...] **instytucji pełniącej funkcję** koordynacyjną deklarację(-e) zarządczą(-e), o których mowa w art. 59 ust. 1 lit. c) niniejszego rozporządzenia [Przedłożenie rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności].

5. Każde państwo członkowskie stale monitoruje zgodność agencji płatniczej **WPR** z wymogami określonymi w ust. 1 i odpowiada za wydawanie, przegląd i cofanie akredytacji dla agencji płatniczych.

Jeżeli państwo członkowskie ustaliło, że akredytowana agencja płatnicza **WPR** nie spełnia już co najmniej jednego z wymogów określonych w ust. 1 w sposób, który wpływa na realizację jej zadań, państwo członkowskie poddaje bezzwłocznie akredytację agencji płatniczej **WPR** okresowi próbnemu. Opracowuje ono plan działań wraz z ich harmonogramem, zmierzający do usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie wyznaczonym w zależności od wagi problemu. Termin ten nie przekracza 12 miesięcy od dnia, w którym akredytacja zostaje poddana okresowi próbnemu. W należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może, na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, zdecydować o przedłużeniu tego terminu.

Artykuł 53

Funkcje instytucji audytowej

1. Instytucja audytowa jest odpowiedzialna za przeprowadzanie audytów dotyczących osiągnięcia celów pośrednich [...], wartości docelowych **i produktów** oraz audytów systemów, tak aby dać Komisji pewność co do skutecznego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli [...]. Audyty dają pewność co do [...] wykorzystania środków finansowych zgodnie z mającym zastosowanie prawem.

2. Instytucja audytowa sporządza i przekazuje instytucji pełniącej funkcję koordynacyjną lub instytucji zarządzającej rozdziałem Planu Interreg:

- a) roczną opinię audytową do celów art. 63 ust. 7 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 zgodnie z wzorem określonym w załączniku XIII do niniejszego rozporządzenia, w której określa się, czy:
- (i) dane podane we wnioskach o płatność złożonych za okres odniesienia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a), [pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności] są kompletne, rzetelne i wiarygodne;
 - (ii) systemy zarządzania i kontroli funkcjonują prawidłowo i **zapewniają, aby unijne środki finansowe były wykorzystywane zgodnie z mającym zastosowanie prawem**, a interesy finansowe Unii były skutecznie i terminowo chronione [...];
 - (iii) wykorzystanie środków finansowych jest zgodne z mającym zastosowanie prawem;
 - (iv) audyt podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych);
- b) podsumowanie przeprowadzonych audytów, o których mowa w art. 59 ust. 1 lit. b), [Pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności], w tym analizę charakteru i zakresu stwierdzonych niedociągnięć oraz wszelkich podjętych lub planowanych działań naprawczych.

Prace audytowe prowadzone są zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu.

3. Instytucja audytowa przygotowuje strategię audytu w oparciu o ocenę ryzyka, biorąc pod uwagę opis systemu zarządzania i kontroli przedstawiony zgodnie z wymogami art. 22 ust. 2 lit. m), obejmującą audyty systemu i audyty dotyczące celów pośrednich, [...] wartości docelowych i **produktów** oraz [...] wykorzystanie środków finansowych zgodnie z mającym zastosowanie prawem. Wszystkie nowo wyznaczone instytucje zarządzające podlegają audytowi systemu przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność.

4. **Bez uszczerbku dla wymogów określonych w art. 58** instytucja audytowa [...] **nie** [...] weryfikuje kosztów bazowych operacji [...] **przy ocenie osiągnięcia celów pośrednich, wartości docelowych i produktów.**

ROZDZIAŁ II

Ustalenia dotyczące monitorowania

Artykuł 54

Komitet monitorujący i komitet koordynujący

1. Każde państwo członkowskie powołuje co najmniej jeden komitet monitorujący na potrzeby rozdziałów planu PKR, stosownie do danego rozdziału. Należy uwzględnić wszystkie rozdziały planu **PKR**. Ten sam komitet monitorujący może zająć się więcej niż jednym rozdziałem.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie powołuje więcej niż jeden komitet monitorujący, [...] **może ustanowić** również komitet koordynujący, który zapewnia przegląd i monitorowanie wdrażania planu **PKR**, po konsultacji z odpowiednimi organami zarządzającymi poszczególnymi rozdziałami planu PKR, w terminie trzech miesięcy od dnia powiadomienia danego państwa członkowskiego o decyzji zatwierdzającej plan PKR. [...]
3. Przepisy ustanowione w art. 55 i 56 stosuje się do komitetu koordynującego i, **w stosownych przypadkach**, do komitetu monitorującego.
4. Każdy komitet monitorujący i, **w stosownych przypadkach**, komitet koordynujący przyjmują swój regulamin zawierający przepisy dotyczące zapobiegania występowaniu wszelkich konfliktów interesów oraz dotyczące stosowania zasady przejrzystości.
5. Komitet monitorujący i, **w stosownych przypadkach**, **komitet koordynujący** zbierają się co najmniej raz w roku i dokonują przeglądu wdrażania rozdziału lub rozdziałów planu PKR, za które odpowiadają, w tym wszystkich kwestii mających wpływ na postępy w osiąganiu ich celów.

6. Regulamin komitetu monitorującego i, w stosownych przypadkach, komitetu koordynującego, oraz dane i informacje wymieniane z komitetem monitorującym publikuje się na stronie internetowej, o której mowa w art. 64.

Artykuł 55

Skład komitetu monitorującego

1. [...] **Przy ustalaniu** składu [...] komitetu monitorującego [...] **każde państwo członkowskie w drodze przejrzystego procesu zapewnia** wyważoną reprezentację odpowiednich organów państwa członkowskiego i instytucji pośredniczących oraz przedstawicieli partnerów, o których mowa w art. 6 [partnerstwo], **zgodnie z ramami instytucjonalnymi i prawnymi każdego państwa członkowskiego.**

Skład komitetu monitorującego uwzględnia rozdział lub rozdziały planu **PKR**, za które komitet monitorujący jest odpowiedzialny. Skład i wielkość komitetu monitorującego umożliwiają mu sprawne i skuteczne wykonywanie jego prac.

Każdy członek komitetu monitorującego ma jeden głos. **Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel danego państwa członkowskiego. Regulamin może umożliwiać osobom niebędącym członkami, w tym EBI, uczestniczenie w pracach komitetu monitorującego.**

Państwo członkowskie publikuje i [...] **aktualizuje** wykaz członków komitetu monitorującego na stronie internetowej, o której mowa w art. 64.

2. Przedstawiciele Komisji uczestniczą w pracach komitetu monitorującego, pełniąc rolę doradcą.

Funkcje komitetu monitorującego

1. **W odniesieniu do rozdziału lub rozdziałów, za które odpowiada,** komitet monitorujący analizuje:
 - a) postępy we wdrażaniu środków zawartych w rozdziale **lub rozdziałach** planu **PKR**;
 - b) wszelkie kwestie mające wpływ na wykonanie rozdziału **lub rozdziałów** i środki podjęte w celu zaradzenia tym kwestiom;
 - c) spełnienie warunków horyzontalnych dotyczących państwa prawnego i Karty określonych w art. 8 i 9 [Warunki horyzontalne dotyczące państwa prawnego i Karty] oraz ich stosowanie przez cały okres programowania;
 - d) postępy w przeprowadzaniu ewaluacji, sprawozdań podsumowujących ewaluację, ich wyniki i wszelkie działania następcze podjęte na ich podstawie;
 - e) realizację działań w zakresie informacji, komunikacji i widoczności [...];
 - f) w stosownych przypadkach, postępy w budowaniu zdolności administracyjnych instytucji publicznych, partnerów i beneficjentów;
 - g) skuteczne funkcjonowanie partnerstwa w odniesieniu do rozdziału lub rozdziałów planu **PKR**, za które komitet monitorujący odpowiada.

2. Komitet monitorujący zatwierdza w odniesieniu do rozdziału lub rozdziałów **planu PKR**, za które odpowiada:
- a) wszelkie wnioski dotyczące zmiany rozdziału lub rozdziałów [...], z wyjątkiem zmian na podstawie art. 34 [działania Unii, Instrument UE];
 - b) metodę i kryteria [...] **na potrzeby** wyboru operacji, w tym wszelkie zmiany takiej metody i kryteriów. Zastosowane kryteria [...] muszą być niedyskryminujące, inkluzywne i przejrzyste, muszą zapewniać dostępność dla osób z niepełnosprawnościami i równość płci oraz uwzględniać Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej;
 - c) plan ewaluacji i wszelkie zmiany w tym planie;
 - d) [...]
 - e) [...]
3. **W stosownych przypadkach** komitet koordynujący [...] **wydaje opinię na temat** tych samych elementów, które zostały wymienione w poprzednim ustępie, ale na poziomie **planu PKR, w celu zapewnienia spójności we wdrażaniu poszczególnych rozdziałów** [...]. W przypadku rozbieżnych opinii decydująca jest opinia komitetu monitorującego odpowiedzialnego za dany rozdział.
4. W przypadku opóźnień lub wyzwań związanych z wdrażaniem poszczególnych rozdziałów planu **PKR komitet monitorujący i, w stosownych przypadkach**, [...] komitet koordynujący może wydawać zalecenia dla organów zarządzających rozdziałami planu **PKR** dotyczące poprawy skuteczności tych rozdziałów w osiągnięciu ich celów [...].
- 4a. **Ust. 2 nie ma zastosowania do interwencji w ramach WPR i WPRyb, w odniesieniu do których opinię wydaje komitet monitorujący.**

Artykuł 57

[...]

[...]

TYTUŁ X
ZASADY ZARZĄDZANIA I PRZEPISY FINANSOWE

ROZDZIAŁ I
Ogólne zasady zarządzania

Artykuł 58

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu ochrony interesów finansowych Unii i zapewnienia, aby wykorzystanie środków finansowych w ramach wdrażania planów było zgodne z mającym zastosowanie prawem, w tym z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i zasadami pomocy państwa. W szczególności zapewniają one zapobieganie nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywanie, korygowanie i zgłaszanie.
2. Do celów ust. 1 państwa członkowskie:
 - a) ustanawiają skuteczne i wydajne systemy zarządzania i kontroli na potrzeby swoich planów zgodnie z kluczowymi wymogami określonymi w załączniku IV oraz zapewniają ich właściwe funkcjonowanie zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
 - b) zapewniają [...], by udzielone wsparcie zostało właściwie wykorzystane do osiągnięcia ustalonych celów pośrednich i wartości docelowych lub produktów, oraz podejmują wszelkie odpowiednie działania w celu zapewnienia, aby wykorzystanie środków finansowych w ramach wdrażania planów było zgodne z mającym zastosowanie prawem. **Państwa członkowskie nie weryfikują kosztów bazowych operacji oraz środków przy ocenie osiągnięcia celów pośrednich, wartości docelowych i produktów;**
 - c) wprowadzają odpowiednie środki w celu zapobiegania nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, oraz wykrywania i korygowania tych zjawisk, w tym z wykorzystaniem narzędzi eksploracji danych – **w stosownych przypadkach i gdy są one dostępne;**

- d) stosują **proporcjonalne** środki naprawcze w przypadku nieprzestrzegania mającego zastosowanie prawa;
- e) zapewniają unikanie podwójnego finansowania z budżetu Unii oraz podejmują natychmiastowe działania mające na celu skorygowanie wszelkich przypadków podwójnego finansowania, **w szczególności poprzez współpracę z Komisją zgodnie z art. 7 ust. 5 lub poprzez odzyskiwanie środków** [...];
- f) zapewniają zgodność z obowiązkami określonymi w art. 130 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509;
- g) zapewniają zgłaszanie w ustanowionym przez Komisję systemie zarządzania nieprawidłowościami (IMS) wszystkich przypadków podejrzenia nadużycia finansowego, korupcji i nieprawidłowości, w tym konfliktu interesów, podwójnego finansowania i innych naruszeń mającego zastosowanie prawa; co roku Komisja podsumowuje i publikuje te informacje oraz przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu.

Nie zgłasza się nieprawidłowości, jeżeli kwota wkładu Unii, której dotyczy dany przypadek, jest niższa niż 10 000 EUR, lub jeżeli nieprawidłowości zostały wykryte i skorygowane przez państwa członkowskie przed ich włączeniem do wniosku o płatność przedłożonego Komisji;

- h) zapewniają, aby Komisja, OLAF, Trybunał Obrachunkowy oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO:
 - (i) mogli wykonywać swoje odpowiednie kompetencje przewidziane w art. 129 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, w tym poprzez wyraźne zobowiązanie [...] **beneficjentów** środków finansowych Unii do przewidzenia lub zapewnienia niezbędnych praw i dostępu **oraz zapewnienia, aby odbiorcy, odbiorcy końcowi, wykonawcy i podwykonawcy zapewnili takie prawa i dostęp;**
 - (ii) uzyskali dostęp do danych, o których mowa w art. 63 [w sprawie gromadzenia i publikacji danych], w ramach wykonywania swoich odpowiednich kompetencji;

- i) posiadają systemy i procedury zapewniające przechowywanie na odpowiednim poziomie przez okres [...] **pięciu** lat od dnia 31 grudnia roku, w którym dokonano ostatniej płatności Komisji na rzecz państwa członkowskiego, wszystkich dokumentów potwierdzających niezbędnych do celów ścieżki audytu związanej ze środkiem wspieranym przez Fundusz; w przypadku wszczęcia procedury odwoławczej, wniesienia odwołania lub wszczęcia postępowania sądowego dokumenty potwierdzające przechowuje się do czasu zakończenia tych procedur lub wszelkich późniejszych procedur odzyskiwania środków;
- j) przyjmują rozwiązania mające na celu zapewnienie skutecznego rozpatrywania skarg dotyczących wykorzystania Funduszu, zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi i prawnymi, oraz badają, na wniosek Komisji, skargi złożone do Komisji w kwestiach objętych zakresem planu PKR **lub rozdziału Planu Interreg** i informują Komisję o wynikach tych badań;
- k) zapewniają, aby wszelka wymiana informacji między beneficjentami finansowania a organami odpowiedzialnymi za plan [...], a także z Komisją, odbywała się za pomocą systemów elektronicznej wymiany danych, które obejmują między innymi stosowanie automatycznych i interaktywnych formularzy i obliczeń, zapewniają rejestrowanie i przechowywanie danych, tak aby umożliwić zarówno weryfikacje administracyjne wniosków o płatność przedłożonych przez beneficjentów, jak i audytów, oraz umożliwiają automatyczną synchronizację i przekazywanie danych między systemami beneficjentów a systemami państw członkowskich;
- l) zapewniają, aby wszelka oficjalna wymiana informacji z Komisją odbywała się za pomocą systemu elektronicznej wymiany danych, o którym mowa w załączniku XVI [SFC2028: system elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi a Komisją]. [...]

3. [...] **W terminie określonym w art. 59 ust. 1** państwa członkowskie informują Komisję o postępach w osiągnięciu celów określonych w planach, z ilościowym określeniem osiągnięcia każdej wartości docelowej i każdego celu pośredniego, oraz o postępach osiągniętych w odniesieniu do wspieranych w ramach planów interwencji opartych na produkcji. Informacje te przekazuje się zgodnie z wzorem określonym w załączniku IX [Składanie sprawozdań z postępów we wdrażaniu środków]. Jeżeli w systemach sprawozdawczości z postępów nie jest dostępne ilościowe określenie postępów w osiągnięciu celów pośrednich i wartości docelowych, państwo członkowskie przedstawia oszacowanie osiągniętych postępów zgodnie z wzorem określonym w załączniku IX [Składanie sprawozdań z postępów we wdrażaniu środków]. Udostępniane informacje obejmują postępy do końca **poprzedniego roku kalendarzowego** [...] i są przedkładane w ramach rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności, o którym mowa w art. [...] **59 ust. 1 lit. a)**.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. [...] **87** [akty delegowane] uzupełniających ust. 2 lit. g) niniejszego artykułu o przepisy dotyczące kryteriów określania przypadków podejrzenia nadużycia finansowego, korupcji i nieprawidłowości, które należy zgłosić, oraz o przepisy dotyczące danych, które należy przekazać w tym kontekście.

Artykuł 59

Przedłożenie rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności

1. Do celów art. 63 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 państwa członkowskie przedkładają Komisji do dnia 15 lutego każdego roku [...], **począwszy od 2029 r.**, następujące dokumenty („roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności”), **które obejmują poprzedni okres odniesienia dla poświadczenia wiarygodności:**
 - a) sprawozdanie z postępów we wdrażaniu środków przewidzianych w planie **PKR lub w rozdziale Planu Interreg** [...] określone w art. **58 ust. [...] 3** [Obowiązki państw członkowskich], zgodnie z **częścią 2** wzoru określonego w załączniku IX [Składanie sprawozdań z postępów we wdrażaniu środków], **obejmujące skumulowane postępy do końca poprzedniego roku kalendarzowego** [...] i zawierające wykaz wniosków o płatności przedłożonych [...] w danym okresie odniesienia dla **poświadczenia wiarygodności, począwszy od wniosków przedłożonych w 2028 r. za pierwszy okres odniesienia dla poświadczenia wiarygodności zgodnie z częścią 1 wzoru określonego w załączniku IX;**

- b) podsumowanie audytów, o którym mowa w art. 53 ust. 2 lit. b) [funkcje instytucji audytowej];
- c) [...] **deklaracje** [...] zarządcze, zgodnie z wzorem określonym w załączniku XII, stwierdzające, że:
 - (i) informacje załączone do wniosku(-ów) o płatność są kompletne, rzetelne i wiarygodne;
 - (ii) środki zostały [...] wykorzystane **zgodnie z mającym zastosowanie prawem**;
 - (iii) wprowadzone systemy zarządzania i kontroli funkcjonują prawidłowo i dają **wystarczającą** pewność [...], że zarządzanie środkami finansowymi odbywało się zgodnie z [...] mającym zastosowanie **prawem**, w tym z przepisami w zakresie zapobiegania konfliktom interesów, korupcji, podwójnego finansowania, nadużyciom finansowym i innym nieprawidłowościom oraz ich wykrywania, zgłaszania i korygowania, a także zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
 - (iv) informacje **zgłoszone zgodnie z częścią 2 załącznika IX, obejmujące skumulowane postępy do końca poprzedniego roku kalendarzowego**, [...] dają prawdziwy i rzetelny obraz postępów we wdrażaniu;
- d) [...] **roczne opinie audytowe**, o których mowa w art. 53 ust. 2 [funkcje instytucji audytowej], zgodnie z wzorem określonym w załączniku [...] **XIII**.

Zgodnie z art. 63 ust. 7 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 Komisja może wyjątkowo przedłużyć termin 15 lutego do dnia 1 marca na podstawie pisemnej informacji przekazanej przez zainteresowane państwo członkowskie.

- 2. Komisja uwzględni informacje przedstawione w rocznym pakiecie dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności, aby zdecydować, czy którykolwiek ze środków określonych w art. 66, 67 i 68 [przerwy][zawieszenie płatności][korekty finansowe] jest konieczny.

3. **Aby zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii, p[...]**rzedkładając do **dnia 15 lutego 2037 r.** ostateczny roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności za ostatni rok budżetowy, państwo członkowskie potwierdza, że łączne płatności Komisji, **z wyłączeniem pomocy technicznej**, nie przekraczają całkowitej kwoty wypłaconej przez państwo członkowskie na rzecz beneficjentów **przeznaczonej na operacje [w rozumieniu art. 63 ust. 1 lit. e) ppkt (vi)] na poziomie [...]** planu, z uwzględnieniem wkładu krajowego.

Artykuł 60

Obowiązki Komisji

1. Komisja uzyskuje wystarczającą pewność, że państwa członkowskie dysponują systemami zarządzania i kontroli zgodnymi z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu oraz że systemy te funkcjonują skutecznie i efektywnie w okresie wdrażania planów.
2. Komisja opracowuje – do celów własnych prac audytowych – strategię audytu oraz plan audytu oparte na ocenie ryzyka i zasadzie proporcjonalności. **Komisja co roku informuje państwa członkowskie o swojej strategii audytu.**
3. Komisja i instytucja audytowa koordynują swoje prace audytowe.
4. Do celów przeprowadzania audytów urzędnicy Komisji lub ich upoważnieni przedstawiciele mają, zgodnie z art. 58 ust. 2 lit. h) [obowiązki państw członkowskich], dostęp do wszystkich niezbędnych zapisów, dokumentów i metadanych, niezależnie od nośnika, na jakim są one przechowywane, odnoszących się do wdrażania planu, w tym do operacji wspieranych z Funduszu lub do systemów zarządzania i kontroli, oraz otrzymują kopie w konkretnym wymaganym formacie. Urzędnicy Komisji lub ich upoważnieni przedstawiciele mogą żądać informacji uzupełniających i przeprowadzać audyty na miejscu.
5. Komisja przeprowadza audyty podczas wdrażania Funduszu i w okresie do trzech lat od daty płatności końcowej **dokonanej przez Komisję na rzecz państwa członkowskiego.**

6. **Bez uszczerbku dla możliwości sprawdzenia dokumentów potwierdzających, o których mowa w art. 58 ust. 2 lit. i), lub zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, Komisja nie [...] weryfikuje kosztów bazowych operacji [...] przy ocenie osiągnięcia celów pośrednich i wartości docelowych.**

Artykuł 61

Podejście oparte na zasadzie jednego audytu

1. Przeprowadzając audyty, Komisja i instytucje audytowe należycie uwzględniają zasadę jednego audytu i zasadę proporcjonalności w odniesieniu do poziomu ryzyka dla budżetu Unii.
2. Komisja i instytucje audytowe wykorzystują w pierwszej kolejności wszystkie **dostępne** informacje i dokumentację [...], w tym wyniki weryfikacji zarządczych [...] i **informacje dostępne w systemach elektronicznej wymiany danych, o których mowa w art. 58 ust. 2 lit. k) i l).** Komisja i instytucje audytowe mogą zwrócić się o przekazanie dodatkowych dokumentów i dowodów audytowych oraz uzyskać je od organów odpowiedzialnych za plan i danych beneficjentów w przypadku, gdy na podstawie profesjonalnego osądu Komisji i instytucji audytowych jest to niezbędne w celu wsparcia rzetelnych wniosków z audytu.
3. [...] **W przypadku gdy** Komisja stwierdzi, że opinia instytucji audytowej jest wiarygodna, a zainteresowane państwo członkowskie bierze udział we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia EPPO, audyty prowadzone przez Komisję ograniczają się do kontroli prac instytucji audytowej. **Komisja uwzględnia udział danego państwa członkowskiego we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia EPPO.**
4. Komisja i instytucja audytowa [...] **nie poddają** audytowi celów pośrednich, wartości docelowych i **produktów** w każdym roku, w którym zostały one już poddane audytowi przez Europejski Trybunał Obrachunkowy, **pod warunkiem że wyniki audytu przeprowadzonego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w odniesieniu do tych celów pośrednich i wartości docelowych i produktów mogą zostać wykorzystane przez instytucję audytową lub Komisję w celu realizacji ich odpowiednich zadań, w szczególności wobec braku nowych dowodów.**

5. Niezależnie od ust. [...] **3** każdy cel pośredni i każda wartość docelowa **i każdy produkt** mogą podlegać więcej niż jednemu audytowi, jeżeli instytucja audytowa stwierdzi – na podstawie swojego profesjonalnego osądu – że sporządzenie ważnej opinii audytowej nie jest **inaczej** możliwe. **Komisja powiadamia dane państwo członkowskie o audycie z odpowiednim wyprzedzeniem.**
6. Ust. [...] **3** nie ma zastosowania, w przypadku gdy:
- a) istnieje szczególne ryzyko lub podejrzenie nadużycia finansowego, korupcji, konfliktu interesów lub innego poważnego naruszenia [...];
 - b) konieczne jest ponowne przeprowadzenie prac instytucji audytowej w celu uzyskania pewności co do jej skutecznego funkcjonowania w następstwie oceny ryzyka dokonanej przez Komisję;
 - c) istnieją dowody na to, że funkcjonowanie instytucji audytowej nie spełnia kluczowych wymogów określonych w art. 53 [funkcje instytucji audytowej] i załączniku IV [Wymogi dotyczące audytu i certyfikacji].
- Do celów lit. a), b) i c) niniejszego ustępu Komisja w odpowiednim czasie informuje państwa członkowskie o powodach niestosowania zasady, o której mowa w art. 61 ust. 3.**
7. Komisja i instytucje audytowe spotykają się regularnie i, o ile nie uzgodniono inaczej, co najmniej raz w roku, w celu przeglądu strategii audytu, rocznego sprawozdania z kontroli i opinii [...] **audytowych**, a także w celu koordynacji swoich planów i metod audytowych oraz wymiany poglądów na temat kwestii związanych z poprawą funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli.

System kontroli na potrzeby odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa i wspólnej polityki rybołówstwa

1. W ramach kontroli, o których mowa w art. 58 [Obowiązki państw członkowskich], państwa członkowskie weryfikują przestrzeganie przez beneficjentów wymogów dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR], oraz przepisów dotyczących **systemu kontroli na podstawie art. [...] 3 ust. [...]** 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPRyb].

W przypadku gdy obszar [...] zgłoszony we wniosku geoprzestrzennym, o którym mowa w art. 70 [ZSZiK], **do otrzymania wsparcia w ramach interwencji na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR]** nie przekracza 10 hektarów, beneficjenci są zwolnieni z kontroli [...] przewidzianych w niniejszym artykule **i z kar przewidzianych w art. xx rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR]**.

W przypadku gdy beneficjent został wybrany do kontroli na miejscu dotyczącej wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność, państwa członkowskie, w miarę możliwości i z uwzględnieniem powiązanego ryzyka **i kosztów kontroli**, nie wybierają tego beneficjenta do kolejnej kontroli ani próby kontrolnej za ten rok, z wyjątkiem sytuacji, gdy okoliczności wymagają przeprowadzenia więcej niż jednej kontroli na miejscu w celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii. Przepis ten nie zmniejsza poziomu kontroli.

2. [...]

[...]

[...]

[...].

Gromadzenie i rejestrowanie danych

1. Do celów audytu i kontroli, przejrzystości oraz monitorowania i ewaluacji wyników państwa członkowskie gromadzą, rejestrują i przechowują w formie elektronicznej informacje, o których mowa w lit. a)–g), **bez uszczerbku dla art. 19 rozporządzenia w sprawie wykonania**, zapewniając jednocześnie bezpieczeństwo, integralność i poufność danych oraz uwierzytelnianie użytkowników, a także umożliwiając automatyczne **przedkładanie** [...] danych za pomocą systemu elektronicznego wskazanego przez Komisję:
 - a) na temat beneficjenta:
 - (i) czy beneficjent jest podmiotem prawa publicznego czy prywatnego, podmiotem posiadającym osobowość prawną czy jej nieposiadającym, osobą fizyczną, czy grupą osób fizycznych;
 - (ii) pełną nazwę prawną, adres i numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej podmiotu, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator ustanowiony na poziomie krajowym;
 - (iii) w przypadku osoby fizycznej – imię i nazwisko, datę urodzenia, miejscowość i [...] numer identyfikacyjny VAT **lub numer identyfikacji podatkowej, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator ustanowiony na poziomie krajowym;**
 - (iv) informacje na temat wszystkich beneficjentów rzeczywistych beneficjenta, jeżeli istnieją, zgodnie z definicją w art. [...] **3** pkt 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849¹⁰, tzn. imię (imiona) i nazwisko(-a), datę(-y) urodzenia oraz numer(-y) **identyfikacyjny(-e)** VAT lub numer(-y) identyfikacji podatkowej, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator **ustanowiony** na poziomie krajowym;

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

- (v) kwotę wkładu Unii [...] **wskazaną** w dokumencie określającym warunki wsparcia;
- (vi) wskazanie powiązanego środka w ramach planu wraz z numerem porządkowym działania i identyfikatorem operacji;
- (vii) w odniesieniu do instrumentów finansowych – informacje na temat tego, czy beneficjent jest podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy lub – w przypadku braku struktury funduszu powierniczego – podmiotem wdrażającym fundusz szczegółowy lub – w przypadku gdy instytucja zarządzająca wdraża instrument finansowy bezpośrednio – informacje na temat instytucji zarządzającej;
- (viii) w odniesieniu do interwencji w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1:
 - **pleć, w stosownych przypadkach**, czy beneficjent jest rolnikiem, posiadaczem lasu, młodym rolnikiem, nowo założonym przedsiębiorstwem; w przypadku interwencji sektorowych – rodzaj organizacji producentów;
 - geolokalizację gospodarstwa, **w stosownych przypadkach**, czy gospodarstwo znajduje się na obszarze z ograniczeniami naturalnymi lub szczególnymi, o których mowa w art. 8 rozporządzenia (UE) 202/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR][Płatność dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami dla danego obszaru], w strefie narażonej na zanieczyszczenia azotanami¹¹, na obszarze Natura 2000, o którym mowa w art. 9 tego rozporządzenia [Wsparcie z tytułu strat wynikających z określonych obowiązkowych wymogów];

¹¹ Wyznaczonej na mocy dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>).

- typ rolniczy¹², w **stosownych przypadkach**, czy w gospodarstwie prowadzi się produkcję ekologiczną¹³, całkowitą liczbę hektarów gruntów ornych, **hektarów** trwałych użytków zielonych, **hektarów** gruntów z uprawami trwałymi, **hektarów** gruntów, na których nie jest prowadzona działalność rolnicza, ale które **nadal** kwalifikują się do wsparcia, [...] hektarów gruntów objętych odpowiedzialnym prowadzeniem **gospodarstwa rolnego**, w tym praktyki chronione;
- b) na temat odbiorcy i odbiorcy końcowego:
- (i) czy odbiorca lub odbiorca końcowy jest osobą fizyczną czy prawną, a w przypadku osoby prawnej – czy jest podmiotem prawa publicznego czy prywatnego;
 - (ii) w przypadku osoby prawnej – pełną nazwę prawną odbiorcy lub odbiorcy końcowego oraz ich numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator ustanowiony na poziomie krajowym, a w przypadku osoby fizycznej – imię i nazwisko odbiorcy, datę urodzenia **i jego numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej**, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator **ustanowiony na poziomie krajowym**;
 - (iii) w odniesieniu do instrumentów finansowych dotyczących interwencji wspierających wspólną politykę rolną wdrażanych w ramach zarządzania dzielonego – płeć, w **stosownych przypadkach**, czy odbiorca końcowy jest rolnikiem, posiadaczem lasu, młodym rolnikiem, nowo założonym przedsiębiorstwem [...];

¹² Zdefiniowany w unijnej typologii gospodarstw, o której mowa w art. 5b rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych we Wspólnocie Europejskiej (Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).

¹³ Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

- (iv) dane umożliwiające lokalizację odbiorcy lub odbiorcy końcowego, tzn. adres odbiorcy, jeżeli odbiorca lub odbiorca końcowy jest osobą prawną; region na poziomie NUTS 2, jeżeli odbiorca lub odbiorca końcowy jest osobą fizyczną i ma miejsce zamieszkania na terenie Unii, lub kraj, jeżeli odbiorca lub odbiorca końcowy jest osobą fizyczną i nie ma miejsca zamieszkania na terenie Unii;
 - (v) informacje na temat wszystkich beneficjentów rzeczywistych odbiorcy lub odbiorcy końcowego, jeżeli istnieją, zgodnie z definicją w art. 3 pkt 6 dyrektywy (UE) 2015/849, tzn. imię (imiona) i nazwisko(-a), datę (daty) urodzenia oraz numer(-y) [...] **identyfikacyjny(-e) VAT** lub numer(-y) identyfikacji podatkowej, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator **ustanowiony** na poziomie krajowym;
 - (vi) kwotę wkładu Unii [...] **wskazaną w dokumencie określającym warunki wsparcia**, wskazanie powiązanego środka w ramach planu oraz identyfikator operacji;
- c) na temat wykonawcy, **któremu udzielono zamówienia w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przekraczającego progi określone w unijnym prawie zamówień publicznych:**
- (i) nazwę i [...] **numer identyfikacyjny VAT** lub numer identyfikacji podatkowej, **jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator ustanowiony na poziomie krajowym;**
 - (ii) informacje na temat wszystkich beneficjentów rzeczywistych wykonawcy, jeżeli istnieją, zgodnie z definicją w art. 3 pkt 6 dyrektywy (UE) 2015/849, tzn. imię (imiona) i nazwisko(-a), datę (daty) urodzenia oraz numer(-y) [...] **identyfikacyjny(-e) VAT** lub numer(-y) identyfikacji podatkowej, jeśli są dostępne, lub inny niepowtarzalny identyfikator **ustanowiony** na poziomie krajowym;

- (iii) informacje na temat wszystkich umów, tzn. nazwę, datę, numer referencyjny, kwotę umowy oraz odpowiedni identyfikator lub numer identyfikacyjny;
 - (iv) wskazanie powiązanego środka w ramach planu wraz z numerem porządkowym środka i identyfikatorem operacji;
- d) [...]
- e) na temat operacji:
- (i) nazwę i niepowtarzalny identyfikator oraz geolokalizację operacji lub, w przypadku operacji mobilnych, operacji realizowanych w chmurze lub operacji obejmujących kilka lokalizacji – lokalizację beneficjenta;
w przypadku operacji związanych ze statkiem rybackim – numer identyfikacyjny w rejestrze floty rybackiej UE, o którym mowa w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2017/218;
 - (ii) krótki opis i cele operacji, z wyjątkiem interwencji w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a)–g), o) i p);
 - (iii) niepowtarzalny identyfikator zaproszenia lub zaproszeń do składania wniosków i ofert, w ramach których wybrano operację [...];

- (iv) [...]
- (v) kwotę wkładu Unii podaną w dokumencie określającym warunki wsparcia;
- (vi) kwotę wypłaconą beneficjentowi w związku z operacją;
- (vii) stawkę współfinansowania mającą zastosowanie do powiązanego [...] **środka** oraz, w stosownych przypadkach, dodatkowe finansowanie krajowe;
- (viii) **przewidywaną** datę rozpoczęcia i zakończenia operacji wskazaną w dokumencie określającym warunki wsparcia, **którą – jeżeli jest inna – aktualizuje się zgodnie z faktyczną datą rozpoczęcia i zakończenia operacji po jej zrealizowaniu;**
- (ix) [...]
- (x) walutę operacji wskazaną w dokumencie określającym warunki wsparcia;
- (xi) niepowtarzalny identyfikator planu, w ramach którego wspierana jest operacja;
- (xii) informacje na temat tego, czy w operacji uczestniczy państwo trzecie lub czy operacja jest wdrażana w państwie trzecim; jeżeli tak, dane identyfikacyjne tego państwa trzeciego;
- (xiii) numer porządkowy środka, cel pośredni i wartość docelową, zakres interwencji i wskaźniki wykonania zgodnie z art. 14 rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie wykonania], do których osiągnięcia przyczynia się operacja [...];

- (xiv) w odniesieniu do interwencji w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1, **w stosownych przypadkach**: kwalifikowalny obszar, [...], czy dana praktyka rolnicza jest nowo wdrożona, sektor rolny, grupę rolników lub obszar objęty wsparciem, rodzaj obszaru objętego wsparciem, ubezpieczony obszar, ubezpieczoną liczbę zwierząt lub ubezpieczony kapitał, kategorię inwestycji, [...];
 - (xv) informacje na temat tego, czy instrument finansowy jest połączony ze wsparciem z programu w formie dotacji w rozumieniu art. 71;
 - (xvi) informacje na temat tego, czy operacja z tytułu instrumentu finansowego jest wdrażana w kolejnych okresach programowania, o których mowa poniżej: okres programowania 2021–2027 i [...] okres programowania **2028–2034**;
 - (xvii) w przypadku gdy instrument finansowy jest zorganizowany za pośrednictwem funduszu powierniczego – informacje na temat podmiotu wdrażającego fundusz szczegółowy w ramach funduszu powierniczego;
 - (xviii) w odniesieniu do operacji z tytułu instrumentu finansowego – kwotę zasobów prywatnych i publicznych uruchomionych w uzupełnieniu środków pochodzących z Funduszy, według produktu: pożyczki; gwarancje; kapitał własny [...] **lub** quasikapitał własny; dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego;
- f) w kwestii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w odniesieniu do każdej lokalnej grupy działania:
- (i) liczbę członków w podziale na kategorie, liczbę członków uczestniczących w procesie decyzyjnym według kategorii i płci, włączenie osób młodych w proces decyzyjny;
 - (ii) liczbę zrealizowanych [...] **operacji** według rodzaju beneficjenta i według obszaru, liczbę [...] **operacji** obejmujących innowacje; kwotę wkładu Unii, na którą zaciągnięto zobowiązania i którą wypłacono na rzecz [...] **operacji** w zakresie budowania zdolności i działań przygotowawczych oraz na rzecz zarządzania strategią, jej monitorowania i ewaluacji oraz jej animowania;

- (iii) wsparcie lokalnych grup działania przeznaczone na rozwój regionalny, zatrudnienie i politykę społeczną lub na rozwój nadbrzeżnych społeczności **rybackich** i społeczności zajmujących się akwakulturą;
- g) w odniesieniu do każdej grupy operacyjnej EPI-AGRI:
- (i) tytuł projektu; koordynatora projektu i partnera(-ów): rodzaj partnera, nazwa, adres, adres e-mail i numer telefonu; datę rozpoczęcia i zakończenia, cele i charakter projektu; kluczowe obszary tematyczne, które są przedmiotem działań; zakres terytorialny, położenie geograficzne; „podsumowanie(-nia) praktyki” wraz z głównymi ustaleniami projektu; wkład projektu w osiągnięcie celów szczegółowych WPR; sprawozdanie końcowe;
 - (ii) w stosownych przypadkach, dodatkowe źródło(-a) finansowania w stosunku do wkładu Unii i współfinansowania.
2. Państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje, o których mowa w ust. 1 [...], **a także informacje, o których mowa w art. 12 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wykonania, raz** w roku za pośrednictwem rozwiązań w zakresie automatycznej wymiany danych.
3. W odniesieniu do danych, o których mowa w ust. 1, związanych z interwencjami w ramach WPR, państwa członkowskie udostępniają Komisji co roku, najpóźniej do dnia 31 października roku N, informacje dotyczące płatności obszarowych i płatności z tytułu zwierząt, których to płatności dokonano w **odniesieniu do** roku składania wniosków N-1, informacje dotyczące interwencji sektorowych wdrożonych w roku kalendarzowym N-1 oraz, w stosownych przypadkach, wszelkich innych interwencji, **o których mowa w art. 35 ust. 1.**
4. Państwa członkowskie ustanawiają swoje systemy gromadzenia danych w taki sposób, aby były dostosowane do technologii cyfrowych i interoperacyjne, w oparciu o zasadę, że dane są gromadzone tylko raz i ponownie wykorzystywane. Państwa członkowskie zapewniają, aby beneficjenci, odbiorcy końcowi, wykonawcy i podwykonawcy w miarę możliwości nie byli zmuszani do wielokrotnego podawania tych samych danych, mieli dostęp do wszystkich związanych z nimi istotnych danych i mogli z łatwością ponownie wykorzystać te dane do wypełniania i składania wniosków. W miarę możliwości państwa członkowskie ponownie wykorzystują istniejące rejestry i bazy danych.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. [...]87 [Wykonywanie przekazanych uprawnień] w celu zmiany kategorii danych określonych w ust. 1.

Artykuł 64

Przejrzystość

1. W terminie sześciu miesięcy od przyjęcia decyzji Rady, o której mowa w art. 23 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady], państwo członkowskie zapewnia uruchomienie strony internetowej **lub portalu**, na których dostępne są informacje na temat wsparcia udzielanego na podstawie niniejszego rozporządzenia, obejmujące cele planu, działania realizowane w jego ramach, dostępne możliwości finansowania i osiągnięcia.
2. Państwo członkowskie zapewnia publikację informacji określonych w art. 63 ust. 1 [Gromadzenie i rejestrowanie danych] na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, z zastrzeżeniem ochrony danych osobowych i wyjątków wymienionych w ust. 5 niniejszego artykułu. Informacje te są aktualizowane co najmniej **raz w roku** [...].

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego, w odniesieniu do interwencji w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1, państwa członkowskie zapewniają do dnia 31 maja roku N+1 publikację informacji, o których mowa w art. 63 ust. 3 [Gromadzenie i rejestrowanie danych], z wyjątkiem danych, o których mowa w ust. 1 lit. a) ppkt ([...] **viii**) i lit. e) ppkt (xiv) tego artykułu.

Państwo członkowskie zapewnia również, aby na tej stronie internetowej publikowane były elementy, o których mowa w art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE) [rozporządzenie w sprawie wykonania], dotyczące zaproszeń do składania wniosków i ofert w ramach Funduszu, a także harmonogram planowanych zaproszeń do składania wniosków w ramach Funduszu, wraz z tymi elementami, który jest aktualizowany co najmniej dwa razy w roku.

Informacje te są sporządzane w **co najmniej jednym** języku urzędowym [...] **instytucji Unii** i pozostają dostępne na stronie internetowej przez okres dwóch lat od daty ich pierwszej publikacji. Format danych publikowanych na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, musi być dostosowany do technologii cyfrowych, otwarty, interoperacyjny i nadający się do odczytu maszynowego, który umożliwia sortowanie, wyszukiwanie, wyodrębnianie, porównywanie i ponowne wykorzystanie danych.

3. Przed publikacją zgodnie z ust. 2 państwo członkowskie informuje beneficjentów i zwraca się do nich, aby poinformowali odbiorców, odbiorców końcowych, wykonawców i podwykonawców, że dane zostaną podane do wiadomości publicznej.
4. Komisja publikuje dane, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, na scentralizowanej stronie internetowej, o której mowa w art. 12 [Jednolity portal] rozporządzenia [rozporządzenie w sprawie wykonania].

Do celów akapitu pierwszego Komisja publikuje informacje na temat udziału wkładu Unii w kwotach, o których mowa w art. 63 [Gromadzenie i rejestrowanie danych]. Wkład Unii ustala się poprzez pomnożenie kwot, o których mowa w art. 63 [Gromadzenie i rejestrowanie danych], przez stawkę współfinansowania mającą zastosowanie do powiązanego [...] **środka** zawartego w planie. Kwoty w walucie innej niż euro przelicza się na euro z zastosowaniem miesięcznego księgowego kursu wymiany, o którym mowa w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

5. Informacji nie publikuje się, jeżeli prawo Unii lub prawo krajowe wykluczają taką publikację ze względów bezpieczeństwa, porządku publicznego, z uwagi na postępowanie przygotowawcze lub gdy informacje te wchodzą w zakres art. 38 ust. 3 lit. a)–d) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. **Informacje te mogą obejmować ocenę, o której mowa w art. 22 ust. 2b lit. m).**

Informacje dotyczące imienia i nazwiska rolników **i rybaków oraz producentów produktów akwakultury, którzy są osobami fizycznymi**, nie są publikowane, jeżeli kwota otrzymana przez nich w ciągu jednego roku nie przekracza [...] **3000 EUR**.

ROZDZIAŁ II

Przepisy dotyczące płatności

Artykuł 65

Składanie i ocena wniosków o płatność

1. Komisja dokonuje płatności zgodnie ze środkami budżetowymi i z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych.
2. Państwa członkowskie przedkładają Komisji wniosek o płatność zgodnie z wzorem określonym w załączniku XI [wzór wniosku o płatność]. Kwoty ujęte we wniosku o płatność odpowiadają [...] **wartościom wypłaty osiągniętych** celów pośrednich i wartości docelowych lub **kwotom ujętym we wnioskach dotyczących** odpowiadających im produktów w odniesieniu do [...] interwencji **opartych na produkcji**, zgodnie z decyzją zatwierdzającą **plan PKR i rozdziały Planu Interreg** i w oparciu o dowody zgromadzone i zweryfikowane przez państwo członkowskie.
3. Oceniając osiągnięcie celów pośrednich i wartości docelowych, państwo członkowskie [...] **ocenia** każdy z celów pośrednich i wartości docelowych w całości, uwzględniając ich brzmienie, podstawowy cel i kontekst, zgodnie z załącznikiem VIII [**Kryteria oceny** celów pośrednich i wartości docelowych w ramach Funduszu].
4. Państwa członkowskie przedkładają Komisji wnioski o płatność zgodnie z wzorem określonym w załączniku XI do [...] **dziesięciu** razy w roku **kalendarzowym**.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie składają wnioski o płatność związane z interwencjami, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a)–g), o) i p), nie wcześniej niż dnia 1 grudnia roku składania wniosków dotyczących takich interwencji.

Poprzedni akapit pozostaje bez uszczerbku dla obowiązku przedłożenia przez państwa członkowskie w 2029 r. deklaracji zarządczej(-ych) wskazującej(-ych), że informacje zgłoszone zgodnie z załącznikiem IX część 2 przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz postępów we wdrażaniu poczynionych w 2028 r.

5. Wnioski o płatność nie są dopuszczalne, jeżeli ostatni należny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności nie został jeszcze przedłożony zgodnie z art. 59 [roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności], do czasu jego przedłożenia.
6. Z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych Komisja dokonuje płatności w terminie 60 dni od daty otrzymania wniosku o płatność. [...]
7. Skumulowana łączna kwota płatności zaliczkowych i dokonanych płatności nie przekracza 95 % wkładu z Funduszy, **odpowiednio, w plan PKR i w rozdział Planu Interreg**. Po osiągnięciu tego pułapu [...] instytucja **pełniąca funkcję koordynacyjną lub instytucja zarządzająca w odniesieniu do rozdziału Planu Interreg** nadal przekazują Komisji wnioski o płatność. Bez uszczerbku dla przepisów art. 66, 67 i 68 Komisja wypłaca saldo końcowe nie później niż 10 miesięcy po otrzymaniu [...] **ostatecznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności**.
8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 86 w celu zmiany załączników VIII i [...] **XI** [dotyczących wniosku o płatność oraz osiągnięcia celów pośrednich i wartości docelowych]. **Zmiany te można wprowadzać wyłącznie w odpowiedzi na problemy napotymane przez państwa członkowskie w procesie wdrażania niniejszego rozporządzenia.**

Artykuł 66

Terminy i wstrzymanie biegu terminu płatności

1. W przypadku gdy wyznaczono termin podjęcia jakichkolwiek działań przez Komisję wobec państw członkowskich, bieg tego terminu rozpoczyna się w momencie, gdy państwo członkowskie przedłoży wszystkie informacje zgodnie z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
2. Bieg tego terminu zawiesza się od dnia następującego po dniu, w którym Komisja wyśle do państwa członkowskiego swoje uwagi lub wnioski o przesłanie poprawionych dokumentów, do momentu, gdy dane państwo członkowskie odpowie na te uwagi lub przekaże te dokumenty.

3. Biorąc pod uwagę informacje, którymi dysponuje, oraz **z należyтым poszanowaniem** zasady proporcjonalności, Komisja może wstrzymać bieg terminu płatności **w odniesieniu do danych środków, z wyjątkiem płatności zaliczkowych**, na maksymalny okres sześciu miesięcy lub, w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki, zastosować dowolny środek dostępny na podstawie umowy pożyczki, jeżeli [...] **Komisja ma uzasadnione podejrzenie, że:**
- a) informacje [...] wskazują, że państwo członkowskie dokonało poważnego naruszenia, [...] w odniesieniu do którego nie zastosowano środków naprawczych, **lub;**
 - b) **informacje [...] wskazują, że nie osiągnięto lub nie uzyskano** celu pośredniego lub wartości docelowej lub produktu uwzględnionych we wniosku o płatność, **a Komisja zamierza przeprowadzić weryfikację**, lub [...];
 - c) **informacje wskazują, że cel pośredni lub wartość docelowa**, w odniesieniu do których zrealizowano płatność, mogły zostać odwrócone zgodnie z art. 69 [**Trwałość i odwrócenia**].
4. Komisja informuje zainteresowane państwo członkowskie na piśmie o przyczynach wstrzymania i, w stosownych przypadkach, wzywa je do zaradzenia tej sytuacji.

Artykuł 67

Zawieszenie płatności

1. Komisja może zawiesić całość lub część płatności **w odniesieniu do danych środków w ramach planów PKR i rozdziałów Planu Interreg, z wyjątkiem płatności zaliczkowych**, lub, w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki, zastosować dowolny środek dostępny na podstawie umowy pożyczki, [...] **z należyтым poszanowaniem** zasady proporcjonalności, w każdym z następujących przypadków:

- a) państwo członkowskie nie zastosowało środków naprawczych w celu zaradzenia sytuacji, która doprowadziła do wstrzymania biegu terminu płatności na podstawie art. 66 ust. 3 lit. a) [wstrzymanie];
- b) doszło do poważnego naruszenia [...], w odniesieniu do którego nie zastosowano środków naprawczych;
- c) nie osiągnięto **lub nie uzyskano** co najmniej jednego celu pośredniego, wartości docelowej lub produktu uwzględnionych we wniosku o płatność, lub cel pośredni lub wartość docelowa, w odniesieniu do których zrealizowano płatność, zostały odwrócone zgodnie z art. 69 [**Trwałość i odwrócenia**];
- d) Komisja wydała uzasadnioną opinię w odniesieniu do postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego zgodnie z art. 258 TFUE, która to opinia dotyczy sprawy stwarzającej zagrożenie dla skutecznego wdrożenia **danych** środków;
- da) Komisja stwierdziła, że państwo członkowskie nie przestrzega programu dostosowawczego i protokołu ustaleń, o których mowa w art. 3 i 3a rozporządzenia Rady (WE) nr 332/2002.**
- e) [...]

2. Przed podjęciem decyzji o zawieszeniu Komisja informuje państwo członkowskie o swoich wnioskach i umożliwia mu zgłoszenie w terminie dwóch miesięcy uwag do oceny Komisji. Termin ten może zostać przedłużony, jeżeli zostanie to wspólnie uzgodnione. Przed podjęciem decyzji o zawieszeniu Komisja uwzględnia wszystkie istotne informacje i uwagi przekazane przez państwo członkowskie.
3. Komisja uchyla zawieszenie, gdy państwo członkowskie zastosowało środki naprawcze w odniesieniu do elementów, o których mowa w ust. 1. Środki takie mogą obejmować zmianę **planu PKR i rozdziałów Planu Interreg** [...] wprowadzającą dodatkowe warunki płatności.
- 3a. **Komisja może zwrócić się do Rady z wnioskiem o zawieszenie całości lub części zobowiązań lub płatności w odniesieniu do danych środków w ramach planów PKR, z wyjątkiem płatności zaliczkowych, lub – w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki – zastosować dowolny środek dostępny na podstawie umowy pożyczki, z należyтым poszanowaniem zasady proporcjonalności, w przypadku gdy Rada stwierdziła, że państwo członkowskie:**

- a) **nie podjęło skutecznych działań w celu skorygowania nadmiernego deficytu, chyba że Rada przyjęła zalecenie na podstawie art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 w przypadku znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii;**
- b) **nie podjęło działań naprawczych w celu skorygowania nadmiernych zakłóceń równowagi, chyba że Rada przyjęła zmiany swojego zalecenia na podstawie art. 9 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011;**
- c) **nie spełnia wymogów polityki zawartych w programie dostosowań makroekonomicznych, o którym mowa w art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013, z przyczyn pozostających pod kontrolą danego państwa członkowskiego.**

W pierwszej kolejności zawieszane są zobowiązania. Zawieszenie zobowiązań stosuje się do zobowiązań z Funduszu dla danych państw członkowskich od dnia 1 stycznia roku następującego po przyjęciu decyzji o zawieszeniu.

Zawieszenie płatności następuje wyłącznie wtedy, gdy konieczne jest bezzwłoczne działanie. Zawieszenie płatności w odniesieniu do danych środków w ramach planów PKR ma zastosowanie do wniosków o płatność złożonych po dacie decyzji o zawieszeniu.

Rada podejmuje decyzję w sprawie tego wniosku w drodze aktu wykonawczego. Ten akt wykonawczy ma zastosowanie wyłącznie do wniosków o płatność złożonych po dniu jego przyjęcia.

- 3b. Do celów decyzji na mocy ust. 3a zakres i poziom zawieszenia zobowiązań lub płatności, które ma zostać nałożone, jest proporcjonalny, zgodny z zasadą równego traktowania państw członkowskich i uwzględnia sytuację gospodarczą i społeczną danego państwa członkowskiego, w szczególności poziom bezrobocia, poziom ubóstwa lub wykluczenia społecznego w danym państwie członkowskim w porównaniu ze średnią unijną oraz wpływ zawieszenia na gospodarkę tego państwa członkowskiego. W sposób szczególny brany jest pod uwagę wpływ zawieszonych programów o krytycznym znaczeniu dla przeciwdziałania niekorzystnym warunkom gospodarczym lub społecznym.
- 3c. Do celów decyzji na mocy ust. 3a zawieszenie zobowiązań podlega ograniczeniu do maksymalnie 25 % zobowiązań dotyczących następnego roku kalendarzowego dla Funduszy lub 0,25 % nominalnego PKB, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa.
4. Ust. 1 lit. d)–da) i ust. 3a nie mają zastosowania do rozdziałów Planu Interreg.

Artykuł 68

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. **Z należyтым poszanowaniem zasady proporcjonalności** Komisja stosuje korekty finansowe w celu [...] zmniejszenia unijnego wkładu finansowego **w ramach planu** oraz, w stosownych przypadkach, odzyskania od państw członkowskich wszelkich kwot należnych budżetowi Unii, **z wyjątkiem pomocy technicznej**, lub, w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczki, zastosowania wszelkich środków dostępnych na podstawie umowy pożyczki, jeżeli stwierdzi, że zachodzi jedna z następujących sytuacji:

- a) dane państwo członkowskie nie zastosowało niezbędnych środków, o których mowa w art. 67 ust. [...] 3 [Zawieszenie płatności], a płatności były zawieszane przez co najmniej sześć miesięcy. **Na wniosek danego państwa członkowskiego termin ten może zostać przedłużony do 9 miesięcy;**
- b) występują nadużycia finansowe, korupcja lub konflikty interesów naruszające interesy finansowe Unii, które to zjawiska nie zostały wykryte, zgłoszone i skorygowane przez państwo członkowskie;
- c) doszło do poważnego naruszenia [...], w odniesieniu do którego państwo członkowskie nie zastosowało środków naprawczych;
- d) wypłacono kwoty za nieosiągnięty cel pośredni, wartość docelową lub niezyskany produkt, czego państwo członkowskie nie wykryło ani nie zgłosiło, a do końca realizacji planu nie podjęto środków naprawczych; w przypadku gdy państwo członkowskie zgłasza takie ustalenia Komisji, zastosowanie ma procedura zawieszenia określona w art. 67 ust. 1 lit. c) (Zawieszenie płatności);
- e) stwierdzono, że cel pośredni lub wartość docelowa, w odniesieniu do których zrealizowano płatność, zostały odwrócone, **zgodnie z art. 69, w ciągu pięciu lat po dacie dokonania przez Komisję płatności [...] odpowiadającej osiągnięciu tego celu pośredniego lub tej wartości docelowej**, a do końca realizacji planu nie podjęto środków naprawczych.

2. Podejmując decyzję w sprawie kwoty korekty finansowej, Komisja przestrzega zasady proporcjonalności i uwzględnia wagę, częstotliwość i skutki finansowe uchybień wymienionych w ust. 1. W miarę możliwości odpowiada ona rzeczywistej stracie finansowej lub ryzyku dla budżetu Unii. W przypadku gdy Komisja nie może określić uzasadnionym nakładem sił rzeczywistego poziomu nienależnych płatności oraz kwoty szkody finansowej poniesionej przez Unię, Komisja może określić kwotę, stosując ekstrapolację lub stawki ryczałtowe zgodnie z załącznikiem XIV [Określenie poziomu stawki ryczałtowej korekty finansowej].

W przypadku nieosiągnięcia celu pośredniego lub wartości docelowej **lub niezyskania produktu**, co nie zostało wykryte i zgłoszone przez państwo członkowskie, o czym mowa w ust. [...] 1 lit. d), wartość korekty zastosowanej przez Komisję określa się proporcjonalnie do części, która nie została osiągnięta **lub uzyskana**. **W przypadku częściowych celów pośrednich lub częściowych wartości docelowych korekta nie może przekraczać wartości wypłaty dla danego celu pośredniego lub danej wartości docelowej.**

W przypadku gdy ostateczny cel pośredni lub wartość docelowa danego działania nie zostały osiągnięte, wartość korekty zastosowanej przez Komisję określa się proporcjonalnie do realizacji środka, z uwzględnieniem dokonanych wcześniej płatności, **i nie przekracza ona sumy wszystkich wartości wypłaty dla danego środka.**

3. Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja informuje państwo członkowskie o swoich wnioskach i umożliwia mu zgłoszenie w terminie dwóch miesięcy uwag do oceny Komisji. **W przypadku gdy państwo członkowskie zamierza ponownie wykorzystać dane kwoty zgodnie z ust. 4, powiadamia o tym Komisję na piśmie we wspomnianym terminie.** Termin ten może zostać przedłużony, jeżeli zostanie to wspólnie uzgodnione. **W przypadku gdy państwo członkowskie nie akceptuje wniosków Komisji, może podczas przedstawiania swoich uwag wystąpić z wnioskiem o wysłuchanie. Komisja organizuje wysłuchanie w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku, aby zapewnić dostępność wszystkich istotnych informacji i uwag na potrzeby wniosków Komisji dotyczących zastosowania korekty finansowej.** Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja uwzględnia wszystkie istotne informacje i uwagi przedstawione przez państwo członkowskie.
- 3a. **Komisja podejmuje decyzję w sprawie korekty finansowej, uwzględniając elementy, o których mowa w ust. 2, w drodze aktu wykonawczego. W przypadku gdy państwo członkowskie złożyło wniosek o wysłuchanie zgodnie z ust. 3, akt wykonawczy przyjmuje się w terminie 10 miesięcy od daty wysłuchania.**

4. Bez uszczerbku dla ust. 1 Komisja proporcjonalnie zmniejsza wsparcie i odzyskuje wszelkie kwoty należne budżetowi Unii we wszystkich przypadkach mających wpływ na interesy finansowe Unii lub na osiągnięcie celów pośrednich [...], wartości docelowych **i produktów**, które to przypadki nie zostały skorygowane przez państwo członkowskie, lub w przypadkach poważnego naruszenia kluczowych wymogów wymienionych w załączniku IV [kluczowe wymogi] [...], które nie zostało skorygowane przez państwo członkowskie poprzez przedłożenie **ostatecznego** pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności [...]. **Państwo członkowskie może ponownie wykorzystać odnośne kwoty, jeżeli wyrazi zgodę na korektę finansową w przypadkach, o których mowa w art. 68 ust. 1 lit. a), c), d) i e), przed przyjęciem decyzji, o której mowa w akapicie trzecim [...]. Kwoty te nie mogą być ponownie wykorzystane na te same operacje lub ten sam rodzaj operacji, których dotyczy planowana korekta finansowa.**
5. W przypadku gdy w następstwie zmiany planu usuwane są środki, w odniesieniu do których wypłacono kwoty za osiągnięte cele pośrednie lub wartości docelowe, kwoty wcześniej wypłacone odzyskuje się bez zmniejszania unijnego wkładu finansowego i przeprogramowuje na inne środki.

Artykuł 69

Trwałość i odwrócenia

1. Państwo członkowskie zapewnia, aby osiągnięcie któregośkolwiek z odpowiednich celów pośrednich i wartości docelowych **określonych w planie** pozostało zapewnione **w świetle celów określonych na poziomie odpowiedniego celu pośredniego lub odpowiedniej wartości docelowej**. Stosowną ocenę przeprowadza się zgodnie z kryteriami **określonymi w załączniku VIII [Kryteria oceny celów pośrednich i wartości docelowych w ramach Funduszu]** przez [...] cztery lata **od** daty dokonania przez Komisję płatności odpowiadającej osiągnięciu danego celu pośredniego lub danej wartości docelowej, z wyjątkiem przypadków siły wyższej.
2. W przypadku gdy Komisja uzna, że **cel pośredni lub wartość docelowa, które wcześniej uznano za osiągnięte, nie mogą być już uznawane za osiągnięte w świetle** wymogów określonych w ust. 1 [...], lub jeżeli państwo członkowskie poinformuje o odwróceniu w ramach pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności, Komisja postępuje zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 66, 67, 68 [wstrzymanie, zawieszenie płatności, korekta].

3. Ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do inwestycji w ramach celów szczegółowych określonych w art. 3 lit. **ba) i c)**, które nie są inwestycjami w infrastrukturę, chyba że podlegają obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z zasadami pomocy państwa lub gdy taki obowiązek utrzymania jest określony w planie.
4. Operacje, które wspierają przenoszenie produkcji, **zgodnie z definicją w art. 2 pkt 61a rozporządzenia (UE) nr 651/2014**, nie kwalifikują się do wsparcia.

Artykuł 70

Zintegrowany system zarządzania i kontroli (ZSZiK)

1. Każde z państw członkowskich ustanawia i prowadzi zintegrowany system zarządzania i kontroli (zwany dalej „systemem zintegrowanym”). Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do interwencji wymienionych w art. 35 ust. 1 lit. a)–g).
2. W niezbędnym zakresie system zintegrowany jest również wykorzystywany do zarządzania [odpowiedzialnym prowadzeniem gospodarstwa], o którym mowa w art. XX rozporządzenia XX [WPR], i we wszystkich stosownych przypadkach do środków, o których mowa w tytule VI [Przepisy dotyczące wsparcia dla regionów najbardziej oddalonych].
3. System zintegrowany obejmuje następujące elementy:
 - a) system monitorowania rolnictwa. System monitorowania rolnictwa to procedura regularnej i systematycznej obserwacji, śledzenia i oceny działalności i praktyk rolniczych za pomocą środków technologicznych, w tym danych satelitarnych z satelitów Sentinel systemu Copernicus;
 - b) system wniosków geoprzestrzennych i wniosków o przyznanie pomocy z tytułu zwierząt. System wniosków geoprzestrzennych i wniosków o przyznanie pomocy z tytułu zwierząt jest cyfrowym narzędziem umożliwiającym beneficjentowi zgłaszanie działalności rolniczej i praktyk gospodarstwa;
 - c) system identyfikacji działek rolnych;
 - d) system identyfikacji i rejestracji zwierząt;

- e) system identyfikacji beneficjentów interwencji wymienionych w ust. 1 i 2;
- f) system kontroli i kar. [...]

[...]

[...]

TYTUŁ XI
SZCZEGÓLNY RODZAJ WSPARCIA

Artykuł 71

Instrumenty finansowe

1. Państwa członkowskie mogą uwzględnić w swoich planach wsparcie dla istniejących lub nowo utworzonych instrumentów finansowych, **które przyczyniają się do osiągnięcia celów szczegółowych** i które są wdrażane bezpośrednio przez instytucję zarządzającą i na jej odpowiedzialność.
 - 1a. **Instrumenty finansowe zapewniają wsparcie odbiorcom końcowym w szczególności na rzecz inwestycji zarówno w rzeczowe aktywa trwałe, jak i w wartości niematerialne i prawne, a także na rzecz kapitału obrotowego.**
2. Wykorzystanie instrumentów finansowych i ich ewentualne połączenie ze wsparciem w formie dotacji uzasadnia się w odniesieniu do odpowiednich potrzeb rynkowych i zdolności tych instrumentów do ograniczania ryzyka [...] **lub** pozyskiwania **finansowania, w tym** kapitału prywatnego. Szacunkowe koszty instrumentu finansowego ustala się zgodnie z ust. 11.
3. Państwa członkowskie wybierają podmioty wdrażające instrumenty finansowe. W przypadku gdy instrument finansowy jest wdrażany za pośrednictwem funduszu powierniczego, podmiot wdrażający fundusz powierniczy wybiera w przejrzystych procedurach podmioty wdrażające fundusze szczegółowe.

4. **Oplaty za zarządzanie są uzależnione od wyników, w stosownych przypadkach, łącznie z wszelkimi jednorazowymi opłatami z tytułu ustanowienia funduszu powierniczego. W przypadku bezpośredniego udzielenia zamówienia każdą taką opłatę z tytułu ustanowienia wlicza się wraz z opłatami za zarządzanie do pułapów określonych w poniższych akapitach.**

W przypadku gdy podmioty wdrażające fundusz powierniczy są wybierane w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia, kwota opłat za zarządzanie podlega pułapowi w wysokości do 7 % wkładu finansowego z planu w przypadku produktów kapitałowych lub quasikapitałowych i do 5 % w przypadku wszelkich innych produktów finansowych.

W przypadku gdy podmioty wdrażające fundusz szczegółowy są wybierane w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia, kwota opłat za zarządzanie podlega pułapowi w wysokości do 15 % wkładu finansowego z planu w przypadku produktów kapitałowych lub quasikapitałowych i do 7 % wkładu finansowego z planu w przypadku wszelkich innych produktów finansowych. **W przypadku gdy instrument finansowy zapewnia mikrofinansowanie, ten drugi pułap może zostać podwyższony o maksymalnie 1 punkt procentowy w stosunku do szacunkowej kwoty wkładu z planu wykorzystanej do zapewnienia mikrofinansowania.**

W przypadku gdy podmioty wdrażające fundusz powierniczy lub fundusz szczegółowy lub oba rodzaje tych funduszy są wybierane w przetargu konkurencyjnym zgodnie z mającym zastosowanie prawem, kwota opłat za zarządzanie ustalana jest w umowie o finansowaniu i odzwierciedla wynik przetargu konkurencyjnego. Państwa członkowskie mogą zaktualizować kalkulację kosztów danej inwestycji w celu odzwierciedlenia ostatecznej kwoty opłat za zarządzanie.

5. Państwa członkowskie mogą bezpośrednio udzielić zamówienia na wdrażanie instrumentu finansowego następującym beneficjentom:
- a) grupie EBI
 - b) międzynarodowym instytucjom finansowym, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały;

- c) publicznemu bankowi lub publicznej instytucji, ustanowionym jako podmioty prawne prowadzące profesjonalną działalność finansową, które spełniają wszystkie następujące warunki:
- (i) brak bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na dany bank lub daną instytucję, oraz z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego, które nie wpływają na decyzje w zakresie bieżącego zarządzania instrumentem finansowym wspieranym z [...] **Funduszu**;
 - (ii) funkcjonują w ramach mandatu z zakresu polityki publicznej przyznanego przez stosowną instytucję państwa członkowskiego na poziomie krajowym lub regionalnym, który to mandat obejmuje prowadzenie – jako całość lub część działalności – działań na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniających się do realizacji celów [...] **Funduszu**;
 - (iii) prowadzą – jako całość lub część działalności – działania na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniające się do realizacji celów [...] **Funduszu** w regionach, obszarach polityki lub sektorach, w odniesieniu do których dostęp do finansowania ze źródeł rynkowych nie jest ogólnie dostępny lub nie jest wystarczający;
 - (iv) prowadzą działania, których głównym celem nie jest maksymalizowanie zysków, ale zapewniają stabilność finansowania swojej działalności w długiej perspektywie;
 - (v) zapewniają, aby bezpośrednie udzielenie zamówienia, o którym mowa w ust. 4, nie przynosiło żadnych bezpośrednich lub pośrednich korzyści działalności komercyjnej za pomocą odpowiednich środków zgodnie z mającym zastosowanie prawem;
 - (vi) podlegają nadzorowi niezależnej instytucji zgodnie z mającym zastosowanie prawem;

- d) innym podmiotom spełniającym warunki określone w art. 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE¹⁴.
6. Instrumenty finansowe mogą być łączone ze wsparciem w formie dotacji w ramach pojedynczej operacji z tytułu instrumentu finansowego, w ramach jednej umowy o finansowaniu, w przypadku gdy obie różne od siebie formy wsparcia są oferowane przez podmiot wdrażający instrument finansowy. W takim przypadku przepisy mające zastosowanie do instrumentów finansowych mają zastosowanie do tej pojedynczej operacji z tytułu instrumentu finansowego. Wsparcie w formie dotacji musi być bezpośrednio związane ze wsparciem z instrumentu finansowego i niezbędne dla danego instrumentu finansowego i nie może przekraczać wartości inwestycji wspieranych przez produkt finansowy. Dla każdego rodzaju wsparcia prowadzona jest oddzielna ewidencja.
7. Ostateczne cele pośrednie i wartości docelowe w ramach środków wdrażanych jako instrumenty finansowe są powiązane z wymogiem udzielenia wsparcia odbiorcom końcowym.
8. W przypadku działań objętych zakresem stosowania art. 42 TFUE łączna kwota wsparcia na rzecz kapitału obrotowego udzielonego odbiorcy końcowemu nie przekracza ekwiwalentu dotacji brutto wynoszącego 300 000 EUR w dowolnym okresie trzech lat [...] . [...]
9. Dotacje nie mogą być wykorzystywane do zwrotu wsparcia otrzymanego z instrumentów finansowych. Instrumenty finansowe nie mogą być wykorzystywane w charakterze zaliczkowego finansowania dotacji.

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

10. Wsparcie z [...] **Funduszu** wypłacone na rzecz instrumentów finansowych zostaje umieszczone na rachunkach w instytucjach finansowych z siedzibą w państwach członkowskich, **w tym w krajowych bankach centralnych**, i jest zarządzane z uwzględnieniem aktywnego zarządzania zasobami finansowymi i z zasadami należytego zarządzania finansami. Odsetki i inne zyski związane ze wsparciem z Funduszu wypłaconym na rzecz instrumentów finansowych wykorzystuje się na ten sam cel **lub na te same cele**, co pierwotne wsparcie z [...] **Funduszu**, w tym na opłaty za zarządzanie ponoszone przez podmioty wdrażające instrument finansowy w ramach tego samego instrumentu finansowego lub – po likwidacji instrumentu finansowego – w ramach innych instrumentów finansowych lub innych form wsparcia na dalsze inwestycje u odbiorców końcowych, do końca okresu kwalifikowalności. Wszelkie odsetki i inne zyski, które nie zostały wykorzystane zgodnie z poprzednim zdaniem, są odliczane od całkowitego wsparcia.
11. Szacunkowe koszty instrumentu finansowego ustala się na podstawie docelowej wielkości proponowanych produktów finansowych i odpowiadających im opłat za zarządzanie. Jako część szacunkowych kosztów instrumentów finansowych można również uwzględnić następujące kategorie:
- a) płatności na rzecz odbiorców końcowych, w przypadku pożyczek, inwestycji kapitałowych i quasikapitałowych;
 - b) zasoby przeznaczone na umowy gwarancyjne, zaległe lub takie, których termin zapadalności już upłynął, w celu pokrycia ewentualnych strat, wynikających z żądania wypłaty środków z gwarancji, obliczonych na podstawie współczynnika mnożnikowego ustanowionego na potrzeby odpowiednich potwierdzonych gwarancją nowych wypłaconych pożyczek lub inwestycji kapitałowych na rzecz odbiorców końcowych;
 - c) płatności dla lub na rzecz odbiorców końcowych, w przypadku gdy instrumenty finansowe łączone są w ramach pojedynczej operacji z tytułu instrumentu finansowego zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu;
 - d) opłaty za zarządzanie ponoszone przez podmioty wdrażające instrument finansowy.
 - e) W szacunkowych kosztach nie uwzględnia się opłat manipulacyjnych lub dowolnej ich części pobieranych od odbiorców końcowych.

12. Zasoby zwrócone przed [...] **przedłożeniem [...] ostatecznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności** do instrumentów finansowych pochodzące z inwestycji na rzecz odbiorców końcowych lub z uwolnienia zasobów przeznaczonych na umowy gwarancyjne, w tym spłaty kapitału i wszelkiego rodzaju wygenerowane dochody związane ze wsparciem z Funduszu, są ponownie wykorzystywane **na następujące cele**, z uwzględnieniem zasady należytego zarządzania finansami:
- a) **dalsze inwestycje na rzecz jakichkolwiek odbiorców końcowych w ramach tych samych lub innych instrumentów finansowych zgodnie z celami szczegółowymi określonymi w art. 3;**
 - b) **pokrycie w kwocie nominalnej strat wkładu z Funduszu na rzecz instrumentu finansowego wynikających z ujemnych odsetek, jeżeli takie straty nastąpiły pomimo aktywnego zarządzania zasobami finansowymi;**
 - c) **wszelkie opłaty za zarządzanie związane z takimi dalszymi inwestycjami, z uwzględnieniem zasady należytego zarządzania finansami.**

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby w okresie ośmiu lat po [...] **przedłożeniu [...] ostatecznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności** zwrócone zasoby zostały ponownie wykorzystane zgodnie z celami planu, w ramach tych samych lub innych instrumentów finansowych lub w ramach innych form wsparcia.

13. **Wsparcie z Funduszu anulowane w wyniku naruszenia mającego zastosowanie prawa może zostać ponownie wykorzystane w ramach tego samego instrumentu finansowego, chyba że chodzi o nieprawidłowość systemową. W przypadku korekty finansowej dokonywanej w odniesieniu do nieprawidłowości systemowej anulowany wkład nie może zostać ponownie wykorzystany na żadną operację, której ta nieprawidłowość systemowa dotyczy.**

Weryfikacje zarządcze i audyty instrumentów finansowych

1. Instytucja zarządzająca przeprowadza weryfikacje zarządcze [...], **w tym kontrole na miejscu**, zgodnie z art. 51 [funkcje instytucji zarządzającej] wyłącznie na poziomie podmiotów wdrażających instrument finansowy. Instytucja zarządzająca może polegać na weryfikacjach przeprowadzanych przez podmioty zewnętrzne i może nie przeprowadzać weryfikacji zarządczych na miejscu, pod warunkiem że posiada wystarczające dowody potwierdzające kompetencje tych podmiotów zewnętrznych. W kontekście funduszy gwarancyjnych instytucja zarządzająca może przeprowadzać weryfikacje zarządcze na miejscu na poziomie podmiotów udzielających wsparcia odbiorcom końcowym, jeżeli dowody potwierdzające funkcjonowanie zarządzania i kontroli nie są dostępne na poziomie podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub instytucji zarządzającej.
2. Instytucja audytowa przeprowadza audyty zgodnie z art. 53 [funkcje instytucji audytowej], stosownie do przypadku, na poziomie podmiotów wdrażających instrument finansowy. Instytucja audytowa może uwzględniać, do celów ogólnej pewności, wyniki audytów przeprowadzonych przez zewnętrznych audytorów podmiotów wdrażających instrument finansowy i na tej podstawie może podjąć decyzję o ograniczeniu własnych prac audytowych. W kontekście funduszy gwarancyjnych podmioty odpowiedzialne za audyt mogą przeprowadzać audyty podmiotów udzielających wsparcia odbiorcom końcowym, jeżeli dowody potwierdzające wsparcie nie są dostępne na poziomie podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub instytucji zarządzającej.
3. Instytucje zarządzające i instytucje audytowe mogą opierać się na wynikach oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów zgodnie z art. 157 rozporządzenia (UE, Euratom) **2024/2509**.
4. Instytucja zarządzająca nie przeprowadza weryfikacji zarządczych na miejscu na szczeblu grupy EBI ani innych międzynarodowych instytucji finansowych, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały.

5. Grupa EBI [...] **oraz** inne międzynarodowe instytucje finansowe, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, przekazują instytucji zarządzającej sprawozdania z kontroli dotyczące wniosków o płatność.
6. **Grupa EBI [...] oraz** inne międzynarodowe instytucje finansowe, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, przekazują Komisji i instytucji audytowej do końca każdego roku kalendarzowego roczne sprawozdanie z audytu sporządzone przez audytorów zewnętrznych. Sprawozdanie to stanowi podstawę prac instytucji audytowej.
7. Audytów systemu nie przeprowadza się na poziomie poszczególnych operacji z tytułu instrumentów finansowych.
8. Ścieżka audytu jest dostępna na poziomie podmiotów wdrażających instrumenty finansowe lub na poziomie podmiotów udzielających wsparcia odbiorcom końcowym w kontekście funduszy gwarancyjnych.

Artykuł 73

Weryfikacje zarządcze i audyty podmiotów ocenionych ex ante jako beneficjenci

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie w przypadku, gdy beneficjent jest podmiotem, o którym mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) **2024/2509**, którego systemy, zasady i procedury zostały pozytywnie ocenione ex ante przez Komisję zgodnie z art. 157 ust. 4 i 7 tego rozporządzenia.
2. Instytucje zarządzające i instytucje audytowe mogą opierać się na wynikach oceny ex ante spełnienia wymogów dotyczących filarów przeprowadzonej przez Komisję zgodnie z art. 157 rozporządzenia (UE, Euratom) **2024/2509**, z uwzględnieniem środków nadzoru, o których mowa w ust. 3 tego artykułu.
3. Do celów rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności, o którym mowa w art. [...] **59**, instytucja zarządzająca wymaga od podmiotów ocenionych ex ante przedstawienia dokumentów dotyczących wdrażania unijnego wsparcia, które mogą być równoważne z dokumentami, o których mowa w art. 158 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) **2024/2509**, w tym deklaracją zarządczą potwierdzającą, że warunki wykorzystania unijnego wsparcia zostały spełnione.

4. Instytucja zarządzająca może opierać się na weryfikacjach przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne na poziomie podmiotu ocenianego ex ante i, z zastrzeżeniem ust. [...] **5 i 6**, może podjąć decyzję o nieprzeprowadzeniu weryfikacji zarządczych na miejscu na poziomie tego podmiotu, pod warunkiem że posiada wystarczające dowody potwierdzające kompetencje tych organów zewnętrznych.
5. Instytucja zarządzająca przeprowadza weryfikacje zarządcze na miejscu na poziomie podmiotu ocenianego ex ante, jeżeli:
 - a) instytucja zarządzająca stwierdza szczególne ryzyko nieprawidłowości, w tym podejrzenie nadużycia finansowego, korupcji lub konfliktu interesów w odniesieniu do operacji zainicjowanej lub realizowanej przez podmiot oceniany ex ante;
 - b) instytucja zarządzająca stwierdza szczególne ryzyko, że udzielone unijne wsparcie nie zostało właściwie wykorzystane lub że wykorzystanie finansowania w ramach wdrażania planów nie jest zgodne z mającym zastosowanie prawem.
6. Instytucja audytowa może uwzględniać, do celów ogólnej pewności, audyty i kontrole przeprowadzone na poziomie podmiotu ocenianego ex ante i na tej podstawie może podjąć decyzję o ograniczeniu własnych prac audytowych.
7. W przypadku gdy instytucja audytowa stwierdzi szczególne ryzyko nieprawidłowości, w tym podejrzenie nadużycia finansowego, korupcji lub konfliktu interesów w odniesieniu do operacji zainicjowanej lub wdrożonej przez podmiot oceniany ex ante, może przeprowadzić audyty.

Artykuł 74

Rozwój terytorialny i współpraca lokalna [...]

1. Państwa członkowskie mogą nawiązywać i wspierać współpracę [...] **za pomocą** następujących [...] **form współpracy i narzędzi terytorialnych**:
 - a) zintegrowany **rozwój terytorialny, w tym rozwój obszarów wiejskich oraz zrównoważony** [...] rozwój miejski;

- b) rozwój lokalny kierowany przez społeczność, w tym **w sektorze rybołówstwa, w akwakulturze i** w ramach inicjatywy LEADER, oraz inne inicjatywy obywatelskie;
 - c) strategię inteligentnych wsi;
 - d) projekty grup operacyjnych EIP-AGRI, o których mowa w art. 19 ust. 2 [EIP] rozporządzenia XX [WPR];
 - e) systemy jakości uznane przez Unię lub państwa członkowskie [...];
 - f) wspieranie grup producentów, organizacji producentów, **zrzeszeń organizacji producentów** lub organizacji międzybranżowych;
 - g) promowanie i wspieranie współpracy międzypokoleniowej, w tym dziedziczenia gospodarstw rolnych oraz **działalności w zakresie rybołówstwa i akwakultury**;
 - h) wspieranie innych form współpracy **i narzędzi terytorialnych** przyczyniających się do osiągnięcia celów szczegółowych.
2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, obejmuje co najmniej dwa [...] **podmioty** i przyczynia się do osiągnięcia co najmniej jednego z celów szczegółowych określonych w art. 3 [cele szczegółowe].
3. [...]

Zintegrowany [...] rozwój terytorialny

1. Wsparcie na rzecz **zintegrowanego** rozwoju terytorialnego opiera się na **istniejących lub nowych** strategiach zintegrowanego rozwoju terytorialnego, w tym za pomocą **strategii** rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność **lub strategii zrównoważonego rozwoju miejskiego**, skoncentrowanych na obszarach miejskich, obszarach wiejskich, wyspach, obszarach przybrzeżnych lub wszelkich odpowiednich terytoriach, **z uwzględnieniem w stosownych przypadkach obszarów funkcjonalnych i podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar**, a także inteligentnej specjalizacji, terytorialnych strategii sprawiedliwej transformacji lub strategii **sektorowych** [...]. W planie określa się odpowiednie cele pośrednie i wartości docelowe.
2. Strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego i rozwoju miejskiego:
 - a) przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 2 i 3 [Cele planu];
 - b) określają obszar geograficzny i populację, których dotyczy dana strategia;
 - c) zawierają analizę potrzeb rozwojowych i opis zintegrowanego podejścia do zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych;
 - d) określają [...] cele wraz z wymiernymi wartościami docelowymi;
 - e) [...] **określają** zaangażowanie partnerów w przygotowanie i wdrażanie strategii.
3. Strategie wdrażane na podstawie niniejszego artykułu są wybierane przez instytucję zarządzającą [...] w celu zapewnienia wsparcia [...]. Są **przygotowywane, w stosownych przypadkach, oraz wdrażane we współpracy ze stosownymi instytucjami zarządzającymi**, a odpowiedzialność za nie ponoszą stosowne organy lub podmioty terytorialne lub [...] **lokalne**, które wybierają operacje lub uczestniczą w ich wyborze, **z wyjątkiem rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w przypadku którego zastosowanie ma art. 76 ust. 3.**

3a. Można udzielać wsparcia na rzecz przygotowania i opracowania strategii terytorialnych.

Artykuł 76

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, **obejmujący inicjatywę LEADER**:
 - a) koncentruje się na obszarach subregionalnych, **w tym na obszarach** wiejskich i przybrzeżnych;
 - b) jest projektowany i urzeczywistniany przez lokalne grupy działania, w skład których wchodzi przedstawiciele lokalnych zainteresowanych stron publicznych i prywatnych, w których żadna pojedyncza grupa interesów nie kontroluje procesu podejmowania decyzji;
 - c) jest realizowany za pośrednictwem strategii zgodnie z art. 75 [Zintegrowany rozwój terytorialny i miejski], wspiera innowacyjne elementy w kontekście lokalnym, tworzenie sieci kontaktów i współpracę z innymi podmiotami terytorialnymi.
2. Wsparcie z Funduszu na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność obejmuje:
 - a) budowanie zdolności i działania przygotowawcze wspierające opracowywanie strategii;
 - b) przygotowanie i realizowanie operacji wybranych w ramach strategii, w tym działań w zakresie współpracy;
 - c) zarządzanie strategią, jej monitorowanie i ewaluację oraz jej animowanie, w tym ułatwianie wymian między zainteresowanymi stronami, oraz komunikację dotyczącą strategii i Unii.
3. Podczas przygotowywania i urzeczywistniania rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność następujące zadania wykonują wyłącznie lokalne grupy działania:
 - a) przygotowanie strategii rozwoju lokalnego;
 - b) budowanie zdolności lokalnych podmiotów do opracowywania i realizowania operacji;

- c) opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury i kryteriów wyboru, które pozwalają uniknąć konfliktu interesów i zapewniają, aby żadna pojedyncza grupa interesów nie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru;
 - ca) przygotowywanie i publikowanie zaproszeń do składania wniosków;**
 - d) wybór operacji;
 - e) monitorowanie postępów w osiągnięciu celów i ocena wdrażania strategii;
 - f) informowanie o strategii rozwoju lokalnego i roli Unii w jej wspieraniu.
4. Lokalna grupa działania może być beneficjentem i może realizować operacje zgodnie ze strategią, pod warunkiem że lokalna grupa działania zapewnia przestrzeganie zasady rozdziału funkcji.
- 4a. Lokalne grupy działania w ramach inicjatywy LEADER mogą korzystać ze wsparcia na podstawie niniejszego artykułu w odniesieniu do działań nieobjętych art. 18 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX (rozporządzenie w sprawie WPR) na warunkach określonych w niniejszym artykule.**

Artykuł 77

Wsparcie w ramach inicjatywy LEADER

1. Wsparcie udzielane za pośrednictwem inicjatywy LEADER, o której mowa w art. 18 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR], spełnia następujące wymogi:
- a) [...] uproszczone metody rozliczania kosztów [...] **mogą być stosowane** w odniesieniu do kosztów funkcjonowania lokalnych grup działania w ramach inicjatywy LEADER;

- b) wsparcie dla [...] **operacji** realizowanych zgodnie ze strategiami rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, którego kwota nie przekracza 20 000 EUR, udzielane jest w formie płatności ryczałtowych i może być zróżnicowane zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami;
 - c) wsparcie dla przedsiębiorstw wiejskich typu start-up prowadzących działalność pozarolniczą na obszarach wiejskich może być udzielane w formie płatności ryczałtowych do maksymalnej kwoty 100 000 EUR i może być zróżnicowane zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami;
 - d) zachęca się do stosowania uproszczonych metod rozliczania kosztów w przypadku projektów wdrażanych na podstawie strategii rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.
2. Wsparcie udzielane na podstawie niniejszego artykułu może obejmować koszty przygotowania strategii rozwoju lokalnego lub koszty realizowanych operacji lub oba te koszty. Państwa członkowskie zapewniają, aby koszty operacji były zgodne z wymogami ustanowionymi dla odpowiednich rodzajów interwencji określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 78

Stosowanie uproszczonej formy wsparcia na rzecz beneficjentów

1. **Państwa członkowskie mogą udzielać beneficjentom wsparcia w formie finansowania niepowiązanego z kosztami lub kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek zryczałtowanych lub połączenia tych form, z wyjątkiem sytuacji, gdy taka forma nie jest odpowiednia ze względu na charakter operacji.**

[...]

2. [...]

Warunki dotyczące środków, które obejmują operacje wdrażane etapowo

1. Państwa członkowskie mogą wspierać środki, w przypadku gdy operacje bazowe obejmują drugi etap operacji już wybranej do wsparcia i rozpoczętej na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1060, **rozporządzenia (UE) 2021/1139, rozporządzenia (UE) 2021/1147, rozporządzenia (UE) 2021/1149 lub rozporządzenia (UE) 2021/1148**, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - a) operacja [...] składa się z dwóch etapów możliwych do zidentyfikowania z finansowego punktu widzenia, z odrębnymi ścieżkami audytu;
 - b) łączny koszt operacji, o której mowa w lit. a), przekracza kwotę [...] **1 000 000 EUR;**
 - c) w kalkulacji kosztów środka uwzględnia się wyłącznie koszty, w przypadku których wydatki nie zostały ujęte we wniosku o płatność w odniesieniu do pierwszego etapu;
 - d) drugi etap operacji jest zgodny z mającym zastosowanie prawem [...] i z **wymogami określonymi** w niniejszym rozporządzeniu **oraz, w stosownych przypadkach, w rozporządzeniach wymienionych w art. 1 ust. 2;**
 - e) państwo członkowskie ustala [...] cele pośrednie, wartości docelowe **lub produkty** dla drugiego i końcowego etapu operacji.
2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do środka, którego dotyczy drugi etap operacji.

TYTUŁ XII

Spółeczny Fundusz Klimatyczny i fundusz modernizacyjny

Artykuł 80

Rozdział dotyczący planu społeczno-klimatycznego

1. [Plan **PKR** przedłożony Komisji zgodnie z art. 21 (przygotowanie i przedłożenie planu **PKR**) obejmuje środki i inwestycje zawarte w planie społeczno-klimatycznym przedłożonym przez państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/955 w oddzielnym rozdziale dotyczącym planu społeczno-klimatycznego.]
2. Kwalifikujące się środki i inwestycje zawarte w planach społeczno-klimatycznych nadal są kwalifikowalne w ramach planu **PKR**, z zastrzeżeniem art. 7 [zasady horyzontalne].
3. Przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie do rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego.
4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 państwo członkowskie może zdecydować o dalszym wdrażaniu rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego zgodnie z przepisami ustanowionymi w rozporządzeniu (UE) 2023/955. [...] **Z zastrzeżeniem art. 8, 9 i 80** niniejszego rozporządzenia, **niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla** rozporządzenia (UE) 2023/955 [...].
- 4a. **Niezależnie od tego, czy państwo członkowskie zdecyduje o dalszym wdrażaniu rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego zgodnie z przepisami ustanowionymi w rozporządzeniu (UE) 2023/955, może ono postanowić o stosowaniu zasad gromadzenia i rejestrowania danych, które to zasady określono w art. 63 niniejszego rozporządzenia, lub ram wykonania określonych w załączniku I do [rozporządzenia w sprawie wykonania] lub zasady „nie czyn poważnych szkód” określonej w art. 5 [rozporządzenia w sprawie wykonania].**
5. Wkład krajowy określony w art. 15 rozporządzenia 2023/955 ma nadal zastosowanie do rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego.

6. Przygotowując lub zmieniając swoje plany partnerstwa krajowego i regionalnego, państwa członkowskie mogą zaprogramować całość lub część swoich zasobów dostępnych w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego na inne środki przyczyniające się do osiągnięcia celów określonych w art. 3 lit. c) ppkt (vi), w tym za pomocą środków określonych w art. 8 rozporządzenia (UE) 2023/955, w ramach rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego.

Artykuł 81

Przesunięcie zasobów

[Państwa członkowskie mogą wystąpić w swoim pierwotnym planie o przesunięcie kwot ze swoich alokacji na lata 2026 i 2027 w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego. Kwoty te są programowane w ramach rozdziałów dotyczących planu społeczno-klimatycznego. Kwoty te stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 3 lit. c) ppkt [...] (vi), w tym za pomocą środków określonych w art. 8 rozporządzenia (UE) 2023/955.]

Artykuł 82

Synergie z funduszem modernizacyjnym

1. Inwestycje wspierane w ramach funduszu modernizacyjnego są projektowane i realizowane z myślą o zapewnieniu spójności i synergii ze środkami przewidzianymi w planie PKR.
2. Przygotowując plany PKR, państwa członkowskie korzystające z funduszu modernizacyjnego opisują inwestycje, które planują przedłożyć komitetowi inwestycyjnemu określonemu w art. 10d ust. 5 dyrektywy [...] **2003/87/WE** w ciągu najbliższych trzech lat, oraz wyjaśniają synergie ze środkami przewidzianymi w planie PKR.
3. Państwa członkowskie wyjaśniają, w jaki sposób inwestycje, które planują finansować w ramach funduszu modernizacyjnego, zaprojektowano z uwzględnieniem polityki, oczekiwanych synergii między istniejącymi i przyszłymi inwestycjami z funduszu modernizacyjnego a reformami i inwestycjami przewidzianymi w planie PKR.

Artykuł 83

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2023/955

W rozporządzeniu (UE) 2023/955 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 10

Zasoby Funduszu

1. Na potrzeby wdrożenia planów społeczno-klimatycznych udostępnia się maksymalną kwotę [...] **65 000 000 000** EUR na okres od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2032 r. w cenach bieżących, zgodnie z art. 10a ust. 8b oraz art. 30d ust. 3 i 4 dyrektywy 2003/87/WE. Kwota ta stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel na potrzeby art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, bez uszczerbku dla art. 30d ust. 4 akapit szósty dyrektywy 2003/87/WE.

Roczne kwoty, w granicach maksymalnej kwoty określonej w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie mogą przekraczać kwot, o których mowa w art. 30d ust. 4 akapit czwarty dyrektywy 2003/87/WE.

[Kwoty na lata 2028–2032 są udostępniane na realizację inwestycji i środków przewidzianych w planie społeczno-klimatycznym w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego zgodnie z art. 27a niniejszego rozporządzenia i art. 20 rozporządzenia XXX [rozporządzenie PPKR] na okres od 2028 r. do [2032 r.].]

W przypadku gdy system handlu uprawnieniami do emisji ustanowiony zgodnie z rozdziałem IVa dyrektywy 2003/87/WE zostanie odroczone do 2028 r. na podstawie art. 30k tej dyrektywy, maksymalna kwota, która ma zostać udostępniona, wynosi 54 600 000 000 EUR, a roczne przydzielane kwoty nie mogą przekroczyć odnośnych kwot, o których mowa w art. 30d ust. 4 akapit piąty dyrektywy 2003/87/WE.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 i bez uszczerbku dla art. 19 niniejszego rozporządzenia środki na zobowiązania pokrywające [...] **maksymalną** kwotę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zostają udostępnione automatycznie na początku każdego roku budżetowego, począwszy od dnia 1 stycznia 2026 r., do wysokości odpowiednich mających zastosowanie kwot rocznych, o których mowa w ust. 1 akapity drugi i czwarty.
3. Z kwot, o których mowa w ust. 1, można również pokrywać wydatki związane z działaniami dotyczącymi przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i ewaluacji, niezbędnymi do zarządzania Funduszem i osiągnięcia jego celów, w szczególności wydatki na opracowania, spotkania z ekspertami, konsultacje z zainteresowanymi stronami, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym na inkluzywne działania informacyjne, oraz komunikację instytucjonalną na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, wydatki związane z sieciami informatycznymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także wszystkie inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, jakie ponosi Komisja w związku z zarządzaniem Funduszem. Wydatki mogą również obejmować koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i monitorowanie projektów w terenie, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i realizacją kwalifikowalnych działań. ”;

2) dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Artykuł 27a

Plany społeczno-klimatyczne oraz plany partnerstwa krajowego i regionalnego

1. Państwa członkowskie włączają do planów partnerstwa krajowego i regionalnego, które mają być przedkładane zgodnie z art. 21 rozporządzenia XXX [rozporządzenie PPKR], inwestycje i środki przewidziane w planach społeczno-klimatycznych przygotowanych i przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w oddzielnym rozdziale, jak określono w art. 80 rozporządzenia xx [rozporządzenie PPKR].

2. Przepisy rozporządzenia XXX [rozporządzenie PPKR] mają zastosowanie do rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego.
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. [...] **2** państwo członkowskie może zdecydować o dalszym wdrażaniu rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia. [...] **Z zastrzeżeniem art. 8, 9 i 80** niniejszego rozporządzenia, niniejsze rozporządzenie **pozostaje bez uszczerbku dla** rozporządzenia [...] **(UE) 2023/955**.
- 3a. **Niezależnie od tego, czy państwo członkowskie zdecyduje o dalszym wdrażaniu rozdziału dotyczącego planu społeczno-klimatycznego zgodnie z przepisami ustanowionymi w rozporządzeniu (UE) 2023/955, może ono postanowić o stosowaniu ram wykonania określonych w załączniku I do [rozporządzenia w sprawie wykonania] lub zasady „nie czyn poważnych szkód” określonej w art. 5 [rozporządzenia w sprawie wykonania].**
4. Bez uszczerbku dla wniosków o płatności oczekujących na rozpatrzenie, przedłożonych Komisji przez państwo członkowskie na podstawie art. 20 niniejszego rozporządzenia, po przyjęciu decyzji wykonawczej, o której mowa w art. 23 [Wniosek Komisji i decyzja wykonawcza Rady], zatwierdzającej plan partnerstwa krajowego i regionalnego, Komisja zmienia lub rozwiązuje umowę określoną w art. 19 niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy taka umowa została zawarta z państwami członkowskimi.”

TYTUŁ XIII
PRZEPISY INSTYTUCJONALNE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ 1

Reguły konkurencji dla sektora rolnictwa, sektora rybołówstwa i sektora akwakultury

Artykuł 84

[...]

Artykuł 85

[...]

1. [...]

2. [...]

3. [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]**15**

¹⁵ [...]

ROZDZIAŁ 3
Rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509

Artykuł 89

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2024/2509

W art. 63 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 5 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) informacje dające prawdziwy i rzetelny obraz postępów we wdrażaniu w okresie odniesienia określonym w przepisach sektorowych lub zestawienie wydatków poniesionych w okresie odniesienia określonym w przepisach sektorowych w ramach wykonywania ich zadań, które to wydatki zostały przedstawione Komisji w celu uzyskania zwrotu kosztów;”;

2) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zestawienie, o którym mowa w ust. 5 lit. a), obejmuje płatności zaliczkowe oraz sumy, w odniesieniu do których prowadzone są lub zakończone zostały procedury odzyskiwania środków. Informacjom lub zestawieniom wydatków, o których mowa w ust. 5 lit. a), towarzyszą [...] **deklaracje** [...] zarządcze potwierdzające, że w opinii osób odpowiedzialnych za zarządzanie środkami finansowymi:

- a) zawarte w nich informacje, w tym informacje, o których mowa w ust. 5 lit. a), są prawidłowo przedstawione, kompletne i rzetelne;
- b) wydatki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem lub kwoty, o których wypłatę zwrócono się do Komisji, były zgodne z warunkami płatności określonymi w przepisach sektorowych;
- c) wprowadzone systemy kontroli zapewniają legalność i prawidłowość operacji leżących u podstaw rozliczeń.”;

3) ust. 7 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Zestawieniu, o którym mowa w ust. 5 lit. a), lub informacjom, na podstawie których zwrócono się do Komisji o płatność, oraz podsumowaniu, o którym mowa w lit. b) tego ustępu, towarzyszy opinia niezależnego podmiotu audytowego, sporządzona zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. W opinii tej stwierdza się, czy wprowadzone systemy kontroli funkcjonują prawidłowo i czy zapewniają legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń, oraz stwierdza się, czy przeprowadzony audyt podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w [...] **deklaracjach** zarządczych, o których mowa w ust. 6. Stwierdza się w niej również, czy zestawienie lub informacje, na podstawie których zwrócono się do Komisji o płatność, przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji, oraz czy wykorzystanie środków finansowych jest zgodne z mającym zastosowanie prawem lub czy wydatki, w odniesieniu do których zwrócono się do Komisji o zwrot kosztów, są zgodne z prawem i prawidłowe.”;

3a) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Do celów rozporządzenia [rozporządzenie PPKR] zapewnianie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń zgodnie z ust. 6 i 7 niniejszego artykułu należy rozumieć jako oznaczające, że wprowadzone systemy zarządzania i kontroli skutecznie weryfikują osiągnięcie celów pośrednich, wartości docelowych i produktów oraz zapewniają, aby wykorzystanie środków finansowych Unii było zgodne z mającym zastosowanie prawem”.

ZAŁĄCZNIKI

do

wniosku dotyczącego

ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiającego Europejski Fundusz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej,

Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Polityki Morskiej, Dobrobytu

i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2023/955

i rozporządzenie (UE, Euratom) 2024/2509

[ZAŁĄCZNIK I

Metodyka obliczania wkładu finansowego Unii dla poszczególnych państw członkowskich na podstawie art. 10 ust. 2 lit. a)

Niniejszy załącznik określa metodykę obliczania wkładu finansowego dostępnego dla poszczególnych państw członkowskich zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a).

Metodyka ta uwzględnia w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego następujące zmienne:

- liczbę ludności (2024 r.);
- liczbę ludności zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (ARPE) mieszkającej na obszarach wiejskich (2024 r.);
- dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca państwa członkowskiego, mierzony według standardu siły nabywczej (2023 r.);
- regionalny produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca, mierzony według standardu siły nabywczej na poziomie NUTS 3 (średnia w latach 2021–2022–2023);

- płatności bezpośrednie na potencjalnie kwalifikujący się hektar (2027 r., hektary na podstawie potencjalnie kwalifikującego się obszaru z 2022 r.);
- łączną liczbę osób ubiegających się o azyl, decyzje pozytywne, ochronę i powroty (Eurostat, średnia w latach 2022–2023–2024);
- dane geograficzne dotyczące granic państw (baza danych GIS Eurostatu) oraz liczbę wniosków wizowych dotyczących pobytów krótkoterminowych.

Wkład finansowy dostępny dla poszczególnych państw członkowskich stanowi skonsolidowaną kwotę przeznaczoną na wdrażanie planu, ustaloną w następujący sposób:

$FC_i =$

$A_i \times$ kwota dostępna dla planów PKR państw członkowskich z wyłączeniem kwot określonych w art. 4 rozporządzenia [migracja], art. 4 rozporządzenia [granice], art. 4 rozporządzenia [bezpieczeństwo wewnętrzne] i rozporządzenia (UE) 2023/955+

$B_i \times$ kwoty określone w art. 4 rozporządzenia [migracja], art. 4 rozporządzenia [granice], art. 4 rozporządzenia [bezpieczeństwo wewnętrzne]+

$C_i \times$ kwota dostępna dla Społecznego Funduszu Klimatycznego zgodnie z art. 10 ust. 3 niniejszego rozporządzenia

Konsolidację tych kwot przeprowadza się zgodnie z:

- art. 4 rozporządzenia xxx/xxx ustanawiającego unijne wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania strefy Schengen, europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami i europejskiej polityki wizowej na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.;

- art. 4 rozporządzenia xxx/xxx ustanawiającego unijne wsparcie na rzecz azylu, migracji i integracji na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.;
- art. 4 rozporządzenia xxx/xxx ustanawiającego unijne wsparcie na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego na okres od dnia 1 stycznia 2028 r. do dnia 31 grudnia 2034 r.;
- art. 10 i załącznikiem II do rozporządzenia (UE) 2023/955 w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1060, załącznik II,

gdzie:

A_i – klucz ogólny

$$A_i = \text{średnia} \left(\frac{Pop_i}{Pop_{UE}}, \frac{AROPE ra_i}{AROPE ra_{UE}} \right)$$

$$\times \left[\frac{DNB_{pc PPS UE}}{DNB_{pc PPS i}} \times (1 + \text{luka w dobrobycie regionalna} + \text{luka w dobrobycie Agri}) \right]^2$$

gdzie

$$\text{luka w dobrobycie regionalna}_i = \frac{\sum_r \text{Maks.} (0,75\% - \frac{PKB_{pc PPS r}}{PKB_{pc PPS UE}}) \times Pop_r}{Pop_i}$$

oraz

$$\text{luka w dobrobycie Agri}_i = \frac{\text{Maks.} (0,90\% \frac{PB}{ha_{UE}} - \frac{PB}{ha_i}) \times ha_i}{PB_i}$$

gdzie dla każdego państwa członkowskiego i oraz regionu na poziomie NUTS 3 r

Pop oznacza liczbę ludności na dzień 1 stycznia 2024 r. (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: demo_gind, tps00001);

AROPE ra oznacza liczbę ludności zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym mieszkającej na obszarach wiejskich w 2024 r. (kod w internetowej bazie danych Eurostatu:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps13n/default/table?lang=enilc_peps13n, 2024);

DNBpc PPS oznacza dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca mierzony według standardów siły nabywczej (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: nama_10_pp, 2023);

PKBpc PPS r oznacza regionalny produkt krajowy brutto (PKB) na mieszkańca mierzony według standardów siły nabywczej (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: nama_10r_3gdp, średnia w latach 2021–2023);

PBi oznacza kwotę płatności bezpośrednich oszacowaną w roku budżetowym 2027 (z wyłączeniem POSEI/SAI);

ha oznacza hektary zgłoszone jako kwalifikujące się do wsparcia w ramach („potencjalnie kwalifikującego się obszaru”; rok składania wniosków 2022).

Wartość α_i dla wszystkich państw członkowskich jest znormalizowana w celu zapewnienia, aby suma wszystkich α_i wynosiła 100 %.

Aby uniknąć nadmiernej koncentracji zasobów, w odniesieniu do ogólnego klucza do ustalenia wkładu A_i stosuje się limit oraz siatkę bezpieczeństwa:

W przypadku wszystkich państw członkowskich udział w alokacji α_i nie może być niższy niż 80 % ani wyższy niż 105 % udziału w alokacji w łącznej puli odpowiednich wstępnie przydzielonych środków finansowych objętych zarządzaniem dzielonym na lata 2021–2027, obliczonych przez Komisję na podstawie wstępnego przydziału tych środków na 2020 r. przed dokonaniem przesunięć¹⁶. Wartość α_i dla wszystkich państw członkowskich jest proporcjonalnie dostosowywana w celu zapewnienia, aby suma wszystkich α_i wynosiła 100 %.

B_i – klucz dotyczący spraw wewnętrznych

$$\begin{aligned} B_i &= 45\% \text{ granice} + 35\% \text{ migracja} + 20\% \text{ bezpieczeństwo} = \\ &45\% \left[90\% \times \left(\text{morza} + \text{zewnętrzne} \left[\begin{array}{c} 1.00 \text{ inne} \\ 1.25 \text{ granica bezpośrednia RU i BY} \end{array} \right] \right) \right. \\ &\quad \left. + 10\% \text{ wiza} \right] \\ &\quad + 35\% \left[\text{średnia (azyl, ochrona, tymczasowa, powroty)} \right] \\ &\quad + 20\% \left[(\text{udział pop} (* 0.4) + \text{odwrócony DNBpc PPS} (* 0.45) \right. \\ &\quad \left. + \text{udział powierzchni} (* 0.15) \right] \end{aligned}$$

gdzie w przypadku każdego państwa członkowskiego i

- *morza* oznacza granice morskie, a *zewnętrzne* – zewnętrzne granice lądowe, które są granicami geograficznymi określonymi na podstawie długości geodezyjnej według elipsoidy ETRS89 (Eurostat/GISCO, 2024, 20M EPSG: 3035);
- *azyl* oznacza udział państwa członkowskiego w liczbie osób ubiegających się o azyl (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: migr_asyappctza, średnia w latach 2022–2024);

¹⁶ Łączne alokacje na 2020 r. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji.

- *ochrona* oznacza udział państwa członkowskiego w liczbie pozytywnych decyzji wydanych w pierwszej instancji dotyczących wniosków (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: migr_asydcfsta, średnia w latach 2022–2024);
- *tymczasowa* oznacza udział państwa członkowskiego w liczbie beneficjentów tymczasowej ochrony (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: migr_asytpsm, średnia w latach 2022–2024);
- *powroty* oznacza udział państwa członkowskiego w liczbie obywateli państw trzecich, którzy opuścili terytorium w następstwie nakazu opuszczenia (kod w internetowej bazie danych Eurostatu: migr_eirtn, średnia w latach 2022–2024);
- *powierzchnia* oznacza obszar geograficzny określony na podstawie długości geodezyjnej według elipsoidy ETRS89 (Eurostat/GISCO, 2024 20M EPSG: 3035);
- *wiza* oznacza udział państwa członkowskiego w całkowitej liczbie wiz jednolitych, o które wystąpiono w przypadku pobytów krótkoterminowych (DG HOME).

Udziały w alokacji zaokrągła się do najbliższego drugiego miejsca po przecinku. Datą graniczną dla danych historycznych wykorzystywanych do zastosowania metodyki określonej w niniejszym załączniku jest 15 czerwca 2025 r.

Alokacja finansowa państwa członkowskiego w ramach Funduszu uwzględnia postanowienia szczególne określone w protokole nr 19 i protokole nr 22 załączonych do TUE i TFUE w odniesieniu do Danii i Irlandii. Alokacja dla Litwy obejmuje zasoby na specjalny program tranzytowy określony w art. 6 rozporządzenia (UE) (granice).

Wszelkie kwoty wynikające z art. 12 zostają proporcjonalnie pokryte w granicach alokacji finansowej przypadającej na każde państwo członkowskie. **↓**

[ZAŁĄCZNIK II

Metodyka obliczania kwoty minimalnej dla regionów słabiej rozwiniętych

Niniejszy załącznik określa metodykę obliczania kwot minimalnych, które państwa członkowskie przydzielają swoim regionom słabiej rozwiniętym zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (i) oraz art. 22 ust. 2 lit. h) ppkt (ii).

Przeznaczenie środków na regiony słabiej rozwinięte, r (LDR_r) w państwie członkowskim i =

$$LDR_i = Env \times \frac{\sum_r Pop\ in\ LDR_r}{Pop_i} \times \left[\begin{array}{l} \mathbf{1} \text{ jeżeli } MS_i\ GNI\ pc > 100\% EU\ GNI\ pc \\ \mathbf{1} \text{ jeżeli } 75\% EU\ GNI\ pc \leq MS_i\ GNI\ pc < 100\% EU\ GNI\ pc \\ \mathbf{1,16} \text{ jeżeli } MS_i\ GNI\ pc > 75\% EU\ GNI\ pc \end{array} \right]$$

gdzie dla każdego państwa członkowskiego i oraz regionu na poziomie NUTS 2 r :

- Env definiuje się jako alokację finansową na wdrażanie planów partnerstwa krajowego i regionalnego określonych w art. 10 ust. 2 lit. a) pomniejszoną o alokacje określone w art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii);
- Pop_i oznacza średnią liczbę ludności w państwie członkowskim i w latach 2021–2023 (internetowy kod danych Eurostatu: demo, demo_r_d2jan);
- $Pop\ in\ LDR_r$ oznacza średnią liczbę ludności w regionie r w latach 2021–2023 (internetowy kod danych Eurostatu: demo, demo_r_d2jan);
- $GNIpc\ PPS$ oznacza średni dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca w latach 2021–2023 mierzony według standardów siły nabywczej (internetowy kod danych Eurostatu: nama_10_pp)

W przypadku wszystkich państw członkowskich kwota przydzielona regionom słabiej rozwiniętym nie może być niższa niż 90 % ani wyższa niż 112,5 % odpowiedniej kwoty przydzielonej tym regionom ze wstępnie przydzielonych funduszy objętych zarządzaniem dzielonym na lata 2021–2027, zgodnie z obliczeniami Komisji.

Zasobów, które mają zostać przydzielone regionom słabiej rozwiniętym zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (i), nie wlicza się do kwot określonych w art. 10 ust. 2 lit. a) ppkt (ii).

<u>Państwo członkowskie</u>	Kwota alokacji finansowej (w tys. EUR, w cenach bieżących)
<u>Belgia</u>	138 056
<u>Bułgaria</u>	8 133 449
<u>Czechy</u>	7 345 717
<u>Dania</u>	—
<u>Niemcy</u>	—
<u>Estonia</u>	—
<u>Irlandia</u>	—
<u>Grecja</u>	15 414 017
<u>Hiszpania</u>	16 289 843
<u>Francja</u>	3 674 893

<u>Chorwacja</u>	8 255 565
<u>Włochy</u>	27 079 088
<u>Cypr</u>	–
<u>Łotwa</u>	3 697 261
<u>Litwa</u>	4 705 597
<u>Luksemburg</u>	–
<u>Węgry</u>	20 712 690
<u>Malta</u>	–
<u>Niderlandy</u>	–
<u>Austria</u>	–
<u>Polska</u>	47 241 595
<u>Portugalia</u>	16 146 504
<u>Rumunia</u>	27 037 343
<u>Słowenia</u>	1 668 300
<u>Słowacja</u>	10 258 235
<u>Finlandia</u>	–
<u>Szwecja</u>	–

1

[ZAŁĄCZNIK III

Metodyka obliczania wkładu finansowego Unii dla poszczególnych państw członkowskich w ramach Planu Interreg

Zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. c) kwotę 10 264 000 000 EUR przydziela się Planowi Interreg, o którym mowa w tytule XX rozporządzenia XX [rozwój regionalny, Plan Interreg];

Alokację zasobów na państwo członkowskie w ramach Planu Interreg, obejmującą komponenty dotyczące współpracy transgranicznej, współpracy transnarodowej i współpracy z regionami najbardziej oddalonymi, określa się jako ważoną sumę udziałów, które ustala się na podstawie następujących kryteriów, z zastosowaniem wskazanej wagi:

- a) całkowita liczba ludności wszystkich regionów przygranicznych na poziomie NUTS 3 oraz pozostałych regionów na poziomie NUTS 3, w których co najmniej połowa mieszkańców regionu zamieszkuje w odległości do 25 km od granicy (waga 45,8 %);
- b) liczba mieszkańców zamieszkałych w odległości do 25 km od granicy (waga 30,5 %);
- c) całkowita liczba ludności państw członkowskich (waga 20 %);
- d) całkowita liczba ludności regionów najbardziej oddalonych (waga 3,7 %).

Udział komponentu dotyczącego współpracy transgranicznej odpowiada sumie wag kryteriów a) i b). Udział komponentu dotyczącego współpracy transnarodowej odpowiada wadze kryterium c). Udział komponentu dotyczącego współpracy z regionami najbardziej oddalonymi odpowiada wadze kryterium d).

Kwotę przeznaczoną na Plan Interreg dla państw członkowskich, pomniejszoną o zasoby przeznaczone na współpracę międzyregionalną, rozdziela się w następujący sposób:

<u>Państwo członkowskie</u>	Interreg – udział przydzielonej kwoty
<u>Belgia</u>	4,70 %
<u>Bulgaria</u>	1,40 %
<u>Czechy</u>	3,70 %
<u>Dania</u>	3,30 %
<u>Niemcy</u>	12,20 %
<u>Estonia</u>	0,70 %
<u>Irlandia</u>	1,90 %
<u>Grecja</u>	1,50 %
<u>Hiszpania</u>	8,50 %
<u>Francja</u>	13,60 %
<u>Chorwacja</u>	2,10 %
<u>Włochy</u>	10,70 %
<u>Cypr</u>	0,50 %
<u>Łotwa</u>	0,70 %
<u>Litwa</u>	1,00 %
<u>Luksemburg</u>	0,40 %

<u>Węgry</u>	3,10 %
<u>Malta</u>	0,30 %
<u>Niderlandy</u>	4,20 %
<u>Austria</u>	2,70 %
<u>Polska</u>	6,40 %
<u>Portugalia</u>	1,60 %
<u>Rumunia</u>	4,30 %
<u>Słowenia</u>	0,90 %
<u>Słowacja</u>	2,80 %
<u>Finlandia</u>	2,00 %
<u>Szwecja</u>	4,70 %

*Udział państw członkowskich przed proporcjonalnym odliczeniem wydatków na wsparcie.]

ZAŁĄCZNIK IV

Tabela 1 Kluczowe wymogi dotyczące systemów zarządzania, kontroli i audytu państwa członkowskiego

1	Odpowiedni rozdział funkcji i niezależność funkcjonalna między organami oraz pisemne ustalenia dotyczące nadzoru i monitorowania zadań delegowanych innym organom. Przydzielenie temu organowi lub tym organom wystarczających zasobów do celów planu.
2	Skuteczne wdrażanie proporcjonalnych i skutecznych środków zwalczania nadużyć finansowych, środków antykorupcyjnych oraz środków mających na celu zapobieganie nieprawidłowościom, w tym konfliktowi interesów i podwójnemu finansowaniu, zapobieganie im, ich wykrywanie i korygowanie, w tym oceny ryzyka.
3	Rozwiązania wprowadzone w celu zapewnienia zgodności z mającym zastosowanie prawem, w tym z unijnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i zasadami pomocy państwa.
4	Odpowiednie procedury weryfikujące spełnienie warunków płatności, trwałość osiągnięcia celów pośrednich i wartości docelowych, wiarygodność deklarowanych danych oraz unikanie podwójnego finansowania we wnioskach o płatność przedłożonych Komisji.
5	Odpowiednie procedury umożliwiające wydanie wiarygodnej opinii audytowej dotyczącej wiarygodności danych zawartych we wnioskach o płatność.

6	Odpowiednie audyty systemów w celu zapewnienia wiarygodności danych stanowiących podstawę płatności z budżetu Unii.
7	Skuteczny system zapewniający przechowywanie wszystkich dokumentów niezbędnych do celów kompletnej ścieżki audytu.
8	Wiarygodny system elektroniczny służący rejestrowaniu i przechowywaniu danych do celów monitorowania, składania sprawozdań z postępów prac, ewaluacji, weryfikacji i audytów zarządzania finansowego, obejmujący odpowiednie procesy zapewniające bezpieczeństwo, integralność i poufność danych oraz uwierzytelnianie użytkowników
9	Skuteczny system rachunkowości, który w odpowiednim czasie zapewnia rzetelne, kompletne i wiarygodne informacje, w tym agreguje dane, które mają zostać przekazane Komisji.
10	Odpowiednie procedury zapewniające przepływy finansowe do instytucji zarządzających i agencji płatniczych, gwarantujące, że wraz z każdą płatnością dokonaną przez Komisję instytucje te otrzymają należne im kwoty, w zależności od postępów we wdrażaniu środków zawartych w ich odpowiednich rozdziałach i z uwzględnieniem ewentualnych korekt finansowych wynikających z wdrożenia ich rozdziałów, oraz że do końca okresu otrzymają one kwotę co najmniej równoważną ich wkładowi Unii.

11	<p>Odpowiednie przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria oraz procedury wyboru operacji w celu maksymalizacji wkładu finansowania unijnego w realizację celów planu oraz z poszanowaniem zasad należytego zarządzania finansami, przejrzystości i niedyskryminacji, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.</p> <p>Odpowiednie informacje dla beneficjentów na temat mających zastosowanie warunków wsparcia dla wybranych operacji zapewniających dostęp do możliwości finansowania różnym podmiotom, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom.</p>
12	<p>Do celów planu [...] strategia zwalczania nadużyć finansowych oparta na ocenie ryzyka.</p>
13	<p>Odpowiednie procedury zgłaszania w systemie zarządzania nieprawidłowościami Komisji [...] przypadków podejrzenia popełnienia nadużycia finansowego, korupcji i nieprawidłowości, w tym konfliktu interesów, podwójnego finansowania oraz innych naruszeń mającego zastosowanie prawa, a także podejmowania działań następczych w związku z tymi przypadkami.</p>
14	<p>Odpowiednie procedury odzyskiwania nienależnie wypłaconych funduszy unijnych.</p>
15	<p>Odpowiednie rozwiązania zapewniające przestrzeganie obowiązku kontynuowania płatności należnych beneficjentom, odbiorcom, odbiorcom końcowym, wykonawcom i uczestnikom w przypadku wstrzymania biegu terminów płatności lub zawieszenia finansowania unijnego, korekt finansowych lub innych środków zapewniających ochronę interesów finansowych Unii.</p>

Tabela 2 – Klasyfikacja systemów zarządzania i kontroli pod względem ich skutecznego funkcjonowania

<u>Kategoria 1</u>	<u>System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne usprawnienia lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.</u>
<u>Kategoria 2</u>	<u>System funkcjonuje. Potrzebne są pewne usprawnienia.</u>
<u>Kategoria 3</u>	<u>System funkcjonuje częściowo. Potrzebne są znaczne usprawnienia.</u>
<u>Kategoria 4</u>	<u>System zasadniczo nie funkcjonuje.</u>

ZAŁĄCZNIK V

Wzór planu partnerstwa krajowego i regionalnego

Kod CCI	
Tytuł w języku angielskim	[250] (1)
Tytuł w języku (językach) narodowym (narodowych)	[250]
Wersja	
Pierwszy rok	[4]
Ostatni rok	[4]
Nr decyzji Komisji	
Data decyzji Komisji	
Nr decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	
Data wejścia w życie decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	
(1) Liczby w nawiasach kwadratowych odnoszą się do liczby znaków bez spacji.	

TYTUŁ I: PRZEGLĄD I PROCES USTANAWIANIA PLANU PARTNERSTWA KRAJOWEGO I REGIONALNEGO

1. CZEŚĆ 1: Wyzwania i cele uwzględnione w planie PKR

1.1. Wsparcie planu PKR na rzecz celów ogólnych określonych w art. 2 i wkład planu PKR w realizację [...] celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 1 lit. a)–e) oraz odpowiednich celów szczegółowych określonych w poszczególnych akapitach art.3 ust. 1 lit. a)–e), a także celów określonych w art. 3 [...] rozporządzeń AMI, IS, i BMV, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. ba), z uwzględnieniem szczególnych potrzeb i wyzwań danego państwa członkowskiego i danych regionów

Odniesienie: art. 22 ust. 2 lit. a)

<u>Cele szczegółowe i cele określone w art. 3 rozporządzeń AMI, IS i BMV</u>	Wyjaśnienie, w jaki sposób plan <u>PKR</u> przyczynia się [...] do osiągnięcia powiązanego celu szczegółowego i celów ogólnych*
1.a	[5 000]
1.b	[5 000]
1.ba	

<u>Cele określone w art. 3 rozporządzenia AMI</u>	[5 000]
<u>Cele określone w art. 3 rozporządzenia IS</u>	[5 000]
<u>Cele określone w art. 3 rozporządzenia BMV</u>	[5 000]
1.c	[5 000]
1.d	[5 000]
1.e	[5 000]

***Jeden środek może przyczynić się do realizacji więcej niż jednego celu szczegółowego. Przyczynienie się do realizacji zostanie ocenione na podstawie kryteriów ilościowych i jakościowych.**

1.2. Opis szczególnych potrzeb i wyzwań stojących przed państwem członkowskim, z uwzględnieniem stosownych zaleceń dla poszczególnych krajów skierowanych do danego państwa członkowskiego, w szczególności w kontekście europejskiego semestru i zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, krajowych zaleceń dotyczących WPR oraz wyzwań określonych w dokumentach i strategiach, o których mowa w art. 22 ust. 2 lit. b) i z uwzględnieniem art. 22 ust. 2a

Odniesienie: art. 22 ust. 2 lit. b) i ust. 2a

Wyzwania/potrzeby, w tym grupy docelowe, których one dotyczą	Szczegół krajowy i/lub regionalny [...] <u>Pole do zaznaczenia</u>	Stosowne [...] zalecenia [...] <u>wskazane w dokumentach w politycznych ramach odniesienia zdefiniowanych w art. 22 ust. 2 lit. b)</u> [z odniesieniem do odpowiedniego zalecenia dla poszczególnych krajów / oficjalnego	Środki [Wykaz numerów identyfikacyjnych i tytułów środków]	Przewidywany poziom finansowania (<u>całkowity wkład Unii</u>) w stosownych przypadkach*	<u>Wyjaśnienie, czy stosowne zalecenia dla poszczególnych krajów zostały uwzględnione w innych krajowych planach lub dokumentach przyjętych na szczeblu UE</u>
--	---	--	---	--	--

		dokumentu lub strategii]			
[2000]	[...] pole do zaznaczenia	[300]			
[2000]	[...] pole do zaznaczenia	[300]			

*** Wyzwania mogą zostać uwzględnione w ramach reform, które nie muszą się wiązać z wkładem Unii**

1.3. Opis zgodności planu PKR z krajowymi średniookresowymi planami budżetowo-strukturalnymi, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1263, krajowymi planami odbudowy zasobów przyrodniczych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1991, krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2018/1999, oraz krajowymi strategicznymi planami działania dotyczącymi cyfrowej dekady, o których mowa w decyzji (UE) 2022/2481

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. [...] a)

Krajowe plany i plany działania	Należy opisać, w jaki sposób środki zawarte w planie są zgodne z celami określonymi w tych dokumentach.
Krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1263	[1 000]
Krajowy plan odbudowy zasobów przyrodniczych, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2024/1991	[1 000]
Krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2018/1999	[1 000]
Krajowy strategiczny plan działania dotyczący cyfrowej dekady, o którym mowa w decyzji (UE) 2022/2481	[1 000]
[...]	[...]

1.4. Opis sposobu, w jaki plan **PKR** przyczynia się do **ukończenia budowy jednolitego rynku** [...] za pośrednictwem ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, projektów zlokalizowanych w sieci bazowej i rozszerzonej sieci bazowej oraz innych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, w tym wkładu za pośrednictwem projektów transgranicznych, transnarodowych lub wielokrajowych oraz wsparcia operacji, którym przyznano pieczęć, **i w drodze wdrażania środków leżących u podstaw unii oszczędności i inwestycji**

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. b[...])

Elementy	Środek	Opis[...]
Wsparcie na rzecz ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projektów IPCEI); [...]	[Wykaz numerów identyfikacyjnych [...] środków]	[1000]
Projekty określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1679 zlokalizowane w sieci bazowej i rozszerzonej sieci bazowej		[1000]

Wsparcie w ramach planu na rzecz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania określonych w rozporządzeniu (UE) 2022/869		[1000]
Wsparcie w ramach planu na rzecz innych projektów transgranicznych, transnarodowych lub wielokrajowych, w tym projektów zapewniających spójność z projektami wspieranymi w ramach instrumentu „Łącząc Europę” ustanowionego rozporządzeniem 202X/XXXX [instrument „Łącząc Europę”] i towarzyszącym mu załącznikiem		[1000]
Wsparcie w ramach planu na rzecz operacji, którym przyznano pieczęć		[1000]
Wsparcie w ramach planu na rzecz środków leżących u podstaw unii oszczędności i inwestycji		[1000]

1.5. Kompleksowy przegląd wsparcia w ramach planu PKR na rzecz terytoriów wymienionych w załączniku VII, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i wyzwań [2000] *

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. f) i h) ppkt (i) [...]

Cechy regionalne, o których mowa w załączniku VII (lit. a–j))	Rozdział(y) leżący(-e) u podstaw wkładu	Szacunkowe koszty ogółem (w EUR)	Wkład Unii (w EUR)	[...]	Wykaz reform wspierających (w stosownych przypadkach) <u>[numer identyfikacyjny i tytuł środka]</u>
a) <u>Szczególne potrzeby i wyzwania</u> regionów słabiej rozwiniętych	Rozdział xx	[...]	[...]	[...]	
	Rozdział xx	[...]	[...]	[...]	
	Suma cząstkowa	[...]	[...]		

b) <u>Szczególne potrzeby</u> <u>i wyzwania</u> regionów w okresie przejściowym	Rozdział xx	[...]	[...]	[...]	
	Rozdział xx	[...]	[...]	[...]	
	Suma częściowa	[...]	[...]		
c) <u>Szczególne potrzeby</u> <u>i wyzwania</u> regionów lepiej rozwiniętych	Rozdział xx	[...]	[...]	[...]	
	Rozdział xx	[...]	[...]	[...]	
	Suma częściowa	[...]	[...]		

d) <u>Szczególne potrzeby</u> <u>i wyzwania</u> wysp i obszarów przybrzeżnych [...]	Rozdział xx				
	Rozdział xx				
	Suma częściowa			<u>X%</u>	
da) <u>Szczególne potrzeby</u> <u>i wyzwania</u> regionów najbardziej oddalonych	Rozdział xx				
	Rozdział xx				
	Suma częściowa				

e) Szczególne potrzeby i wyzwania wschodnich regionów przygranicznych (regiony na poziomie NUTS 2, które graniczą z Rosją, Białorusią), w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa, zarządzania granicami i rozwoju gospodarczego	Rozdział xx				
	Suma cząstkowa				
f) Szczególne potrzeby i wyzwania północnych regionów słabo zaludnionych, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, w szczególności w zakresie łączności i dostępności	Rozdział xx				
	Suma cząstkowa				

g) Szczególne potrzeby i wyzwania obszarów wiejskich [...]	Rozdział xx				
	Suma częściowa				

h) Szczególne potrzeby i wyzwania obszarów dotkniętych transformacją przemysłową, zwłaszcza tych, które zmagają się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z procesu transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na 2030 r. i 2040 r. w dziedzinie energii i klimatu oraz neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do 2050 r.	Rozdział xx				
	Suma częściowa				
i) Szczególne potrzeby i wyzwania na obszarach miejskich (zrównoważony rozwój miejski)	Rozdział xx				
	Suma częściowa				

j) Szczególne potrzeby i wyzwania zidentyfikowane w ramach planowanego wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lub innych narzędzi terytorialnych [...]	Rozdział xx				
	Suma cząstkowa				
k) [...] Szczególne potrzeby i wyzwania zidentyfikowane [...] w ramach strategii inteligentnej specjalizacji i strategii sprawiedliwej transformacji	Rozdział xx				
	<u>Suma cząstkowa</u>				

* Podstawą tej tabeli będą informacje już wpisane przez państwo członkowskie na poziomie środka w tabeli 2.7 i tabeli 5, z wyjątkiem kolumny „Wykaz reform wspierających (w stosownych przypadkach)”. [...]

1.5a Wsparcie dla regionów najbardziej oddalonych

Odniesienie: art. 46 Przegląd środków mających na celu wzmocnienie rozwoju gospodarczego i społecznego regionów najbardziej oddalonych

<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	<u>Tytuł środka</u>	<u>Opis obejmujący główne planowane działania oraz wspierane grupy docelowe</u>
		[1000]

1.6. Kompleksowy przegląd wsparcia w ramach planu na rzecz odnowy pokoleń w rolnictwie zgodnie z art. 15 [odnowa pokoleń] rozporządzenia 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR] [2000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. [...]g) ppkt (i)

W tym:

- a) Ocena obecnej sytuacji demograficznej w sektorze rolnym

- b) Identyfikacja barier wejścia dla młodych rolników oraz proponowane inicjatywy i środki krajowe mające na celu ich przezwyciężenie
- c) Opis pakietu startowego dla młodych rolników (art. 16 rozporządzenia (UE) [rozporządzenie w sprawie WPR]) [...]
- d) Synergie między środkami sprzyjającymi odnowie pokoleń określonymi w planie PKR**

Rodzaj środków	Rozdział(y) leżący(-e) u podstaw wkładu	Łączne szacunkowe koszty (EUR)	Wkład UE (EUR)	Wykaz reform wspierających (w stosownych przypadkach) <u>[Tytuł środka]</u>
a. Wsparcie na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników	Rozdział xx	[...]	[...]	
	Rozdział xx	[...]	[...]	
	Suma częściowa	[...]	[...]	

b. Degresywne obszarowe wsparcie dochodów dla młodych rolników	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			
c. Wsparcie dla małych gospodarstw rolnych [...] ukierunkowane na młodych rolników	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			
d. Wsparcie inwestycyjne o wyższej intensywności pomocy dla młodych rolników	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			
[...]e. Możliwości wdrażania przez młodych rolników inwestycji w zakresie finansowania za pośrednictwem instrumentów finansowych	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			
[...]f. Wsparcie dla przedsiębiorstw wiejskich typu start-up	[...]			

[...]g. Interwencje w zakresie współpracy ułatwiające dostęp do innowacji [...]	[...]			
[...]h. Interwencje w zakresie współpracy ułatwiające współpracę międzypokoleniową, w tym dziedziczenie gospodarstw rolnych	[...]			
[...]i. Wsparcie na usługi zastępowania rolników	[...]			
[...]j. Dostęp do usług doradczych i programów szkoleniowych dostosowanych do potrzeb młodych rolników	[...]			
k. I [...]nny rodzaj środków zapewniających synergię z innymi częściami planu PKR				
OGÓLEM		XX	XX	

1.6a Kompleksowy przegląd wsparcia w ramach planu na rzecz odnowy pokoleń w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. g) ppkt (i)

<u>Rodzaj środków</u>	<u>Tytuł środka</u>	<u>Rozdział(y) leżący(-e) u podstaw wkładu</u>	<u>Łączne szacunkowe koszty (EUR)</u>	<u>Wkład UE (EUR)</u>	<u>Wykaz reform wspierających (w stosownych przypadkach) [Tytuł środka]</u>
<u>Środek wspierający odnowę pokoleń w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury</u>	<u>Środek xx</u>	<u>Rozdział xx</u>			
	<u>Środek xx</u>	<u>Rozdział xx</u>			
	<u>Środek xx</u>	<u>Rozdział xx</u>			

<u>Inny rodzaj środków sprzyjających odnowie pokoleń i zapewniających synergie z innymi częściami planu PKR</u>		<u>Rozdział xx</u>			
		<u>Rozdział xx</u>			
		<u>Rozdział xx</u>			

1.7. Kompleksowy przegląd wsparcia w ramach planu PKR na rzecz środków społecznych wymienionych w załączniku VI [Wkład na rzecz skoncentrowania się na pewnych środkach społecznych...], z uwzględnieniem szczególnych krajowych i regionalnych potrzeb oraz wyzwań określonych między innymi w kontekście europejskiego semestru [2000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. g[...] ppkt (ii)

Kategoria środków, o których mowa w załączniku VI (lit. a)–d))	Rozdział(y) leżący(-e) u podstaw wkładu	Łączne szacunkowe koszty (EUR)	Wkład UE (EUR)	Wykaz reform wspierających (w stosownych przypadkach) <u>[Tytuł środka]</u>
a) Włączenie społeczne	Rozdział xx	[...]	[...]	
	Rozdział xx	[...]	[...]	
	Suma cząstkowa	[...]	[...]	
b) Żywność lub podstawowa pomoc materialna	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			

c) Wsparcie na rzecz zwalczania ubóstwa dzieci	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	Suma częściowa			
d) Zwalczanie bezrobocia młodzieży, w tym poprzez kształcenie i szkolenie	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	Suma częściowa			
OGÓLEM		[...]	[...]	

1.8. Kompleksowy przegląd wsparcia w ramach planu PKR na rzecz [...] wdrażania WPRyb, działalności w zakresie rybołówstwa i akwakultury oraz działalności morskiej i Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu [...] [2000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. [...] g) ppkt (iii) i (iiia)

Kategoria działalności	Rozdział(y) leżący(-e) u podstaw wkładu	Łączne szacunkowe koszty (EUR)	Wkład UE (EUR)	Wykaz reform wspierających (w stosownych przypadkach) <u>Tytuł środka</u>
a) wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i zrównoważonej akwakultury, w tym odbudowy i zachowania biologicznych zasobów wodnych, transformacji energetycznej rybołówstwa i akwakultury, a także działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy i zdrowia	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	<u>Suma cząstkowa</u>			

b) [...] wsparcie na rzecz prowadzenia bardziej selektywnej <u>zrównoważonej</u> działalności w zakresie rybołówstwa i <u>akwakultury</u> oraz [...] zachowania, ochrony i odbudowy wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych <u>zgodnie z celami WPRyb</u>	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	<u>Suma cząstkowa</u>			
c) [...] wsparcie <u>na rzecz</u> wspólnej organizacji rynków, w tym ustanawiania i funkcjonowania organizacji producentów oraz wdrażania planów produkcji i obrotu	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	<u>Suma cząstkowa</u>			
d) [...] wsparcie <u>dla</u> rybaków lub producentów akwakultury służące zapewnieniu rekompensaty podmiotom działającym w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury z tytułu utraconych dochodów lub dodatkowych kosztów oraz zapewnieniu rekompensaty uznanym organizacjom producentów i zrzeszeniom organizacji producentów, które składują produkty rybołówstwa wymienione w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, pod warunkiem że produkty te składa się zgodnie z art. 30 i 31 tego rozporządzenia	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	<u>Suma cząstkowa</u>			

e[...] [...] wsparcie na rzecz wdrażania unijnego systemu kontroli oraz gromadzenia i wykorzystywania danych z obszaru rybołówstwa i akwakultury niezbędnych do wdrażania WPRyb oraz zarządzania tymi danymi [...]	Rozdział xx	[...]	[...]	
	Rozdział xx	[...]	[...]	
	Suma cząstkowa	[...]	[...]	
f) [...] wsparcie na rzecz zwalczania połowów NNN	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	<u>Suma cząstkowa</u>			
g[...] [...] wsparcie na rzecz szczególnych potrzeb rybołówstwa, akwakultury i społeczności nadbrzeżnych, a w szczególności łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			

h[...] wsparcie na rzecz działań przyczyniających się do zrównoważoności środowiskowej, gospodarczej i społecznej w odniesieniu do operacji połowowych oraz równowagi między zdolnością połowową flot a dostępnymi uprawnieniami do połowów	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			
i[...] [...] wsparcie na rzecz działań określonych w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu, obejmujących [...] zachowanie morskich zasobów biologicznych, odbudowę różnorodności biologicznej mórz, zarządzanie rybołówstwem i zrównoważoną działalnością w zakresie akwakultury oraz innowacje w tym zakresie, ochronę na morzu oraz rozwój konkurencyjnej i zrównoważonej niebieskiej gospodarki p[...]lanowanie przestrzenne obszarów morskich i morska współpraca regionalna na poziomie basenu morskiego	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	Suma cząstkowa			
j) wsparcie odnowy pokoleń w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury	Rozdział xx			
	Rozdział xx			
	<u>Suma cząstkowa</u>			
	OGÓLEM	[...]	[...]	

1.9. Kompleksowy przegląd planowanego wykorzystania zintegrowanego rozwoju terytorialnego w miastach, na obszarach miejskich, wiejskich i przybrzeżnych, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w tym [...] inicjatywy LEADER, lub innych narzędzi terytorialnych [...] [1 000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. [...]h) ppkt (i) [...]

Planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych:	Środki
Zintegrowany rozwój terytorialny i miejski	[Wykaz numerów identyfikacyjnych i tytułów środków]
Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, w tym inicjatywa LEADER	
[inne narzędzia terytorialne wymienione w art. 74]	

1.10. [...] Kompleksowy przegląd sposobu, w jaki plan PKR skutecznie przyczynia się do [...] poprawy odporności gospodarstw rolnych i zarządzania ryzykiem na poziomie gospodarstw rolnych, ze szczególnym uwzględnieniem przystosowania się do zmiany klimatu, zarządzania ryzykiem i poprawy ogólnej odporności oraz ochrony rolników przed ryzykiem, a także do wspierania cyfrowej i opartej na danych transformacji rolnictwa i obszarów wiejskich w celu zwiększenia ich konkurencyjności, zrównoważoności i odporności [...] [1 000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. h) ppkt (ii)

Wyzwania	<u>[Wykaz numerów identyfikacyjnych i tytułów środków]</u> [...]
Poprawa odporności gospodarstw rolnych oraz zarządzania ryzykiem	[...]
Wsparcie transformacji cyfrowej rolnictwa i obszarów wiejskich	

1.11. Kompleksowy przegląd sposobu, w jaki plan PKR skutecznie przyczynia się [...] do osiągania postępów w obszarach priorytetowych dotyczących środowiska i klimatu określonych w art. 4 [WPR – Obszary priorytetowe dotyczące środowiska i klimatu]/rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [Wdrażanie unijnego wsparcia w ramach WPR] [1000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. h [...] ppkt (iii)

	<u>[Wykaz numerów identyfikacyjnych i tytułów środków]</u>
Przystosowanie się do zmiany klimatu, w tym efektywna gospodarka wodna i zwiększenie odporności na susze lub powodzie	[Wykaz numerów identyfikacyjnych i tytułów środków]
Łagodzenie zmiany klimatu, w tym usuwanie dwutlenku węgla i produkcja energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwach rolnych, w tym produkcja biogazu	
Zdrowie gleby	

Zachowanie różnorodności biologicznej, takie jak ochrona siedlisk lub gatunków, elementy krajobrazu, ograniczenie stosowania pestycydów	
Rozwój rolnictwa ekologicznego	
Zdrowie i dobrostan zwierząt	

1.11b W przypadku państw członkowskich, w których występują obszary dotknięte zanieczyszczeniem wody spowodowanym nadmiarem azotanów: opis wsparcia udzielanego rolnikom na ekstensyfikację systemów chowu zwierząt gospodarskich lub zróżnicowanie w kierunku innej działalności rolniczej lub inne działania, które przyczyniają się do ograniczania przyczyn zanieczyszczenia lub odbudowy zbiorników wodnych

<u>Opis wsparcia udzielanego rolnikom na ekstensyfikację systemów chowu zwierząt gospodarskich lub zróżnicowanie w kierunku innej działalności rolniczej lub inne działania, które przyczyniają się do ograniczania przyczyn zanieczyszczenia lub odbudowy zbiorników wodnych</u>	<u>Środki</u> <u>[Wykaz numerów identyfikacyjnych i tytułów środków]</u>
<u>[1 000]</u>	

1.12. Przyniesienie się planu PKR do realizacji celów klimatycznych, środowiskowych i społecznych [oraz celu dotyczącego obszarów wiejskich]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. q) i r) [odniesienie do przepisu, który będzie obejmował cel dotyczący obszarów wiejskich]

	<u>Kwota wkładu Unii (w EUR)</u>	<u>% całkowitego wkładu Unii</u>
<u>Przyniesienie się do realizacji celów klimatycznych i środowiskowych</u>		
<u>Przyniesienie się do realizacji celów społecznych</u>		
<u>[Cel dotyczący obszarów wiejskich]</u>		

2. CZĘŚĆ 2: Warunki i zasady horyzontalne

2.1. Zgodność z warunkami horyzontalnymi dotyczącymi państwa prawnego i Karty [10 000]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. o) i p)[...]

[...] Samoocena zgodności z warunkiem horyzontalnym dotyczącym Karty, o którym mowa w art. 8 [Karta]

Opis sposobu, w jaki plan i jego przewidywane wdrożenie zapewniają poszanowanie zasady państwa prawnego, o której mowa w art. [...] 9 [warunek horyzontalny dotyczący państwa prawnego[...]], wraz z informacjami na temat działań następczych podjętych w związku z zaleceniami dla poszczególnych krajów wydanymi w ramach najnowszego sprawozdania na temat praworządności i europejskiego semestru, wraz ze środkami mającymi na celu sprostanie tym zidentyfikowanym wyzwaniom specyficznym dla poszczególnych krajów

2.2. Zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód” [5000]

Opis mechanizmów wprowadzonych w celu zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w ramach wdrażania planu, w tym opis praktyk ochronnych zgodnie z art. 3 ust. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR]

2.3. Zgodność z zasadą równości płci [5000]

Opis mechanizmów wprowadzonych w celu zapewnienia zgodności z zasadą równości płci przy wdrażaniu planu.

3. CZĘŚĆ 3[...]: Ustalenia dotyczące wdrażania planu

3.1. Ustalenia dotyczące skutecznego monitorowania i wdrażania planu

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. e[...])

Opis ustaleń dotyczących skutecznego monitorowania i wdrażania planu przez dane państwo członkowskie:

Funkcja koordynacyjna [...]: opis sposobu, w jaki **organ (-y) pełniący (-e) funkcje** koordynacyjną [...] będzie(-ą) odpowiedzialny(-e) za koordynację planu zgodnie z art. 50 **[funkcja koordynacyjna]** [1000]

Instytucja(-e) zarządzająca(-e): opis sposobu, w jaki instytucja(-e) zarządzająca(-e) będzie(-ą) zarządzać planem zgodnie z art. 51[...] **[funkcje instytucji zarządzającej]** [1000]

Agencje płatnicze: opis agencji płatniczej(-ych) [1000]

Instytucja(-e) audytowa(-e): opis instytucji audytowych oraz, w stosownych przypadkach, ustaleń dotyczących koordynacji w celu sporządzenia rocznej opinii audytowej i podsumowania audytów przedłożonych w ramach rocznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności; [należy wskazać, czy państwo członkowskie uczestniczy we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia EPPO] [1 000]

Opis zakładanego podejścia oraz **ustaleń między organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi** w zakresie odpowiedzialności za programowanie, wdrażanie, zarządzanie finansami, monitorowanie i ewaluację, zgodnie z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państwa członkowskiego [2000]

Tabela XX: Organ (y) pełniący (-e) funkcje koordynacyjna

<u>Zadanie funkcji koordynacyjnej [500]</u>	<u>Nazwa instytucji [500]</u>	<u>Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty [200]</u>	<u>Adres poczty elektronicznej</u>

Tabela XX: Instytucja(-e) zarządzająca(-e)

[...]	[...]	Nazwa instytucji [500]	<u>Rozdział/środki, za które jest odpowiedzialna</u> [numer identyfikacyjny rozdziału / numer identyfikacyjny środka]	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty [200]	<u>Adres poczty elektronicznej</u>

Tabela XX: Agencje płatnicze

[...]	[...]	Nazwa instytucji [500]	<u>Rozdział/środki, za które jest odpowiedzialna</u> [numer identyfikacyjny rozdziału / numer identyfikacyjny środka]	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty [200]	<u>Adres poczty elektronicznej</u>

Tabela XX: Instytucja(-e) audytowa(-e)

Rozdział	[...]	Nazwa instytucji [500]	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty [200]	<u>Adres poczty elektronicznej</u>

3.2. Komitet(y) monitorujący(-e) i komitet koordynujący:

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. e[...]

Opis organizacji i struktury komitetu(-ów) monitorującego(-ych) oraz, w **stosownych przypadkach**, komitetu koordynującego; przewidziane ustalenia mające zapewnić monitorowanie planu zgodnie z art. 54 [komitet monitorujący i komitet koordynujący]. [1000]

3.3. Partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. e[...]) i [...]) lit. i) ppkt (i)

Podsumowanie wszystkich działań zapewniających zaangażowanie partnerów obejmujące proces konsultacji i dialogu przeprowadzony w celu przygotowania planu i każdego rozdziału, w tym wyjaśnienie, z którymi zainteresowanymi stronami przeprowadzono konsultacje, w jaki sposób je wybrano i zapewniono ich reprezentację oraz w jaki sposób ich wkład został odzwierciedlony w planie **PKR** zgodnie z kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa [2000]

3.4. [w stosownych przypadkach] Wsparcie techniczne [...]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. e[...]

Opis potencjalnych potrzeb w zakresie wsparcia technicznego do celów wdrażania planu **zgodnie z załącznikiem XV pkt 1 lit. k) [1000]**

3.5. Wymiana wiedzy

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. i[...] ppkt (ii)

Opis strategii dotyczącej systemu wiedzy i innowacji w rolnictwie w celu wzmocnienia wymiany wiedzy, innowacji i usług doradczych dla rolników zgodnie z art. 20 [AKIS] rozporządzenia 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR] [2000]

3.6. Dystrybucja produktów rolnych

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. i[...] ppkt (iii)

Opis warunków ustanawiania unijnego programu dla szkół zgodnie z art. XX [unijny program dla szkół] zgodnie z rozporządzeniem 202X/XXXX [rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków] [2000]

3.6a Krajowa sieć WPR

Odniesienie: art. 20k rozporządzenia w sprawie WPR

Przedstawienie wprowadzonych rozwiązań mających zapewnić kontynuację działalności krajowych sieci WPR [1000]

3.7. Rozwiązania wprowadzone w celu zapewnienia ochrony interesów finansowych UE

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. k[...])

Opis sposobu, w jaki system i rozwiązania państwa członkowskiego są wystarczające do zapewnienia regularnego, skutecznego i wydajnego wykorzystania zasobów Unii, zgodnie z należytych zarządzaniem finansami i ochroną interesów finansowych Unii, w oparciu o kluczowe wymogi określone w załączniku IV[...] [10 000]

3.8. Rozwiązania wprowadzone w celu zapewnienia wywiązania się z obowiązków w zakresie kontynuowania płatności

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. I[...])

Opis rozwiązań wprowadzonych w celu zapewnienia, aby w przypadku przerwania biegu terminów płatności lub zawieszenia finansowania unijnego, stosowania korekt finansowych lub innych środków zapewniających ochronę finansowania i interesów finansowych Unii państwa członkowskie wywiązywały się ze swoich obowiązków w zakresie kontynuowania płatności **należnych** beneficjentom, odbiorcom, odbiorcom końcowym, wykonawcom i uczestnikom, **z wyjątkiem sytuacji gdy dany podmiot jest odpowiedzialny za stosowanie takich środków** [2000]

3.9. Opis zakładanego podejścia do komunikacji i widoczności w odniesieniu do planu

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. e[...])

Opis rozwiązań [...] wprowadzonych w celu zapewnienia widoczności finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, oraz w celu informowania odbiorców o istnieniu unijnego wsparcia lub zobowiązania innych pośredników finansowych do informowania takich odbiorców końcowych o tym wsparciu [2000]

3.10. [w stosownych przypadkach] [...] Rozwiązania wprowadzone w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. m[...])

[...] Samoocena **wskazująca wszelkie zagrożenia bezpieczeństwa, w tym zagrożenia dla bezpieczeństwa gospodarczego Unii** [...], i szczegółowo określająca, jak będzie się przeciwdziałać [...] tym **zagrożeniom** [...] [2000]

TYTUŁ II: ROZDZIAŁY

W przypadku każdego rozdziału:

1. Rozdziały

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. [...] c)

<u>Tytuł rozdziału</u>	<u>Numer identyfikacyjny rozdziału</u>
[300]	

1.1. Strategia interwencji:

Opis istniejących **potrzeb**, wyzwań oraz celów rozdziału, a także sposobu, w **jaki [...] rozdział ten je uwzględnia**

Pole tekstowe [15[...] 000]

1.2. [...]

[...]

1.3. Opis synergii środków zawartych w rozdziale (oraz, w stosownych przypadkach, z innymi środkami z innych rozdziałów planu oraz ze środkami krajowymi)

Pole tekstowe [5000]

2. Środki

<u>Tytuł środka</u>	<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	<u>Orientacyjny harmonogram ukończenia wdrażania</u>	<u>Wykaz obszarów interwencji</u>	<u>Środki zawarte w planie społeczno-klimatycznym przedłożonym przez państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/955</u> <u>T/N</u>
[300]		<u>kwartał/rok</u>	<u>[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu]</u>	

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. c [...])

2.1. Charakter, rodzaj [...] i alokacja finansowa środków, w tym cele ogólne i szczegółowe, których realizacji służą te środki* [...];

[...]

<u>Numer identyfikacyjny rozdziału</u>	<u>Tytuł środka</u>	<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	<u>Reforma/ Inwestycja/ Interwencje oparte na produkcji</u>	<u>Główny cel szczegółowy objęty wsparciem**</u>	<u>Drugorzędny cel szczegółowy objęty wsparciem**</u>	<u>Cele określone w art. 3 rozporządzeń AML, IS i BMV</u>	<u>Cel ogólny objęty wsparciem</u>	<u>Wkład Unii (w EUR)</u>	<u>Łączne szacunkowe koszty (EUR)</u>

***Z uwagi na wielowymiarowy aspekt inwestycji, reform i innych interwencji finansowanych w ramach planu PKR, każdy środek może zostać przypisany do dwóch celów szczegółowych:**

- **przypisanie „główne” do celu szczegółowego związanego przede wszystkim z przedmiotowym środkiem;**
- **przypisanie „drugorzędne” mające na celu uwzględnienie konkretnego podzbioru przypisania głównego, ewentualnych skutków ubocznych drugiego celu szczegółowego lub charakteru beneficjentów objętych środkiem.**

****nie dotyczy przepisów rozporządzeń AML, IS i BMV**

2.2. [...] Opis środka, w tym informacje na temat tego, jakie są jego [...] cele, jaki ma zasięg geograficzny i kto i co jest objęte tym środkiem [...]

Pole tekstowe [6[...] 5[...]00]

2.3. [...]

[...]

W przypadku interwencji w ramach WPR analiza powinna obejmować **również:**

- Opis pojęć i elementów niezbędnych do zapewnienia, aby interwencje z zakresu wsparcia dochodu w ramach WPR, o których mowa w art. [...] **35 ust. 1 lit. a)–k) i r)**[...] [rodzaje wsparcia], oraz inne interwencje w ramach WPR były ukierunkowane na osoby najbardziej potrzebujące wsparcia w ramach WPR, w tym takich pojęć jak „działalność rolnicza”, „użytek rolny”, „kwalifikujący się hektar”, „rolnik”, „**grupa producentów**”, „młody rolnik” i „nowy rolnik”
- **W przypadku gdy wymaga tego rozporządzenie w sprawie WPR** – opis ukierunkowania działań na wybrane sektory i grupy oraz komplementarności z innymi interwencjami w ramach WPR i środkami określonymi w planach
- **W przypadku inicjatywy LEADER** – określenie obszaru objętego inicjatywą LEADER / obszarów wiejskich, na których występują niedogodności (art. 18 rozporządzenia w sprawie WPR).

2.4. [...]

[...]

2.5. Informacja, czy środek przyczynia się do celów jednolitego rynku:

[...]	[...] <u>Cele jednolitego rynku</u>	
-------	--	--

[...]	Wsparcie na rzecz ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projektów IPCEI);	[pole wyboru]
	Projekty określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1679, w szczególności projekty zlokalizowane w sieci bazowej i rozszerzonej sieci bazowej	[pole wyboru]
	Wsparcie w ramach planu na rzecz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania określonych w rozporządzeniu (UE) 2022/869	[pole wyboru]
	Wsparcie w ramach planu na rzecz innych projektów transgranicznych, transnarodowych lub wielokrajowych	[pole wyboru]
	Wsparcie w ramach planu na rzecz operacji, którym przyznano pieczęć	[pole wyboru]
	Wsparcie w ramach planu na rzecz środków leżących u podstaw unii oszczędności i inwestycji	[pole wyboru]

2.6. [...]

[...]

2.7. Wymiar terytorialny środka

Odniesienie: art. 14 ust. 4 i załącznik II do rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie wykonania]

Numer identyfikacyjny środka	Region na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 2023/674 (w stosownych przypadkach)	Rodzaj terytorium docelowego	Rodzaj terytorium docelowego a (w stosownych przypadkach)	Środek na rzecz regionu najbardziej oddalonego / północnego obszaru słabo zaludnionego / wschodniego regionu przygranicznego / małych wysp Morza Egejskiego	Narzędzia terytorialne (w stosownych przypadkach)	<u>Strategia inteligentnej specjalizacji i strategii sprawiedliwej transformacji</u>
	[Poziom NUTS 2 lub NUTS 3]*	[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu] [kod wymiaru: rodzaj terytorium] 01 Obszary miejskie 02 Obszary wiejskie 05 Inne rodzaje terytoriów objętych wsparciem 07 Brak ukierunkowania terytorialnego]	[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu] [kod wymiaru: rodzaj terytorium: 03 Obszary dotknięte transformacją przemysłową lub 04 Wyspy i obszary przybrzeżne] 05 Obszary górskie	[pole do zaznaczenia dla każdego rodzaju terytorium] Kod wymiaru: rodzaj terytorium: 01 Regiony najbardziej oddalone 02 Małe wyspy Morza Egejskiego 03 Wschodnie regiony przygraniczne 04 Północne obszary słabo zaludnione	[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu] [Kod wymiaru: inicjatywa terytorialna i współpraca lokalna: 01 Zintegrowany rozwój terytorialny i miejski 02 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, w tym inicjatywa LEADER 03 Inne narzędzia terytorialne	[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu] [strategia inteligentnej specjalizacji] [strategia sprawiedliwej transformacji]

* Rozwijane menu i wybór opcji

2.8. Środki społeczne zgodnie z załącznikiem VI

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. g) ppkt (ii)

<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	<u>Tytuł środka</u>	<u>Zakres interwencji</u>	<u>Kategoria środków, o których mowa w załączniku VI</u>
			<p>[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu; można wybrać co najmniej jedną opcję dla każdego środka / obszaru interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Włączenie społeczneb) Żywność lub podstawowa pomoc materialnac) Wsparcie na rzecz zwalczania ubóstwa dziecid) Zwalczanie bezrobocia młodzieży, w tym poprzez kształcenie i szkolenie

2.9. Rybolówstwo, akwakultura, działalność morska i oceaniczna

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. g) ppkt (i), (iii) oraz (iiia)

<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	<u>Tytuł środka</u>	<u>Zakres interwencji</u>	<u>Obszary wsparcia</u>
			<p>[pole do zaznaczenia lub rozwijane menu; można wybrać co najmniej jedną opcję dla każdego środka / obszaru interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Wsparcie na rzecz zrównoważonego rybołówstwa i zrównoważonej akwakultury, w tym odbudowy i zachowania biologicznych zasobów wodnych, transformacji energetycznej rybołówstwa i akwakultury, a także działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa, warunków pracy i zdrowia</u> • <u>Wsparcie innowacji na rzecz prowadzenia bardziej selektywnej działalności połowowej oraz zachowania, ochrony i odbudowy wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych</u> • <u>Wsparcie na rzecz wspólnej organizacji rynków, w tym ustanawiania i funkcjonowania organizacji producentów oraz wdrażania planów produkcji i obrotu</u> • <u>Wsparcie dla rybaków lub producentów akwakultury służące zapewnieniu rekompensaty podmiotom działającym w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury z tytułu utraconych dochodów lub dodatkowych kosztów oraz zapewnieniu rekompensaty uznanym organizacjom producentów i zrzeszeniom organizacji producentów, które składują produkty rybołówstwa wymienione w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, pod warunkiem że produkty te składuje się zgodnie z art. 30 i 31 tego rozporządzenia</u>

			<ul style="list-style-type: none"> • <u>Wsparcie na rzecz rybołówstwa, kontroli i wdrażania oraz gromadzenia danych naukowych na potrzeby podejmowania decyzji opartych na wiedzy</u> • <u>Wsparcie na rzecz zwalczania połowów NNN</u> • <u>Wsparcie na rzecz szczególnych potrzeb rybołówstwa, akwakultury i społeczności nadbrzeżnych, a w szczególności łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego</u> • <u>Wsparcie na rzecz działań przyczyniających się do zrównoważoności środowiskowej, gospodarczej i społecznej w odniesieniu do operacji połowowych oraz równowagi między zdolnością połowową flot a dostępnymi uprawnieniami do połowów</u> • <u>Wsparcie na rzecz działań określonych w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu w zakresie zachowania morskich zasobów biologicznych, odbudowy różnorodności biologicznej mórz, zarządzania rybołówstwem i zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz innowacji w tym zakresie, ochrony na morzu oraz rozwoju konkurencyjnej i zrównoważonej niebieskiej gospodarki; planowanie przestrzenne obszarów morskich i morska współpraca regionalna na poziomie basenu morskiego</u> • <u>Wsparcie odnowy pokoleń w sektorze rybołówstwa i sektorze akwakultury</u>
--	--	--	--

3. Interwencje w ramach wspólnej polityki rolnej

Odniesienie: art. 22 ust. 2b [...] lit. [...] c)

3.1. Następujące uporządkowane informacje:

[...] Cele szczegółowe	Uwzględnione potrzeby	Numer identyfikacyjny środka [...]	Rodzaj interwencji (zgodnie z art. 35 ust. 1)	Zakres/ wymiar terytorialny	Sektory objęte wsparciem W stosownych przypadkach	Grupy beneficjentów objęte wsparciem W stosownych przypadkach	Rodzaj obszarów objętych wsparciem	Obszary priorytetowe WPR dotyczące środowiska i klimatu	Warunki kwalifikujące [zgodnie z odpowiednim artykułem]	Monitorowanie warunków kwalifikujących (za pośrednictwem AMS)	Uwzględnione praktyki rolnicze (w stosownych przypadkach)	Szczególne warunki/zachęty/priorytety				
												Młodzi rolnicy	Kobiety	Cyfryzacja	Udostępnianie danych	Wymiana wiedzy /szkolenia
[wykaz]	[500]			[wykaz]	[wykaz]	[wykaz]	[wykaz]	[wykaz]		[T/N/częściowo]	[wykaz]	[T/N]	[T/N]	[T/N]	[T/N]	[T/N]

W stosownych przypadkach analiza może również obejmować:

1. [...]
2. W przypadku unijnego programu dla szkół, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia 202X/XXXX [rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków]
 - a) uczestnicy unijnego programu dla szkół
 - b) wykaz produktów, które mogą być dostarczane i dystrybuowane, oraz kryteria ustalania priorytetów

3.[...] **Dodatkowe finansowanie krajowe**

W odniesieniu do każdej interwencji w ramach WPR, na którą przyznaje się dodatkowe finansowanie krajowe, o którym mowa w art. X, wypełnia się następujące informacje:

art. XXX, zgodnie z którym przyznaje się finansowanie	tekst
Krajowa podstawa prawna przyznania finansowania	tekst

Interwencja w ramach planu, na którą przyznano finansowanie	tekst
Całkowity budżet dodatkowego finansowania krajowego (w euro)	numer
Komplementarność: a) większa liczba beneficjentów b) wyższa intensywność pomocy c) zapewnienie finansowania niektórych operacji w ramach interwencji	Należy wskazać te, które mają zastosowanie, i w razie potrzeby podać dodatkowe informacje.
Objęte art. 42 TFUE	(jeżeli NIE, należy wskazać instrument rozliczania pomocy państwa)

3.2. Wyjaśnienie spełnienia stosownych kryteriów z załącznika 2 do Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa zgodnie z dawnym art. 40 [Wsparcie krajowe w ramach WTO] i dawnym załącznikiem XVII [załącznik WTO];

W odniesieniu do interwencji w ramach WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1

<u>Interwencje</u>	<u>Rodzaj interwencji – odniesienie do artykułu [...] rozporządzenia w sprawie WPR, niniejszego rozporządzenia lub rozporządzenia (UE) nr 1308/2013</u>	<u>Punkt lub punkty załącznika 2 do Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa, z którymi zapewniona jest zgodność</u>	<u>Wyjaśnienie, jak zapewniono zgodność [z Porozumieniem WTO w sprawie rolnictwa]</u>	<u>Liczba hektarów nasion oleistych zgodnie z art. 20m rozporządzenia w sprawie WPR]*</u>

* Planowaną liczbę hektarów nasion oleistych podaje się na każdy rok trwania planu. Dane podaje się oddzielnie dla soi, słonecznika (z wyłączeniem ziaren słonecznika) i rzepaku.

3.3[...]. Opis rozwiązań w odniesieniu do[...] systemu odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa [...] [2000]

Odniesienie: art. 3 [Odpowiedzialne prowadzenie gospodarstwa] rozporządzenia 202X/XXXX [rozporządzenia w sprawie WPR], art. 22 ust. 2b lit. j[...])

Opis mechanizmów wprowadzonych celu spełnienia warunków określonych w **dawnym** art. 7 ust. 3 [inne zasady horyzontalne, odpowiedzialne prowadzenie gospodarstwa], w tym **opis praktyk ochronnych, o których mowa w art. 3 ust. 4 rozporządzenia (UE) 202X/XXXX [rozporządzenie w sprawie WPR], ich zakres terytorialny, opis rolników i innych beneficjentów podlegających danej praktyce oraz podsumowanie praktyki ochronnej, a także komplementarność między elementami odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa a odpowiednimi środkami wspieranymi w ramach planu PKR.**

4. Ocena środka pod kątem równości płci

Odniesienie: Odniesienie: art. [...] 13 rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie wykonania]

Informacje na temat sposobu, w jaki uwzględnione środki są zgodne z zasadą równości płci, z uwzględnieniem metodyki uwzględniania aspektu płci.

Numer identyfikacyjny środka	Zakres interwencji	Wynik w zakresie równości płci
Numer identyfikacyjny środka – 1	Zakres interwencji 1 [...]	[...] Rozwijane menu wynik w zakresie równouprawnienia płci – 2 wynik w zakresie równouprawnienia płci – 1 wynik w zakresie równouprawnienia płci – 0
	Zakres interwencji 2	[...]
Numer identyfikacyjny środka – 2	Zakres interwencji	[...]

4a (nowy) Ocena środka pod kątem zasady „nie czynić poważnych szkód”

Numer identyfikacyjny środka	Zakres interwencji	Ocena środka pod kątem zasady „nie czynić poważnych szkód” [1000]
Numer identyfikacyjny środka – 1	Zakres interwencji 1	
	Zakres interwencji 2	
Numer identyfikacyjny środka – 2		

[...]5. Finansowanie i koszty środków [...]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b, lit. f), **g), r)**[...], art. 20

W przypadku każdego środka:

Numer identyfikacyjny rozdziału	Numer identyfikacyjny środka	Reforma/Inwestycja/Intervencje [...] oparte na produkcji	Finansowanie w ramach dotacji lub pożyczek	Koszt jednostkowy (w stosownych przypadkach)	Jednostka miary (w odniesieniu do interwencji opartych na produkcji)	Ilość/objętość (w stosownych przypadkach)	Łączne szacunkowe koszty (w EUR)	Wkład Unii (w EUR)	[...] Wkład krajowy [...]		Poziom dofinansowania (w stosownych przypadkach)	Kategorie regionów (w stosownych przypadkach) lub krajowe	Zakres interwencji	Zastosowane metody i opis kosztów, w tym ich źródło, oraz wskazanie wcześniejszych inwestycji/reform, które stanowią wartości odniesienia dla oszacowania kosztów i źródła kosztów tych projektów	Uzasadnienie wiarygodności i zasadności szacunkowych kosztów, w razie potrzeby, uwzględnieniem specyfiki krajowej oraz zastosowanych metod korekty [1 000]	Rodzaj instrumentu finansowego [w stosownych przypadkach] (gwarancja, kapitał własny lub pożyczka)
									%Orientacji publicznej (w EUR)	%Orientacji prywatnej (w EUR)						

[...]6. Cele pośrednie, wartości docelowe, produkty i harmonogram

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. [...] c)

Tabela zawierająca cele pośrednie, wartości docelowe i harmonogram dla rozdziałów wraz z następującymi informacjami:

<u>Tytuł rozdziału</u>	Numer identyfikacyjny środka	Nazwa środka	[...]	[...]	<u>Zakres interwencji</u>	Cel pośredni lub wartość docelowa (numer referencyjny)	[...] Wskaźnik celu pośredniego / wartości docelowej ustanowiony w rozporządzeniu XXX (rozporządzenie w sprawie wykonania) lub wskaźnik dotyczący konkretnego środka, chyba że żaden z tych wskaźników nie jest adekwatny*	[...]	Orientacyjny harmonogram realizacji	Opis każdego celu pośredniego i każdej wartości docelowej [1 000]	Kwota dla instytucji zarządzających [...]	Wartość wypłaty [istotna dla płatności dokonywanych przez Komisję na rzecz państwa członkowskiego]	[...] Kategorie regionów (w stosownych przypadkach) lub krajowe	[...]	[...]
------------------------	------------------------------	--------------	-------	-------	---------------------------	--	--	-------	-------------------------------------	--	---	--	---	-------	-------

[...] [...] <u>Numer identyfikacji środków</u>	Interwencja	Nazwa produktu	<u>Produkt (numer referencyjny)</u>	Docelowy sektor, grupa rolników, obszar	Wskaźniki ilościowe ustanowione w rozporządzeniu u XXX (rozporządzenie w sprawie wykonania)		Wartość jednostkowa produktu				Wartość jednostkowa zobowiązania przy obliczaniu średniej wartości produktu w odniesieniu do działalności rolniczej	<u>Orientacyjny harmonogram realizacji</u>		[...] [...]		Zakres interwencji	
					Jednostka miary	Produkt	Ujednolicona lub średnia	Rodzaj (płatność ryczałtowa lub dopłata uzupełniająca lub inne)	Min	Maks.		Kwartał	Rok	[...]	[...]		

[...].7 Sprawdzenie osiągnięcia [...] celów pośrednich, wartości docelowych i produktów

Odniesienie: art. 58 ust. 2 lit. i)

<p>Numer identyfikacyjny środka</p>	<p><u>Tytuł środka</u></p>	<p>Cele pośrednie/wartości docelowe/produkty</p>	<p>należy opisać, jakie dokumenty/system zostaną wykorzystane do sprawdzenia osiągnięcia celów pośrednich, wartości docelowych i produktów [...]);</p> <p>należy opisać, w jaki sposób będą przeprowadzane weryfikacje zarządcze (w tym na miejscu);</p> <p>należy opisać, jakie rozwiązania zostaną przyjęte w celu gromadzenia i przechowywania stosownych danych/dokumentów.</p> <p>[2000]</p>	<p>Rozwiązania służące zapewnieniu ścieżki audytu</p> <p>Proszę wymienić instytucję(-e) odpowiedzialną(-e) za te rozwiązania.</p> <p>[1 000]</p>

7 a Wskaźniki rezultatu

Numer identyfikacyjny środka	Zakres interwencji	Cel pośredni, wartość docelowa lub interwencje oparte na produkcji (numer referencyjny)	Wskaźniki rezultatu				
			Nazwa	Nazwa	Poziom bazowy	Szacunkowa wartość	Rok osiągnięcia
Środek 1	Zakres interwencji 1	Numer identyfikacyjny	- Komponent 1: - Komponent 2: - (...)	Uniknięte emisje gazów cieplarnianych (w stosownych przypadkach): - Kwota uruchomionych inwestycji (w stosownych przypadkach): - Inny wskaźnik – komponent 1: - Inny wskaźnik – komponent 2: - (...)			
	Zakres interwencji 2	Numer identyfikacyjny					

[...]8. Koordynacja/demarkacja i komplementarność

Odniesienie: art. 7 ust. 5

Opis, w jaki sposób środki uwzględnione w [...] planie są [...] **komplementarne i spójne z innymi** instrumentami unijnymi. [2000]

9. Podsumowanie wszystkich rozdziałów [...]

Odniesienie: art. 22 ust. 2b lit. d[...])

Numer identyfikacyjny rozdziału	Szacunkowe łączne koszty (w EUR) [...]	<u>Szacunkowe łączne koszty</u> (% całego planu)	Wkład finansowy Unii (w EUR)	Ostateczny wkład krajowy (%)
Rozdział xx				
Rozdział xx				
Rozdział xx				
Kwota elastyczności			25 % całkowitego wkładu Unii	

<u>Wykorzystanie skoncentrowanych na wstępie kwot elastyczności na interwencji w ramach WPR / obszary wiejskie</u>				
<u>Pomoc techniczna</u>				
OGÓŁEM				

ZAŁĄCZNIK VI

[...] Wkład na rzecz skoncentrowania się na pewnych środkach [...] społecznych

Do celów art. 22 ust. 2b lit. g[...] ppkt (ii) oraz z uwzględnieniem szczególnych krajowych i regionalnych potrzeb oraz wyzwań określonych między innymi w kontekście europejskiego semestru, **w szczególności zaleceń dla poszczególnych krajów**, i zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, państwa członkowskie [...] **przydzielają** zasoby w swoich planach **również** na następujące środki:

- a) sprzyjanie aktywnemu włączeniu społecznemu i integracji społeczno-gospodarczej w celu promowania równych szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększania zdolności do zatrudnienia, w szczególności w przypadku grup defaworyzowanych, **społeczności marginalizowanych** oraz obywateli państw trzecich, w tym migrantów [...].
- b) przeciwdziałanie deprivacji materialnej, **w tym** poprzez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym oraz zapewnianie środków towarzyszących wspierających ich włączenie społeczne;
- c) wdrażanie gwarancji dla dzieci poprzez ukierunkowane działania i reformy strukturalne mające na celu zwalczanie ubóstwa dzieci, w szczególności w państwach członkowskich, w których średni odsetek dzieci poniżej 18. roku życia zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym przekracza średnią unijną, zgodnie z danymi Eurostatu z lat 2024–2026;
- d) wdrażanie gwarancji dla młodzieży poprzez ukierunkowane działania i reformy strukturalne wspierające zatrudnienie ludzi młodych, kształcenie i szkolenie zawodowe, w szczególności w państwach członkowskich, w których średni odsetek osób młodych w wieku 15–29 lat, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, przekracza średnią unijną, zgodnie z danymi Eurostatu z lat 2024–2026.

Orientacyjne kwoty przydzielone na powyższe kategorie środków przedkłada się na podstawie wzoru planu określonego w załączniku V i uzgodnionego z Komisją.

ZAŁĄCZNIK VII

Metodyka obliczania wkładu terytorialnego

Do celów art. 22 ust. 2b lit. f[...] państwa członkowskie przydzielają zasoby na poniższe kategorie regionów, uwzględniając:

- a) **[na poziomie NUTS2** – szczególne potrzeby i wyzwania regionów słabiej rozwiniętych, których PKB na mieszkańca mierzony według standardów siły nabywczej (2021–2023) wynosi poniżej 75 % średniej UE-27;
- b) **na poziomie NUTS2** – szczególne potrzeby i wyzwania regionów w okresie przejściowym, których PKB na mieszkańca mierzony według standardów siły nabywczej (2021–2023) wynosi od 75 % do poniżej 100 % średniej UE-27;
- c) **na poziomie NUTS2** – szczególne potrzeby i wyzwania regionów lepiej rozwiniętych, których PKB na mieszkańca mierzony według standardów siły nabywczej (2021–2023) jest równy lub wyższy niż 100 % średniej UE-27;]
- d) szczególne potrzeby i wyzwania wysp i **regionów przybrzeżnych w dziedzinach takich jak mieszkalnictwo, transport i jego dekarbonizacja, gospodarka wodna i gospodarowanie odpadami, przystosowanie się do zmiany klimatu, dostęp do opieki zdrowotnej i rozwój gospodarczy, z uwzględnieniem ich strukturalnej sytuacji społeczno-gospodarczej, którą dodatkowo komplikują określone cechy specyficzne poważnie ograniczające ich rozwój;**
[...]

- da) szczególne potrzeby i wyzwania regionów najbardziej oddalonych w dziedzinach takich jak bezpieczeństwo żywnościowe, samowystarczalność, mieszkalnictwo, dostawa podstawowych produktów, transport i jego dekarbonizacja, gospodarka wodna i gospodarowanie odpadami, przystosowanie się do zmiany klimatu, dostęp do opieki zdrowotnej, usługi społeczne, zatrudnienie i szkolenia oraz rozwój gospodarczy, z uwzględnieniem ich strukturalnej sytuacji społeczno-gospodarczej, którą dodatkowo komplikują określone cechy specyficzne poważnie ograniczające ich rozwój;
- e) szczególne potrzeby i wyzwania wschodnich regionów przygranicznych (regiony na poziomie NUTS2, które graniczą z Rosją, [...] Białorusią **lub Ukrainą**), w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa, zarządzania granicami i rozwoju gospodarczego;
- f) szczególne potrzeby i wyzwania północnych słabo zaludnionych regionów, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, w szczególności w zakresie łączności i dostępności;
- g) szczególne potrzeby i wyzwania obszarów wiejskich, zwłaszcza zmagających się z problemami strukturalnymi, takimi jak brak [...] możliwości zatrudnienia, niedobory wykwalifikowanej siły roboczej, niedoinwestowanie w sieci szerokopasmowe i łączność, infrastrukturę cyfrową i inną infrastrukturę oraz usługi kluczowe, a także odpływ młodzieży, przy czym należy temu zaradzić poprzez wzmocnienie struktury społeczno-gospodarczej na tych obszarach, w szczególności poprzez tworzenie miejsc pracy, wspieranie osób młodych i odnowę pokoleń;
- h) szczególne potrzeby i wyzwania obszarów dotkniętych **transformacją** [...] przemysłową, zwłaszcza tych, które zmagają się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z procesu transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na 2030 r. i 2040 r. w dziedzinie energii i klimatu oraz neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do 2050 r.;
- i) szczególne potrzeby i wyzwania na obszarach miejskich (zrównoważony rozwój miejski);

- j) szczególne potrzeby i wyzwania zidentyfikowane w ramach planowanego wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lub innych narzędzi terytorialnych [...];
- ja) szczególne potrzeby i wyzwania zidentyfikowane w ramach strategii inteligentnej specjalizacji i strategii sprawiedliwej transformacji.**

Orientacyjne kwoty przydzielone terytoriom zgodnie z powyższą metodyką przedkłada się na podstawie wzoru planu określonego w załączniku V i uzgodnionego z Komisją.

ZAŁĄCZNIK VIII

Kryteria oceny osiągnięcia celów pośrednich i wartości docelowych

W ocenie osiągnięcia celów pośrednich i wartości docelowych określonych w art. 65[...] ust. 3 uwzględnia się:

[...] oczekiwane **osiągnięcie** [...] celu pośredniego i wartości docelowej zgodnie z planem oraz w oparciu o **podstawowy cel środka** [...], z uwzględnieniem spełnienia poszczególnych określonych w nich wymogów, **w tym aspektów jakościowych i okoliczności związanych z osiągnięciem celu pośredniego lub wartości docelowej;**

w stosownych przypadkach, [...] kontekst wynikający z opisu środka, do którego należą cel pośredni lub wartość docelowa, oraz z pozostałych stosownych części planu partnerstwa krajowego i regionalnego **lub rozdziału Planu Interreg;**

dokumenty wymienione jako ramy odniesienia dla przygotowania planu w art. 22 ust. 2 i dokumenty przedłożone za pośrednictwem SFC oraz wszelkie dalsze wyjaśnienia dotyczące osiągnięcia celu pośredniego lub wartości docelowej, w tym korespondencja z organami krajowymi i regionalnymi;

w stosownych przypadkach, [...] inne źródła danych lub informacji w odniesieniu do aspektów **ilościowych i jakościowych** i okoliczności związanych z osiągnięciem celu pośredniego lub wartości docelowej;

w stosownych przypadkach, [...] zastosowane metody lub procedury różniące się od tych, które pierwotnie **opisano w planie** [...]

to, czy odchylenie od brzmienia opisu celu pośredniego lub wartości docelowej utrudnia ich osiągnięcie i zamierzony rezultat lub wiąże się z jakimkolwiek naruszeniem mającego zastosowanie prawa.

Odchylenia od ustalonych wymogów dotyczących celu pośredniego i wartości docelowej można zaakceptować w następujących okolicznościach:

w przypadku minimalnego odchylenia od formalnego wymogu dotyczącego celu pośredniego i wartości docelowej związanego z procedurami wewnętrznymi państw członkowskich, niemającego wpływu na postępy w realizacji reformy lub inwestycji, którym odpowiada dany cel pośredni lub dana wartość docelowa;

w przypadku ograniczonych i proporcjonalnych opóźnień między publikacją środków regulacyjnych a ich faktycznym wejściem w życie, pod warunkiem że przestrzegane są pewność ich wdrażania i początek skutków prawnych;

w przypadku minimalnego odchylenia od wymogu dotyczącego treści celu pośredniego lub wartości docelowej, które nie zmienia podstawowego celu środka i nie wpływa na postępy w realizacji celu w zakresie polityki dotyczącego reformy lub inwestycji, którym odpowiada dany cel pośredni lub dana wartość docelowa.

ZAŁĄCZNIK IX
Wzory sprawozdań [...]

[...]

Odniesienie: art. 58 ust. 3 [obowiązki państw członkowskich], art. 59 ust. 1 lit. a) [roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności]

Część I. **Wnioski o płatność złożone w okresie odniesienia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a) [...], w tym informacje dotyczące płatności zaliczkowych (należy przedłożyć jako załącznik do deklaracji zarządczej(-vch))**

Okres odniesienia [...]	Numer wniosku o płatność	Data złożenia wniosku o płatność	Kwoty objęte wnioskiem o płatność
20xx		xx/xx/20xx	xx EUR
20xx		xx/xx/20xx	xx EUR
20xx		[...]	[...]

Dotychczas otrzymane płatności zaliczkowe	xx EUR
--	--------

Część 2. **Postęp we wdrażaniu środków w poprzednim roku kalendarzowym (należy przedłożyć jako załącznik do deklaracji zarządczej(-vch))**

Uwaga: informacje z części 1 (osiągnięte cele pośrednie, wartości docelowe i produkty przedłożone wraz z wnioskiem o płatność) nie będą musiały być zgłaszane przez państwa członkowskie – zostaną automatycznie wygenerowane przez SFC

<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	Inwestycje	<u>Cel pośredni / wartość docelowa (numer referencyjny)</u>	Osiągnięty postęp	Wartość wypłaty (wypełniona automatycznie przez SFC)	<u>Szacunkowa wartość osiągniętych postępów [...]</u> (kwota w EUR obliczona na podstawie wartości wypłaty)
			<p>Postępy w osiągnięciu celu pośredniego lub wartości docelowej poczynione w momencie składania sprawozdania w oparciu o aktualny stan wdrażania (%)</p> <p>LUB (rozwijane menu)</p>		

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ Brak postępów (wartość szacunkowa: 0 %) ▫ Niewielkie postępy (wartość szacunkowa: 33 %) ▫ Znaczne postępy (wartość szacunkowa: 66 %) ▫ Osiągnięcie celu pośredniego lub wartości docelowej (100 %) 		
	Reformy [...]	Cel pośredni (<u>numer referencyjny</u>)	Osiągnięty postęp	Wartość wypłaty (<u>wypełniona automatycznie przez SFC</u>)	<u>Szacunkowa wartość osiągniętych postępów [...]</u> (kwota w EUR obliczona na podstawie wartości wypłaty)

			(rozwijane menu) <ul style="list-style-type: none"> ▫ Brak postępów (0 % [...]) weszło w życie) 		
			<ul style="list-style-type: none"> ▫ Osiągnięcie celu pośredniego lub wartości docelowej (100 % weszło w życie) 		
<u>Numer identyfikacyjny środka</u>	[...] Interwencje oparte na produkcie (płatności oparte na produktach)	[...] <u>Produkt (numer referencyjny)</u>	Osiągnięty postęp		Wartość osiągniętych postępów (w EUR)
			Produkt osiągnięty w momencie składania sprawozdania w oparciu o aktualny stan wdrażania		

Część 3. Składanie sprawozdań na temat wskaźników rezultatu i podkategorii wskaźników produktu

Odniesienie: art. 14 ust. 2, 3, 5 i 6 rozporządzenia w sprawie wykonania

Numer identyfikacyjny środka	Zakres interwencji	Cel pośredni, wartość docelowa lub interwencje oparte na produkcji (numer referencyjny)	Podkategorie produktu, w tym podwskaźniki nieistotne dla płatności		Wskaźniki rezultatu				
			<u>Nazwa</u>	<u>Postępy</u>	<u>Nazwa</u>	<u>Poziom bazowy</u>	<u>Szacunkowa wartość</u>	<u>Rok osiągnięcia</u>	<u>Postępy</u>

Środek 1	Zakres interwencji 1	Numer identyfikacyjny	Podkategoria 1: Podkategoria 2: (...)		Uniknięte emisje gazów cieplarnianych (w stosownych przypadkach): Kwota uruchomionych inwestycji (w stosownych przypadkach): Inny wskaźnik – podkategoria 1: Inny wskaźnik – podkategoria 2: (...)				
	Zakres interwencji 2	Numer identyfikacyjny							

ZAŁĄCZNIK X

Wzór prognozy dotyczącej kwoty objętej wnioskiem o płatność

Odniesienie: art. 50 [...] lit. d) [funkcja koordynacyjna][...] i art. 10 ust. 2 lit. b) [rozwój regionalny, Plan Interreg]

Oczekiwany wkład Unii					
<i>[Bieżący rok kalendarzowy]</i>			<i>[Kolejny rok kalendarzowy]</i>		
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...] <i>styczeń–czerwiec</i>	[...] <i>lipiec–grudzień</i>	[...]	[...] <i>styczeń–czerwiec</i>	[...] <i>lipiec–grudzień</i>	[...]

Cel pośredni lub wartość docelowa lub produkt (numer referencyjny) [...]	Oczekiwana kwota	Cel pośredni lub wartość docelowa lub produkt (numer referencyjny) [...]	Oczekiwana kwota	[...]	[...]	[...] Cel pośredni lub wartość docelowa lub produkt (numer referencyjny) [...]	Oczekiwana kwota	[...] Cel pośredni lub wartość docelowa lub produkt (numer referencyjny) [...]	Oczekiwana kwota	[...]	[...]
x	x EUR										
...	...										
Suma częstkowa	x EUR	OGÓLEM	x EUR	[...]	[...]	[...]	x EUR	[...]	x EUR	[...]	[...]

<i>Pomoc techniczna</i>	<i>[automatyczne obliczenie w SFC]</i>	<i>Pomoc techniczna</i>	<i>[automatyczne obliczenie w SFC]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>	<i>[automatyczne obliczenie w SFC]</i>	<i>[...]</i>	<i>[automatyczne obliczenie w SFC]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>
OGÓŁEM	x EUR	OGÓŁEM	x EUR	[...]	[...]	[...]	x EUR	[...]	x EUR	[...]	[...]
<u>z czego dotacje:</u>	<u>x EUR</u>	<u>z czego dotacje:</u>	<u>x EUR</u>				<u>z czego dotacje:</u>	<u>x EUR</u>	<u>z czego dotacje:</u>	<u>x EUR</u>	
<u>z czego pożyczki (w stosownych przypadkach)</u>	<u>x EUR</u>	<u>z czego pożyczki (w stosownych przypadkach)</u>	<u>x EUR</u>				<u>z czego pożyczki (w stosownych przypadkach)</u>	<u>x EUR</u>	<u>z czego pożyczki (w stosownych przypadkach)</u>	<u>x EUR</u>	

ZAŁĄCZNIK XI
Wzór wniosku o płatność

Odniesienie: art. 65 ust. 2 [składanie i ocena wniosku o płatność] i art. 10 ust. 2 lit. a) [rozwój regionalny, Plan Interreg]

Plan partnerstwa krajowego i regionalnego	
Państwo członkowskie:	
Decyzja Komisji zatwierdzająca plan:	
Data decyzji Komisji:	
Numer wniosku o płatność:	
Data złożenia wniosku o płatność:	
Liczba celów pośrednich i wartości docelowych, w odniesieniu do których wnioskuje się o płatność	
<i>Z tego finansowane w ramach dotacji</i>	
<i>Z tego finansowane w ramach pożyczek (w stosownych przypadkach)</i>	

Łączna kwota [...] odpowiadająca wartościom wypłaty osiągniętych celów pośrednich i wartości docelowych	
Łączna wnioskowana kwota w odniesieniu do interwencji [...] opartych na produkcji:	
Wnioskowana kwota w odniesieniu do pomocy [...] technicznej:	
Łączna wnioskowana kwota	
<i>Z tego finansowane w ramach dotacji</i>	
<i>Z tego finansowane w ramach pożyczek (w stosownych przypadkach)</i>	

WYKAZ CELÓW POŚREDNICH I WARTOŚCI DOCELOWYCH, W ODNIESIENIU DO KTÓRYCH WNOSKUJE SIĘ O PŁATNOŚĆ

<u>Cel pośredni lub wartość docelowa</u> (numer referencyjny)	[...]Cel szczegółowy[...] / <u>cel określony w rozporządzeniach AML, IS i BMV</u>	<u>Rozdział</u>	<u>Środek</u>	<u>Finansowane w ramach dotacji lub pożyczek</u>	<u>Nazwa celu pośredniego /wartości docelowej</u>	<u>Wskaźniki jakościowe</u> (cele pośrednie)	<u>Wskaźniki ilościowe (wartości docelowe) ustanowione w rozporządzeniu XXX (rozporządzenie w sprawie wykonania)</u>				[...]		<u>Wnioskowana kwota</u>	Instytucja (-e) odpowiedzialna (-e) za weryfikację osiągnięcia odpowiedniego celu pośredniego / odpowiedniej wartości docelowej oraz za przechowywanie dokumentów na potrzeby ścieżki audytu
							<i>Jednostka miary</i>	<i>Poziom bazy</i>	<i>[...]Wartość docelowa</i>	<i>Osiągnięta wartość docelowa</i>	[...]	[...]		
Łączna wnioskowana kwota w ramach dotacji														
Łączna wnioskowana kwota w ramach pożyczek														

W odniesieniu do interwencji opartych na produktach

Produkt (numer referencyjny)	[...]Cel szczegółowy / [...]cel określony w rozporządzeniach AMI, IS i BMV	Rozdział Numer identyfikacyjny	Środek Numer identyfikacyjny	Rok składania wniosków	Wskaźnik produktu ustanowiony w rozporządzeniu XXX (rozporządzenie w sprawie wykonania)			Wnioskowana kwota	Instytucja (-e) odpowiedzialna (- e) za weryfikację dostarczonych informacji i przechowywanie dokumentów na potrzeby ścieżki audytu
					[...] Nazwa produktu	Jednostka miary	Zgłoszony produkt		
			Łączna wnioskowana kwota w odniesieniu do interwencji opartych na produkcje – <u>dotacje</u>						
			<u>Łączna wnioskowana kwota w odniesieniu do interwencji opartych na produkcje – pożyczki</u>						

Płatność zostanie dokonana na następujący rachunek bankowy:

Wskazany organ	
Bank	
Numer BIC	
Numer rachunku bankowego IBAN	
Posiadacz rachunku (jeżeli nie jest nim wskazany podmiot)	

Kwoty odzyskane przez państwa członkowskie ujęte we wnioskach o płatność (art. 68 ust. 4)

<u>Cel pośredni lub wartość docelowa lub produkt (numer referencyjny)</u>	<u>Kwota podlegająca odzyskaniu</u>	<u>Kwota odzyskana</u>	<u>Odsetki (jeśli dotyczy)</u>
<u>Łączna odzyskana kwota</u>			

ZAŁĄCZNIK XII
Wzór deklaracji zarządczej

Odniesienie: art. 59 ust. 1 lit. c) [roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności]; art. **10 ust. 2 lit. c) i d) rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności**

Ja/my, niżej podpisany(-a)/podpisani(-e), [imię/imiona, nazwisko(-a)], działający(-a)(-e) w charakterze [stanowisko] [organ odpowiedzialny państwa członkowskiego], biorąc pod uwagę moje/nasze obowiązki wynikające z rozporządzenia XX [fundusz],

niniejszym oświadczam(-y), że w związku z wdrażaniem [rozdziału] [środka] [w ramach] planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] **lub rozdziału Interreg** zatwierdzonych decyzją wykonawczą Komisji z dnia [data] w sprawie zatwierdzenia oceny planu partnerstwa krajowego i regionalnego dla [państwo członkowskie] ([odniesienie]), opierając się na własnym osądzie oraz posiadanych informacjach, w szczególności na wynikach krajowych systemów kontroli i audytu opisanych w planie:

1. Środki finansowe zostały [...] wykorzystane zgodnie z mającym zastosowanie prawem z myślą o osiągnięciu celów **uwzględnionych** [...] w planie partnerstwa krajowego i regionalnego **lub w rozdziale Planu Interreg**.
2. Dane podane we wnioskach o płatność złożonych **za okres odniesienia**, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a) [pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności], [...] są kompletne, rzetelne i wiarygodne, [...] oraz że istnieje ścieżka audytu dotycząca przedmiotowych środków.

3. Wprowadzone systemy zarządzania i kontroli funkcjonują prawidłowo [...] i gwarantują w niezbędnym stopniu, że zarządzanie środkami finansowymi odbywało się zgodnie z [...] **mającym zastosowanie prawem**, w tym z przepisami w zakresie zapobiegania konfliktom interesów, korupcji, podwójnego finansowania, nadużyciom finansowym **i innym nieprawidłowościom** oraz ich wykrywania, [...] zgłaszania i **korygowania**, a także zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami [...]
4. **Informacje na temat postępów we wdrażaniu środków zawartych w planie zgłoszone zgodnie z częścią 2 załącznika IX [załączone do niniejszego dokumentu] przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz postępów we wdrażaniu.**

Potwierdzam(-y), że **wszelkie [...] naruszenia mającego zastosowanie prawa** stwierdzone podczas audytów i w sprawozdaniach z kontroli w odniesieniu do wdrażania **[rozdziału] [środka] [w ramach] planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] lub rozdziału Interreg** zostały odpowiednio skorygowane **i nie nastąpiło [...]** odwrócenie celów pośrednich lub wartości docelowych związanych z danym środkiem. (W przypadku odwrócenia należy określić jego charakter i zakres). Gdy było to konieczne, podjęto odpowiednie działania następcze **w związku z naruszeniami mającego zastosowanie prawa [...]** i uchybieniami w systemie kontroli zgłoszonymi w tych sprawozdaniach.

[Do wykorzystania tylko w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych) złożonej(-ych) w ramach ostatecznego pakietu dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności: Potwierdzam(-y), że kwota łącznych płatności ze strony Komisji, z wyłączeniem pomocy technicznej, nie przekracza łącznej kwoty wypłaconej przez państwo(-a) członkowskie beneficjentom w ramach wdrażania planu.]

[Do wykorzystania tylko w przypadku braku postępów: Potwierdzam(-y), że postępy w osiąganiu celów pośrednich, wartości docelowych i produktów, na temat których w sprawozdaniu na temat postępów we wdrażaniu przedstawionym zgodnie z częścią 2 załącznika IX do rozporządzenia xxx [rozporządzenie PPKR] nie podano informacji, wynoszą 0 %.]

Potwierdzam (-y), że nie są mi/nam znane żadne nieujawnione kwestie dotyczące reputacji związane z wdrażaniem [...] **[rozdziału] [środka] [planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] lub rozdziału Interreg]**, które mogłyby zaszkodzić interesom Unii Europejskiej.

[Należy jednak zwrócić uwagę na następujące zastrzeżenia:...] (należy skreślić to zdanie, jeśli nie ma zastosowania)

[W odniesieniu do zastrzeżenia zgłoszonego w poprzedniej deklaracji zarządczej – [odniesienie] — [podjęte działania następcze].] (należy skreślić to zdanie, jeśli nie ma zastosowania)

Miejscowość data

(podpis)

[Imię i nazwisko oraz funkcja podpisującego]

ZAŁĄCZNIK XIII

Wzór rocznej opinii audytowej

Odniesienie: art. 53 ust. 2 lit. a) [funkcje instytucji audytowej]

1. WPROWADZENIE

Ja/my, niżej podpisany(-a)/podpisani(-e), reprezentujący(-a) [nazwa instytucji audytowej(-ych)], niezależny(-a)/niezależni(-e) w rozumieniu art. 49 ust. 5 [organy odpowiedzialne za plany] rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie planu PKR], przeprowadziłem(-am)/przeprowadziliśmy(-łyśmy) audyt:

- i. kompletności, dokładności i wiarygodności danych podanych we wnioskach o płatność przedłożonych Komisji za **okres odniesienia**, [...] o których mowa w art. 59 ust. 1 lit. a) [pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności], **w odniesieniu do wdrożenia [rozdziału(-ów)] [środka(-ów)] planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] lub rozdziału Planu Interreg;**
- ii. wykorzystania środków finansowych zgodnie z mającym zastosowanie prawem; oraz
- iii. funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli.

oraz zweryfikowałem(-am)/zweryfikowaliśmy(-łyśmy):

- i. deklarację(-e) zarządczą(-e) [przygotowaną(-e) i podpisaną(-e) przez instytucje zarządzające] **w odniesieniu do [rozdziału(-ów)] [środka(-ów)] planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] lub rozdziału Planu Interreg** zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. c) [roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności],

w celu wydania opinii audytowej zgodnie z art. 53 ust. 2 lit. a) [funkcje instytucji audytowej].

2. OBOWIĄZKI INSTYTUCJI AUDYTOWEJ(-YCH)

Audyty w odniesieniu do **[rozdziału(-ów)] [środka(-ów)] planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] lub rozdziału Planu Interreg** przeprowadzono zgodnie ze strategią audytu i były one zgodne z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu.

Moim/Naszym obowiązkiem jest także zawarcie w opinii stwierdzenia, czy audyt podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych).

Przeprowadzone procedury audytu to procedury, które uważam(-y) za odpowiednie w danych okolicznościach i zgodne z wymogami rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie planu PKR], w szczególności z art. 53 [funkcje instytucji audytowej] i załącznikiem IV [kluczowe wymogi w zakresie kontroli i audytu]. Uważam(-y), że zgromadzone dowody audytowe są wystarczające i odpowiednie, by stanowić podstawę mojej/naszej opinii [w przypadku istnienia jakichkolwiek ograniczeń zakresu audytu:] z wyjątkiem tych, które są wymienione w punkcie 3 „Ograniczenie zakresu audytu”.

Podsumowanie głównych ustaleń wynikających z audytów w odniesieniu do **[rozdziału(-ów)] [środka(-ów)] planu partnerstwa krajowego i regionalnego [kraj] lub rozdziału Planu Interreg** przedkłada się wraz z niniejszą opinią audytową zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. b) [...] [roczny pakiet dokumentów dotyczących poświadczenia wiarygodności] rozporządzenia XX [rozporządzenie w sprawie planu PKR].

3. OGRANICZENIE ZAKRESU AUDYTU

Albo

Nie istniały żadne ograniczenia co do zakresu audytu.

Albo

Zakres audytu był ograniczony następującymi czynnikami:

a)	...
b)	...
c)	...

[Uwaga: należy wskazać wszelkie ograniczenia zakresu audytu, np. wszelkie braki w dokumentach potwierdzających, sprawy w trakcie postępowania sądowego, a także wskazać, na podstawie sekcji „Opinia z zastrzeżeniami” poniżej, środki, których to dotyczy, oraz wpływ ograniczenia zakresu na opinię audytową. W stosownych przypadkach dalsze wyjaśnienia w tym względzie należy przedstawić w podsumowaniu audytów.]

4. OPINIA

Albo

(Opinia bez zastrzeżeń)

Moim/Naszym zdaniem oraz w oparciu o przeprowadzone prace audytowe

(1) Dane zawarte we wniosku(-ach) o płatność:

– dane podane we wniosku(-ach) o płatność złożonym(-ych) za [...] **okres odniesienia** są kompletne, dokładne i wiarygodne.

(2) System zarządzania i kontroli działający w dniu sporządzenia niniejszej opinii audytowej:

- system zarządzania i kontroli funkcjonuje prawidłowo i zapewnia, **aby unijne środki finansowe były wykorzystywane zgodnie z mającym zastosowanie prawem**, a interesy finansowe Unii były skutecznie i terminowo chronione [...]

Przeprowadzone prace audytowe nie podają w wątpliwość stwierdzeń zawartych w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych).

(3) Wykorzystanie środków finansowych:

- jest zgodne z mającym zastosowanie prawem.

Albo

(Opinia z zastrzeżeniami)

Moim zdaniem oraz w oparciu o przeprowadzone prace audytowe

(1) Dane zawarte we wniosku(-ach) o płatność:

dane zawarte we wniosku(-ach) o płatność złożonym(-ych) za [...] **okres odniesienia są** kompletne, dokładne i wiarygodne [w przypadku gdy zastrzeżenie dotyczy wniosków o płatność, dodaje się następujący tekst:] z wyjątkiem następujących istotnych aspektów: ...

(2) System zarządzania i kontroli działający w dniu sporządzenia niniejszej opinii audytowej:

- wprowadzony system zarządzania i kontroli funkcjonuje prawidłowo i zapewnia, **aby unijne środki finansowe były wykorzystywane zgodnie z mającym zastosowanie prawem**, a interesy finansowe Unii były skutecznie i terminowo chronione [...] [w przypadku gdy zastrzeżenie dotyczy systemu zarządzania i kontroli, dodaje się następujący tekst:] z wyjątkiem następujących aspektów:...

(3) wykorzystanie środków finansowych jest zgodne z mającym zastosowanie prawem, z wyjątkiem następujących aspektów:

Wpływ zastrzeżenia jest ograniczony [lub istotny].

Przeprowadzony audyt nie podaje w wątpliwość twierdzeń zawartych / podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte [niepotrzebne skreślić] w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych).

[W przypadku gdy przeprowadzone prace audytowe podają w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych), instytucja audytowa przedstawia w tym punkcie aspekty prowadzące do tego wniosku.]

Albo

(Opinia negatywna)

Moim zdaniem oraz w oparciu o przeprowadzone prace audytowe

(1) dane podane we wniosku(-ach) o płatność złożonym(-ych) za [...] **okres odniesienia** są kompletne, dokładne i wiarygodne lub;

(2) wprowadzony system zarządzania i kontroli funkcjonuje/nie funkcjonuje [niepotrzebne skreślić]

(3) wykorzystanie środków finansowych jest/nie jest zgodne z mającym zastosowanie prawem

Przedmiotowa opinia negatywna opiera się na następujących aspektach:

- w odniesieniu do istotnych kwestii związanych z kompletnością, dokładnością i wiarygodnością danych podanych we wniosku(-ach) o płatność złożonych za [...] **okres odniesienia** lub [niepotrzebne skreślić]
 - w odniesieniu do istotnych kwestii związanych z funkcjonowaniem systemu zarządzania i kontroli
 - w odniesieniu do zgodności środków finansowych z mającym zastosowanie prawem

Przeprowadzone prace audytowe podają w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji(-ach) zarządczej(-ych) w odniesieniu do następujących aspektów:

[Instytucja audytowa może także załączyć objaśnienie uzupełniające, niemające wpływu na jej opinię, ustanowione zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. W wyjątkowych przypadkach przewiduje się odmowę wyrażenia opinii.]

Data:

Podpis:

ZAŁĄCZNIK XIV

Określenie poziomu stawki ryczałtowej korekt finansowych

Odniesienie: art. 68 ust. 2 [korekty finansowe]

1. Elementy, które należy uwzględnić podczas stosowania stawki ryczałtowanej korekty:

a) waga poważnego **naruszenia obowiązków [określonych w art. 58] lub poważnego naruszenia np.** [...] w kontekście systemu zarządzania i kontroli jako całości;

b) częstotliwość i zasięg poważnego **naruszenia obowiązków [określonych w art. 58] lub poważnego naruszenia** [...];

c) stopień szkód finansowych dla budżetu Unii;

d) środki naprawcze podjęte przez państwo członkowskie przed ustaleniami Komisji, w tym zakres i skuteczność tych środków.

2. Poziom stawki ryczałtowanej korekty finansowej ustala się w następujący sposób:

a) w przypadku gdy poważne **naruszenie** [...] jest na tyle zasadnicze, częste lub rozpowszechnione, że oznacza całkowitą niewydolność systemu, stosuje się stawkę ryczałtowaną w wysokości 100 %;

b) w przypadku gdy poważne **naruszenie** [...] jest na tyle częste i rozpowszechnione, że oznacza niezwykle poważną niewydolność systemu, która naraża na ryzyko [...] bardzo duży odsetek **płatności**, stosuje się stawkę ryczałtowaną w wysokości 25 %;

c) w przypadku gdy poważne **naruszenie** [...] jest spowodowane niepełnym, słabym lub rzadkim funkcjonowaniem systemu, które naraża na ryzyko [...] duży odsetek **płatności**, stosuje się stawkę ryczałtowaną w wysokości 10 %;

d) w przypadku gdy poważne **naruszenie** [...] jest spowodowane nieciągłym funkcjonowaniem systemu, które naraża na ryzyko [...] znaczny odsetek **płatności**, stosuje się stawkę ryczałtowaną w wysokości 5 %;

e) w przypadku poważnego naruszenia obowiązków [określonych w art. 58], które nie wchodzi w zakres niniejszego punktu lit. a) – d), poziom stawki zryczałtowanej korekty finansowej określa się z uwzględnieniem elementów, o których mowa w ust. 1.

Jeśli z powodu niepodjęcia przez odpowiedzialne instytucje działań naprawczych w następstwie zastosowania korekty finansowej stwierdza się to samo poważne **naruszenie lub poważne naruszenie obowiązków określonych w art. 58** [...], wówczas z uwagi na utrzymywanie się poważnego **naruszenia lub poważnego naruszenia obowiązków określonych w art. 58** [...], stawkę korekty można zwiększyć do poziomu nieprzekraczającego następnej w kolejności wyższej kategorii. W przypadku gdy – po uwzględnieniu elementów, o których mowa w ust. 1 – poziom stawki zryczałtowanej jest nieproporcjonalny, stawkę korekty można zmniejszyć.

ZAŁĄCZNIK XV

Działania Unii wspierane w ramach Instrumentu

Odniesienie: art. 31 [działania Unii]

1. Instrument przyczynia się do realizacji celów określonych w art. 2 i 3 [cele], w szczególności w drodze wdrażania następujących działań:
 - a) wspieranie organów miejskich w opracowywaniu innowacyjnych projektów, zwiększaniu zdolności miast oraz tworzeniu środowiska sprzyjającego wymianie wiedzy fachowej na temat zrównoważonego rozwoju miejskiego **oraz ułatwienie zaangażowania organów miejskich w kształtowanie i wdrażanie polityki UE, o czym mowa w Agendzie UE dla miast, w tym wsparcie na rzecz agendy miejskiej dla UE;**
 - b) promowanie innowacji społecznych, eksperymentów społecznych i wspierania zdolności zainteresowanych stron na szczeblu lokalnym, **regionalnym**, krajowym i unijnym, w tym poprzez współpracę transnarodową; promowanie dobrowolnej mobilności pracowników oraz dobrze funkcjonujących, spójnych i zintegrowanych **europejskich** rynków pracy, w tym transgranicznego wymiaru systemów zabezpieczenia społecznego **oraz zwiększenie możliwości zatrudnienia poprzez opracowanie i świadczenie konkretnych usług wsparcia dla pracodawców i osób poszukujących pracy;**
 - c) wspieranie mikrofinansowania, finansowania przedsiębiorstw społecznych, gospodarki społecznej oraz środków mających na celu promowanie równości płci, umiejętności, kształcenia, szkoleń i powiązanych usług, infrastruktury społecznej, w tym infrastruktury zdrowotnej i edukacyjnej oraz mieszkalnictwa socjalnego i mieszkalnictwa przystępnego cenowo, w tym dla studentów i osób młodych, a także opieki zdrowotnej i długoterminowej, włączenia społecznego i dostępności, ze szczególnym uwzględnieniem włączenia osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym osób doświadczających ubóstwa, zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym lub dyskryminacją;

- d) wspieranie kształtowania polityki opartej na dowodach w obszarach związanych z wdrażaniem Europejskiego filaru praw socjalnych, w szczególności w zakresie trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, włączenia społecznego, edukacji i umiejętności, ekosystemów finansowania socjalnego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
- e) wspieranie wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa, między innymi w celu zapewnienia doradztwa naukowego, gromadzenia danych i wiedzy na potrzeby promowania rzetelnych i skutecznych decyzji w zakresie zarządzania rybołówstwem; opracowanie i wdrożenie unijnego systemu kontroli rybołówstwa, działanie na rzecz czystych i zdrowych oceanów, opracowywanie i rozpowszechnianie badań rynkowych dotyczących produktów rybołówstwa i akwakultury, wspieranie ochrony na morzu i nadzoru morskiego;
- f) wspieranie wdrażania polityki w zakresie oceanów **zgodnie z zasadami przewodnimi Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu**, w tym poprzez planowanie przestrzenne obszarów morskich **oparte na ekosystemie**, strategię na rzecz basenów morskich i morską współpracę regionalną, wdrażanie europejskiej [...] sieci informacji i obserwacji **środowiska morskiego**, a także poprawę umiejętności i podstawowej wiedzy o morzach i oceanach oraz wymianę danych społeczno-gospodarczych i środowiskowych dotyczących zrównoważonej niebieskiej gospodarki, a także wdrażanie polityki międzynarodowego zarządzania oceanami;
- g) promowanie wspólnej polityki w obszarach zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt, w tym wspieranie środków [...] **wykrywania, kontroli i zwalczania** [...] chorób zwierząt, chorób odzwierzęcych i agrofagów roślin **oraz nadzoru nad nimi i zapobiegania im, środków nadzwyczajnych**, środków mających na celu przeciwdziałanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, wspieranie zrównoważonej produkcji i konsumpcji żywności, a także zapewnienie ogólnounijnych środków w celu zagwarantowania jednolitego i niezawodnego wdrażania tych polityk;
- h) gromadzenie danych dotyczących zrównoważoności na poziomie gospodarstw rolnych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1217/2009 ustanawiającym sieć danych dotyczących poziomu zrównoważenia gospodarstw rolnych (FSDN) oraz wspieranie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych realizowanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1144/2014;

- i) zaspokajanie pilnych i szczególnych potrzeb w odpowiedzi na [...] poważną **krajową** lub regionalną klęskę żywnościową **lub poważny stan zagrożenia zdrowia publicznego** oraz wspieranie naprawy i odbudowy z myślą o zwiększeniu odporności po [...] **klęskach żywnościowych lub poważnych stanach zagrożenia zdrowia publicznego. W tym kontekście „poważny stan zagrożenia zdrowia publicznego” oznacza zagrażające życiu lub w innym stopniu poważne ryzyko dla zdrowia o pochodzeniu biologicznym mające poważny wpływ na zdrowie ludzi i wymagające zdecydowanych działań w celu powstrzymania dalszego rozprzestrzeniania się;**
- l) wspieranie sieci bezpieczeństwa opartej na jedności w celu reagowania na zakłócenia na rynku i stabilizacji rynków rolnych za pomocą środków przyjętych na podstawie art. 8–21 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 oraz środków wyjątkowych przyjętych na podstawie art. 219–222 tego rozporządzenia;]
- k) zapewnienie wsparcia technicznego w celu:
 - i) pomocy państwom członkowskim we wdrażaniu środków określonych w ich planach, w stawianiu czoła wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów lub w innych odpowiednich dokumentach wymienionych w art. 22 ust. 2 lit. b), we wdrażaniu prawa Unii oraz w realizacji celów polityki określonych w art. 2 i 3 [cele];
 - ii) promowania innowacyjnych podejść oraz wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi za pomocą projektów wielokrajowych służących wdrażaniu reform i inwestycji, a także zmniejszaniu ryzyka i pobudzaniu inwestycji prywatnych, w celu sprostania wspólnym wyzwaniom, ułatwienia spójnego wdrażania prawa Unii oraz wspierania celów polityki określonych w art. 2 i 3;

Środki wsparcia technicznego obejmują zapewnianie wiedzy fachowej, przeprowadzanie badań, gromadzenie danych i statystyk, opracowywanie wspólnych metod, działania w zakresie budowania zdolności w celu zdobycia i zwiększenia wiedzy fachowej lub wiedzy, a także środki mające na celu poprawę systemów, procedur i struktur organizacyjnych;

- l) przyczynianie się do realizacji celów określonych w rozporządzeniu (UE) 202X/XXX [migracja, azyl i integracja], rozporządzeniu (UE) 202X/XXX [zintegrowane zarządzanie granicami i polityka wizowa] oraz rozporządzeniu (UE) 202X/XXX [bezpieczeństwo wewnętrzne], **w tym w odniesieniu do sytuacji kryzysowych i sytuacji spowodowanych działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu zdefiniowanych w art. 1 ust. 4 i 5 rozporządzenia 2024/1359; oraz zarządzania incydentami i sytuacjami kryzysowymi związanymi z bezpieczeństwem, w tym wynikającymi z wrogich działań, które mają lub mogą mieć znaczący niekorzystny wpływ na bezpieczeństwo ludzi lub które mają lub mogą mieć wpływ na podmioty krytyczne lub infrastrukturę krytyczną w co najmniej jednym państwie członkowskim;**
- m) wspieranie projektów transgranicznych i wielokrajowych, w szczególności ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, oraz międzyregionalnych inwestycji innowacyjnych w celu wzmocnienia unijnych łańcuchów wartości poprzez wspólne inwestycje realizowane przez wielu partnerów projektu; ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju łańcuchów wartości w regionach słabiej rozwiniętych, przyczyniając się do zlikwidowania luki innowacyjnej, tworzenia przedsiębiorstw typu start-up i zwiększania ich skali oraz zwiększania spójności; działania przygotowawcze, monitorujące, administracyjne i techniczne związane z elementami ram odniesienia;
- n) wspieranie działań w ramach programu LIFE, w tym strategicznych projektów przyrodniczych, strategicznych projektów zintegrowanych i [...] **standardowych projektów działań – z uwzględnieniem przyrody i różnorodności biologicznej, przystosowania się do zmiany klimatu, łagodzenia zmiany klimatu o charakterze nieprzemysłowym, odporności wodnej i zapobiegania zanieczyszczeniu, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz transformacji energetycznej** – które dotyczą priorytetów polityki ochrony środowiska o wymiarze transgranicznym lub transnarodowym, działań stanowiących podstawę opracowywania, wdrażania, monitorowania, ewaluacji i egzekwowania prawa i polityki ochrony środowiska i klimatu, usprawnianie zarządzania na wszystkich szczeblach, wspieranie i wzmacnianie sieci oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także innych projektów leżących w interesie Unii, które przyczyniają się do wdrażania prawa i polityki ochrony środowiska.
2. W celu wsparcia działań, o których mowa w załączniku XV pkt 1 lit. i), państwo członkowskie może zwrócić się o dodatkowe wsparcie z Instrumentu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 [...]. **Wsparcie jest uzależnione od następujących czynników:**

- i. poważnej klęski żywiołowej w państwie członkowskim, której skutkiem są bezpośrednie szkody oszacowane na ponad 3 mld EUR w cenach bieżących lub przekraczające 0,6 % jego dochodu narodowego brutto (DNB) (próg stanowi niższa z tych kwot). W takim przypadku wsparcie z instrumentu UE ustala się na poziomie 2,5 % całkowitej wartości szkód bezpośrednich do wysokości progu oraz 6 % szkód przekraczających ten próg, z zastrzeżeniem dostępności środków budżetowych;
- ii. regionalnej klęski żywiołowej w regionie na poziomie NUTS2 państwa członkowskiego, której skutkiem są bezpośrednie szkody przekraczające 1,5 % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu (1 % regionalnego PKB w przypadku regionów najbardziej oddalonych). W takim przypadku wsparcie z instrumentu UE ustala się na poziomie 2,5 % całkowitej wartości szkód bezpośrednich, z zastrzeżeniem dostępności środków budżetowych;
- iii. w przypadku szkód spowodowanych poważną klęską żywiołową w sąsiednim państwie wsparcie z instrumentu UE ustala się na poziomie 2,5 % całkowitej wartości szkód bezpośrednich, z zastrzeżeniem dostępności środków budżetowych.
- iv. **poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego w państwie członkowskim skutkującego publicznym obciążeniem finansowym w kontekście środków reagowania kryzysowego, szacowanym na ponad 1,5 mld EUR w cenach bieżących lub ponad 0,3 % DNB tego państwa.**

ZAŁĄCZNIK XVI

SFC2028[...]: system elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi a Komisją

Odniesienie: art. 58 ust. 2 lit. 1) [obowiązki państwa członkowskiego]

1. Obowiązki Komisji

1.1. Zapewnienie funkcjonowania systemu elektronicznej wymiany danych („SFC2028”) stosowanego do wszelkiej oficjalnej wymiany informacji między państwem członkowskim a Komisją. SFC2028[...] zawiera co najmniej informacje wyszczególnione we wzorach ustanowionych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

1.2 Zapewnienie następujących funkcji SFC2028:

- a) formularze interaktywne lub formularze wstępnie wypełnione przez system na podstawie danych już zapisanych w systemie;
- b) automatyczne obliczenia, o ile ułatwiają one użytkownikom wprowadzanie danych;
- c) automatyczne zintegrowane kontrole służące weryfikacji wewnętrznej spójności przekazywanych danych i spójności tych danych z mającymi zastosowanie przepisami;
- d) generowane przez system ostrzeżenia, informujące użytkowników SFC2028, że określone czynności mogą lub nie mogą zostać wykonane;
- e) zapewnienie interfejsu programowania aplikacji (API) umożliwiającego automatyczne przekazywanie uprzednio określonych zbiorów danych;
- f) śledzenie statusu on-line przetwarzania informacji wprowadzonych do systemu;
- g) dostępność danych historycznych w odniesieniu do wszystkich informacji wprowadzonych dla danego **planu**[...] [...];
- h) dostępność obowiązkowego podpisu elektronicznego w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 910/2014, który będzie uznawany za dowód w postępowaniach sądowych.

- 1.3. Ustanowienie polityki bezpieczeństwa technologii informacyjnych dla SFC2028 mającej zastosowanie do pracowników korzystających z tego systemu, zgodnie z odnośnymi przepisami unijnymi, zwłaszcza decyzją Komisji (UE, Euratom) 2017/46 ([47](#) i jej przepisami wykonawczymi).
- 1.4. Wyznaczenie osoby lub osób odpowiedzialnych za określanie, aktualizację i zapewnienie prawidłowego stosowania polityki bezpieczeństwa w odniesieniu do SFC2028.

2. Obowiązki państw członkowskich

- 2.1. Zapewnienie, aby odpowiedzialne za **plan** instytucje [...] państwa członkowskiego wyznaczone zgodnie z art. 49 [...], a także instytucje wyznaczone do wykonywania niektórych zadań na odpowiedzialność **instytucji pełniących funkcję koordynacyjną**, instytucji zarządzającej, **agencji płatniczej** lub instytucji audytowej zgodnie z art. 49 ust. 4, 5 i 7 [...] wprowadzały do SFC2028 informacje, za których przekazywanie są odpowiedzialne, a także wszelkie ich aktualizacje.
- 2.2. Zapewnienie weryfikacji przedkładanych informacji przez osobę inną niż osoba, która wprowadziła przekazywane dane.
- 2.3. Zapewnienie interfejsu między systemami informacyjnymi państw członkowskich a SFC2028 na potrzeby automatycznego przekazywania uprzednio określonych zbiorów danych (załącznik xx).
- 2.4. Wprowadzenie uzgodnień w sprawie rozdziału powyższych zadań za pośrednictwem informatycznych systemów zarządzania i kontroli państwa członkowskiego automatycznie połączonych z SFC2028.
- 2.5. Wyznaczenie osoby lub osób odpowiedzialnych za zarządzanie prawami dostępu w celu wykonywania następujących zadań:
 - a) sprawdzanie tożsamości użytkowników występujących z wnioskiem o prawa dostępu w celu upewnienia się, czy są oni pracownikami danej organizacji;
 - b) informowanie użytkowników o spoczywających na nich obowiązkach w zakresie zachowania bezpieczeństwa systemu;

- c) weryfikowanie uprawnień użytkowników do wymaganego poziomu uprzywilejowania w stosunku do wykonywanych przez nich zadań i zajmowanych przez nich pozycji w hierarchii;
- d) występowanie z wnioskiem o odebranie praw dostępu, gdy nie są już one potrzebne lub uzasadnione;
- e) szybkie zgłaszanie podejrzanych zdarzeń, które mogą naruszyć bezpieczeństwo systemu;
- f) zapewnianie stałej aktualności danych identyfikacyjnych użytkowników poprzez zgłaszanie wszelkich zmian;
- g) podejmowanie niezbędnych środków ostrożności w zakresie ochrony danych i tajemnicy handlowej zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi;
- h) powiadamianie Komisji o wszelkich zmianach wpływających na zdolność instytucji państwa członkowskiego lub użytkowników SFC2028 do wykonywania obowiązków, o których mowa w pkt 2.1, lub na ich osobistą zdolność do wykonywania obowiązków, o których mowa w lit. a)–g).

2.6. Wprowadzenie uzgodnień dotyczących przestrzegania ochrony prywatności i danych osobowych w przypadku osób fizycznych i tajemnicy handlowej w przypadku podmiotów prawnych zgodnie z dyrektywą 2002/58/WE, rozporządzeniem (UE) 2016/679 i rozporządzeniem (UE) 2018/1725.

2.7. Przyjęcie krajowych, regionalnych lub lokalnych polityk bezpieczeństwa informacji dotyczących dostępu do SFC2028 w oparciu o ocenę ryzyka mającą zastosowanie do wszystkich instytucji korzystających z SFC2028 i obejmujących następujące kwestie:

- a) aspekty bezpieczeństwa informatycznego pracy wykonywanej przez osobę lub osoby odpowiedzialne za zarządzanie prawami dostępu, o których mowa w pkt 2.4 sekcji II, w przypadku aplikacji stosowanych bezpośrednio;

- b) w przypadku krajowych, regionalnych lub lokalnych systemów informacyjnych podłączonych do SFC2028 za pomocą interfejsu technicznego, o którym mowa w pkt 2.3, środki bezpieczeństwa umożliwiające tym systemom dostosowanie się do wymogów bezpieczeństwa SFC2028 i obejmujące:
- i) bezpieczeństwo fizyczne;
 - ii) kontrolę nośników danych i dostępu;
 - iii) kontrolę przechowywania;
 - iv) kontrolę dostępu i haseł;
 - v) monitorowanie;
 - vi) wzajemne połączenie z SFC2028[...];
 - vii) infrastrukturę komunikacyjną;
 - viii) zarządzanie zasobami ludzkimi przed zatrudnieniem, w jego trakcie i po jego zakończeniu;
 - ix) zarządzanie incydentami.

2.8. Udostępnianie Komisji na żądanie dokumentu, o którym mowa w pkt 2.6.

2.9. Wyznaczenie osoby lub osób odpowiedzialnych za utrzymanie i zapewnienie stosowania krajowych, regionalnych lub lokalnych polityk bezpieczeństwa informatycznego oraz działanie jako punkt kontaktowy dla osoby lub osób wyznaczonych przez Komisję, o których mowa w pkt 1.4.

3. Wspólne obowiązki Komisji i państw członkowskich

3.1. Zapewnienie dostępności albo bezpośrednio przez interaktywny interfejs użytkownika (tj. aplikację internetową), albo przez interfejs techniczny (API) wykorzystujący uprzednio określone protokoły (tj. usługi sieciowe), które umożliwiają automatyczną synchronizację i przekazywanie danych między systemami informacyjnymi państw członkowskich a SFC2028.

- 3.2. Określenie daty elektronicznego przekazania Komisji informacji przez państwo członkowskie i vice versa w ramach elektronicznej wymiany danych, która to data uznawana jest za datę przedłożenia danego dokumentu.
- 3.3. Zapewnienie, by dane urzędowe wymieniano jedynie za pośrednictwem SFC2028 (z wyjątkiem sytuacji siły wyższej) i by informacje przekazywane w elektronicznych formularzach zintegrowanych w SFC2028 (zwane dalej „danymi ustrukturyzowanymi”) nie zostały zastąpione danymi nieustrukturyzowanymi oraz by, w przypadku niespójności, dane ustrukturyzowane miały pierwszeństwo przed danymi nieustrukturyzowanymi.

W przypadku sytuacji siły wyższej, wadliwego funkcjonowania SFC2028 lub braku łączności z SFC2028 przez okres dłuższy niż jeden dzień roboczy w tygodniu poprzedzającym ustawowy termin przedkładania informacji bądź w okresie 18–26 grudnia, lub pięć dni roboczych w innych okresach, wymiana informacji między państwem członkowskim a Komisją może odbywać się **pocztą elektroniczną lub** w formie papierowej, przy wykorzystaniu wzorów określonych w niniejszym rozporządzeniu, w którym to przypadku za datę przedłożenia dokumentu uznawana jest data stempla pocztowego. Po ustaniu przyczyny siły wyższej zainteresowana strona bezzwłocznie wprowadza do SFC2028 informacje przekazane już **pocztą elektroniczną lub** w formie papierowej.

- 3.4. Zapewnienie przestrzegania zasad i warunków bezpieczeństwa informatycznego opublikowanych na portalu SFC2028 oraz środków, jakie Komisja wdrożyła w ramach SFC2028 w celu zabezpieczenia przekazywania danych, w szczególności zasad dotyczących wykorzystywania interfejsu technicznego, o którym mowa w pkt 2.3.
- 3.5. Wprowadzenie w życie i zapewnienie skuteczności środków bezpieczeństwa przyjętych w celu ochrony danych przechowywanych i przekazywanych za pośrednictwem SFC2028.
- 3.6. Coroczna aktualizacja i przegląd polityki bezpieczeństwa informatycznego dla SFC2028, jak i stosownych krajowych, regionalnych i lokalnych polityk bezpieczeństwa informatycznego w przypadku zmian technologicznych, identyfikacji nowych zagrożeń lub innych istotnych zmian.

ZALĄCZNIK XVII

[...]

[Załącznik XVIII]

**Wartość minimalna w odniesieniu do interwencji z zakresu wsparcia dochodu w ramach
WPR, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a)–k) i r) oraz w ust. 10**

Państwo członkowskie	Wartość minimalna w odniesieniu do interwencji, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. a)–k) i r) oraz w ust. 10 (w xxx EUR, ceny bieżące)
Belgia	p.m.
Bułgaria	p.m.
Czechy	p.m.
Dania	p.m.
Niemcy	p.m.
Estonia	p.m.
Irlandia	p.m.
Grecja	p.m.
Hiszpania	p.m.
Francja	p.m.
Chorwacja	p.m.

Włochy	p.m.
Cypr	p.m.
Łotwa	p.m.
Litwa	p.m.
Luksemburg	p.m.
Węgry	p.m.
Malta	p.m.
Niderlandy	p.m.
Austria	p.m.
Polska	p.m.
Portugalia	p.m.
Rumunia	p.m.
Słowenia	p.m.
Słowacja	p.m.
Finlandia	p.m.
Szwecja	p.m.

1
